

Notulen

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	9 en 16 november 2015
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	dhr. J. Loggen
Contactpersoon griffie	:	mw. C. Frijns 023-514 4474 frijns@noord-holland.nl

5	Aanwezig: Mw. R. Alberts (SP), dhr. E. Annaert (VVD), mw. I.A. Bezaan (PVV), mw. C. Boelhouwer (SP), dhr. C.H. Boland (D66), dhr. T.M. Buijtendorp (D66), mw. S.S. Doevendans (PvdA), mw. E.M. van Duijn (PvdA), dhr. T. van Eijk (CDA), dhr. H.J. de Graaf (CDA), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. F. de Groot (D66), mw. J.G. Haagsma (CDA), mw. P.J. van Hartskamp-de Jong (VVD), dhr. A. Hietbrink (GroenLinks), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. H. Keur-Polman (CDA), mw. P.E. Kirchvoors (VVD), mw. S. Klaassen (D66), mw. R.P.M. Kocken (GroenLinks), mw. W. Koning - Hoeve (CDA), dhr. F. Kramer (GroenLinks), dhr. J. Kramer (VVD), mw. A. van Langen-Visbeek (VVD), dhr. J.H. Leever (ONH), dhr. A.E. van Liere (PvdD), dhr. M.S. Ludriks (PVV), mw. O.A.C. de Meij (50PLUS), dhr. J. Nieuwenburg (PvdA), dhr. L. van Raan (PvdD), dhr. G. Ritsema (SP), mw. E.A.S. Rommel (VVD), mw. C.W.M. van Rooij (PvdA), dhr. P.P.J. Slettenhaar (VVD), dhr. D.J. van der Sluijs (PVV), dhr. J.P.M. van Straaten (VVD), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. H.W. Struben (D66), dhr. A. Tekin (PvdA), dhr. A.E. Tijssens (D66), dhr. X.J. den Uyl (PvdA), mw. L.D. Vermaas (PvdD), mw. C. Weemhoff (D66), dhr. M.R.F. Wieseahn (VVD), dhr. A.J.C. de Wit (VVD), dhr. Z. Yurdakul (D66), mw. I. Zaal (D66)
10	
15	
20	Afwezig 9 november 2015: dhr. S. van Berkum (GroenLinks), dhr. J. Portegijs (PVV) Afwezig 16 november 2015: dhr. M.C.A. Klein (CU-SGP), dhr. J. Portegijs (PVV), dhr. J.M. Bruggeman (SP)

	Agenda	Paginanummer
25		
	1. Opening en mededeling	03
	2. Vaststelling agenda, vaststellen van primus bij hoofdelijke stemming en regeling van werkzaamheden	03
	2.a. Installatie en beëdiging duo-commissielid PVV	09
30	3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	10
	3.b. Lijst geheimhouding PS	10
	4. Vaststelling notulen van de vergadering van 28 september 2015	11
	5. Vaststelling Lange termijn agenda	11
35	6. Vaststelling lijst ingekomen stukken	11
	7. Voortgangslijst van moties	11
	8. Hamerstukken	11
	8.a. Statenvoordracht 84 Provinciaal Meerjarenprogramma Beheer en Onderhoud Noord-Holland 2015-2019 (PMO)	11

40	8.b.	Statenvoordracht 85 Zienswijze op 1 ^e begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer	11
	8.c.	Statenvoordracht 87 Brief GS verklaring van geen bedenkingen Omgevingsvergunning fietstunnel Wogmeer	11
45	8.d.	Statenvoordracht 82 Gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol	11
	8.e.	Statenvoordracht 86 Provinciale Meerjarenbegroting Groen 2016-2020	11
	9.	Statenvoordracht 70 Ontwerpbegroting 2016 inclusief Memorie van Antwoord	12
50	10.	Statenvoordracht 81 Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Noord-Holland 2015-2019 (PMI)	116
	11.	Statenvoordracht 78 TWIN-H Kredietaanvraag project Koelmalaan Bestevaerstraat N242 Alkmaar	127
	12.	Statenvoordracht 83 EXIN-H Kredietaanvraag investeringspakket Bereikbaarheid regio Alkmaar: busstation Alkmaar	128
55	13.	Statenvoordracht 79 Watervisie 2021	131
	14.	Statenvoordracht 80 Wijzigingsvoorstel gemeenschappelijke regeling Waddenfonds	143
	15.	Statenvoordracht Startnotitie PIP Windpark Westfrisia	148
60	16.	Kandidaatstelling Statenlid GL en D66 voor het Coördinatie Overleg Europa (COE)	162
	17.	Vragenuur	162
	18.	Geheime voordracht toekomst RON/Hoog Tij	164
	19.	Sluiting	164

1. Opening en mededelingen

65

De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom. De vergadering is geopend. Ik verzoek u uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten. Wij hebben vanmiddag een aantal belangrijke onderwerpen op onze agenda staan, maar tegen de achtergrond van de gebeurtenissen het afgelopen weekend in Parijs relateert dat zeer. Wij wisten het natuurlijk wel. Twin Towers, Londen, Madrid, Amsterdam, Theo van Gogh, Charlie Hebdo, misdaden tegen de menselijkheid in Noord-Afrika en het Midden-Oosten, maar wat wij het afgelopen weekend in Parijs op enkele honderden kilometers van Haarlem hebben gezien, schokt opnieuw. Wij hebben allen de beelden uit Parijs met verbijstering, ontzetting en met woede gezien. Vele doden en nog meer gewonden, vele onschuldige en willekeurige burgers werden het slachtoffer van barbarij en lafheid van religieus fanatisme. Het doel van terroristen is het zaaien van angst en haat, intimidatie, destabilisering van de maatschappelijke orde en democratische rechtsstaat en verscherping van de tegenstellingen in onze samenleving. Mij is het afgelopen weekend nog eens scherp op het netvlies gekomen, dat laten wij niet gebeuren. Wij staan voor de vrije democratische waarden van deze samenleving. Wij laten ons niet intimideren en angst aanjagen, wij willen ons onbevangen in het openbare leven kunnen blijven begeven, restaurants en concerten en voetbalwedstrijden kunnen blijven bezoeken. Onze eigen keuzes maken. Wij laten het niet gebeuren dat bevolkingsgroepen tegen elkaar worden uitgespeeld. Wij buigen niet voor terreur en hebben er alles aan te doen de weerbaarheid en waakzaamheid in onze samenleving te versterken, de naïviteit voorbij te zijn. Ik vraag u te gaan staan en een minuut stilte in acht te nemen om onze gedachten uit te laten gaan naar de vele slachtoffers in Parijs.

85

Ik deel u mede dat bericht van verhindering is ontvangen van de leden Bruggeman, Klein en Portegijs. Aan de heer Portegijs is namens u een bloemetje gestuurd waarin hem heel veel sterkte met het herstelproces wordt gewenst. Ik wil mevrouw Van Hartkamp van harte geluk wensen met haar voordracht voor het burgemeesterschap van Montfoort. Zij is daar de waardige opvolgster van ons medelid, de heer Van Eijk, die daar thans nog als waarnemend burgemeester mag acteren en er natuurlijk alles aan gedaan heeft dat de erfenis daar in goede handen over kan gaan. Vanmorgen is in het presidium het volgende aan de orde geweest. Wij verzoeken u voor het drinken van koffie en het eten van versnaperingen gebruik te maken van de daarvoor bestemde koffiekamers. Er is een beleidslijn uit het verleden, waarin dat is vastgelegd. Dat dient met name ter bescherming van de geluidsapparatuur, want die is kwetsbaar.

90

95

2. Regeling van werkzaamheden, vaststellen primus bij hoofdelijke stemming en vaststelling agenda

100

De **VOORZITTER**: Op grond van artikel 18 van het Reglement van Orde dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is nummer 19, de heer De Groot. Er is een motie Vreemd aangekondigd door de PVV en er zijn mondelinge vragen binnengekomen van de heer Ritsema van de SP over de afdoening van hun brief over wind van de PVV aan de Commissaris. Ik zeg

105

erbij, als Rijksorgaan, maar daar zal ik bij de beantwoording op ingaan. Er zijn mondelinge vragen binnengekomen over Crailo van de CU/SGP. Wenst iemand over de agenda het woord?

110 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter, wij vinden helemaal aan het einde van de agenda een besloten punt en daarover wil ik het volgende zeggen. Wij zijn van mening dat dit nog niet rijp is voor beraadslaging en wij zouden willen verzoeken om dat terug te laten komen in de commissie, want er zijn nog erg veel vragen die onbeantwoord zijn gebleven. Ik hoop dat de anderen die bij het debat aanwezig waren, dat ook erkennen en herkennen. Dan kan dat bij een volgende
115 gelegenheid misschien wel zorgvuldiger besloten worden.

De **VOORZITTER**: Wordt dat verzoek door andere leden ondersteund?

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Wij ondersteunen dat.
120

De heer **TEKIN** (PvdA): Het is een beetje lastig dat wij nu over een punt dat wij straks in beslotenheid gaan bespreken, geen vragen kunnen stellen. Ik ben wel nieuwsgierig op welke punten mevrouw Alberts doelt die nog niet beantwoord zijn, want mijn fractie heeft dat beeld niet.
125

De **VOORZITTER**: Wij gaan nu niet over de inhoud spreken. Wij spreken nu over de orde. Ik zou gedeputeerde Bond willen vragen om iets te zeggen over de orde, als hij daartoe aanleiding ziet.

De heer **DE GROOT** (D66): Voorzitter, wij hebben zelf ook vragen gesteld de dag na de commissievergadering en wij hebben dezelfde middag antwoorden gekregen. Die waren voor onze fractie genoeg om tot besluitvorming over te gaan.
130

Gedeputeerde **BOND**: In het kader van de tijdslijn en dat weten de fracties ook, is het onmogelijk om het uit te stellen.
135

De **VOORZITTER**: Dan breng ik het ordevoorstel in stemming. Wie steunt het ordevoorstel van mevrouw Alberts? Dat zijn de SP, GL, PVV, ONH, 50plus en PvdD, de overige leden zijn tegen het ordevoorstel, zodat het ordevoorstel is verworpen. Dan voeren wij de inhoudelijke discussie bij het punt zelf.
140

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik had ook twee moties Vreemd aan de orde van de dag aangekondigd en rondgestuurd.

De **VOORZITTER**: Nou ja, ik stel u dan zo in de gelegenheid om die moties in te dienen, maar eerst de PVV met de motie over Zandvoort.
145

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter, in plaats van het toerisme in Zandvoort om zeep te helpen door windmolens te plaatsen, kunnen wij als Staten ook de helpende hand bieden om de economie juist een boost te geven. De gemeenteraad van Zandvoort heeft namelijk unaniem een

- 150 motie aangenomen, waarin wordt opgeroepen om te onderzoeken of de Formule I race weer kan worden georganiseerd op het circuit Park Zandvoort. Hier kan de provincie wat ons betreft ook een positieve rol in spelen. Goed voor het toerisme in Zandvoort, goed voor de economie in Noord-Holland. Want zeg nou zelf, een overwinning van onze eigen Max Verstappen op ons circuit zou toch fantastisch zijn? Laten wij dit na 30 jaar afwezigheid in de Formule I als Staten
155 weer mogelijk maken. Daarom de volgende motie.

Motie 37 Vreemd aan de orde van de dag

Scheppen formule I mogelijkheden Circuit Park Zandvoort

- 160 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015*

Constaterende dat:

- *De gemeenteraad van Zandvoort op 5 november 2015 unaniem een motie heeft aangenomen om te onderzoeken of een Formule I race weer kan worden georganiseerd op het Circuit Park Zandvoort;*
 - *Het college van B&W van de gemeente Zandvoort genoemde motie ondersteunt;*
 - *Het Circuit Park Zandvoort geïnteresseerd is in de terugkeer van de Formule I en heeft aangegeven de organisatie van een Formule I race aan te kunnen;*
 - *De Formule I in populariteit tot grote hoogte is gestegen in Nederland door de deelname en prestaties van Max Verstappen.*
- 165
170

Overwegende dat

- *De provincie verantwoordelijk is voor het afgeven van de milieuvergunning en de controle van de hierin gestelde normen;*
 - *De huidige milieuvergunning mogelijk drempels opwerpt om de organisatie van een Formule I race mogelijk te maken;*
 - *Het Circuit Park Zandvoort nog steeds over een testlicentie beschikt;*
 - *Het Circuit Park Zandvoort een grote historie heeft op het gebied van de autosport, waaronder het 30 keer organiseren van een Formule I race tussen 1952 en 1985;*
 - *De lokale en daarmee ook Noord-Hollandse economie zeer waarschijnlijk een positieve stimulans krijgt bij de eventuele organisatie van een nieuwe Formule I race op het Circuit Park Zandvoort.*
- 175
180

Roepen het college op om:

- *Met de gemeente Zandvoort en het Circuit Park Zandvoort te onderzoeken of de huidige milieuvergunning aanpassing behoeft om de organisatie van een Formule I race mogelijk te maken en eventueel benodigde aanpassingen te verwezenlijken;*
 - *De gemeente Zandvoort en Circuit Park Zandvoort waar mogelijk, te ondersteunen bij het vinden van (regionale) commerciële partijen om de benodigde financiële middelen bij elkaar te krijgen om de organisatie van een formule I race mogelijk te maken*
- 185
190

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

195 De **VOORZITTER**: Dan de heer Klein. Misschien is er administratief iets fout gegaan. De moties zijn aan de voorkant niet bij de griffie binnengekomen, maar goed, wij zullen clement zijn, maar het verzoek is om dat in de toekomst wel te doen.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, dat zal ik proberen te doen, al was ik er wel van overtuigd dat ik ze naar de griffie had gestuurd, maar misschien is dat inderdaad niet gebeurd. Ik heb twee moties. De eerste gaat over een OV-jongerenkaart voor minderjarige mbo'ers. Jongeren op het mbo in plattelandsgebieden moeten vaak een behoorlijke afstand afleggen naar school. Zij zijn hiervoor aangewezen op de bus en trein en dat geldt ook in Noord-Holland. Als mbo-scholieren 18 zijn, kunnen zij gebruik maken van de OV-studentenkaart, maar voor 16- en 17-jarigen geldt dat niet. Wij zijn bang dat daardoor scholieren niet de gunstigste opleiding kiezen of de opleiding die bij hen past, maar in plaats daarvan de financiële overweging een te grote rol laten spelen. Wij vinden dat ongewenst. Dat is door het Rijk erkend en die heeft gezegd, vanaf 1 januari 2017 stellen wij die OV-jaarkaart ook beschikbaar voor mbo-scholieren en verschillende provincies hebben gezegd dat zij tot die tijd een overgangsregeling hanteren. Wij willen samen met GL en ONH een motie indienen, waarin wij het college vragen om onderzoek te doen naar wat zo'n overgangsregeling in Noord-Holland zou kosten, dit aan ons te rapporteren en er bij het Rijk op aan te dringen dat de invoering van de OV-kaart voor mbo'ers al vanaf de start van het schooljaar 1 september 2016 gebeurt.

215 **Motie 38 Vreemd aan de orde van de dag**
OV-jongerenkaart voor minderjarige mbo'ers

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

220 *Constaterende dat:*

- *Jongeren op het mbo in plattelandsgebieden vaak een behoorlijke afstand moeten afleggen naar school. Ze zijn daarvoor vaak aangewezen op bus en trein. Dat is ook in Noord-Holland het geval;*
- *Mbo-studenten vanaf 18 jaar gebruik kunnen maken van de OV-studentenkaart;*
- 225 - *De OV-studentenkaart nog niet beschikbaar is voor jongeren van 16 en 17 jaar die hun vmbo-diploma hebben gehaald en kiezen voor een mbo-opleiding. Dat kan leiden tot hoge kosten voor ouders en kan een drempel opwerpen voor het kiezen van een vervolgopleiding.*

230 *Overwegende dat:*

- *Hoge reiskosten geen drempel mogen zijn bij de schoolkeuze van minderjarige mbo'ers;*
- *Vanaf 1 januari 2017 ook mbo-studenten van 16 en 17 jaar beschikking krijgen over de OV-studentenkaart;*

- *Verschillende provincies, zoals Noord-Brabant en Limburg, hebben besloten een regeling in het leven te roepen om ouders van 16- en 17-jarige mbo-studenten tot die tijd financieel tegemoet te komen.*

Verzoeken het college om:

- *Onderzoek te doen naar de regeling van de provincies Noord-Brabant en Limburg voor reiskosten voor 16- en 17-jarige mbo-studenten en de toepasbaarheid ervan in Noord-Holland;*
- *Daarbij ook in beeld te brengen wat de kosten van invoering van een dergelijke subsidieregeling voor Noord-Holland zijn;*
- *Deze informatie voor het einde van het jaar aan de Staten voor te leggen;*
- *Bij het Rijk aan te dringen op een versnelde invoering van de OV-studentenkaart voor alle mbo's, in ieder geval vanaf de start van het nieuwe schooljaar op 1 september 2016*

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie CU/SGP, GL, ONH

Dan mijn tweede motie die gaat over de Strategische Statenagenda. Mijn fractie is nogal teleurgesteld over de status van de Strategische Statenagenda. De Staten hebben besloten om de oude lange termijnagenda van PS om te vormen tot een strategische agenda. Die wordt ingericht aan de hand van het collegeprogramma en met door een meerderheid van de Staten aangedragen onderwerpen. Op deze manier kunnen wij onze kaderstellende rol beter vervullen. Wij hebben tegelijk met het aannemen van het coalitieakkoord het college opgedragen om het collegeprogramma uit te werken in een vierjarig uitvoeringsprogramma en daarin aan te geven welke onderwerpen zich lenen voor het BOB-model en dit te voorzien van een tijdsplanning. Dat hebben wij ook gevraagd voor de motie Statenbrede Annex, de onderwerpen die daarin zouden worden opgenomen. Echter, het uitvoeringsprogramma dat wij hebben gekregen, bevat nog zeer weinig concrete data. Wij als Staten zijn afhankelijk van GS bij de invulling van de strategische agenda, omdat wij geen inzicht hebben in de tijdsplanning van GS. Wij ervaren het als erg lastig om op deze manier aan onze agenda invulling te geven. Ik dien daarom een motie in samen met GL en ONH.

Motie 39 Vreemd aan de orde van de dag

Strategische Statenagenda

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Concluderende dat:

- *PS vanaf mei 2012 volgens het zogenaamde BOB-model, oftewel volgens de fasen Beeldvorming, Oordeelsvorming/opiniëring en Besluitvorming werken;*
- *Teneinde de besluitvorming over bepaalde dossiers via het BOB-model gerichter te kunnen inplannen, de Staten van Noord-Holland (op advies van het presidium van 20 oktober 2014) met het aannemen van besluitpunt 2 uit voordracht 33-2015 besloten hebben om*

de Lange Termijnagenda van PS om te vormen tot een Strategische Statenagenda, die wordt ingericht aan de hand van het collegeprogramma en eigen, door een meerderheid van de Staten aangedragen onderwerpen en tot doel heeft het versterken van de agenderende en kaderstellende rollen van PS;

- *De Staten met het aannemen van besluitpunt 3 van voordracht 33-2015 het college hebben opgedragen om het collegeprogramma uit te werken in een vierjarig uitvoeringsprogramma en daarin aan te geven welke onderwerpen zich lenen voor het BOB-proces;*
- *Dat in voordracht 33-2015 (pagina 3) boven staat dat in dit uitvoeringsprogramma een tijdsplanning moet zijn opgenomen;*
- *De staten middels motie 'Statenbrede annex' (M16 PS 26-05-2015) het college daarnaast hebben verzocht over de overgenomen maatregelen op een dusdanige wijze te rapporteren dat dit kan dienen als inbreng voor de Strategische Statenagenda.*

Constatende dat:

- *Het uitvoeringsprogramma zeer weinig concrete data bevat waardoor de Strategische Statenagenda slechts zeer beperkt kan worden ingevuld door de Staten;*
- *Ook de overgenomen maatregelen uit de Statenbrede Annex niet op zo'n manier concreet zijn gemaakt dat ze een plaats kunnen krijgen in de Strategische Statenagenda;*
- *PS zelf geen inzicht hebben in de tijdsplanning van het college.*

Overwegende dat:

- *De Strategische Statenagenda voor PS een essentieel instrument is om hun kaderstellende en agenderende rol te kunnen vervullen rondom onderwerpen die zij van belang achten;*
- *Dat dit des te meer van belang is gelet op de wens van PS om te gaan experimenteren met werkvormen en de wens in het coalitieakkoord om meer in te zetten op burgerparticipatie;*
- *Zij voor de invulling van de Strategische Statenagenda in belangrijke mate afhankelijk zijn van de medewerking van het college van GS;*
- *Voor een effectieve toepassing van het BOB-model (en hiermee het tijdig in stelling kunnen brengen van de commissies en PS) het belangrijk is om met een planning te werken.*

Voorts constaterende dat:

Het college van GS in haar reacties in de commissievergaderingen van oktober slechts beperkt blijkt heeft gegeven van een bereidheid om op korte termijn een concretere planning te maken ten behoeve van de Strategische Agenda.

Verzoeken het college om:

- *De bereidheid uit te spreken de Staten te ondersteunen bij het invullen van zijn Strategische Agenda;*
- *Deze bereidheid concreet te maken door voor het einde van het jaar een nadere tijdsplanning te geven voor de onderwerpen op de Strategische Statenagenda waarvoor die nog niet duidelijk is*

320

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie CU/SGP, GL, ONH

325

Dit is des te meer nodig, omdat wij in de commissiebehandeling ervaren hebben dat het college weinig medewerking verleende bij verschillende onderwerpen om die bereidheid uit te spreken en die data concreter te maken.

330

De **VOORZITTER**: Beide moties hadden overigens ook bij de algemene politieke beschouwingen ingediend kunnen worden en zeker de laatste. Dat geldt overigens ook voor de motie Zandvoort, maar wij moeten dat ordedebat op een andere plek met elkaar voeren. Zijn er nog andere opmerkingen over de agenda? Dat is niet het geval. Dan is de agenda vastgesteld.

2.a. Installatie en beëdiging duo-commissielid PVV

335

De **VOORZITTER**: U hebt allemaal de brief ontvangen waarin mevrouw Dalm haar ontslag als Statenlid aanbiedt. Ik heb mevrouw Dalm conform artikel 12, tweede lid van de Kieswet inmiddels ontslag verleend. Haar lidmaatschap wordt opgevolgd door de heer F. Kramer wiens installatie nu aan de orde is. Overeenkomstig artikel 8 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van PS heb ik tot lid van de Commissie van Onderzoek Geloofsbrieven

340

benoemd: de heer Bruggeman (SP), mevrouw Strens (D66) en mevrouw Vermaas (PvdD). Ik geef de voorzitter van de commissie graag het woord.

345

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Ter voldoening aan uw opdracht hebben wij de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht die het benoemd verklaarde lid, de heer F. Kramer, aan uw vergadering heeft toegezonden. Het onderzoek heeft aangetoond dat

350

blijkens de op grond van artikel W7, tweede lid van de Kieswet aan PS toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het centrale stembureau voor de verkiezing van de leden voor PS van Noord-Holland van 9 november 2015 tot lid van PS benoemd is verklaard de heer F. Kramer in de vacature ontstaan door opzegging van het provinciaal lidmaatschap van mevrouw

355

Dalm. Wij stellen u dan ook voor om de heer F. Kramer als lid van PS van Noord-Holland toe te laten.

De **VOORZITTER**: Het advies is dus om de heer Kramer toe te laten. Verlangt iemand daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is nu unaniem door u besloten om de heer Kramer als lid van de Staten toe te laten. Ik ontbind de commissie van onderzoek en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden. PS hebben zojuist besloten u toe te laten als lid van PS. Ik stel u daarom nu in de gelegenheid de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde eed dan wel belofte in mijn handen af te leggen. Ik lees u eerst de formule voor. "Ik zweer, dan wel verklaar en beloof dat ik om tot lid van PS benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of

360

welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer, dan wel verklaar of beloof dat ik om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer, dan wel verklaar en

beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.”

365

De heer **KRAMER**: Dat verklaar en beloof ik.

370

De **VOORZITTER**: Dan wens ik u veel geluk met uw benoeming als lid van deze Staten. Wij moeten nog even wachten, want er is ook nog een duo-commissielid van de fractie PVV. De fractie PVV heeft vanwege het vertrek van de heer Troost verzocht om de heer Deen voor te dragen voor het duo-lidmaatschap. Op grond van het bepaalde in artikel 4, lid 5 van het Reglement van Orde voor de Statencommissies, dient een commissielid dat geen lid van PS is, in de vergadering van PS in handen van de voorzitter de eed of gelofte af te leggen. Ik stel u thans hiertoe in de gelegenheid. De heer Deen is inmiddels in de zaal aanwezig. Ik verzoek u indien u de eed dan wel de verklaring en belofte wenst af te leggen, onder het opsteken van de voorste twee vingers van de rechterhand mij na te zeggen ‘zo waarlijk helpe mij God almachtig’ of als u de verklaring en belofte wenst af te leggen, uit te spreken de woorden ‘dat verklaar en beloof ik’. Ik lees de formule nu voor. “Ik zweer, dan wel verklaar en beloof dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer, dan wel verklaar of beloof dat ik om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer, dan wel verklaar en beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.”

375

380

385

De heer **DEEN**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **VOORZITTER**: Dan wil ik u ook geluk wensen. Vanzelfsprekend zijn er bloemen. Ik schors de vergadering voor enkele minuten. Ik heropen de vergadering.

390

3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: GS hebben bij besluit van 29 september 2015 (702724/681248) op grond van een belang genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding opgelegd t.a.v. de toekomst RON/Hoogtij. Aan het einde van de vergadering zal de voordracht in beslotenheid met gesloten deuren worden behandeld conform de zojuist door u vastgestelde agenda. Kunt u dat besluit bekrachtigen? Dat is het geval, dan is aldus besloten en is de opgelegde geheimhouding ten aanzien van dit stuk hiermee bekrachtigd.

395

400

3.b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Hierover zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Verlangt iemand het woord over de lijst? Dat is niet het geval. Ik stel u voor de lijst voor kennisgeving aan te nemen. Dat is besloten.

405

4. Vaststellen notulen van de vergadering van 28 september 2015

De **VOORZITTER**: Bij de griffie zijn tot nu toe geen opmerkingen binnengekomen. Verlangt iemand over de tekst van deze notulen van 28 september 2015 het woord? Dat is niet het geval,
410 dan zijn de notulen van deze vergadering ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststellen lange termijnagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand het woord? Dat is niet het geval. Dan is de lange termijnagenda
415 vastgesteld.

6. Vaststellen Lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Hierover zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen ontvangen.
420 Verlangt iemand over de stukken het woord? Dat is niet het geval. Dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

425 De **VOORZITTER**: Verlangt iemand over de voortgangslijst het woord? Dat is niet het geval. Dan is de lijst ongewijzigd vastgesteld.

8. Hamerstukken --behandeld op 9-11-2015--

430 **8.a. Statenvoordracht 84 Provinciaal Meerjarenprogramma Beheer en Onderhoud Noord-Holland 2015-2019 (PMO)**

8.b. Statenvoordracht 85 Zienswijze op 1^e begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer

8.c. Statenvoordracht 87 Brief GS verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning fietstunnel Wogmeer

435 **8.d. Statenvoordracht 82 Wijziging gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol**

8.e. Statenvoordracht 86 Provinciale Meerjarenprogramma Groen 2016-2020

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter, mede gezien het feit dat in het weekend uitgebreid in het nieuws kwam dat het zo'n beetje afgelopen is met de grutto, eigenlijk het symbool van vogels in
440 Noord-Holland, wil ik toch nog een keertje aandringen om ervoor te zorgen dat er vooral meer hectaren worden toegevoegd aan het NNN en dat de reserve Groen behoorlijk opgehoogd wordt.

De **VOORZITTER**: Ook dat is een opmerking die bij uitstek bij de begrotingsbehandeling thuishoort. Is er nog andere belangstelling voor woordvoering over de hamerstukken? Verlangt
445 iemand hoofdelijke stemming? Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Verlangt iemand aantekening? Dat is allemaal niet het geval, dan constateer ik dat de besluiten behorende bij de voordrachten 8.a tot en met 8.e. unaniem zijn aanvaard.

9. Statenvoordracht 70 Ontwerpbegroting 2016 inclusief Memorie van antwoord --behandeld op 9-11-2015--

De **VOORZITTER**: In tegenstelling tot de behandeling van andere agendapunten, is het gebruikelijk om hier de vaste sprekersronde te hanteren en dat betekent dat als eerste het woord is aan de heer Van der Sluijs, PVV.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter, collega-Statenvoerders en overige belangstellenden. De definitie van politiek volgens de Amerikaanse politicoloog Easton, is: "De gezaghebbende toedeling van waardevolle materiële en immateriële zaken voor een samenleving". De behandeling van de begroting voor komend jaar is daar natuurlijk een goed voorbeeld van. Maar naar de mening van mijn fractie gaat het vandaag om nog meer. Het gaat om de geloofwaardigheid van de politiek, om maatschappelijk draagvlak. Hoe serieus nemen wij alle Noord-Hollandse burgers? Het deed onze fractie dan ook deugd om op bladzijde 2 van het Uitvoeringsprogramma Coalitieakkoord te lezen dat er deze periode wordt gezocht naar uitbreiding van het instrumentarium voor consultatie van burgers. Op diezelfde bladzijde staat ook de volgende passage: "Goede communicatie is niet alleen zenden, maar ook luisteren en interactie. De provincie minder als autoriteit en meer als verbinder in een netwerksamenleving. Die rol vraagt niet alleen communicatieve vaardigheden van communicatieprofessionals, maar van de gehele organisatie. Daar wordt een programma op gezet." Voorzitter, goede communicatie naar de Noord-Hollanders is belangrijk om draagvlak te scheppen voor beleid. Deze communicatie vindt onder andere plaats via de beleidsdocumenten die worden geproduceerd en gepubliceerd. Dit impliceert dat documenten en besluiten open en transparant dienen te zijn. Dit zijn vaak grote documenten, zoals de jaarstukken. De begroting die we vandaag bespreken, is bijvoorbeeld bijna 300 bladzijden groot. Zoals dus al gezegd, de PVV is van mening dat jaarstukken vooral duidelijk moeten zijn. In principe zou elke burger in Noord-Holland deze stukken moeten kunnen begrijpen. Van hoogleraar tot hardwerkende schoonmaker. Dus meer normaal taalgebruik en minder ambtelijk. En dat is niet altijd het geval. Er is dan in zekere zin sprake van impliciet. Om transparantie en inzichtelijkheid voor Statenvoerders, maar ook voor burgers te vergroten, zou de PVV graag zien dat er meer expliciet in voordrachten komt. Hierover mag geen twijfel bestaan. Het komt een voordracht, het Statenvoerderswerk en het resultaat alleen maar ten goede. Daarom de volgende motie.

Motie 40

Tegengaan impliciete besluiten in Statenvoorstellen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Constateerders dat:

- *Het veelvuldig voorkomt dat er zware en lijvige stukken ter besluitvorming aan PS worden voorgelegd;*
- *De jaarrekening, begroting en voorjaarsnota hier duidelijke voorbeelden van zijn;*
- *In deze Statenvoorstellen met regelmaat impliciete besluiten genomen worden.*

Overwegende dat:

- 495
- *Transparantie en helderheid over een besluit niet enkel voor PS, maar ook voor de burger wenselijk is;*
 - *Discussies over impliciete besluiten vermeden moeten worden;*
 - *In Statenvoorstellen besluiten expliciet dienen te zijn verwoord.*

Roepen het college op:

500 *Ervoor zorg te dragen dat alle besluiten expliciet zijn verwoord in Statenvoorstellen*

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

505 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter, subsidies. Mede naar aanleiding van een PVV-motie uit 2011 om een openbaar categoriaal subsidieregister aan te leggen, wordt nu elk halfjaar op de provinciale website een lijst met verstrekte subsidies gezet. Een goede zaak. Mijn fractie vindt het belangrijk dat duidelijk is welke subsidies GS verstrekken, dus op welke wijze het door Noord-Hollanders met bloed, zweet en tranen bij elkaar gebrachte belastinggeld wordt uitgegeven. Echter, tot onze verbazing staat er in de lijsten niet zelden “anonymus” bij de naam van de ontvanger van een subsidie. En dat maakt dat een register dat transparantie moet vergroten, wordt gevuld met geheimzinnigheid. Wie of wat is deze anonymus? Een stichting die subsidies stapelt of een privépersoon die anoniem wil blijven? Voorzitter, dit is nooit de bedoeling geweest van een openbaar subsidieregister. Mijn fractie wil daarom dat ‘anonymus’ gewoon bij naam wordt genoemd. Daarom de volgende motie.

510

515

Motie 41

520 Verduidelijking subsidieregisters

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Constaterende dat:

- 525
- *In de subsidieregisters die door GS elk halfjaar worden gepubliceerd soms ‘anonymus’ staat als naam van de subsidieontvanger vanwege privacy redenen;*
 - *Subsidies die aan die ‘anonymus’ worden verstrekt, variëren van een paar duizend euro tot vele tonnen.*

530 *Overwegende dat:*

- *De subsidieregisters in het leven zijn geroepen om transparantie te vergroten m.b.t. de subsidies die door GS worden verstrekt;*
- *Deze transparantie niet wordt bevorderd door de term ‘anonymus’ te gebruiken;*

- *Privacy redenen geen reden mogen zijn om geen informatie te verstrekken over de identiteit van de subsidieontvangers.*

Roepen het college op:

- *In toekomstige subsidieregister niet meer de term 'anonymus' te gebruiken, maar de daadwerkelijke identiteit van de subsidieontvangers;*
- *In alle voorgaande subsidieregisters de term 'anonymus' te veranderen in de daadwerkelijke identiteit van de subsidieontvangers*

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Verder de herdenking van de Februaristaking. De PVV heeft hier op 28 september een motie Vreemd over ingediend en wat daarna gebeurde verdient denk ik, geen schoonheidsprijs. Iedereen was een beetje de weg kwijt met alle respect. Het begon met de voorzitter, die zei dat dit bij de Zomernota besproken had moeten worden. Bij de Zomernota heeft de heer Den Uijl een zelfde soort motie voor een eenmalig verstrekking ingediend. De heer Bond zei echter dat dit bij de begroting 2016 besproken had moeten worden. En als laatste wordt bij de stemming geroepen dat dit in het presidium besproken moet worden. Kunt u het nog volgen? Daarom komt de PVV met een aangepaste motie, omdat wij van mening zijn dat deze bijdrage gedaan moet blijven worden, ook al is dit, net zozeer als de Willem Arondéuslezing, geen kerntaak van de provincie. Echter van de Willem Arondéuslezing ziet iedereen wel het belang in. Wat misschien niet iedereen weet, is dat de Stichting Herdenking Februaristaking niet alleen de herdenking op 28 februari organiseert. Zij verstrekken namelijk ook lespakketten voor scholen. Indien wij besluiten toch de subsidie te stoppen (deze maakt ongeveer 25% van het jaarlijkse budget uit), dan zullen deze lespakketten als eerste stoppen. En ik denk dat iedereen het met mij eens is dat dit zeer spijtig zou zijn. Zeker in het licht van de Cultuurcompagnie, die wel geld krijgt van de provincie om zelfs gastlessen op school te verzorgen t.b.v. cultuurprojecten. En daarom deze motie:

Motie 42

Continuering provinciale bijdrage Stichting Comité Herdenking Februaristaking 1941

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Constaterende dat:

- *Het college voornemens is de provinciale bijdrage van 5.000 euro aan het Comité Herdenking Februaristaking 1941 in te trekken vanaf 2016;*
- *De provinciale bijdrage bijna een kwart bedraagt van de begroting van genoemd comité;*
- *Behalve de genoemde herdenking, het comité ook lespakketten verstrekt aan middelbare scholen over de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog.*

Overwegende dat:

- *De verschrikkingen van de tweede Wereldoorlog nooit vergeten mogen worden en aandacht blijven krijgen op middelbare scholen;*
- *De waardevolle lespakketten zeer waarschijnlijk als eerste geschrapt worden als de provinciale bijdrage komt te vervallen.*

Roepen het college op om:

De jaarlijkse bijdrage van de provincie aan de organisatie van de Herdenking Februaristaking 1941 te continueren

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

De **VOORZITTER**: Dat is een motie? De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik vroeg er even naar, omdat er geen financiële dekking in zit. Vandaar mijn vraag, maar het is helder.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Als u financiële dekking wilt, onder andere de Willem Arondéuslezing krijgt elk jaar 27.000 euro en ik heb van verschillende mensen gehoord dat dat ruim voldoende is, dus eventueel zou het daar vanaf kunnen. Een andere mogelijke dekking zou eventueel gevonden kunnen worden op pagina 46 van het coalitieakkoord. Daar wordt aangegeven: "Budget dat beschikbaar is voor nieuw beleid van 2015 tot 2019", waarvan in 2018 23 miljoen euro vrijkomt voor nieuw beleid. Misschien kan het van een van die bedragen af, want het gaat om slechts 5.000 euro. En last, but not least voorzitter, wil ik mededelen dat de PVV-fractie zich ernstig zorgen maakt over instroom van asielzoekers in de regio. In de pers valt te lezen dat dit gemeenten veel geld kost, meer dan dat zij van het COA vergoed krijgen. En dat terwijl sommige gemeenten al het water aan de lippen staat. Springt de provincie deze gemeenten bij en kan het college aangeven wat dit alles de provincie gaat kosten? Ik dank u allen voor uw aandacht.

De **VOORZITTER**: Op dat laatste punt wordt geen motie ingediend? Oké.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Om maar met de deur in huis te vallen, ik ben te streng geweest, te streng op het nieuwe coalitieakkoord. Enkele maanden geleden toen wij het coalitieakkoord bespraken in deze Staten, heb ik lang stilgestaan bij de titel Ruimte voor groei. Ik heb benadrukt dat er grenzen aan de groei zijn. En ik geef onmiddellijk toe, ik heb toen onvoldoende aandacht besteed aan de positieve ontwikkelingen die in hetzelfde coalitieakkoord staan. Dat was unfair. Echter, voordat u de champagne wilt laten komen, het is nog steeds niet het coalitieakkoord zoals de SP dat voor ogen heeft. Wij vinden dat bepaalde uitgaven zoals die nu in de voorliggende begroting worden voorgesteld, beter niet kunnen worden gedaan en andere uitgaven vinden wij te mager om echt flink meters te kunnen maken. De SP ziet ook ruimte voor groei. Zo zijn wij positief over de richting die GS willen inslaan op het onderwerp

620 duurzame energie en energiebesparing, maar wij staan voor enorme uitdagingen. Ook in Noord-Holland hebben wij te maken met klimaatverandering, die gaat hier niet met een boog omheen. En ook de geopolitieke ontwikkelingen zijn van dusdanige aard dat wij onszelf moeten voorbereiden op onafhankelijkheid van energieleverantie. Wat dat betreft moeten de ambities toch echt veel hoger. Ik geef u een voorbeeld. Over de hele bestuursperiode staat slechts 10

625 miljoen euro gereserveerd voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, ongeveer 2,5 miljoen euro per jaar. Wanneer wij dan kijken naar de provincie Groningen bijvoorbeeld, dan zien wij dat daar alleen al het afgelopen jaar na een oproep door de provincie, door burgers en bedrijven 18.000 subsidieaanvragen voor duurzame energie zijn ingediend, waarop met behulp van de provincie er inmiddels 7.000 zonnepanelen zijn geplaatst. Dat is een verschil. Onlangs

630 riep de voorzitter van de borgingscommissie van de SER, de heer Ed Nijpels, de partijen die het Energieakkoord hebben ondertekend, op om nu een extra inspanning te leveren. De SP ondersteunt die oproep van Nijpels, want – om het maar even populair te zeggen – wij stoken nu voor de sterren. Ik wil dan ook de vraag aan de gedeputeerde voorleggen, neemt u de oproep van de heer Nijpels serieus ter harte en gaat u een extra inspanning leveren voor het verduurzamen

635 van de bestaande woningvoorraad? Wanneer kunnen wij daar de voorstellen voor verwachten? Als extra argument wil ik nog wel meegeven dat een energie neutrale woning ook goed is voor het in de hand houden van woonkosten en de Noord-Hollanders zullen daar blij mee zijn. Nu zou u ons kunnen tegenwerpen dat het geld allemaal al bestemd is, maar dat is maar ten dele. De begroting is een papieren werkelijkheid, het geld is dus nog niet uitgeven. Ik wil dus wel een suggestie

640 doen. Er ligt een fiks bedrag op de plank voor het Pallas project. Het geld dat GS willen investeren in verouderde technologie, moet wat de SP betreft vele malen nuttiger besteed worden. Dat project wordt toch niets. De SP vindt dat dit geld veel beter tot zijn recht kan komen als het gebruikt wordt voor het verduurzamen van de woningvoorraad. Mijn vraag is dan ook, hoe kijken GS aan tegen deze suggestie? En bent u bereid om wanneer Pallas definitief niet doorgaat, dit

645 geld voor dit doel te besteden, verduurzaming? Dan kom ik bij het onderdeel mobiliteit. Ook hier tonen GS ambitie op het investeren in schone en innovatieve vormen van vervoer bijvoorbeeld en aandacht voor de fiets, als allerschoonste vervoermiddel, maar ook hier gaat de ambitie voor de SP niet ver genoeg. Vooral in het zuidelijk deel van de provincie wordt het steeds drukker. De oplossingen die GS bedenken, zijn echter oude politiek, namelijk meer wegen. Het Rijk vertoont dezelfde denktrant. Zo worden de A1 en de A9 fiks onder handen genomen. Maar omdat het Rijk die denktrant volgt, hoeven wij dat in Noord-Holland toch niet na te doen? Echte innovatie zit hem namelijk niet in asfalt. De SP denkt dat wij veel meer naar railverbindingen toe zouden moeten. Ik zeg het nog maar een keer, vijftig individuen in vijftig auto's nemen veel meer volume in dan wanneer dezelfde vijftig mensen in een bus zouden zitten, maar ze nemen nog minder

655 volume in wanneer zij in een railmodaliteit zouden zitten. Ik laat het even in het midden, maar light rail is de richting waar wij naartoe denken. Wij hebben namelijk gewoon veel te weinig ruimte om nog meer asfalt aan te leggen. Wij leggen dan ook aan zowel GS als PS voor zich uit te spreken voor een plan, dat in samenwerking met de Stadsregio Amsterdam – straks heet dat de Vervoersautoriteit – en binnen de Metropoolregio dat zoekt naar uitbreidingsmogelijkheden van openbaar vervoer over rails. De voordelen zien wij voor ons. Minder ruimtebeslag, minder energieverbruik per reiziger, minder uitstoot van CO₂, fijnstof en ultrafijnstof. Ik heb daartoe een motie.

660

Motie 43

665 Light railnet

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Overwegende dat:

- 670 - Mobiliteit in Noord-Holland van het grootste belang is;
- Automobilititeit over de weg veel ruimte in beslag neemt en bovendien zorgt voor uitstoot van CO₂, fijnstof en ultrafijnstof;
- De oplossing voor de groei van het autoverkeer, namelijk meer asfalt, niet onbeperkt kan doorgaan, gezien het ruimtebeslag en uitstoot van ongezonde stoffen;
- 675 - Het vreemd overkomt dat wanneer de provincie enerzijds zich inspant voor energietransitie, omdat die voor teruggang van CO₂-uitstoot kan zorgen, terwijl anderzijds nog gewoon wordt gewerkt aan wegaanleg;
- Het noodzakelijk is om te gaan werken aan andere oplossingen
- Light rail een van die oplossingen kan zijn.

680

Verzoeken het college:

In samenwerking met de Stadsregio Amsterdam (SRA, straks Vervoersregio) en in verband met de Metropoolregio Amsterdam (MRA) het overleg aan te gaan over de ontwikkeling van een light railnet en daarover te rapporteren aan PS

685

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

690

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nou zou u kunnen tegenwerpen dat daar geen geld voor is, omdat het geld allemaal al bestemd is. Maar ook hier heb ik een fantastisch idee voor u. GS willen binnenkort aan de Staten voorleggen om veel geld uit te geven aan de afslag A9 bij Heiloo. Daar staat 33 miljoen euro gepland, maar alle signalen zeggen dat het een veel hoger bedrag wordt.

695 En het slaat nergens op, namelijk de woningbouw die de afslag noodzakelijk zou maken en hem ook zou betalen, is er niet en zal er ook niet komen. Het bedrijventerrein dat de afslag noodzakelijk zou maken, is leeg, net zoals veel bedrijventerreinen in de provincie. Natuur moet ervoor wijken, noem maar op. De SP zegt, doe dat nou niet en gebruik het geld voor andere dingen. Hiervoor heb ik al openbaar vervoer genoemd, maar mijn fractie zou het minstens zo'n

700 goed idee vinden als wij het geld zouden gebruiken voor het versneld vergroten van het NNN. Want als het om natuur gaat, moeten ook de ambities van het college fiks omhoog. Om de doelstelling van 56.000 ha NNN te halen, moeten wij die met 554 ha per jaar vergroten, maar dit college kiest voor 250 ha per jaar. Nou hoeft u geen rekenwonder te zijn om te concluderen dat dat dus te weinig is. Dan zult u tegenwerpen dat al het geld al bestemd is, maar dan heeft mijn

705 fractie een goed voorstel. Al jaren wordt er nagedacht over de verbinding van de A8 met de A9. U

heeft daarvoor 50 miljoen euro op de plank liggen. Nu wij kort geleden gehoord hebben dat die verbinding waarschijnlijk helemaal niet kan, omdat daardoor de Stelling van Amsterdam haar UNESCO Werelderfgoed status kan verliezen, zeggen wij, dan moet je op een andere manier kijken. Bovendien lopen alle tot nu toe bedachte routes ook nog eens een keer door natuurgebied. De SP zegt dan, doe het nou niet en gebruik dat geld voor andere dingen en wat ons betreft dus aan het voltooien van het NNN. Hoewel wij tegen andere projecten op het gebied van groen dan ook geen bezwaar zullen maken. Hiervoor hebben wij een amendement.

Amendement 8

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Overwegende dat:

- *Het niet waarschijnlijk is dat de verbindingsweg A8-A9 wordt aangelegd;*
- *Er wel een verbetering van de N203 in Krommenie gewenst is;*
- *250 ha NNN per jaar niet voldoende is om het einddoel van 5.600 ha in 2027 te behalen;*
- *De Reserve Groen in 2022 volledig is uitgeput;*
- *Het mede gezien de uitspraak in de Urgendazaak, duurzaamheid en milieu te laten prevaleren boven bereikbaarheid in de groene omgeving.*

Besluiten aan het ontwerpbesluit een punt I. toe te voegen, luidende:

Aan de PMI A8-A9 25 miljoen euro onttrekken, 25 miljoen euro toe te voegen aan de Reserve Groen; met de verhoogde Reserve Groen een substantiële verhoging van het aantal hectaren NNN per jaar te realiseren tot (vooralsnog) een bedrag van 25 miljoen euro

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie SP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dan hebben wij ook een motie over ganzen. Wij vinden de manier waarop het overschot van ganzen, damherten of vossen wordt aangepakt, niet goed. Het is achter de feiten aanhollen en doet niets aan de oorzaak van de problematiek. Daar wil ik het nu niet over hebben. Het gaat erom dat Duke Faunabeheer ruim 200.000 euro aan subsidie ontvangt voor het vergassen van ganzen, terwijl de opbrengst van de kadavers voor Duke is. Wij vinden dat niet goed en wij stellen u voor de financiële opbrengst van gedode ganzen aan de provincie terug te betalen. Dus heb ik een motie.

Motie 44

Duke Faunabeheer

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Constaterende dat:

750 *Bij de Zomernota 2015 een bedrag van 207.543 euro als projectsubsidie Faunabeheereenheid is betaald aan Duke Faunabeheer voor het vergassen van ganzen;*

Overwegende dat:

- 755 *- Duke Faunabeheer naar verwachting in de komende jaren nog veel ganzen zal vergassen en daarvoor van de provincie Noord-Holland subsidie zal krijgen;*
- Uit de opbrengst van de gedode ganzen het vangen en doden van de ganzen gedeeltelijk bekostigd kan worden.*

Besluiten het college van GS te verzoeken:

- 760 *- In de aanwijzing inzake beheer of schadebestrijding het voorschrift op te nemen dat Duke Faunabeheer de financiële opbrengsten van de gedode ganzen terug dient te betalen aan de provincie Noord-Holland;*
- Het ontvangen bedrag toe te voegen aan de algemene middelen*

765 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fractie SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

770 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dan kom ik bij een aantal zaken die uit de vorige periode zijn overgekomen. Bij de bespreking van de nota Detailhandelsbeleid 2015-2020 heeft mijn fractie een motie ingediend die vroeg naar een pilot voor de herstructurering van winkelstraten en buurtwinkelcentra. Dat deden wij ook omdat Detailhandel Nederland vond dat provincies daarin een rol moesten spelen en ook omdat een aantal deskundigen uit het MKB heeft gezegd dat veel
775 gemeenten dat niet alleen kunnen. Die motie hebben wij toen aangehouden. Gedeputeerde Van Run antwoordde destijds dat hij het een zeer interessante suggestie vond. Gedeputeerde Van Run is er nu niet meer hier, maar wij willen dat zijn opvolger dit idee oppikt en dienen daarom de motie opnieuw in.

780 **Motie 45**

Herstructurering buurtwinkelcentra en winkelstraten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

785 *In herinnering van sommige argumenten opgesomd in het ingetrokken initiatiefvoorstel Herstructurering winkelstraten en buurtwinkelcentra van 30 augustus 2013;
Tevens in herinnering de discussie op 15 december 2014 t.g.v. de voordracht 2014/92 Nota Detailhandelsbeleid 2015-2020*

790 *Overwegende dat:*

- *Het initiatiefvoorstel van de SP ertoe strekte de reikwijdte van de tijdelijke subsidieregeling Herstructurering en intelligent ruimtegebruik en bedrijventerreinen (HIRB) te verruimen met herstructurering van winkelstraten en buurtwinkelcentra;*
- *GS op goede gronden hadden betoogd dat voorschriften van het Rijk dit initiatiefvoorstel niet uitvoerbaar maakten en dat daarom de fracties van de SP het initiatiefvoorstel heeft ingetrokken;*
- *GS op verzoek van de SP van 24 november 2014 een vergelijking hebben gemaakt tussen maatregelen in de Nota Detailhandelsbeleid 2015-2020 en maatregelen van andere provincies en dat de fractie van de SP GS zeer erkentelijk is voor de daartoe geleverde inspanningen;*
- *Uit deze vergelijking blijkt dat de provincies Overijssel en Zeeland anders dan de provincie Noord-Holland de herstructurering, herverkaveling en transformatie van teloorgaande winkelgebieden – al dan niet met pilots – stimuleren en daaruit mag worden geconcludeerd dat niet uitgesloten is dat provincies zich hiermee bezig kunnen houden.*

Besluiten:

GS uit te nodigen onder gemeenten te peilen of een van hen bereid is samen met de provincie een pilot te doen voor herstructurering, herverkaveling of transformatie van een winkelstraat of een buurtwinkelcentrum en in dat geval aan PS een voorstel te doen voor zo'n pilot samen met deze gemeente en andere benodigde partijen

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Mijn fractie diende ook een voorstel in om de geschrapte bootdienst Ijmuiden/Amsterdam weer in de vaart te nemen. De berekeningen die wij daarin presenteerden, toonden aan dat deze bootdienst gewoon weer kan terugkeren en ook voor een aanzienlijk gunstiger bedrag dan de door GS voorgespiegelde 1,3 miljoen euro per jaar. Gedeputeerde Loggen heeft bij de bespreking gezegd dat de bootverbinding een plek kon krijgen in de Water- en Recreatievisie. Wat de SP betreft wordt de bootverbinding gewoon weer openbaar vervoer, maar wij gaan ervan uit dat GS inzien dat het voorstel van de SP gewoon weer ingediend wordt, zodra blijkt dat de woorden van de gedeputeerde geen navolging hebben gekregen. Verder heeft mijn fractie in de vorige periode een voorstel ingediend om een eind te maken aan de manier waarop de provincie aan sponsoring deed. Dat voorstel werd niet door de meerderheid gedragen. Dat kan. Misschien was de tijd er nog niet rijp voor, maar als de provincie dan toch aan het sponsoren gaat, dan vinden wij en net is hij al voorbij gekomen, ook van onze kant dat de herdenking van de Februaristaking daaruit betaald kan worden. Wij hebben daartoe een motie.

Motie 47

Februaristaking

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

835

Gehoord de discussie over de programmabegroting 2016

Overwegende dat:

840

- *De jaarlijkse herdenking van de Februaristaking voor velen een zeer belangrijke gebeurtenis is;*
- *De herdenking staat voor een eerbetoon aan diegenen die in verzet kwamen tegen onderdrukking;*
- *De herdenking zich daarnaast heeft ontwikkeld tot een oproep tegen alle vormen van onderdrukking en discriminatie;*
- 845 - *Het organiserend comité deze herdenking kan doen met behulp van subsidie en donaties;*
- *De provincie Noord-Holland de jaarlijkse subsidie van 5.000 euro aan het comité stopzet, met als gevolg dat het comité in moeilijkheden wordt gebracht om de herdenking nog te kunnen organiseren.*

850

Dit onwenselijk is en verzoeken het college:

- *De jaarlijkse subsidie voor de herdenking van de Februaristaking ad 5.000 euro te continueren;*
- *Het vereiste bedrag te vinden in het evenementenbudget*

855

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie SP, GL

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

860

Mevrouw **ALBERTS** (SP): In het afgelopen jaar hebben wij kunnen zien hoe de provincie dit sponsoringbudget inzet, namelijk onder andere op een commercieel internationaal evenement als Sail, maar de provincie heeft ook een taak met betrekking tot culturele spreiding. Desalniettemin stopt u de subsidie aan de Karavaan, het door Noord-Hollanders zeer gewaardeerde culturele evenement in de Noordkop. Een minimaal bedrag is nodig om dit draaiende te houden. Ik dien hem niet in, dat doet GL straks. Wij hebben daartoe een amendement. Dan kom ik bij het werkbudget voor Statenleden. De invulling daarvan gaat door het presidium vastgesteld worden. Om twee redenen vinden wij dit op zijn minst gezegd nogal merkwaardig. Ten eerste, waarom moeten Statenleden worden uitgezonden als vertegenwoordiger van de provincie? Met alle respect, ik ben vertegenwoordiger van de provinciale politiek, ik ben vertegenwoordiger in het provinciale parlement namens de SP en de mensen die daarop gestemd hebben. Dat is een andere volgorde. Wij vinden overigens net als u dat het percentage stemmers fors omhoog moet. Wij hebben daarom een motie.

865

870

Motie 46

875

Werkbudget PS

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Constaterende dat:

- 880 - *Er een werkbudget voor PS is gereserveerd;*
 - *Een van de doelstellingen die daarbij genoemd kan worden, is dat Statenleden uitgezonden worden als vertegenwoordigers van de provincie.*

Overwegende dat:

- 885 - *Statenleden vertegenwoordigers zijn van hun partij en de kiezers die op hen gestemd hebben en zij dus niet uitgezonden moeten worden als vertegenwoordiger van de provincie;*
 - *Het percentage kiezers bij verkiezingen wel degelijk omhoog moet, omdat dit de waarde van ons democratisch bestel verhoogt;*
890 - *Het besef van (de waarde van) democratie niet vroeg genoeg kan beginnen;*
 - *De provinciale jeugddebatten een goede bijdrage leveren aan het ontwikkelen van het besef van democratie;*
 - *De jeugd de politieke toekomst is;*
 - *Een financiële ondersteuning van die provinciale jeugddebatten zeer gewenst is.*

895

Besluiten:

Een bijdrage aan de provinciale jeugddebatten te bekostigen uit het werkbudget voor PS

en gaat over tot de orde van de dag.

900 *Fractie SP*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Het regent moties.

905 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik rond af. Nogmaals, wij zien vanuit GS een aantal richtingen ingezet die heel erg onze waardering verdienen, maar wij hebben nu ook aangegeven en ik hoop dat u dat zo heeft kunnen horen, dat er ook wat ons betreft wat verscherping, wat aansturing en wat meer richting op gaat naar een provincie, die inderdaad aandacht voor de natuur, voor de openheid van het landschap en ook aandacht heeft voor de inwoners van de provincie.

910 De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Vandaag over precies drie weken start in Parijs de 21^e VN klimaattop. Doel van de top is te komen tot een nieuw mondiaal klimaatakkoord dat het Kyoto protocol kan vervangen. Met de toezeggingen die er nu liggen, gaat het de goede kant op, maar het is nog niet voldoende om de opwarming van de aarde onder de twee graden te houden. Verdere aanscherping van de bijdragen is dus noodzakelijk om na de kater van Kopenhagen, een
915 prachtig Parijs-moment te creëren. Om de onderhandelaars in Parijs op te roepen nu eindelijk een echte doorbraak te bereiken, is Marjan Minnesma, directeur van Stichting Urgenda, vorige week aan een wandeltocht begonnen van Utrecht naar Parijs. Met haar wandelen veel mensen mee die onze wereldleiders oproepen de opwarming van de aarde een halt toe te roepen en die uitleggen wat er allemaal al kan om dat doel te bereiken. Terwijl Marjan Minnesma naar Parijs wandelt,

920 wordt in Noord-Holland steeds harder op de deur van het provinciehuis geklopt door gemeenten, maatschappelijke initiatieven en inwoners uit onze prachtige provincie. Inwoners die ruimte willen om duurzame energie op te wekken. Inwoners die keer op keer gehinderd worden door een middenbestuur, dat rare regels stelt en verkrampd reageert op initiatieven. Eén voorbeeld

925 aan maatschappelijke initiatieven, die de provincie oproept om overbodige regels te schrappen en te kiezen voor maatwerk bij de plaatsing van windmolens. En wat doet deze coalitie? Die maakt werk van een nieuwe beleidsregel om de op te wekken hoeveelheid duurzame energie te maximeren op 685,5 MW. Waarom, vragen deze gemeenten en initiatieven terecht. Waarom is 685,5 MW een maximum en geen minimum? Ik citeer uit de brief: "Het past niet dat de provincie

930 dit ziet als een maximum en niet als een minimum. Om gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen, moeten we zo snel mogelijk fossiele brandstoffen vervangen door schone energie. Een maximum stellen aan windenergie en daarbij kansen onbenut laten, is gezien de urgentie van het probleem, onverklaarbaar." GL is het hier hartgrondig mee eens. Hoe meer duurzame energie er wordt opgewekt, hoe beter lijkt ons. Deze coalitie denkt daar blijkbaar anders over en levert zo

935 een mooie, maar ook treurige illustratie waarom Nederland al jaren op rij het slechtste jongetje van de klimaatklas is. Ook in Noord-Holland gaat korte termijn boekhouden boven een duurzame toekomst. Gelukkig begint dat besef ook elders in de politiek door te dringen. Wij putten enige hoop uit het feit dat er naar nu blijkt, wel degelijk groene D66-ers zijn die echt werk willen maken van duurzame energie. Wij hopen van harte dat de D66 Statenleden de oproep van hun

940 wethouder in Amsterdam en hun eigen congres serieus nemen. Zelfs de VVD in Amsterdam heeft meer dan genoeg van onze starre houding. Het moet niet gekker worden. De NPO besteedt deze maand elke dag aandacht aan Marjan Minnesma en haar bondgenoten in het programma Mijlpalen voor Parijs. Ik wil in de rest van mijn bijdrage een aantal voorstellen doen voor een groener, duurzamer en socialer Noord-Holland. Kleine stappen misschien, maar als u ze wilt

945 steunen, mijlpalen voor Noord-Holland. Om te beginnen hebben wij de afgelopen maanden uw aandacht gevraagd voor de grote bezuinigingen op natuur en groen. GS blijven weigeren het beestje bij de naam te noemen, maar hebben inmiddels wel moeten toegeven dat de storting in de Reserve Groen door deze coalitie wordt verlaagd met in totaal 105,6 miljoen euro. GL maakt zich hierover grote zorgen. We zijn wel blij dat die zorgen inmiddels ook bij sommige partijen in

950 de coalitie zijn gaan leven. In de commissie vroeg D66 er aandacht voor en de heer Den Uijl, fractievoorzitter van de PvdA, stelde en ik citeer: "De investeringen in groen zijn een debat waard in deze periode". Dat doet ons deugd. Om ons daarbij te helpen hebben wij samen met de PvdD een motie opgesteld, waarin we GS verzoeken bij de begrotingsbehandeling van 2017 te komen met dekkingsvoorstellen voor de tekorten op het programma Groen. De heer Van Liere zal deze

955 motie zo meteen indienen. Onze zorgen betreffen niet alleen de bezuinigingen op groen, maar ook de onverminderde investeringen in asfalt. Terwijl er meer dan 100 miljoen euro bij het programma Groen wordt weggehaald, stellen GS u bij de behandeling van het PMI voor twee keer 20 miljoen euro te reserveren voor hogere kapitaallasten vanwege verhoging van de uitgaven. Deze coalitie schuift de rekening voor natuur en groen door naar de volgende bestuursperioden

960 en investeert nu in oplossingen uit het verleden. Deze coalitie meet ook met twee maten. Terwijl bij de reserve Groen wordt gesteld dat er nog alle tijd is om te zoeken naar financiering omdat er pas in 2022 een tekort ontstaat, moet bij het PMI blijkbaar nu al voor 2022 en 2023 worden

bijgepast. GL denkt dat een koerswijziging onvermijdelijk is om de voorzienbare tekorten in de toekomst op te lossen en wil daar vandaag mee beginnen. Met kleine stapjes zoals ik al eerder
965 zei. Om die reden dienen we een motie in om een deel van de extra investeringen in
infrastructuur te betalen door een kleine verhoging van de motorrijtuigenbelasting, ongeveer € 3
per jaar voor de gemiddelde autobezitter, een kwartje per maand. Het geld dat daardoor vrijkomt
- 16,2 miljoen euro over vier jaar - kan worden gestort in de Reserve Groen. Het kan naar onze
970 mening niet zo zijn dat de provincie tien jaar lang grote investeringen doet in asfalt zonder één
keer de motorrijtuigenbelasting te verhogen. Dat ging en gaat ten koste van andere kerntaken
van de provincie.

Motie

Ruimte voor groen

975 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015*

Constaterende dat:

- *Er na 2022 een tekort is van 135 miljoen euro om het Natuurnetwerk Nederland (NNN) af te ronden;*
980
- *Het grootste deel van dat tekort veroorzaakt wordt door de verlaging van de storting in de Reserve Groen met in totaal 105,6 miljoen euro (zie beantwoording vragen 2015-87, 22 september 2015, p. 5 antwoord op vraag 6);*
- *PS en GS gezamenlijk de ambitie hebben uitgesproken het NNN in 2027 af te ronden;*
- 985 - *Investeringen in infrastructuur de komende jaren structureel vele miljoenen extra gaan kosten (alleen al voor PMI/PMO structureel 3,2 miljoen euro in 2016 oplopend naar 4,4 miljoen euro in de periode 2017 t/m 2019 (totaal 16,2 miljoen euro 2016 t/m 2019), zie Programmabegroting 2016 (P2016), p8.);*
- *Door areaaluitbreiding alleen al de kosten voor onderhoud in 2023 structureel 12,1*
990 *miljoen euro per jaar hoger zullen uitvallen (zie hiervoor voordracht PMI 2016-2020, p. 5).*

Van mening dat:

- *Extra investeringen in infrastructuur niet ten koste mogen gaan van de ambitie om het*
995 *NNN af te ronden;*
- *Aanvullen van de Reserve Groen niet kan wachten tot een volgende bestuursperiode omdat er dan onverantwoord hoge jaarlijkse bijdragen nodig zijn om onze gezamenlijke ambitie te realiseren;*
- *Structureel hogere uitgaven op het gebied van infrastructuur betaald moeten worden uit*
1000 *een verhoging van de motorrijtuigenbelasting, zodat ook voor andere kerntaken van de provincie voldoende middelen beschikbaar blijven.*

Dragen het college op:

- 1005 - *In de respectievelijke jaarschijven 2016 t/m 2019 3,2 miljoen euro (2016) en 4,4 miljoen euro (2017 t/m 2019) te storten (een totaal van 16,2 miljoen euro) te storten in de Reserve Groen;*
- *Het tarief opcenten te verhogen naar respectievelijk 0,69 in 2016 en 0,695 in 2017 en verder om de kosten voor PMI/PMO structureel te dekken*

1010 *en gaat over tot de orde van de dag.*
Fractie GL

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 1015 De heer **HIETBRINK** (GL): Naast natuur en biologische landbouw wil GL uw aandacht vragen voor de leefbaarheid in Noord-Holland-Noord. De concessie die volgend jaar uitgegeven gaat worden voor het openbaar vervoer in die regio, dient naar onze mening hogere eisen te stellen aan de bereikbaarheid dan een OV-concessie in stedelijk gebied. Ook hier is maatwerk het toverwoord. GS komen in haar teleurstellende reactie op een voorstel hierover in de Statenbrede annex niet
- 1020 verder dan een herhaling van de Visie OV 2020, die wij in 2012 vaststelden. GL wil vooruitlopend op de discussie die we volgend jaar gaan voeren over de concessie Noord-Holland-Noord, aan de gedeputeerde vragen met informatie te komen die inzichtelijk maakt welke kosten er verbonden zijn aan een ruimer aanvullend netwerk, bijvoorbeeld door een fijnmaziger netwerk, een hogere frequentie of een combinatie van beide. Die informatie kunnen we dan betrekken bij de politieke
- 1025 discussie over het programma van eisen voor de concessie in de commissie. Wij vragen op dit punt een toezegging van de gedeputeerde. Onze vierde mijlpaal betreft het cultuurbeleid in Noord-Holland. Wij zijn blij dat de coalitie mee wil blijven doen aan cultuureducatie met kwaliteit en geld beschikbaar stelt voor cultureel erfgoed. We maken ons tegelijkertijd grote zorgen over de gevolgen die de bezuinigingen van deze coalitie hebben op de rest van het culturele veld. Bij
- 1030 de Cultuurcompagnie raken 23 van de 38 mensen hun baan kwijt. De Karavaan verzorgde jarenlang cultuur van topkwaliteit en krijgt volgend jaar geen cent meer. Voor Karavaan willen we hier een lans breken. Mogelijk dat zij in aanmerking komen voor het budget, dat beschikbaar komt voor culturele uitingen van (boven)regionaal belang. Daarvoor moet eerst beleid worden opgesteld en daarop willen we hier niet vooruitlopen. Wij doen wel een dringend beroep op de
- 1035 Staten om Karavaan voor het komende seizoen een overbruggingskrediet van 100.000 euro te geven. Karavaan is druk bezig om een doorstart te onderzoeken, juist ook samen met gemeenten in de regio Noord-Holland-Noord. Wij vinden dat dit initiatief ondersteuning verdient. Vandaar de volgende motie.

- 1040 **Motie 49**
Overbruggingsbijdrage Karavaan Nieuwe Stijl

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

- 1045 *Constaterende dat:*

- Theaterfestival Karavaan tot 2016 280.000 euro subsidie ontving op basis van de cultuurnota 'De waarde van cultuur' (Memorie van Antwoord (MvA) p. 18);
- Karavaan deze subsidie ontving, omdat zij een van de culturele uitingen van (boven)regionaal belang was, net als de Uitmarkt (MvA, p. 7);
- 1050 - Karavaan met ingang van 2016 geen subsidie meer ontvangt van de provincie en ook geen bijdrage heeft ontvangen vanuit de frictie- of doorstartgelden van de Cultuurcompagnie (zie mail van 13 oktober 2015 en bijgevoegd bericht als bijlage bij dit amendement);
- 1055 - Er op dit moment verkenningen plaatsvinden welke evenementen op het terrein van cultuur en erfgoed in de komende jaren in aanmerking kunnen komen voor een sponsorbijdrage (MvA, p. 7);
- Het sponsoringbudget voor top(sport)evenementen en culturele uitingen van (boven)regionaal belang de komende jaren wordt geïntensiveerd (Programmabegroting 2016 (P2016), p. 19);
- 1060 - Hiervoor tot 2020 1,5 miljoen euro beschikbaar is gesteld, waarvan 600.000 euro in 2016 (P2016, p 8);
- In 2016 besluitvorming plaatsvindt over het in 2017-2020 te realiseren cultuurbeleid. In dat kader zal een besluit worden genomen aan welke organisaties voor de uitvoering van het cultuurbeleid in 2017-2020 subsidie zal worden verleend (MvA, p. 18);
- 1065 - Karavaan op dit moment werkt aan Karavaan Nieuwe Stijl, samen met de regio Groot Alkmaar en een aantal gemeenten in Noord-Holland-Noord;
- Op dit moment onderzocht wordt hoe Karavaan Nieuwe Stijl vorm zou kunnen krijgen, met als intentie te komen tot een jaarlijkse festivaleditie in de regio Groot Alkmaar met projecten in Noord-Holland-Noord;
- 1070 - Ook onderzoek gedaan wordt naar een mogelijk nieuwe thuisbasis voor de Karavaan Nieuwe Stijl op een culturele herbestemmingslocatie;
- Karavaan in gesprek is met de provincie Noord-Holland over een mogelijke nieuwe sponsorovereenkomst.
- 1075 Van mening dat:
 - Karavaan cultuur verzorgt die van (boven)regionaal belang is;
 - Karavaan Nieuwe Stijl een rol zou kunnen spelen in de gewenste cultuurimpuls in Noord-Holland-Noord (P2016, p 105);
 - De kaders voor nieuw beleid op het gebied van zowel cultuur als sponsoring van culturele uitingen van (boven)regionaal belang op dit moment nog onvoldoende uitgewerkt zijn;
 - 1080 - Ondersteuning voor de doorstart van het festival niet kan wachten tot de nieuwe beleidskaders volledig zijn uitgekristalliseerd;
 - Een doorstart van Karavaan Nieuwe Stijl financiële ondersteuning verdient vanuit de provincie vanwege het eerder genoemde (boven)regionale belang van Karavaan.
- 1085 Draagt het college op:
 - Een overbruggingskrediet beschikbaar te stellen voor Karavaan Nieuwe Stijl van 100.000 euro;

- 1090 - *Ter dekking van dat krediet het bedrag voor sponsoring en evenementen in de jaarschijf 2016 van de programmabegroting te verlagen naar 500.000 euro*

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GL, SP, PvdD, ONH, 50plus

- 1095 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 1100 De heer **HIETBRINK** (GL): Een op een na laatste mijlpaal heeft betrekking op het versterken van de biologische en duurzame landbouw. Wij betreuren het dat deze coalitie geen doelen heeft gesteld voor het vergroten van het areaal biologische of duurzame landbouw. In de verkiezingsprogramma's van PvdA en D66 werden hier nog mooie doelstellingen voor geformuleerd en de PvdA kwam zelfs met een plan om het areaal biologische landbouw in 2019 naar 10% te verhogen. Van dat plan hebben we na de verkiezingen helaas niets meer gehoord. In plaats daarvan stelt de coalitie 1,2 miljoen euro beschikbaar om te komen tot het verduurzamen van de landbouw. Met dat streven is op zich niets mis, maar wij missen wel een zekere focus.
- 1105 Vandaar dat wij willen voorstellen om bij de op te stellen beleidsagenda Economie en Landbouw voor zover die betrekking heeft op de verduurzaming van de landbouw, het behoud en versterken van de biodiversiteit leidend te maken. Met die biodiversiteit is het immers treurig gesteld. Volgens een recent rapport van Alterra is van de oorspronkelijke biodiversiteit in Noord-Holland nog maar 15% over. Alterra stelt ook dat buiten het vergroten van het NNN de
- 1110 belangrijkste winst op dit punt te behalen valt bij de landbouw. Vandaar onze motie.

Motie 50

Biodiversiteit leidend bij verduurzaming landbouw

- 1115 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015*

Constateerende dat:

- 1120 - *Er de komende periode jaarlijks 300.000 euro wordt vrijgemaakt voor het stimuleren van de verduurzaming van de landbouw en streekproducten (Programmabegroting 2016, P2016, p. 89);*
- 1125 - *Een nieuwe beleidsagenda economie en landbouw wordt opgesteld waarin wordt uitgewerkt hoe wij die verduurzaming vorm en inhoud willen geven (P2016, p.88);*
- *In de verklaring 'Groen Kapitaal' het brede maatschappelijke belang van het behoud en het herstel van biodiversiteit voor mens en natuur wordt benadrukt, ook bij het verduurzamen van de landbouw;*
- *Dit uitgangspunt ook wordt onderschreven door de provincie Noord-Holland (P2016, p. 92).*

Van mening dat:

- 1130 - *De verklaring 'Groen kapitaal' belangrijke aanknopingspunten biedt voor een op te stellen beleidsagenda economie en landbouw;*

- Een duidelijke focus voor deze beleidsagenda wenselijk is;
- Door behoud en herstel van biodiversiteit leidend te maken een duidelijke focus wordt aangebracht in de te selecteren en prioriteren beleidsmaatregelen.

1135

Dragen het college op:

Bij het opstellen van de beleidsagenda Economie en Landbouw voor zover die betrekking heeft op verduurzaming van de landbouw en streekproducten, biodiversiteit als leidend principe te hanteren

1140

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties GL, PvdD, CU/SGP, ONH, 50plus

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1145

De heer **HIETBRINK** (GL): Dan ga ik naar een afronding en terug naar de klimaattop in Parijs en ter afsluiting naar onze vijfde mijlpaal, de circulaire economie. GS hebben hun eerste, voorzichtige stappen gezet om te verkennen hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan het dichterbij brengen van een circulaire economie. Wij zijn blij dat de provincie Noord-Holland op dit gebied een verantwoordelijkheid voelt en hebben met belangstelling kennis genomen van de verkenning die GS ons voor de zomer deed toekomen. De behandeling van de begroting lijkt ons wel de aangewezen plek om hier een aantal kanttekeningen te plaatsen. Allereerst moeten we constateren dat de financiële ambitie van GS in alle gepresenteerde scenario's zeer beperkt is. Zelfs in het meest vergaande scenario "de provincie als koploper", gaat het om een bedrag van een 0,5 miljoen tot 3 miljoen euro voor vier jaar. Dat bedrag verbleekt natuurlijk bij de 40 miljoen euro die vandaag van ons worden gevraagd voor nieuwe investeringen in infrastructuur. Onze tweede kanttekening leidt tot een vraag. In de begroting en het coalitieakkoord hebben wij nergens een reservering kunnen vinden voor deze ambitie van GS. Klopt dat of hebben we die over het hoofd gezien? Ons bereiken bovendien geluiden dat de provincie vooruitlopend op nieuw beleid, nu al de bijdrage aan vaak heel succesvolle programma's stop zet. Ik denk dan bijvoorbeeld aan zeer succesvolle subsidies voor energiebesparing in de bestaande bouw. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, lijkt ons? Kan de gedeputeerde op dat punt duidelijkheid verschaffen? Wij zijn van mening dat tot er nieuw beleid is, we gewoon moeten blijven investeren in bestaande programma's, maar mogelijk denken GS daar anders over. GL hoopt dat er in Parijs een fantastisch klimaatakkoord wordt gesloten waar de wereld trots op kan zijn. Het is nu al duidelijk dat een keuze voor kwaliteit van leven, ook voor onze kinderen en kleinkinderen, van iedereen een grote inspanning zal vragen. Wij roepen de Staten van Noord-Holland op daar vandaag mee te beginnen. Kleine stapjes misschien, maar mijlpalen voor Noord-Holland.

1170

Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter, toch een vraag aan de heer Hietbrink. Hij meldt steeds dat er veel te weinig geld wordt geïnvesteerd in circulaire economie, in duurzame energie. Bent u bekend met het Participatiefonds Duurzame Economie, het Innovatiefonds MKB en het Duurzaamheidsfonds MKB? De circulaire economie is per definitie iets wat ook het bedrijfsleven

1175 zelf kan oppakken en waarvoor wij investeringsfondsen in het leven hebben geroepen om die een handje te helpen.

De heer **HIETBRINK** (GL): Ja, ik ben daarmee bekend. Ik ben net als mevrouw Zaal ook bekend met het feit dat in deze begroting over het Participatiefonds Duurzame Economie wordt gezegd dat de investeringen daar nog niet zo erg loskomen. Ik denk dat dat iets te maken heeft met het
1180 feit dat een overheid toch net iets anders is dan een marktpartij. Wij zouden er heel erg voor zijn om de regels die daar nu voor gelden, wat minder streng te maken, zodat er echt iets gaat gebeuren. Dat gebeurt nu volgens ons te weinig en dat vinden wij jammer.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Volgens mij is er ook een evaluatie aangekondigd van het Participatiefonds
1185 Duurzame Economie waar dit nu juist in wordt meegenomen, want ik ben het helemaal met u eens.

De heer **HIETBRINK** (GL): Dan hoop ik dat die evaluatie er heel snel komt en de versoepeling ook.

1190 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, 2040, kunt u zich er iets bij voorstellen? We stellen een Structuurvisie 2040 vast en al onze plannen zijn toekomstbestendig, maar kunnen we ons echt een voorstelling maken van hoe onze provincie er over vijftientig jaar uitziet? Vijftientig jaar geleden, 1990, dat hebben alle Statenleden hier nog meegemaakt. Computers thuis waren nog
1195 een zeldzaamheid, mobiele telefoons waren voor rijke zakenmannen en het begrip internet deed zijn intrede, maar vrijwel niemand wist nog wat dat was. In het najaar van 1990 loodste een genaturaliseerde Hongaarse vluchteling het Natuurbeleidsplan, de Ecologische Hoofdstructuur, door de Tweede Kamer. Het verbinden en vergroten van natuurgebieden heeft door een gedegen wetenschappelijke benadering de tand des tijds ruim doorstaan. Daar heeft Ingrid, noch Henk
1200 Bleker iets aan weten te veranderen. Weet u nog wat de VVD tijdens dat debat zei over onze veestapel? Wat het CDA vond van natuurontwikkeling en in het bijzonder van de Oostvaardersplassen? De heer Esselink zei hierover het volgende: "Ronduit enthousiast is de CDA-fractie over het natuurontwikkelingsbeleid. Het voorbeeld voor dit beleidsonderdeel is het gebied de Oostvaardersplassen." Duidelijke taal van het CDA. Joris Voorhoeve voegde daar namens de VVD aan toe: "Te lang heeft de economie de natuur als een onuitputtelijke productiefactor
1205 gezien, die zonder beperking door de mens kon worden geëxploiteerd." Voorzitter, u hoort het goed en niet voor het eerst, want u heeft dit als Statenlid en gedeputeerde in Groningen natuurlijk op de voet gevolgd.

De **VOORZITTER**: Ja, maar dat is al veel langer geleden.

1210 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Nee, dat was in 1990. Heeft u toen meegezongen in het koor voor een Europese richtlijn conform onze EHS? Onder Nederlands voorzitterschap, onder toejuichingen van de VVD en het CDA kwam hij er, de Habitat-richtlijn, Natura 2000. Wat waren we er trots op. De VVD diende een motie in voor een Europees natuurbeschermingsprogramma en wilde alle
1215 seinen op groen. "Want", zo zei Joris Voorhoeve: "Wij kunnen immers moeilijk in de wereld op dit terrein voorop lopen als wij in Nederland zelf op enkele punten achterop lopen." Dat was

vijftientig jaar geleden, over natuur zong de politiek van toen een heel ander liedje. Toen klonken geen woordenspelletjes over kasschuiven en verminderde stortingen om ordinaire bezuinigen op natuur te verdoezelen. Toen werd er een offensief beleid vastgesteld om de biodiversiteit te beschermen. Er was een heldere ambitie, de natuur redden, een concrete doelstelling ruim 750.000 hectare natuur realiseren, gebaseerd op een solide wetenschappelijke basis. Voorzitter, de natuur redden is nog steeds nodig. De heer Hietbrink zei het al. Er is nog maar 15% van de biodiversiteit over en klimaatverandering zal dieren en planten verder onder druk zetten. Ook jacht is een belangrijke oorzaak van de afname van biodiversiteit. Het ontbreken van jacht is een zegen voor de biodiversiteit. Het is dan ook bizar om de damherten in de enige onbejaagde populatie in Nederland de schuld te geven van de afname van de biodiversiteit. Dit is zo'n belachelijk verhaal, dat het verbazend is dat er zoveel mensen intrappen. Welk deel van de 85% verloren biodiversiteit is volgens de gedeputeerde veroorzaakt door damherten? Iets meer dan vijftientig jaar geleden ontplofte reactor 4 in Chernobyl. Een gebied van 4.200 km² is nog steeds verboden gebied. In tien dagen Chernobyl is er nog evenveel straling als normaal in een heel mensenleven. Dieren lijken het daar echter verrassend genoeg heel goed te doen. Er zijn zeven keer meer wolven dan in vergelijkbare natuurreervaten en eland, ree, hert en zwijn komen in natuurlijke populaties voor. Maar schijn bedriegt, vogels hebben kleinere hersenen, de organische afbraak is ernstig vertraagd, bomen groeien langzamer. Kortom, het gebied is nog steeds giftig. En toch stellen de onderzoekers dat de schade die de giftige straling veroorzaakt, minder ernstig is dan de schade aan de natuur die de landbouw en de jacht hebben veroorzaakt. Een gebied dat door mensen is afgeschreven en als de meest giftige plek op aarde wordt beschouwd, brengt de omgeving dus minder schade toe dan de intensieve landbouw en de jacht. En onze gedeputeerde jacht en landbouw vindt herten in de Waterleidingduinen een probleem voor de biodiversiteit. Wat een schaamteloze beschuldiging. De huidige landbouw en jacht zijn een aanslag op de biodiversiteit, waar een kernramp zich dus mee kan meten. Dat kan zo niet langer. Stelt u zich de wereld van 2040 vooral niet voor zonder gewijzigd beleid. De dramatische effecten van klimaatverandering boezemen angst in en stimuleren ontkenninggedrag en dat kunnen we niet gebruiken. Maar dat klimaatverandering zoveel mogelijk moet worden voorkomen, is evident. Maak op basis van wetenschappelijk onderzoek een concreet plan en voer het uit, om klimaat en biodiversiteit te redden. Maar het woord klimaatverandering komt in de begroting niet eens voor. In welke bestuurlijke kaasstolp zit dit college? De overheid reageert niet als een wetenschappelijk geadviseerde bestuurder, maar als de tovenaarsleerling uit de ballade van Goethe. De tovenaarsleerling laat een bezem zijn klusjes voor hem doen. Maar hij houdt de bezem niet onder controle en de bezem richt een ravage aan. Elke poging van de tovenaarsleerling om de gevolgen van zijn geklungel te beperken, maken de ellende alleen maar groter. Zo gaat de overheid om met de melkveehouderij. De melkveehouderij veroorzaakt teveel ammoniak in de lucht, teveel stikstof in de natuur, teveel fosfaat in het water, teveel broeikasgassen in de atmosfeer en daar komt het gifgebruik nog bovenop. Het wegrekenen van het overschot stikstof in de problematische aanpak stikstof, het uitdelen van fosfaatrechten aan schaal vergrotende cowboys, onbewezen maatregelen uit het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer subsidiëren gaan niets helpen om het land gezond te maken. De landbouw als oorzaak van klimaatverandering, wordt door dit college zelfs gebagatelliseerd. Na het vervallen van het melkquotum bouwen boeren en banken in een krimpende markt aan

- 1260 faillissementen. Tegen hoeveel grenzen moet de schaalvergroting in de landbouw oplopen voor u gaat ingrijpen? Schaalvergroting in de landbouw is geen autonome ontwikkeling. Het overheidsbeleid is een combinatie van marktbescherming en subsidiëren van schaalvergroting. Vrije marktwerking in de agrarische sector? Alsof de VVD dat ooit zou toestaan. Of, zoals de VVD eerder zei: "De VVD-fractie heeft reeds een aantal malen gesteld dat als de technische
- 1265 maatregelen die nu genomen worden om de ammoniak uit de veehouderij te beperken, niet genoeg resultaat bereiken, het voor de VVD ook bespreekbaar is om volumemaatregelen te nemen. Daarbij kan dus, wat mij betreft, ook aan beperking van de veestapel in de meest kwetsbare gebieden worden gedacht." Voorzitter, de maatregelen hebben niet genoeg effect gehad, de kritische depositiewaarde wordt dankzij de landbouw, overal zover overschreden, dat
- 1270 bijna alle natuurgebieden als kwetsbaar kunnen worden benoemd. De PvdD wacht met spanning op het volgende initiatiefvoorstel van de VVD, waarin zij voorstellen dat de bio-industrie moet worden afgeschaft. De PvdD zal vandaag met enkele moties en amendementen een aanzet geven om de wereld van 2040 dichterbij te brengen. Want de wereld van 2015, met smartphones en digitaal werken, was in 1990 moeilijker voor te stellen dan een extensieve landbouw en
- 1275 uitgebreide EHS in 2040. Diervriendelijke en natuurvriendelijke landbouw voor de lokale consumenten in plaats van vervuilende bulkproductie voor de wereldmarkt. Geen fossiele brandstoffen, maar volledig duurzame energie. Elanden en otters die via de ecologische hoofdstructuur de Noord-Hollandse moerassen uit eigen kracht kunnen bereiken, omdat de wegen konden worden afgewaardeerd door het afnemende autoverkeer. Grote veranderingen zijn
- 1280 vanzelfsprekend in vijftig jaar, de vraag voor nu is, in welke wereld wilt u leven? Dank u wel. Dan heb ik enkele moties en een amendement. Het amendement is voor de vergadering verstuurd, zodat iedereen de tekst kent. U weet hoe verschrikkelijk het is om die voor te lezen, dus ik geef die en acht die bekend. Hij zal zeker worden verspreid. Met de heer Hietbrink van GL dien ik de motie in, al eerder aangekondigd.

1285

Motie 51

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

1290 *Constaterende dat:*

- *Zowel Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten ernaar streven het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) in 2027 af te ronden;*
- *De raming van het Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG) waarin deze ambitie wordt uitgewerkt, een financieel tekort heeft van 135 miljoen euro in 2027.*

1295

Van mening dat:

- *Voor dekking van het geconstateerde tekort niet gewacht kan worden tot de volgende bestuursperiode;*
- *Een deugdelijk programma geheel financieel is gedekt.*

1300

Gehoord de discussie, dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

in de Programmabegroting 2017 en de meerjarenraming een dekking te vinden voor de ambitie om in 2027 het Natuurnetwerk Nederland/ Ecologische Hoofdstructuur af te ronden;

1305 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties PvdD, GL

Motie 52

Ex-ante evaluatie Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

1310 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015*

Constaterende dat:

De provincie een subsidieregeling heeft voor agrarisch waterbeheer (SVNL-regeling).

1315

Overwegende dat:

- *De nutriëntenbelasting (stikstof en fosfaat) van water omlaag moet om de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) te halen;*
- *Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft geconstateerd dat extra en meer vergaande maatregelen dan in de huidige plannen staan nodig zijn om dit te bereiken;*
- 1320 - *Landbouw via het uitrijden van mest de grootste bron van deze stoffen in het oppervlaktewater is;*
- *LTO een Deltaplan Agrarisch Waterbeheer heeft opgesteld;*
- *Dit deltaplan nauwelijks concrete maatregelen bevat om de nutriëntenbelasting te*
- 1325 *verlagen.*

Van mening dat:

- *Gemeenschapsgeld goed dient te worden besteed;*
 - *Een evaluatie vooraf (ex-ante) een goed instrument is om de effectiviteit van plannen vooraf te beoordelen.*
- 1330

Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:

Een ex-ante evaluatie uit te voeren naar het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer voor de maatregelen die door de provincie worden gesubsidieerd

1335

en gaan over tot de orde van de dag.
Fractie PvdD

Motie 53

1340 Behoud groen binnenstedelijk bouwen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Constaterende dat:

1345 *Het programma Ruimte kent als 'Prioriteit 5.1.1 Stimuleren van binnenstedelijke woningbouw'.*

Overwegende dat:

- *Binnenstedelijk bouwen vaak ten koste gaat van de groene omgeving in het stedelijk gebied;*
- 1350 - *Aanwezigheid van groen een cruciale rol speelt op allerlei gebieden (gezondheid, welbevinden, veiligheid);*
- *Natuurinclusief bouwen nog geen gemeengoed is bij binnenstedelijke woningbouw.*

Van mening dat:

1355 *Het college haar uitspraken over duurzaamheid ook concrete handvaten wil geven.*

Gehoord de discussie, dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

In het voor te leggen Uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen in ieder geval ook op te nemen dat behoud van groen, hoogwaardige compensatie van groen en natuurinclusieve
1360 *woningbouw vast onderdeel te laten zijn van binnenstedelijke woningbouw;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

1365 **Motie 54**

Programma 2 in begroting maximaliseren

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

1370 *Overwegende dat:*

- *Meer dan de helft (53%) van het totaal aan beschikbare budget van de provincie naar Programma 2 'Bereikbaarheid' van de Programmabegroting 2016 gaat;*
- *Het overgrote deel hiervan aan 'asfalt' wordt besteed;*
- *Nieuwe wegen ook meer onderhoudskosten betekenen;*
- 1375 - *Aanleg en onderhoud van asfalt 66% van het programma 2 beslaat.*

Van mening dat:

- *Asfalt niet zodanig belangrijk is dat daar de helft van het gemeenschapsgeld van de provincie aan besteed dient te worden;*
- 1380 - *Slimmere en schonere oplossingen voorhanden zijn om het mobiliteitsvraagstuk aan te pakken;*
- *Een verlaging van het budget voor Programma 2 niet ten koste mag gaan voor uitgaven van OV en de fiets*

1385 *Gehoord de discussie, dragen het college van GS op om:*

In de Programmabegroting 2017 het programma 2 'Bereikbaarheid' niet meer te laten bedragen dan de helft van het totaal aan beschikbaar budget voor de provincie;

en gaan over tot de orde van de dag.

1390 *Fractie PvdD*

Motie 55

Klimaatverandering als uitgangspunt van alle beleid nemen

1395 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.*

Constaterende dat:

- *Uit een recent rapport van de IPCC blijkt dat de huidige vermindering van broeikasgassen onvoldoende is om de opwarming van de aarde binnen de nog net acceptabele 2°C te houden;*
- *De veehouderij verantwoordelijk is voor een substantieel deel van de uitstoot van broeikasgassen.*

Overwegende dat:

- *Klimaatverandering het vraagstuk van deze tijd is;*
- *“Wij zijn de eerste generatie die iets merken van klimaatverandering en de laatste die hier iets aan kan veranderen.” (o.m. Barack Obama);*
- *Aanpak van klimaatverandering leidt tot innovatie en werkgelegenheid;*
- *Vermindering van de veestapel een deel van de oplossing van het klimaatprobleem is.*

Van mening dat:

De provincie haar verantwoordelijkheid moet nemen om alles op alles te zetten en te doen wat in haar invloedssfeer ligt om klimaatverandering tegen te gaan.

1415 *Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:*

- *Het tegengaan van klimaatverandering als uitgangspunt van alle beleid te nemen;*
- *Een onderzoek te doen naar de provinciale mogelijkheden om de veestapel te beperken*

en gaat over tot de orde van de dag.

1420 *Fractie PvdD*

Motie

Onderzoek naar gevolgen klimaatverandering

1425 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015*

Constaterende dat:

Uit een recent rapport van de IPCC blijkt dat de huidige vermindering van broeikasgassen onvoldoende is om de opwarming van de aarde binnen de nog net acceptabele 2°C te houden.

1430

Overwegende dat:

- Uit antwoorden op schriftelijke vragen blijkt dat het college op dit moment niet bereid is om extra maatregelen te nemen om de CO₂-uitstoot terug te dringen;
- Onduidelijk is welke gevolgen een stijging van meer dan 2°C heeft op het bereiken van provinciale doelen;
- Onduidelijk is welke extra kosten gemoeid zullen zijn met het tegengaan van de nadelige gevolgen van een temperatuurstijging van meer dan 2°C;
- Meer inzicht nodig is om de invloed van klimaatverandering op het effect van onze beleidsmaatregelen te kunnen inschatten.

Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:

Een integraal onderzoek te (laten) doen naar de gevolgen van klimaatverandering voor de provincie Noord-Holland bij de verwachte temperatuurstijging van meer dan 2°C, en daarbij tevens een schatting te maken van de (extra) kosten die gemoeid zullen zijn met het tegengaan van de nadelige gevolgen van een temperatuurstijging van meer dan 2°C

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

Amendement 9

Tegen bezuinigingen op schoon water

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

een instrument 3.2.1.05 "Het doen van onderzoek en het verlenen van subsidie" toe te voegen aan operationeel doel 3.2.1 'bijdragen aan schoon en voldoende oppervlaktewater', met als begrote output "onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het oppervlaktewater en PS daarover geïnformeerd" en "subsidie verleend om vervuiling van het oppervlaktewater tegen te gaan", en daarvoor uit de reserve Waterrecreatie het op dit operationele doel gekorte bedrag van 260.000 euro ter beschikking te stellen.

Toelichting

In de Programmabegroting 2016 wordt voorgesteld om 260.000 euro over te hevelen van het operationele doel "bijdragen aan schoon en voldoende oppervlaktewater" naar de operationele doelen 3.1.2: "Beoordelen versterkingsplannen primaire keringen en toevoegen van ruimtelijke kwaliteit" en 3.1.3: "Water robuust inrichten bevorderen". De kwaliteit van het oppervlaktewater is echter onder de maat: van de 83 waterlichamen voldoet er op dit moment slechts 1 aan de Kaderrichtlijn Water, met name ten gevolge van landbouwgif en mestuitspoeling. Uiterlijk in 2027 zullen echter alle wateren aan deze Europese doelen moeten voldoen. Het is daarom onwenselijk dat er op dit operationele doel wordt gekort. Voorstel is daarom om, net als bij het operationeel doel 3.2.2: "Zorgen voor schoon en voldoende grondwater", het instrument "het doen van onderzoek en verlenen van subsidies" toe te voegen, en daarvoor uit de reserve Waterrecreatie

(stand 2015: 1.805.000 euro) middelen die nu zijn verplaatst naar 3.1.2 en 3.1.3 ad 260.000 euro onder te brengen bij 3.2.1 en zo te borgen dat dit budget beschikbaar blijft voor het noodzakelijk verbeteren van de waterkwaliteit.

De **VOORZITTER**: De moties en het amendement maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 1480 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, namens de fractie willen wij graag de medewerkers van de provincie zeer hartelijk dank zeggen voor al het werk dat zij de afgelopen maanden hebben verzet. Bergen papier, met als resultaat meestal begrijpelijke teksten. De voorliggende begroting geeft evenals de eerder gepresenteerde Zomernota Noord-Holland, een gematigd positief beeld. Wij maken ons alleen zorgen over de financiële situatie op de middellange termijn, omdat na
- 1485 2020 binnen enkele programma's tekorten dreigen. In tegenstelling tot de huidige coalitie vinden wij dat hierover nagedacht moet worden, zodat niet alles bij de volgende coalitie wordt neergelegd. Wat mij als kersvers Statenlid tot op heden is opgevallen, is dat het college van GS en de coalitiepartijen erg graag vasthouden aan eenmaal vastgestelde lijnen en niet of nauwelijks te bewegen zijn tot een vernieuwende aanpak, met name op het sociale domein. Fijn dat er nu een
- 1490 uitvoeringsprogramma ligt van het coalitieakkoord, dat handig is voor het opstellen van de Strategische Statenagenda. Zoals wij ook al gezegd hebben bij de bespreking van het akkoord, vinden wij een sociale agenda helaas niet terug in het uitvoeringsprogramma. Naast de enorme hoeveelheid cijfers is het naar ons oordeel even of misschien wel belangrijker om te investeren in mensen, en met name in ouderen. Subsidies ter ondersteuning van zorgtaken zijn reeds in 2013
- 1495 afgeschaft en jaarlijks wordt aan de Stichting Dorpshuizen Noord-Holland en de Vereniging van Kleine Kernen nog maar 60.000 euro subsidie verleend, dat is veel te weinig, zeker gezien het feit dat deze coalitie het behoud van de leefbaarheid in kleine kernen hoog in het vaandel heeft staan. Er blijkt echter vrijwel geen budget meer te zijn voor zorg en welzijn, dat baart ons grote zorgen. 50plus heeft bij het coalitieakkoord ook al aandacht gevraagd voor de bereikbaarheid
- 1500 van de kleine kernen via het openbaar vervoer en hiervoor een motie ingediend. Te veel neem ik kennis van allerlei min of meer openbare vervoersverbeteringen of gedachten daarover, maar die bewegen zich vrijwel altijd rond de grote steden. De bereikbaarheid van de kleine kernen is daarmee naar onze mening ook een sociaal vraagstuk geworden. Het is niet te doen om na 18.00 uur met het openbaar vervoer naar diverse kleine kernen in Noord-Holland te komen en dan heb
- 1505 ik het nog eens niet over bushaltes, waar mensen die slecht ter been zijn, enorme afstanden voor moeten afleggen naar hun huis. Wij vragen dan ook de coalitie hoe het zit met de ambitie om de bereikbaarheid van de kleine kernen in stand te houden. Wij dienen daarvoor een motie in.

Motie 57

- 1510 Ter realisering van een pilot gratis openbaar vervoer in kleine kernen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Overwegende dat:

- 1515 - *Er lange tijd een bestaande migratie gaande is van kleine kernen naar grote steden;*

- *Er door verdergaande digitalisering (webwinkels in combinatie met thuisbezorging) meer en meer winkels dichtgaan met name in de kleinere kernen, waardoor het voorzieningenniveau voor ouderen steeds slechter wordt;*
- *Het langer thuis blijven wonen gestimuleerd wordt door het huidige overheidsbeleid;*
- 1520 - *Het openbaar vervoer zich meer en meer terugtrekt uit de kleine kernen;*
- *Er gezocht moet worden naar manieren om de bereikbaarheid en leefbaarheid van kleine kernen aantrekkelijk te maken dan wel te houden.*

Constaterende dat:

- 1525 - *Veelal de ouderen en de andere zwakkeren in onze samenleving blijven wonen waar ze nu wonen wat vaak leidt tot sociaal isolement van ouderen;*
- *Vervoer voor mensen met een minimum inkomen een kostbare aangelegenheid is.*

Verzoeken het college van GS om:

- 1530 *In een door de provincie geselecteerde kleine kern over te gaan tot het realiseren van een pilot voor gratis openbaar vervoer voor ouderen en andere doelgroepen met een minimaal inkomen buiten de spitsuren voor de duur van een jaar, en dekking te zoeken uit een van onderstaande posten: hiervoor een bedrag van 100.000 euro beschikbaar te stellen vanuit de algemene reserves, specifiek vanuit het restant van de opbrengst van verkochte panden (na vermindering*
- 1535 *boekwaarde) of vanuit de vrijval van de stelpost macro-economische tegenvallers ad 1 miljoen euro of vanuit de vrijval van de stelpost nieuw te vormen college ad 5,6 miljoen euro*

en gaat over tot de orde van de dag.

Fracties 50plus, ONH, GL

1540

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ook de door de oppositie gezamenlijk ingediende motie met 18 punten hieromtrent, doet de coalitie af met het antwoord dat het hier geen OV-taak van de
- 1545 *provincie betreft. Er valt hier nadrukkelijk een koppeling te maken met seniorenbeleid, opheffen c.q. verminderen van het sociaal isolement. De fractie van 50plus vraagt u om daarvan werk te maken en dan niet alleen met de vastgeroeste opmerking van ‘geen speerpunt van beleid’, langer thuis blijven wonen’, verantwoordelijkheid gemeente’ enzovoorts. Die paden zijn lang genoeg bewandeld en hebben helaas nog niets opgeleverd. Waar het om gaat, is ervoor te zorgen dat*
 - 1550 *grote groepen inwoners weer mee kunnen doen aan de samenleving door arbeid, door het overbrengen van kennis en door het volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving. Zo’n beleid zorgt voor verdere participatie van de groeiende groep 50-plussers en ouderen. De coalitie maakt zich er wel erg makkelijk vanaf om te zeggen dat zorg geen speerpunt van beleid is en tot de verantwoordelijkheid van gemeenten behoort. Natuurlijk heeft de coalitie formeel gelijk, maar*
 - 1555 *waarom zou het middenbestuur zich niet met dit onderwerp bezighouden, als men weet dat dit naast zorgen om langer doorwerken, pensioenuitkering en de betaalbaarheid van de zorg, vele mensen en ouderen bezighoudt? Daarnaast is het helemaal niet vanzelfsprekend dat gemeenten hun taken op het gebied van de zorg wel goed uitvoeren. 50plus blijft echter van mening dat*

1560 door de decentralisaties van taken, de provincie een taak heeft als ondersteuner. Er mag immers
geen willekeur optreden bij gemeenten. Wij zullen er de komende jaren dan ook op blijven
hameren dat initiatieven en innovaties met betrekking tot de zorg in buurten goed worden
georganiseerd en gefaciliteerd en waar mogelijk, worden opgenomen in het
uitvoeringsprogramma van de coalitie als ons dat wordt gegund. Door het wegvallen van het
adviespunt Zorgbelang dat dit jaar de laatste subsidie van 880.000 euro voor een aantal
1565 projecten heeft ontvangen, vinden wij het van groot belang dat de provincie zorgdraagt voor
goed overleg met cliënten- en patiënten belangenorganisaties in de provincie. Wij dienen
daarvoor een motie in.

Motie 58

1570 Instellen van overleg voor cliënten- en patiënten belangenorganisaties in de provincie Noord-
Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

1575 *Overwegende dat:*

- *De provincie in 2013 heeft besloten om alle subsidies met betrekking tot ondersteuning van zorgtaken aan instanties af te bouwen;*
- *In 2015 het laatste bedrag van 880.000 euro door de provincie aan adviespunt Zorgbelang is betaald;*
- 1580 - *Door het moeten stoppen van het per 1 juli 2015 geliquideerde adviespunt Zorgbelang een belangrijk overlegorgaan van en tussen zorgverleners is weggefallen;*
- *Gemeenten al geruime tijd zich genooddaakt zien om het welzijnsbeleid in de volle breedte te versoberen om de beperkt beschikbare middelen doelmatig in te zetten.*

1585 *Constaterende dat:*

- *Goede samenwerking tussen cliëntenorganisaties, brancheorganisaties, zorginstellingen, welzijnsinstellingen, zelforganisaties en burgerinitiatieven in het sociaal domein noodzakelijk is;*
- *De provincie door de stopzetting van subsidies aan adviesgroep Zorgbelang een rol dient te spelen in het faciliteren van een goed overleg met cliënten- en patiënten*
- 1590 *belangenorganisaties in de provincie.*

Verzoeken het college van GS om:

1595 *zorg te dragen voor overleg met cliënten- en patiënten belangenorganisaties in de provincie en na een jaar te evalueren of dit moet worden voortgezet en hiervoor dekking te zoeken in een van de volgende posten: voor een bedrag van 100.000 euro voor de duur van een jaar vanuit de algemene reserves, specifiek vanuit het restant van de opbrengst van verkochte panden (na vermindering boekwaarde) of vanuit de vrijval van de stelpost macro-economische tegenvallers ad 1 miljoen euro of vanuit de vrijval van de stelpost nieuw te vormen college ad 5,6 miljoen euro*

1600 *en gaat over tot de orde van de dag.*

Fracties 50plus, ONH, PVV

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1605

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Wat betreft het onderwerp ruimte in het uitvoeringsprogramma het volgende. De provincie werpt zich op als aanjager, regisseur, verbinder en kennismakelaar als het aankomt op het voorzien in de woningbehoefte. Een hoffelijk streven vindt 50plus, op papier zien die monitoring en alle RAP's er prachtig uit, maar waar zijn die concrete extra aantallen

1610

levensloopbestendige en zogenaamde kangoeroewoningen en andere vormen van seniorenhuisvesting bijgebouwd in Noord-Holland de afgelopen jaren? Concrete aantallen blijven achter. Ik moet hierbij altijd denken aan mijn vroegere baas, de directeur van de Kamer van Koophandel, die riep: "Daar heb je weer een prachtige nota, wel of niet ingebonden. Op papier is men overal klaar voor, maar daarna hoor je er niet veel meer van." De jaarlijkse monitoring van

1615

de provincie van de woningbehoefte en RAP's zijn hier een goed voorbeeld van. Het heeft niet geleid tot concrete toename van seniorenwoningen. Er is te weinig aandacht voor de vergrijzing die eraan zit te komen, en de relatie hiermee tot het realiseren van woonvormen die aansluiten bij de woonwensen van ouderen. Dan heb ik het nog niet eens over alle etagewoningen in grote steden en kernen waar ouderen wonen, maar die niet meer geschikt voor ze zijn vanwege het

1620

ontbreken van een lift. Daarom komen wij met een motie om het dreigende tekort aan woningen en seniorenwoningen aan te pakken. Wij stellen voor dat een aan te stellen woonmakelaar/ambassadeur voortvarend aan de gang gaat met de transitie van vastgoed naar woningen.

1625

Motie 59

Tot het instellen van een woonmakelaar om de transitie van leegstaand vastgoed naar woningen met specifieke aandacht voor ouderen te bespoedigen en te concretiseren

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

1630

Overwegende dat:

- *Door het beleid van het huidige kabinet verzorgingstehuizen in hoog tempo worden gesloten;*
- *De provincie een rol en taak heeft als kennisondersteuner en aanjager naar gemeenten om te stimuleren dat er voldoende levensloopbestendige, kangoeroe- en ouderenwoningen worden gebouwd de komende jaren om het tekort in te halen;*
- *Er de afgelopen jaren onderzocht (Ruimte voor woningbouw Binnen Bestaand Bebouwd Gebied, juli 2013 en transformatie in de Noordvleugel, mei 2015) is door de provincie wat de mogelijkheden zijn voor transformatie en dit respectievelijk een capaciteit zou moeten opleveren van 54.300 en 16.000 woningen;*
- *De provincie in afwachting is van de uitkomsten van 'balans in kantorenaanbod' van Plabeka, een project waarvan transformatie van lege kantoorgebouwen onderdeel is;*
- *De provincie meer ambitie moet hebben om de noodzaak van toename van woningen geschikt voor ouderen bij gemeenten te stimuleren om het tekort in te halen;*

1640

- 1645 - *Er in de provincie een groot tekort is ontstaan aan levensloopbestendige en woningen geschikt voor ouderen;*
- *Er geen rekening gehouden wordt met de komende vergrijzing binnen enkele jaren in relatie tot het bouwen van voldoende woningen die geschikt zijn voor ouderen;*
- *De doorstroming hierdoor niet op gang komt;*
- 1650 - *Er een enorme achterstand is op het gebied van innovatieve woon- en zorgconcepten;*
- *Er veel zakelijk onroerend goed leegstaat;*
- *Het aanjaagteam langer zelfstandig wonen van het Rijk alle provincies heeft aangeschreven en vindt dat het stimuleren van meer (senioren)woningen hoge prioriteit moet krijgen;*
- 1655 - *De burgerinitiatiefgroep 'dreigend woningtekort' van mening is dat er tot 2040 een woningtekort dreigt als het huidige tempo van bouwen Binnen Bestaand Gebied wordt aangehouden.*

Constaterende dat:

- 1660 - *De provincie de afgelopen jaren diverse onderzoeken heeft gedaan naar de transitie van vastgoed naar woningen, maar het nu verder overlaat aan gemeenten in de regio's;*
- *De gemeenten van de zes regio's ieder jaar braaf de woningbehoefte en potentiële woningbouwlocaties in de vorm van RAP's aan de provincie doorgeven, maar dat dit niet geleid heeft tot toename van extra woningen en de woningbouw geschikt voor senioren*
- 1665 *ernstig achterblijft.*

Verzoeken het college van GS om:

- Een woonmakelaar te installeren voor de duur van een jaar die de transitie van leegstaand vastgoed naar (senioren)woningen concretiseert binnen de extra beoogde 70.000 benodigde*
- 1670 *woningen, die volgens de provincie te behalen moeten zijn, door de transitie van vastgoed naar woningen en na een jaar te evalueren of de duur van deze aanstelling dient te worden voortgezet en dekking te zoeken uit een van de volgende posten: vanuit de algemene reserves, specifiek vanuit het restant van de opbrengst van verkochte panden (na vermindering boekwaarde) of vanuit de vrijval van de stelpost macro-economische tegenvallers ad 1 miljoen euro of vanuit de*
- 1675 *vrijval van de stelpost nieuw te vormen college ad 5,6 miljoen euro*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties 50plus, ONH, GL

- 1680 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen

- Mevrouw DE MEIJ** (50plus): Tot slot de arbeidsmarkt. Economische groei is belangrijk. Dat ondersteunen wij van harte, het levert banen en welvaart op, maar er dient ook aandacht te zijn voor het sociale welzijn van de inwoners van de provincie. Het uitgangspunt van deze coalitie dat
- 1685 iedere Noord-Hollander zich moet kunnen ontplooien, vinden wij niet concreet genoeg. De aandacht voor de werkloosheid onder ouderen ontbreekt en vinden wij ook niet terug in het uitvoeringsprogramma. De ambitie van de provincie om vanaf 2015 tot 2023 37 mensen met een

afstand tot de arbeidsmarkt een baan te geven, is dan ook te verwaarlozen en zou hoger moeten zijn. Wij vinden net als de coalitie, dat arbeidsmarkt en onderwijs beter op elkaar moeten aansluiten. Als de provincie niet wil dat wij de groep werklozen van 55 jaar en ouder niet afschrijven, is concrete actie vereist. Hoe langer iemand werkloos is, hoe groter de afstand tot de arbeidsmarkt wordt. Wij zien daarom graag op korte termijn een concrete pilot om de werkloosheid van ouderen aan te pakken. Bijscholing van ouderen en het opzetten van projecten waarbij duobanen worden gecreëerd kunnen ook een oplossing bieden. Dus niet alleen de focus op jongeren, maar ook op ouderen. U mag als provinciaal bestuur niet aan de zijkant toekijken hoe onze senioren vrijwel kansloos en zonder perspectief op de arbeidsmarkt rondlopen. Wij dienen hiervoor een motie in.

Motie 60

Bestrijding werkloosheid onder ouderen door pilot (om)scholing- en opleidingstrajecten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015

Overwegende dat:

- *Er in het coalitieakkoord geen specifieke aandacht is voor de grote werkloosheid onder ouderen;*
- *Er geen geld beschikbaar wordt gesteld door de coalitie om de werkloosheid van ouderen aan te pakken;*
- *De werkloze beroepsbevolking in de leeftijdsgroep van 45 tot 75 in Noord-Holland 6,3% bedraagt;*
- *Het aantal van 37.000 werklozen in die leeftijdsgroep op een totaal van 107.000 werklozen in Noord-Holland aanzienlijk is te noemen en als maar groter wordt;*
- *Er goede ervaringen zijn met scholings- en opleidingstrajecten die gericht zijn op vakmanschap, waarbij veel geleerd kan worden van Belgische en Duitse voorbeelden op het gebied van leerling/gezel projecten (zie coalitieakkoord Limburg 2015-2019).*

Constateerend dat:

De provincie een verbindende rol op zich kan nemen door met werkgevers en onderwijsinstellingen afspraken te maken over het opleidingsaanbod en omscholing voor en van ouderen.

Verzoeken het college van GS om:

Een concrete pilot te organiseren waarbij een (om)scholings- en opleidingstraject voor ouderen, gericht op die beroepen in Noord-Holland waar kansen liggen voor ouderen, wordt uitgetest en hiervoor dekking te zoeken in een van de volgende posten: een bedrag van 100.000 euro beschikbaar te stellen vanuit de algemene reserves, specifiek vanuit het restant van de opbrengst van verkochte panden (na vermindering boekwaarde) of vanuit de vrijval van de stelpost macro-economische tegenvallers ad 1 miljoen euro of vanuit de vrijval van de stelpost nieuw te vormen college ad 5,6 miljoen euro

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie 50plus, ONH

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1735

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, enkele weken geleden stond ik in een stal tussen bijna 400 koeien. En daarnaast stonden in een andere stal van hetzelfde bedrijf, nog bijna 250 koeien.

1740

Megagroot. Ik werd daar rondgeleid door de buurman van dat bedrijf, ook een boer, maar dan een die heel andere keuzes heeft gemaakt. Zijn boerderij had veertig koeien in een potstal, was deels een zorgboerderij, en daarnaast ook nog educatie- en vergadercentrum. Deze boer – overigens in de provincie Utrecht, Jan Huijgen – vertelde mij het volgende: “Ik kan de confrontatie aangaan en zeggen: ik doe het goed en jij doet het fout, maar dat wil ik niet, want mijn buurman heeft ook een verhaal. In plaats daarvan wil ik het naast elkaar zetten en het laten schuren. Want als het schuurt komen er vonken en dan kan er iets moois ontstaan.” Collegeleden, leden van de

1745

coalitiepartijen, ik vind dat een mooi beeld. Het is een beeld wat ook van toepassing is op mijn rol hier in de Staten. Ik wil de visie van de CU/SGP-fractie graag zetten naast uw beleid, naast uw keuzes. Niet om de confrontatie te zoeken, maar om het te laten schuren, zodat er uit de vonken hopelijk iets moois ontstaat. Ik word geïnspireerd door mijn geloof in een God die de wereld goed gemaakt heeft en die van ons vraagt om daar op zorgvuldige en rechtvaardige manier mee

1750

om te gaan. Helaas is die goede wereld verre van de realiteit. Bijna 60 miljoen mensen wereldwijd zijn op de vlucht, er zijn 53 conflicthaarden in de wereld en door klimaatverandering verschaalt de schepping steeds verder. Ik zie het als onze taak om in ons kleine stukje van de wereld waar wij verantwoordelijkheid voor dragen, Noord-Holland, waar we het over het algemeen goed getroffen hebben, die keuzes te maken die bijdragen aan zo'n goede wereld. Dat betekent voor onze provincie een aantal dingen. Mijn fractie wil inzetten op een eerlijke economie. Wij willen dat de provincie Noord-Holland een transitie inzet naar een economie waar iedereen wel bij vaart.

1755

Dat heeft twee kanten. Aan de ene kant gaat het over de effecten van onze economie op mensen ver weg. Om daarover na te denken, hebben wij een notitie geschreven over het bevorderen van eerlijk handel, fair trade, in onze provincie. Binnenkort gaan we daarover in de commissie EEB graag met u in gesprek. Een andere kant van een eerlijke economie gaat over de gevolgen van onze keuzes op de generaties na ons. Het is niet eerlijk om de aarde nu uit te leven en de problemen naar de toekomst door te schuiven. De centrale vraag voor ons is: hoe kunnen wij onze regionale economie zo inrichten dat we een leefbare wereld voor de mensen na ons behouden? Dit is een urgente vraag. De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds

1760

zichtbaarder. Afgelopen weekend beleefden we het zoveelste temperatuurrecord. Nog nooit sinds de start van de metingen waren de begindagen van november zo warm. Volgens het IPCC wordt het steeds moeilijker om de opwarming van de aarde tot een relatief veilige 2 graden te beperken, als dat al mogelijk is. Dit vereist van alle overheden een enorme inspanning en daarmee ook van de provincie Noord-Holland. Gelukkig is het nog niet hopeloos. Volgens

1765

wetenschappers is het mogelijk om onze CO₂-uitstoot in twintig jaar terug te brengen tot een relatief veilig niveau, wanneer de meeste landen tussen de 1,5% en 2% van hun bruto nationaal product besteden aan investeringen in energiebesparing, en schone, hernieuwbare energiebronnen. Zou dat geen mooi doel zijn voor ons provinciale energieakkoord? Ik heb even

1770

1775 gerekend: het BNP in 2013 in Noord-Holland bedroeg 126,6 miljard euro. Twee procent is dan 2,5 miljard euro. Kunnen wij proberen met het beleid wat wij nu inzetten ervoor te zorgen dat over vijf jaar 2% van onze economie een groene economie is? Dat minimaal 2% van onze inwoners hun talenten inzetten en hun geld verdienen in de duurzame energie? Dat vereist keuzes. Dat vereist andere keuzes dan grootschalige investeringen in beton en asfalt. Andere keuzes dan het begrenzen van de hoeveelheid windenergie in Noord-Holland. Andere keuzes dan het vragen van
1780 een bijna marktconform rendement voor ons Participatiefonds Duurzame Economie. En wat is nodig om deze keuzes te maken? Lef. Een Bijbels woord wat in de basis "je hart" betekent. Keuzes maken vanuit het hart. Wat zou het mooi zijn als onze gedeputeerde De Vries over ruim twee weken, op 29 november, op Gare du Nord uit de trein stapt en kan zeggen: "Barack, look at Noord-Holland", "Angela, schauen Sie sich Noord-Holland an". Wij in Noord-Holland hebben de
1785 keuze gemaakt om onze economie toekomstbestendig te maken. De keuzes van het college op dit thema zijn echter nog heel vaag. Tekenend is dat beleidsdoel 4.2 in de begroting waarin dit onderwerp is verwerkt, een scala aan doelen bevat die in één zin aan elkaar geplakt zijn, en verder niet is onderverdeeld in operationele doelen en instrumenten. Op deze manier is het voor ons en ik denk eerlijk gezegd ook voor u zelf, wel heel moeilijk om te sturen op dit onderwerp. Ik
1790 zou daarover graag een motie willen indienen.

Motie 61

Concretere uitwerking beleidsdoel 4.2

1795 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015,*

Constaterende dat:

- *Beleidsdoel 4.2 in de begroting een scala aan doelen bevat;*
- *Beleidsdoel 4.2 slechts één operationeel doel bevat waarin allerlei onderwerpen gecombineerd zijn;*
1800
- *Operationeel doel 4.2.1 slechts één instrument bevat;*
- *Instrument 4.2.1.01 een allegaartje aan output kent.*

Overwegende dat:

1805 *Het op deze manier erg lastig is op dit beleidsdoel te sturen.*

Verzoeken het college van GS om:

- *Ruim voor de volgende begroting aan PS een voorstel te doen voor een betere uitwerking van de provinciale doelen rondom duurzaamheid zoals die nu vervat zijn in beleidsdoel 4.2;*
1810
- *In volgende begrotingen volgens een op basis hiervan genomen besluit door PS te rapporteren*

en gaan over tot de orde van de dag.

1815 *Fractie CU/SGP*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, tot zover het onderwerp duurzame, eerlijke economie. Mijn fractie wil nog op een aantal andere thema's inzetten, zoals goed openbaar vervoer en fietsvoorzieningen en voldoende beschikbaarheid van passende woonruimte. Wat het laatste betreft, zien wij een groot maatschappelijk probleem. De wachtlijsten voor de sociale woningbouw zijn vaak enorm lang, sociale huur is voor veel mensen te duur, en daarbij komt dat ook vele erkende vluchtelingen wachten op woonruimte. De rol van de provincie is hierin beperkt, maar er is één onderdeel waar de provincie een expliciete taak heeft, en dat is het toezicht op de huisvesting van erkende vluchtelingen. Het verbaast ons dat het college heeft gekozen om slechts "incident gericht" toezicht te houden. Wij willen u oproepen dat uit te breiden tot gericht toezicht en actieve ondersteuning van gemeenten bij deze taak. Daarom het volgende amendement.

Amendement 10

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.

Overwegende dat:

- *Alle gemeenten in Noord-Holland grote achterstanden hebben bij de huisvesting van statushouders;*
- *Het gezien de urgentie van het maatschappelijke vraagstuk goed is als de provincie daarin geen passieve maar een actieve rol aanneemt.*

Besluiten de volgende tekst op pagina 77:

"5.1.1.04 Incident gericht toezicht houden op de huisvesting van verblijfsgerechtigden"

te wijzigen in: "5.1.1.04 Gericht toezicht houden op de huisvesting van verblijfsgerechtigden en gemeenten te ondersteunen" en bij dit instrument als output toe te voegen: "Er is actief met gemeenten meegedacht over de realisatie van extra huisvesting voor verblijfsgerechtigden zonder dat dit ten koste gaat van wachtenden in de sociale sector. Dit is gebeurd via kennisuitwisseling, inventarisatie van knelpunten, etc."

en gaan over tot de orde van de dag,

Fractie CU/SGP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik wijs u erop dat u nog drie minuten spreektijd hebt.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, wij staan niet graag aan de zijlijn om commentaar te leveren, maar willen graag meedenken. Daarom hebben wij een poging gedaan om een eerste aanzet tot betere keuzes te vertalen naar de begroting die nu voor ons ligt. Wij willen via een amendement op de begroting een aantal voorstellen doen. Ik heb de griffie gevraagd om dit amendement dat

nog niet ondertekend is, vast uit te delen, zodat u mee kunt lezen, omdat het een wat technisch en lang verhaal is. Ik wil mij beperken tot de toelichting op de laatste bladzijde.

Amendement 11

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.

Overwegende dat:

- *Het wenselijk is 4 miljoen euro te investeren om het participatiefonds Duurzame Economie effectiever te maken;*
- *Het wenselijk is 1 miljoen euro te investeren in de verbetering van OV-haltes;*
- *Het wenselijk is 1 miljoen euro extra te reserveren om bij de komende aanbestedingen van het OV daadwerkelijk zero-emissie OV in 2025 te realiseren;*
- *Het wenselijk is 4 miljoen euro te investeren in het stimuleren van door burgerinitiatieven lokaal opgewekte stroom in NH;*
- *Het wenselijk is 1 miljoen euro te investeren in een actieplan om kantoortransformatie en permanente tijdelijke woonruimte te realiseren;*
- *Het mogelijk is om de storting in de reserve Infrastructuur in de komende vier jaar met 12 miljoen euro te verlagen wanneer de Duinpolderweg niet gerealiseerd gaat worden.*

Besluiten:

1. *Aan de "Tabel Instrumenten – Output" op pagina 71 toe te voegen als extra instrument en output:*

Instrument: "4.2.1.03 Participatiefonds Duurzame Economie"

Output: "Via het Participatiefonds Duurzame Economie heeft de provincie een aantal innovatieve projecten mede gerealiseerd die vanwege het negatieve rendement niet door de markt gerealiseerd hadden kunnen worden."

De volgende tekst op pagina 65:

"OD 4.2.1 Voor 2016 zijn de kapitaallasten van het Participatiefonds Duurzame Energie neerwaarts bijgesteld. Het gaat hierbij om een aanpassing van de rentelasten als gevolg van een lagere rekenrente en een gewijzigd investeringsniveau. De rentelasten zijn neutraal met het renteresultaat in Programma 8 (lasten verlaagd, 665.000 euro, neutraal, incidenteel)."

te wijzigen in: "OD 4.2.1 Voor 2016 en de jaren daarna zijn de kapitaallasten van het Participatiefonds Duurzame Energie bijgesteld. Enerzijds gaat het hierbij om een verlaging van de rentelasten als gevolg van een lagere rekenrente en een gewijzigd investeringsniveau.

Deze wijziging in de rentelasten zijn neutraal met het renteresultaat in Programma 8 (lasten verlaagd, 665.000 euro, neutraal, incidenteel). Anderzijds gaat het om een verhoging omdat het fonds rekent met negatief rendement."

Onder het kopje "Stortingen reserves" op pagina 73 de volgende tekst toe te voegen:

"Er wordt 4 miljoen euro gestort in een nieuwe reserve 'Negatief rendement Participatiefonds Duurzame Economie'." en tevens de bijbehorende tabellen, stortingen, onttrekkingen en teksten dienovereenkomstig aan te passen;

2. Aan de "Tabel Instrumenten – Output" op pagina 49 toe te voegen als extra output bij instrument 2.3.2.01:

"De kwaliteit van de provinciale bushaltes (w.o. toegankelijkheid, fietsvoorzieningen, verlichting en bestrating) is op hoog niveau en de bestaande knelpunten zijn opgelost."

Onder het kopje "Stortingen reserves" op pagina 51 de volgende tekst toe te voegen:

"Er wordt 1 miljoen euro extra gestort in de reserve OV-projecten ten behoeve van de verbetering van de provinciale bushaltes."

en tevens de bijbehorende tabellen, stortingen, onttrekkingen en teksten dienovereenkomstig aan te passen;

3. Aan de "Tabel Instrumenten – Output" op pagina 47-48 toe te voegen als extra output bij instrument 2.3.1.01:

"De provincie heeft inschrijvers op de aanbesteding voor de nieuwe OV-concessies gestimuleerd om daadwerkelijk in 2025 emissieloos te rijden. Daarvoor is maximaal 1 miljoen euro extra beschikbaar gesteld in deze collegeperiode."

Onder het kopje "Stortingen reserves" op pagina 48 de volgende tekst toe te voegen:

"Er wordt 1 miljoen euro extra gestort in de reserve OV-projecten ten behoeve van het realiseren van emissieloos rijden."

en tevens de bijbehorende tabellen, stortingen, onttrekkingen en teksten dienovereenkomstig aan te passen;

4. Aan de "Tabel Instrumenten – Output" op pagina 71 toe te voegen als extra instrument en output:

Instrument: "4.2.1.02 Lokale duurzame energieopwekking stimuleren via investeringszekerheid"

Output: *"De provincie heeft geholpen om Noord-Hollandse initiatieven voor opwekking van duurzame energie te realiseren door investeringszekerheid te bieden middels een langdurige overeenkomst voor de afname tegen een kostendekkende prijs van de opgewekte energie."*

Onder het kopje "Stortingen reserves" op pagina 73 de volgende tekst toe te voegen:

"Er wordt 4 miljoen euro gestort in een nieuwe reserve 'Stimuleren lokale Duurzame Energie'."
en tevens de bijbehorende tabellen, stortingen, onttrekkingen en teksten dienovereenkomstig aan te passen;

5. Aan de "Tabel Instrumenten – Output" op pagina 77 toe te voegen als extra instrument en output:

Instrument: "5.1.1.05 Transformatie kantoorruimte naar tijdelijke woonruimte stimuleren"

Output: *"De provincie heeft gemeenten in raad en daad ondersteund bij het transformeren van kantoorruimte naar woonruimte en het realiseren van permanent beschikbare tijdelijke woonruimte, bijvoorbeeld t.b.v. starters, statushouders of tijdelijke inwoners."*

Onder het kopje "Stortingen reserves" op pagina 79 de volgende tekst toe te voegen:

"Er wordt 1 miljoen euro extra gestort in een nieuwe reserve 'Transformatie en tijdelijke woonruimte'."

en tevens de bijbehorende tabellen, stortingen, onttrekkingen en teksten dienovereenkomstig aan te passen;

1945

6. De volgende tekst op bladzijde 240:

“wordt voor verbeteren mobiliteit regio Noord-Holland-Zuid in de jaren 2015 - 2019 € 28,2 miljoen gestort” te wijzigen in: “wordt voor verbeteren mobiliteit regio Noord-Holland-Zuid in de jaren 2015 - 2019 € 14,2 miljoen gestort”

1950

en tevens de bijbehorende tabellen, stortingen en teksten dienovereenkomstig aan te passen.

en gaan over tot de orde van de dag,

Fractie CU/SGP

1955

Toelichting:

1. *De rol van de overheid in innovatie is projecten mogelijk maken, die de markt niet kan realiseren. Het is daarom niet effectief om te rekenen met een vrijwel marktconform rendement van het Participatiefonds Duurzame Economie. Door een negatief rendement van zo'n 5% te accepteren kunnen echt innovatieve projecten gerealiseerd worden.*

1960

2. *Er zijn een aantal relatief makkelijk oplosbare problemen met de kwaliteit van de bushaltes. Met een investering van 1 miljoen euro kan dat grotendeels aangepakt worden.*

3. *De aanbesteding van de concessie Haarlem-IJmond heeft nog niet geleid tot een daadwerkelijk emissieloos OV in 2025. Om dat voor de komende aanbestedingen van de concessies Noord-Holland Noord en Gooi- en Vechtstreek wel te realiseren stelt de provincie in*

1965

totaal maximaal 1 miljoen euro extra ter beschikking voor aanbieders die dit doel daadwerkelijk kunnen halen.

4. *Veel lokale duurzame energie-initiatieven komen moeilijk van de grond doordat er geen investeringszekerheid is. Wanneer de provincie zich deze energie tegen een gegarandeerde kostendeekkende prijs afneemt ontstaat er investeringszekerheid en kunnen uit deze initiatieven rendabele vormen van energieopwekking ontstaan.*

1970

5. *Er is veel leegstand van kantoorruimte, tegelijkertijd zijn er heel veel woningzoekenden, waaronder starters, statushouders en nieuwe inwoners. Voor veel van hen zou de beschikbaarheid van tijdelijke woonruimte een goede manier zijn om in rust een meer*

1975

permanent beschikbare tijdelijke woonruimte in leegstaande kantoorpanden worden een aantal knelpunten in de woningmarkt tegelijkertijd opgelost.

6. *Binnen Programma 2 Bereikbaarheid lopen er verschillende zaken door elkaar. Het verbeteren van verkeersveiligheid, beter verkeersmanagement en het verbeteren en veiliger maken van fietsverbindingen zijn belangrijke thema's. Ook is het voor de leefbaarheid en de veiligheid in Krommenie wenselijk om te kijken welke mogelijkheden er zijn voor een verbinding tussen de A8-A9 zonder daarbij natuurwaarden, landschappelijke waarden of cultuurhistorische contexten aan te tasten. Dat ligt evenwel anders voor de Duinpolderweg. Er is onder omwonenden veel weerstand tegen en daarnaast zijn nut en noodzaak tot op heden niet aangetoond. Uit de beantwoording van de technische vragen is gebleken dat de genoemde 28,2 miljoen euro voor het verbeteren van de mobiliteit in Noord-Holland-Zuid met name bedoeld is voor de realisatie van de Duinpolderweg en de verbinding A8-A9. Daaruit volgt dat dit bedrag niet bedoeld is voor de verkeersveiligheid, verkeersmanagement of fietsverbindingen. De CU/SGP acht het dan ook*

1980

1985

1990 *verantwoord om met name de realisatie van de Duinpolderweg op de lange baan te schuiven en middelen vrij te maken voor urgentere zaken. Mocht zich in tegenspraak met de schriftelijke beantwoording toch de situatie voordoen dat er effecten optreden aan andere infrastructuur dan de Duinpolderweg, dan verwachten wij in het kader van de actieve informatieplicht zo spoedig mogelijk door GS geïnformeerd te worden.*

1995 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik zou het maar heel kort toelichten, als ik u was.

2000 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Allereerst stellen wij voor om 4 miljoen euro extra te investeren om het Participatiefonds Duurzame Economie effectiever te maken. Het is de rol van de overheid om innovatie projecten mogelijk te maken die de markt niet kan realiseren. Het is daarom niet effectief om te rekenen met een vrijwel marktconform rendement van het Participatiefonds Duurzame Economie. Ons voorstel is om te werken met een minimaal rendement van 5% negatief. Zo kunnen echt innovatieve projecten gerealiseerd worden. Met 4 miljoen euro kunnen we vrijwel de hele inhoud van het fonds tegen dit rendement uitzetten. Ten tweede willen wij 1 miljoen euro ter beschikking stellen voor het verbeteren van de kwaliteit van bushaltes. De provincie investeert

2005 daar al veel in, o.a. door de invoering van de digitale informatieborden. Daarvoor krijgt u onze complimenten. Er zijn echter een aantal relatief makkelijk oplosbare problemen met de kwaliteit van de bushaltes. Dat hebben we geconstateerd tijdens onze OV-challenge tijdens de campagne, toen we met de bus van het zuidelijkste puntje naar het noordelijkste puntje van Noord-Holland zijn gereden en alle bushaltes aan een checklist hebben onderworpen. In de nieuwsbrief van

2010 reizigersvereniging Rover kwam dit laatst ook naar voren voor de R-net lijn 300. We denken dan aan problemen met de verlichting, de bestrating, de beschikbaarheid van fietsenrekken, en zo voort. Met een investering van 1 miljoen euro kan dat grotendeels aangepakt worden. Ten derde willen wij 1 miljoen euro extra reserveren om bij de komende aanbestedingen van het OV daadwerkelijk zero-emissie OV in 2025 te realiseren. We hebben begrepen dat het college deze ambitie in aanvulling op de OV-visie heeft uitgesproken en zijn daar blij mee. Dat stond nog niet in onze OV-visie, maar het staat nu wel zwart op wit. De aanbesteding van de concessie Haarlem-IJmond heeft echter nog niet geleid tot een daadwerkelijk emissieloos rijden in 2025. Om dat voor de komende aanbestedingen van de concessies Noord-Holland-Noord en Gooi- en

2020 Vechtstreek wel te realiseren, is ons voorstel dat de provincie in totaal maximaal 1 miljoen euro extra ter beschikking stelt voor aanbieders die dit doel daadwerkelijk kunnen halen. Ten vierde willen wij 4 miljoen investeren in het stimuleren van lokaal opgewekte stroom in Noord-Holland. De coalitie investeert 7 ton in vier jaar, wij doen daar graag wat bij. Veel lokale duurzame energie-initiatieven komen moeilijk van de grond, doordat er geen investeringszekerheid is. Veelbelovende initiatieven zoals energie uit zeewier, blue-energy en getijdenturbines, zijn op dit

2025 moment niet commercieel exploitabel. Wij willen ondernemers die hun nek uitsteken en vaak in de onderzoeks- en ontwikkelingsfase zitten, een lange termijn investeringszekerheid bieden. Wij zouden willen dat de provincie optreedt als launching customer, bijvoorbeeld door voor een periode van tien jaar een afgesproken hoeveelheid kWh in te kopen tegen een tarief boven de kostprijs. Wanneer de provincie deze energie tegen een gegarandeerde prijs afneemt, ontstaat er

2030 investeringszekerheid en kunnen uit deze initiatieven rendabele vormen van energieopwekking

ontstaan. Tenslotte willen wij 1 miljoen euro investeren in een actieplan om kantoortransformatie en permanent beschikbare tijdelijke woonruimte te realiseren. Er is veel leegstand van kantoorruimte, tegelijkertijd zijn er heel veel woningzoekenden, waaronder starters, statushouders en nieuwe inwoners. Voor veel van hen zou de beschikbaarheid van tijdelijke woonruimte een goede manier zijn om in rust een meer permanente woonplek te zoeken. Door gemeenten actief te helpen bij de realisatie van dit soort permanent beschikbare tijdelijke woonruimte in leegstaande kantoorpanden wordt een aantal knelpunten in de woningmarkt tegelijkertijd opgelost. Hoe willen wij dit betalen? Ons voorstel is om de storting in de reserve Infrastructuur in de komende vier jaar met 12 miljoen euro te verlagen. Dit is mogelijk als we besluiten de Duinpolderweg voorlopig niet te realiseren. Ik kom tot een afronding. In de vorige Statenvergadering hebben wij al aangegeven ons grote zorgen te maken over de neiging van dit college om de kosten door te schuiven naar de toekomst, naar een volgende collegeperiode. Dit is toch geen politiek opportunisme, hoop ik? Helaas zien wij deze neiging ook in deze begroting weer geïllustreerd. De korte termijn invulling van onze lange termijn ambitie voor het groen leidt tot zeer hoge uitgaven na 2021 en grote tekorten. Het zelfde patroon als zichtbaar is bij de onderhoudskosten. Wij willen hierover onze grote teleurstelling uitspreken. Geacht college, desalniettemin, of misschien wel juist daarom, wens ik u toe: wijsheid, inspiratie, niet te veel opportunisme, vonken – ook af en toe binnen het college – en bovenal lef, keuzes vanuit het hart bij de uitoefening van uw verantwoordelijke taak.

De **VOORZITTER**: Dat grote amendement met veel tekst krijgt het nummer 11.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter, de begroting van 2016 is de eerste volledige begroting die geheel onder het regiem van het coalitieakkoord Ruimte voor groei is opgesteld. Als zodanig kunnen wij deze begroting uniek noemen. In een ander opzicht is deze begroting ook uniek. Het is namelijk de eerste begroting in tientallen jaren en misschien wel in de geschiedenis van Noord-Holland, waarin het sociaal domein geheel ontbreekt. Niet dat het sociaal domein zich uit de begroting heeft teruggetrokken, zeker niet. Het bestuur van de provincie heeft daadkrachtig het sociaal domein uit de begroting verwijderd. Wat blijft er over? Wat is de hoofdtoon van het collegeakkoord en begroting? Heel duidelijk is dat dit de economie is. Als de economie maar groeit, dan komt alles wel goed. Door hier en daar het woordje duurzaam en duurzaamheid in het collegeakkoord en de begroting te plaatsen, wilt u aangeven dat het milieu niet vergeten wordt. Kunnen duurzaamheid en economische groei wel samen gaan? Tot nu toe is dat nog steeds niet gelukt en dat wordt algemeen erkend. Wij zouden zonder probleem het nut van het sociaal domein ook voor de provinciale begroting kunnen aangeven, zoals wij in het verleden meerdere keren hebben gedaan. Maar wij zijn eraan gewend dat u daar geen boodschap aan heeft. Wat betreft het sociale domein, leek het ons een goed idee te kijken en te luisteren wat collega-provincies hierover te zeggen hebben. Gezien onze spreektijd, hebben wij ons beperkt tot drie provincies. Wij beginnen met Overijssel. Wij lezen in het coalitieakkoord: “De sociale kwaliteit in Overijssel wordt gekarakteriseerd door noaberschap. Dit komt onder meer tot uiting in de vele vrijwilligers die lokaal alle initiatieven voor de eigen leefomgeving en corporaties op het gebied van duurzaamheid, sociale kwaliteit, die een geïntegreerd onderdeel van de kerntaken van deze provincie zijn. Het stimuleren van initiatieven van onderop en het bevorderen van participatie

- krijgt binnen de kerntaken vorm. Via het Noaberschap fonds blijven wij dit ondersteunen.” zo
- 2075 wordt gesteld. “Aan het huidige beschikbare budget voor het sociale domein wordt niet getornd. Criteria voor het inzetten van dit geld, zijn stimuleren, zelf organiserend vermogen, gemeenten en thema-overschrijdend, financiering op projecten en programmabasis en het leveren van een bijdrage aan provinciale doelen. Op deze manier blijven wij als provincie Overijssel investeren in de sociale kwaliteit van onze provincie. “Dan nu Groningen. Over de sociale agenda en zorg is
- 2080 concreet het volgende opgenomen in het collegeakkoord: “Onze inwoners staan centraal in een samenleving die zorgt voor elkaar. Wij vinden het belangrijk dat iedereen een gezond leven, een gezonde leefomgeving en goede zorg krijgt. Wij ondersteunen desgevraagd gemeenten en samenwerkingsverbanden, die zorg bieden aan deze specifieke doelgroepen. Onze rol in het sociaal beleid is samen binden, regisseren en kennis delen met aandacht voor jeugd, ouderen,
- 2085 gehandicapten, vrijwilligers, mantelzorgers, asielzoekers, allochtonen en armoedebestrijding. Op regionaal niveau ondersteunen wij vrijwilligersorganisaties, die gericht zijn op het verbeteren van de leefbaarheid. Gemeenten worden in de gelegenheid gesteld om middelen uit het leefbaarheidsfonds in te zetten om welzijns- en zorgvoorzieningen op lokaal en op regionaal niveau te behouden en te versterken.” Als laatste de provincie Limburg. Van alle provincies heeft
- 2090 Limburg verreweg het meeste geld gereserveerd voor het sociale domein. Voor de periode 2016-2020 is er in totaal voor de sociale agenda 28 miljoen euro beschikbaar gesteld in het collegeakkoord. Limburg investeert niet in individuele burgers, maar wel in het sociale domein. Samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties en zorgverleners wordt gekeken waar structuur kan worden versterkt, zodat gemeenten zelfstandig verder kunnen met wellicht een
- 2095 lager budget, dat toch al afgeknepen is door onze overheid. De komende maanden wordt de sociale agenda verder uitgewerkt en in concrete projecten vertaald. Aan het eind van het jaar zal hierover meer duidelijk worden. Innovatie zal een belangrijke rode draad zijn. Zo kan worden gedacht aan vernieuwing en uitbreiding van technologische toepassingen in de ouderenzorg. De insteek is dat gemeenten met dergelijke structuurversterkende maatregelen in staat worden
- 2100 gesteld goedkopere zorg en ondersteuning te verlenen, maar wel van een goede kwaliteit. U zult denken, 28 miljoen euro voor de periode 2016 - 2020 is wel heel veel geld, maar het college Limburg zal wel gevormd worden door vreemde Limburgse partijtjes. En welke partijtjes zitten daar in het college? Dat zijn de VVD, CDA, PvdA, D66 en de SP. U hoort het goed, vrijwel hetzelfde college als in Noord-Holland. Wat zijn dat voor landelijke partijen die provinciaal
- 2105 geheel tegengesteld opereren? Samengevat, het is een verademing als wij zien hoe andere provincies omgaan met het sociale domein en hun sociale agenda. Ons collegeakkoord ofwel uw collegeakkoord, steekt daar schril bij af. De sociale en culturele leegte is stuitend. Wat uit het collegeakkoord naar voren komt, is op dat vlak verontrustend beperkt. Het is een begroting met trefwoorden, economisch groeien, vitaliteit, ondernemen, investeren, innoveren, werk en
- 2110 welvaart. Dit is geen overheid meer, maar een technisch bedrijf geworden. Wat hebt u de burger die wat minder vitaal, ondernemend en innoverend is, dan nog te zeggen? Deze burger komt niet aan de orde in uw begroting. Wij denken dat deze burger ook geen boodschap heeft aan deze begroting en de provincie daardoor links laat liggen.
- 2115 De heer **ANNAERT** (VVD): Vraag aan de heer Leever, wat is er niet sociaal aan het zorgen voor banen?

De heer **LEEVER** (ONH): Mijn antwoord daarop is dat dat sociaal is. Maar wat hebt u de burger die minder vitaal, ondernemend en innoverend is, dan nog te zeggen? Deze burger komt niet aan de
2120 orde in uw begroting. Wij denken dat deze burger ook geen boodschap heeft aan deze begroting en de provincie links laat liggen en zich meer thuis voelt in zijn of haar gemeente. Er is meer dan alleen groei van de economie in onze samenleving en ook van groter belang. ONH Noord-Holland zal blijvend aandacht besteden aan het sociale domein, waarin het sociale kapitaal een belangrijke rol speelt. Daar waar zinvol, willen wij dat ondersteunen. Wij moeten zuinig zijn op onze vele
2125 vrijwilligers en mantelzorgers, die een steeds belangrijker rol gaan spelen in de participatiemaatschappij. Dan nu de financiën. Uit de begroting blijkt dat aan het begin van de twintiger jaren van deze eeuw de reserves opraken. Is dat verontrustend? Wij denken van niet. Hoe is het gegaan in het verleden? Hoe kwamen de provincie en andere provincies aan zoveel geld? Dit heeft alles te maken gehad met de verkoop van NUON-aandelen aan Vattenfall. De
2130 opbrengst voor Noord-Holland, 900 miljoen euro. De totale reserves in 2009 waren rond 1,6 miljard euro. Het geld is in de loop der jaren zeer beheerst ingezet voor allerlei investeringen en dan raakt het nu langzaam maar zeker op. Het gevolg van die ruime financiële middelen is ook geweest dat de opcenten jarenlang niet zijn verhoogd en zelfs de laagste van Nederland zijn. Het landelijk provinciaal gemiddelde ligt op 7,9%. Noord-Holland is met 2,1% het laagste. Het lijkt ons
2135 gewenst om ons in deze Statenperiode te oriënteren op de komende financiële situatie. Wat is de oplossing? Vermindering van de uitgaven of een verhoging van de opcenten of een combinatie van beide. Wij wachten die discussie rustig af. Eindelijk krijgen wij dan een provincie die financieel op eigen benen moet staan en moet leven van haar structurele inkomsten, de opcenten, in 2016 rond 190 miljoen euro en de provinciefondsuitkering van 198 miljoen euro en
2140 dat in structureel evenwicht brengen met de uitgaven. De verdeelsleutel van de apparaatskosten. Het is reeds meerdere keren aan de orde geweest, de grote fluctuaties in de apparaatskosten in de budgettabellen. Wat is nog betrouwbaarheid van de budgettabellen en dus deze begroting? Het gebruik van een verdeelsleutel voor de apparaatskosten is de oorzaak, zo wordt gemeld in commissies, als daar vragen over worden gesteld. De vraag is dan ook, waarom gebruikt de
2145 provincie een verdeelsleutel voor de apparaatskosten in plaats van dit goed en nauwkeurig te begroten? Al tientallen jaren doet de provincie hetzelfde werk overeenkomstig haar wettelijke takenpakket. Al die jaren moet de provincie dat werk met betrekking tot de apparaatskosten toch nauwkeuring kunnen begroten. Waarom gebeurt dit niet en blijft dit hangen in een zoals wij het noemen, onnauwkeurig creatief boekhoudsysteem? Het nieuwe format bij programma 6, Groen.
2150 Met behoud van de doelenboom zijn in dit programma de abstracte budgettabellen van steeds maar weer apparaatskosten, directe lasten, overdrachten en bewerkingen op de reserves vervangen door budgettabellen, die ingevuld zijn met het concrete werk op het terrein van groen. ONH vindt dat een verademing. Als wij ervan uit kunnen gaan dat de genoemde bedragen in de tabellen nu wel nauwkeurig zijn, dan vindt ONH dat de hele begroting omgezet mag worden naar
2155 de nieuwe opzet van programma Groen. Dan zijn wij eindelijk van die onnauwkeurige abstracte tabellen af en dan is misschien toch wel het belangrijkste, de provinciale begroting wordt leesbaar voor de belangstellende burger. In meerdere gebieden in Nederland treedt demografische krimp op, ook in Noord-Holland. Aan de ene kant worden er minder kinderen geboren, maar er is ook nog steeds trek van vooral jonge gezinnen naar de Randstad, waardoor

2160 vooral de zuidelijke en noordelijke streken leeglopen. Bij 124 basisscholen in Nederland gingen vorig jaar de deuren definitief dicht. Het is dan ook het hoogste aantal sluitingen dat de Dienst Uitvoerend Onderwijs ooit heeft vastgesteld. De komende jaren wordt een verdere daling van het aantal leerlingen verwacht. Tussen nu en 2020 neemt het aantal scholieren met 100.000 leerlingen af, dat is 6% van onze bevolking. Lokaal kan dit percentage zelfs oplopen tot 20%,

2165 meldt de Onderwijsraad. Ook in uw begroting noemt u dit onderwerp. Terecht wijst u op de afnemende omvang van de beroepsbevolking met als gevolg, een krimpende economie. Het is toch de beroepsbevolking die grotendeels de uitgaven van de overheid mogelijk maakt. Wanneer wij daar de toenemende vergrijzing bij betrekken, dan wordt die situatie steeds nijpender. Met een mooie volzin reageert u op deze problematiek op bladzijde 106 van de begroting: "De

2170 provincie zet zich in om op integrale wijze de economische vitaliteit en leefbaarheid te stimuleren, met name op het platteland." Kunt u aangeven hoe dit werkt en hoe u daarmee de demografische krimp kunt tegengaan? ONH is van mening dat de omvang van de beroepsbevolking van groot belang is voor de toenemende kosten van de vergrijzing. Het percentage 65-plussers is al lang stijgende. Echter niet de vergrijzing, maar de ontgroening,

2175 minder jeugd, is het demografische probleem en deze ontgroening vindt in alle welvarende landen van West-Europa reeds plaats. De beste investering in economie is geen financiële, maar ervoor te zorgen dat de opvang van de beroepsbevolking niet afneemt, dus meer op kinderen inzetten. Dat is toch iets anders dan uw volzin: "De provincie zet zich in om op integrale wijze de economische vitaliteit en leefbaarheid te stimuleren, met name op het platteland." Ik dien geen

2180 moties in, want die zijn al voldoende ingediend. Dan volgt er nu droogte na de stormvloed.

De **VOORZITTER**: Ik moet u wel waarschuwen, uw officiële spreektijd is om. Wij kunnen nu twee dingen doen. Wij kunnen een poging doen de eerste ronde af te maken, dat zou mijn voorkeur hebben en daarna de lunch. Oké, drie minuten. Ik schors de vergadering. Ik heropen de

2185 vergadering.

De heer **ANNAERT** (VVD): Vandaag staan de algemene beschouwingen in het teken van de eerste begroting, die door dit college wordt gepresenteerd. Een begroting die zijn basis vindt in het coalitieakkoord 'Ruimte voor groei'. Bij de uitwerking van het akkoord is sprake van continuïteit enerzijds en van vernieuwing anderzijds. Er is daarmee een stevig fundament gelegd waarop verder kan worden gebouwd. De vernieuwing wordt natuurlijk deels ingegeven door de veranderde politieke verhoudingen, maar bovenal omdat de dynamiek van de omgeving waarin wij opereren, dat vraagt. Continuïteit is gewenst, omdat de bestuurlijke beleidscyclus veelal een periode van zaaien en een periode van oogsten kent. Binnen de diverse beleidsterreinen keren

2190 daarom ook in deze begroting zaken terug die voorheen al in gang zijn gezet. De begroting kenmerkt zich bovenal als de financiële vertaling van datgene dat beleidsmatig is en wordt beoogd door de huidige coalitie en daarmee inhoudelijk en op hoofdlijnen al eerder aan de orde is geweest bij de presentatie van het coalitieakkoord eerder dit jaar. In die zin dus misschien niets nieuws onder de zon. Desondanks wil de VVD opnieuw benadrukken dat wij content zijn

2195 met de wijze waarop onze speerpunten hun vertaling hebben gekregen in deze begroting en de samenwerking, die voorafgaand daaraan heeft plaatsgevonden met onze coalitiepartners D66, PvdA en CDA. Natuurlijk is een dankwoord in de richting van het college en de ambtelijke

2200

organisatie hier ook op zijn plaats. Uit hetgeen ik zojuist heb uitgesproken, kan en mag u afleiden dat de VVD vandaag geen aanleiding ziet tot het stellen van een stortvloed aan vragen
2205 aan het college, dan wel klaar staat met een stapel moties of amendementen. Ik zal mij namens mijn fractie beperken tot het duiden van enkele in onze ogen van belang zijnde speerpunten van beleid en het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma 2015-2019. Alvorens dat te doen, wil ik echter namens mijn fractie kenbaar maken dat wij met genoeg kennis hebben genomen van uw mededeling dat u zich beschikbaar stelt voor een nieuwe ambtstermijn als Commissaris van de
2210 Koning in deze prachtige provincie. Het formele advies over uw herbenoeming dat ter vaststelling zal worden voorgelegd aan deze Staten, wachten wij met veel belangstelling af. Van beleid naar uitvoering. Het kunnen ontwikkelen maar bovenal het kunnen uitvoeren van beleid, valt of staat met een gedegen financiële huishouding. Ook voor de provincie geldt immers het adagium dat elke euro maar één keer kan worden uitgegeven. Dit vraagt om continu afwegingen en
2215 zorgvuldige en verantwoorde keuzes en besluiten. Wat de VVD betreft, wordt daarbij altijd de link gelegd met de taken van de provincie zoals die uit de wet of vanuit haar rol als middenbestuur voortvloeien. Vanuit het gegeven van de schaarse middelen vraagt het een stevige onderbouwing van het doel, nut en noodzaak wanneer sprake is van onderwerpen of activiteiten die in eerste aanleg niet gelieerd zijn aan de provinciale kerntaken. De nu voorliggende begroting laat
2220 meerjarig een structureel en reëel evenwicht zien. Risico's zijn waar het kan, voorzien en kunnen wanneer nodig opgevangen worden. Dit neemt niet weg dat alertheid van zowel GS als PS op dit punt gewenst blijft. Wat vandaag geen risico lijkt, kan het morgen wellicht al zijn. Wij spreken ons vertrouwen uit naar dit college dat zij, wanneer nodig, adequaat zal handelen en de Staten actief zal informeren. De begroting bevat als zodanig weinig inzicht in het beleid. Daarvoor
2225 moeten de specifieke beleidsdocumenten, voor zover al aanwezig en beschikbaar, worden geraadpleegd. Wellicht wordt dit door sommigen als een gemis ervaren, maar komt het voort uit besluitvorming door PS zelf. Als VVD hechten wij vanuit de kaderstellende en controlerende rol meer belang aan de gestelde doelen, prestaties en resultaten. Dat betekent dat er binnen de begroting gewerkt wordt met inzichtelijke en reële prestatie-indicatoren. Bij brief van 24
2230 september jl. hebben GS het door hen opgestelde Uitvoeringsprogramma coalitieakkoord 'Ruimte voor groei' aangeboden. De inhoud daarvan kan worden gebruikt voor de nog op en vast te stellen Strategische Statenagenda. Een agenda die wat de VVD betreft, geen statisch document is maar afhankelijk van de actualiteit en politieke wenselijkheid, nadere invulling kan krijgen. Het Uitvoeringsprogramma zelf laat een nadere uitwerking van het coalitieakkoord zien, waarbij ook
2235 de reactie van GS op de voorstellen uit de Statenbrede motie 16 is meegenomen. En om maar met dit laatste te beginnen: de VVD schaart zich achter die reactie van het college. In het Uitvoeringsprogramma is gekozen voor het opsommen van nieuwe punten en reguliere activiteiten. Ook hier dus vernieuwing en continuïteit als basis voor het bestuurlijk handelen. De activiteiten zijn op hun beurt weer gekoppeld aan de operationele doelen uit de voorliggende begroting en daarmee is de cirkel rond. Vraag aan het college: mogen wij ervan uitgaan dat ook
2240 de nieuwe punten c.q. activiteiten passen binnen het financiële kader? Het Uitvoeringsprogramma kent ook een koppeling met het zogenaamde BOB-model. Voor wat betreft de VVD, is het BOB-model een middel en geen doel op zich zelf. Dat betekent enerzijds dat wij zeker kansen zien waar het de toepassing van dit model betreft, maar wij tegelijkertijd van oordeel zijn dat zeker
2245 niet alle onderwerpen zich hiervoor lenen en dat de wijze waarop het BOB-model wordt

toegepast, daarom steeds maatwerk is. Een sprekend voorbeeld waarbij wat de VVD betreft het BOB-model wel kan worden toegepast, is de totstandkoming van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Beleid nader beschouwd. Als de voortekenen ons niet bedriegen, lijkt de economie weer op stoom te komen. Dit jaar verwacht De Nederlandsche Bank een groei van 2% van het Bruto Nationaal Product, wat de hoogste groei sinds tien jaar is in Nederland. De groei is in tegenstelling tot 2014 breed. Dat wil zeggen dat niet alleen de export van goederen en diensten aan die groei bijdraagt, maar ook de particuliere consumptie en de private investeringen. Door de reële loongroei, het herstel op de woningmarkt, het hoge consumentenvertrouwen en de aantrekkende werkgelegenheid groeit de particuliere consumptie dit en volgend jaar. Uit onder andere de regionale economische prognose 2016 van de Rabobank blijkt dat Noord-Holland een van de belangrijkste vliegwielen van die groei is en dat houdt de VVD graag zo. Met de nu voorliggende begroting worden daarvoor veelbelovende stappen gezet die gerelateerd zijn aan de titel van het coalitieakkoord 'Ruimte voor groei'. Uit de begroting en het uitvoeringsprogramma blijkt dat er veel dwarsverbanden zijn tussen alle programma's, waar het gaat om onderwerpen en activiteiten die in meer of mindere mate bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen binnen de economische agenda. Vraag: op welke wijze dragen GS er zorg voor dat de gewenste integraliteit hierbij tot stand komt? Dat we komend jaar ambitieus aan de slag gaan met een vernieuwde economische agenda, ondersteunt de VVD van harte. De eerste contouren daarvoor zijn al door het college geschetst en wij lezen met genoegen dat gelet op de enorme dynamiek van de economie, het college daarbij kiest voor een flexibele operationele uitvoering. De kern van deze agenda moet gericht zijn op groei in alle afzonderlijke regio's en daarmee uiteindelijk op de groei voor heel Noord-Holland. Dit alles om meer werk en meer welvaart voor Noord-Hollanders te creëren. Waarop legt de VVD wat dat betreft de focus tijdens deze Statenperiode? Leidend bij het creëren van werk zijn de vele duizenden ondernemers in onze provincie. Daarom is het van groot belang dat Noord-Holland aantrekkelijk blijft als vestigingsplaats voor bedrijven, inclusief de zogenaamde startups. De rol van de provincie is wat de VVD betreft, daarbij vooral gericht op verbinden, aanjagen en faciliteren. Deze rol is binnen de verschillende programma's van de begroting nadrukkelijk in beeld en manifesteert zich op verschillende terreinen en op verschillende niveaus. Of het nu gaat om een meedenkende houding bij de uitvoering van bestaande wet- en regelgeving of het realiseren van goed ontsloten en kwalitatief hoogwaardige werkgebieden, de provincie kan het verschil maken. Ik zoom in dat verband nader in op de achtereenvolgende programma's. Openbaar bestuur. Ook in het geval van de provincie, is er sprake van een productieomgeving die grotendeels wordt bepaald door de menselijke factor. De VVD vindt het van belang dat houding, gedrag en activiteiten aansluiten bij wat klanten en relaties van de provincie mogen verwachten. De VVD is dan ook verheugd te lezen dat het college insteekt op een goede communicatie, die niet alleen bestaat uit zenden maar ook uit luisteren en interactie. Minder optreden als autoriteit, maar meer als verbinder in een netwerksamenleving. Omdat het hierbij om mensen gaat, is een verandering van cultuur vele malen belangrijker dan een verandering in structuur. Wij wensen het college succes toe bij het uitrollen van het programma dat hierop wordt gezet. Bereikbaarheid. Een goede en snelle bereikbaarheid over land en water en via de lucht is wat de VVD betreft, onlosmakelijk verbonden aan de ruimte voor groei. Alle investeringen dan wel activiteiten die op dit punt al in gang zijn gezet, zoals de studie naar de aansluiting A8/A9 en de aanleg van de tweede zeesluis bij

IJmuiden en de N23 tussen Alkmaar en Enkhuizen, kunnen dan ook op onze steun blijven
2290 rekenen. Uit de besluitenlijst van GS van 3 november jl. kunnen wij opmaken dat ook de
aansluiting A9 Heiloo binnenkort in deze Staten wordt geagendeerd. De VVD is blij dat ook de
blik naar het noorden wordt gericht. De studie die zal worden uitgevoerd naar een betere
bereikbaarheid van Den Helder, komt wat ons betreft op het goede moment. Tijdens het
werkbezoek van de Staten maandag 2 november jl. aan Noord-Holland-Noord is wat ons betreft
2295 aangetoond dat er zich ook in de Kop een scala aan mogelijkheden voordoet dat een bijdrage kan
leveren aan meer werk en welvaart. Een verbeterde noord-zuidverbinding lijkt daarbij
onontbeerlijk. Luchthaven Schiphol en alle bedrijvigheid daaromheen, vormt een van de
belangrijkste pijlers onder de economie van Noord-Holland, maar ook die van heel Nederland. De
positie van Schiphol wereldwijd staat echter onder druk door opkomende hubs elders. In
2300 combinatie met de berichtgeving over het dossier KLM en Transavia, maakt de VVD zich zorgen
over deze ontwikkelingen, waarbij het lijkt dat er te weinig regie wordt gevoerd door het Rijk.
Ook is het van groot belang dat er snel duidelijkheid komt rond de SMASH. Vraag: deelt het
college van GS onze zorgen of zien wij het te somber in? Dat Nederland een fietsland is hoeft
geen verrassing meer te zijn. In geen enkel land in de wereld met een vergelijkbaar
2305 welvaartsniveau wordt zoveel gefietst. Er zijn in Nederland ook meer fietsen dan inwoners: 18
miljoen inmiddels. De laatste jaren neemt met name de verkoop van elektrische fietsen
spectaculair toe en wordt dit type fiets door de grotere actieradius steeds meer gebruikt door de
forens en de scholier/student. De aandacht die de komende tijd wordt gegeven aan
fietsvoorzieningen in brede zin, is dan ook terecht. In relatie tot het openbaar vervoer zien wij
2310 bovenal kansen in de verbinding die kan worden gelegd met het OV-knooppuntenbeleid. Water.
50% van Noord-Holland ligt meer dan 1 meter onder de zeespiegel (NAP). Er is weinig verbeelding
voor nodig om te kunnen begrijpen dat er sprake zal zijn van extreem grote economische schade
bij een grootschalige overstroming in onze provincie. Bij het thema water legt de VVD dan ook de
eerste prioriteit bij het aspect veiligheid. De al of niet verdere versterking van de Noordzeekust
2315 en de dijken kan op de steun van de VVD rekenen. Vanuit economisch perspectief zien wij net als
het college, mogelijkheden waar het gaat om het daarbij leggen van de verbinding met toerisme,
recreatie en natuur. Bijzondere aandacht verdient het project DNA, De Nieuwe Afsluitdijk. Dit
icoon van Nederland als waterland ondergaat de komende jaren een metamorfose, waarbij ook
een relatie kan worden gelegd met de ambities op het gebied van duurzame energie. Voldoende
2320 zoet water is van groot belang voor een andere belangrijke pijler onder de Noord-Hollandse
economie, de land- en tuinbouw. Wij verwachten van het college voldoende aandacht voor dit
vraagstuk en gaan er vanuit dat waar nodig, tijdig en adequaat maatregelen worden genomen om
verzilting terug te dringen dan wel te voorkomen en dat waar nodig, met de betrokken
stakeholders zorggedragen wordt voor alternatieven, waar het gaat om het beschikbaar houden
2325 of stellen van voldoende zoet water voor deze bedrijfstak. Water vormt wat de VVD betreft, vooral
ook een factor van belang waar het gaat om toerisme en recreatie. Noord-Holland is rijk aan
water en naar het oordeel van onze fractie liggen hier nog heel veel kansen. Wij kijken daarom
met meer dan gemiddelde belangstelling uit naar het aangekondigde programma Waterrecreatie
en de wijze waarop de cofinanciering door de provincie hierbij gestalte krijgt. Milieu. Fossiele
2330 brandstoffen hebben een vervelende eigenschap. Ze zijn eindig en vormen daarmee geen
betrouwbare basis voor de gewenste economische ontwikkeling op lange termijn. Een transitie

naar vormen van duurzame of hernieuwbare energie is dan ook nodig. Waar het gaat om innovatie, liggen hier volop kansen en constateert de VVD dat er veel ondernemers zijn die deze kansen aangrijpen en vooroplopen in het ontwikkelen van nieuwe producten en processen. Gelet op de vraag die naar energie zal blijven bestaan, is de VVD van oordeel dat het gebruik van de alternatieve energiebron Thorium het onderzoeken waard is. Vraag: kan het college ons toezeggen dat een dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd? Het is geen geheim als ik u vertel dat de VVD geen voorstander is van windturbines op land. Reden waarom wij ons tot op de dag van vandaag hebben gericht op het zoveel mogelijk beperken en reguleren van deze vorm van energieopwekking. Bij een belangrijk deel van de bevolking van onze provincie is sprake van grote weerstand tegen deze landschapsvervuilers en overlastveroorzakers en dat sterkt ons in de gedachte dat de keuze die door de coalitie is gemaakt om geen verdere uitbreiding dan de met het Rijk afgesproken 685,5 MW toe te staan, een juiste is. Daar doen wat de VVD betreft, geen enkele tijdens een landelijk partijcongres aangenomen motie of andersoortige oproepen tot het toestaan van meer MW iets aan af. Daar waar de VVD grote kansen ziet voor Noord-Holland waar het gaat om toerisme en recreatie, passen windmolens voor de kust van de Noordzeegemeenten niet bij. Uit recent onderzoek is gebleken dat dit tot economische schade kan leiden en daarmee ook ten koste gaat van werkgelegenheid binnen een bedrijfstak, waarin juist ook lager geschoolden werkzaam zijn. Wij gaan er vanuit dat het college op dit dossier samen blijft optrekken met de betrokken gemeenten richting het Rijk en blijft inzetten op plaatsing buiten in ieder geval de 12-mijls zone. De VVD heeft bij het vaststellen van het Koersdocument Duurzame Energie weloverwogen voor gestemd, waar het gaat om het formuleren van een aanvullend speerpunt, te weten zonne-energie. Het in het eerste kwartaal van 2016 aangekondigde conceptbeleidskader voor de aanleg van zonneparken, wachten wij met veel belangstelling af. De VVD ziet graag dat snel na het verschijnen daarvan gestart wordt met enkele pilots. Ook voor de VVD blijft overigens van belang dat sprake moet zijn van een goede landschappelijke inpassing en dat er geen onbalans moet ontstaan in het gebruik van met name landbouwgronden voor deze vorm van energieopwekking. De VVD verwacht veel van de snelle ontwikkeling die de verbetering van zonnecellen en -folies doormaakt. Zonne-energie zal daardoor een veel grotere bijdrage kunnen gaan leveren aan het voorzien in de energiebehoefte. Wij zien hierbij ook een rol weggelegd voor de woningbouwcorporaties, waar het gaat om het verduurzamen van hun woningbestand. Ruimte. In het coalitieakkoord valt te lezen dat er tot 2040 een totale woningbehoefte ontstaat van 240.000 woningen. Het is om meerdere redenen van belang dat er voldoende woningen worden gebouwd. De VVD maakt daarbij nadrukkelijk de keuze voor vraag gestuurd in plaats van aanbod gestuurd bouwen. Er moet sprake zijn van een voldoende gedifferentieerd woonlandschap, waarbij er voor ieders wil iets te vinden moet zijn. De primaire verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de gemeenten en de woningbouwcorporaties en is uiteraard mede afhankelijk van initiatieven vanuit de marktsector. Gelet op het grote aantal benodigde woningen en de ontwikkelingen in de markt, is de VVD ervan overtuigd dat de opgave niet alleen binnen bestaand bebouwd gebied zal kunnen worden gerealiseerd. In dat opzicht sluiten wij ons aan bij die deskundigen, die dat recent ook als zodanig onder de aandacht hebben gebracht in de commissie RWW. Dat de MRA een belangrijke plek van vestiging en daarmee ook voor de bouw van woningen zal blijven, ontkent de VVD niet. Alleen daarom al houdt de VVD vast aan de mogelijkheden die er zijn gecreëerd binnen het convenant Waterlands Wonen. Dat dit

2375 convenant nog eens nader wordt gezien op een aantal aspecten kunnen wij billijken, echter blijft
overeind dat woningbouw in deze regio niet wordt uitgesloten. Overigens, als het om de MRA
gaat, is van groot belang welke mogelijkheden er blijven bestaan c.q. nog worden gegeven waar
het gaat om woningbouw rondom Schiphol. Ook in dit verband is spoedig duidelijkheid over de
SMASH gewenst. Ondanks de positie van de MRA bij het thema wonen, is de VVD van mening dat
2380 er met name voor Noord-Holland-Noord ook op dit gebied weer kansen liggen. Als we echt
metropolitaan willen denken, dan vormt deze regio de voortuin van groot Amsterdam. In
combinatie met zaken als het OV-knooppuntenbeleid, Hoog Frequent Spoor, toename van
hoogwaardige werkgelegenheid in Seed Valley en de Boekelermeer, de vestiging van bedrijven
zoals Microsoft, en een aantrekkelijk woonmilieu met vele mogelijkheden tot recreëren in de
2385 directe nabijheid, is meer woningbouw in deze regio geen onrealistische gedachte naar het
oordeel van de VVD. Waar het gaat om werk en wonen, ligt er ook een relatie met het benutten
van kansen op het gebied van toerisme onder de verbindende naam 'Holland boven Amsterdam'.
Vanuit de wens om als Noord-Holland een aantrekkelijke vestigingsplek te blijven, heeft de VVD
met genoegen kennis genomen van de vele acties die op dit punt in het Uitvoeringsprogramma
2390 worden genoemd. Een paar daarvan stip ik hier kort aan. De uitrol van glasvezel in met name het
grote landelijke gebied binnen onze provincie achten wij van groot belang voor onder andere de
agrarische sector, maar uiteraard ook andere bedrijfstakken. Bijkomstig voordeel is dat het ook
bijdraagt aan de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland. Het biedt eveneens enorme kansen
op de gebieden onderwijs, zorg en health. En als we het over onderwijs hebben, staan wij ook stil
2395 bij hen die in de toekomst hun steentje moeten bijdragen aan onze welvaart en ons welzijn: de
jeugd. Scholing die aansluit bij de vraag en toekomstige al of niet technologische ontwikkelingen
is van cruciaal belang. Effectief koppelen van scholing aan de wensen van de ondernemers levert
een win-winsituatie op. De VVD kijkt uit naar een eerste schets voor het arbeidsmarkt- en
onderwijsbeleid. Hoewel maakbaarheid van de economie ons niet als realistisch voorkomt,
2400 geloven wij dat op dit punt een verbindende rol van de provincie als aanjager van regionale
samenwerking en kennisdeling, een grote bijdrage kan leveren aan het creëren van meer werk en
welvaart. Vanuit een integrale benadering is de VVD groot voorstander van de invoering van de
Omgevingswet en daarmee een provinciale Omgevingsvisie en een Omgevingsverordening. Bij het
creëren van ruimte voor groei en daaraan verbonden een gunstig vestigingsklimaat, past een
2405 visie die uitgaat van het principe 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'. Dit principe zal voor de VVD
leidraad zijn bij het proces dat in gang wordt gezet voor de totstandkoming van beide genoemde
producten. Deregulering maakt wat onze fractie betreft, nadrukkelijk onderdeel uit van het te
doorlopen traject. In die gevallen waar sprake is van nieuw beleid – en dat geldt wat ons betreft
overigens voor alle beleidsvelden – moet eveneens gewaakt worden voor nieuwe of hernieuwde
2410 regulering. In dit verband ziet de VVD graag blijvende aandacht voor het beperken dan wel
verminderen van de regeldruk voor zowel de ondernemers als inwoners. Voor zover wij weten, is
er in het verleden onder andere sprake geweest van een Provinciaal Meldpunt Regellast. Wij
overwegen ter zake in tweede termijn een motie in te dienen, maar willen eerst antwoord op de
vraag: hoe krijgt tot op heden vermindering van regeldruk aandacht en vorm en is er in dat
2415 verband naar het oordeel van GS wel of geen aanleiding voor een intensivering op dit punt?
De VVD onderschrijft de noodzaak om samen met gemeenten te blijven werken aan het
kwalitatief verbeteren van bestaande bedrijventerreinen in het HIRB-programma en er daarbij

zorg voor te dragen dat de bereikbaarheid op orde blijft. Bijzondere alertheid hierbij vragen wij voor de haven van Amsterdam. Een groot deel van de inkomsten van de Amsterdamse haven is
2420 gerelateerd aan de opslag van fossiele brandstoffen. Nu er ook noodgedwongen wereldwijd meer en meer sprake is van een transitie naar duurzame energiebronnen, is het gerechtvaardigd de vraag te stellen wat dit voor de toekomst van de haven betekent. Vraag: zien GS de noodzaak in dat tijdig op dit vraagstuk wordt ingespeeld en zo ja, welke rol ziet zij daarbij dan voor de provincie weggelegd? Dat kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen bijdragen aan een grotere
2425 kans op meer investeringen van bestaande en nieuwe ondernemingen, staat wat de VVD betreft buiten kijf. En meer nieuwe al of niet buitenlandse investeerders kan Noord-Holland goed gebruiken om de helaas ook in onze provincie hoge werkloosheid daadwerkelijk te verminderen. Aandacht voor het midden- en kleinbedrijf door een in te stellen MKB-innovatiefonds kan op warme steun van de VVD rekenen. Daar waar Noord-Holland voor circa 60% uit landelijk gebied
2430 bestaat, is het duidelijk dat Noord-Holland een belangrijke speler is waar het de voedselvoorziening betreft. Dit strekt zich uit tot op wereldniveau waar het bijvoorbeeld om de zaadveredeling gaat. De VVD wil dan ook ruimte blijven bieden aan de ontwikkeling van de agrarische sector en de daaraan gerelateerde bedrijven. De activiteiten die hiervoor in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen, volgen dit standpunt en kunnen dan ook op onze
2435 instemming rekenen. De VVD maakt zich zorgen over de ontwikkelingen in de visserij. Europese regels zitten deze bedrijfstak danig dwars, zo hebben wij vorige week ook weer kunnen lezen in de pers. Vraag: welke activiteiten ondernemen GS om deze bedrijfstak haar volwaardige rol te kunnen laten spelen binnen de keten van voedselvoorziening? Natuur. Een belangrijk dossier op dit thema vormt de implementatie van de nieuwe Wet Natuurbescherming. Vanuit het gegeven
2440 dat ruimte in Nederland een schaars goed is, gaat de VVD er vanuit dat zoveel als mogelijk de verbindingen worden gelegd tussen natuur en economie, net zoals dit ook geschiedt binnen het Waddenfonds. Met elkaar in plaats van tegenover elkaar moet wat ons betreft hierbij het motto zijn. Als het gaat om de recreatieschappen, is de VVD kritisch. De recreatieschappen kosten de provincie inmiddels meer dan 5 miljoen euro op jaarbasis. De financiële positie van de
2445 recreatieschappen is echter zorgwekkend. Op termijn kan de financiële malaise leiden tot de noodzaak om nog veel meer geld bij te leggen uit de provinciale kas of tot verschraling van de voorzieningen. Beide zijn onwenselijke vooruitzichten wat de VVD betreft, dus is er nu actie nodig om de schappen tot een duurzaam financieel beleid te laten komen. De VVD heeft er vertrouwen in dat het college daar nu de juiste koers voor heeft ingezet, maar blijft wel een
2450 stevige vinger aan de pols houden. Het lijkt of de ernst van de situatie nog niet bij alle deelnemers is doorgedrongen. Cultuur. Cultuur en cultuurhistorie kunnen een bijdrage leveren aan een aantrekkelijk woon-, leef- en werkklimaat en daarmee ook aan economische groei. De activiteiten die binnen dit thema worden opgepakt, acht de VVD passend in relatie tot de taken van de provincie. Ik ben hiermee bijna gekomen aan het einde van de algemene beschouwingen
2455 namens onze fractie. Wat ik in onze beschouwingen heb willen meegeven, is dat het gesloten coalitieakkoord, de begroting en het uitvoeringsprogramma naar onze overtuiging de randvoorwaarden creëren voor ruimte voor groei en daarmee voor ondernemen en werk. Het geld dat de komende jaren op basis van deze documenten zal worden besteed, zal naar verwachting leiden tot een veelvoud aan investeringen door andere overheden en marktpartijen. Dit zal op

2460 zijn beurt weer tot nieuwe banen leiden. De VVD is er trots op dat dit alles geschiedt zonder lastenverhoging voor de inwoners van onze prachtige provincie.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter, zoals traditie binnen mijn partij, zal ik de algemene beschouwingen uitspreken en zal mijn collega Yurdakul daarna nog iets zeggen over de

2465 financiële aspecten van de begroting. Toen ik ruim vier en een half jaar geleden als jong Statenlid deze zaal betrad, had ik niet kunnen voorspellen dat ik vandaag de algemene beschouwingen zou uitspreken. De toekomst is ook niet te voorspellen en dat is maar goed ook. Wat we wel kunnen doen, is kansen grijpen en daarmee richting geven aan die toekomst. Vandaag wil ik het dan ook met u hebben over de kansen voor Noord-Holland. De kansen op een mooie toekomst en

2470 hoe we daar – met deze begroting in de achterzak – op kunnen anticiperen. Door te denken, te durven en vooral te doen. Maar ik begin met complimenten aan GS. Door de ambitieuze grondhouding en hervormingsgezinde agenda, is D66 niet snel tevreden, maar deze begroting belooft veel goeds. Er kan weer serieus geïnvesteerd worden. Er is ruimte voor groei in Noord-Holland. Dan die kansen, ik begin bij de economie. Voor D66 betekent groei vooral groene groei.

2475 In het huidige klimaat kan economische voorspoed niet meer los worden gezien van schone en toekomstbestendige oplossingen. Een transitie naar een ‘koolstofarme economie’, zoals treffend is opgenomen in het Europese programma nieuwe Kansen voor West, is hard nodig. Naar aanleiding van onze vorige algemene beschouwingen, kreeg D66 de toezegging dat het Kansen voor West programma centraal zal worden gesteld bij het programma van de Economic Board.

2480 Daar zullen wij GS aan houden. Duurzaamheid levert banen op voor Noord-Hollanders en biedt kansen voor innovatieve bedrijven. Die kansen kunnen in Noord-Holland worden gegrepen door het innovatiefonds voor MKB en de duurzaamheidsfondsen voor grote en kleine bedrijven. In het ideaalbeeld van D66, groeit het Noordzeekanaalgebied uit tot grondstoffenrotonde. Een haven die niet langer teert op fossiele brandstoffen, maar op hergebruik. Een volledig circulair gebied.

2485 En natuurlijk, deze innovaties werken veranderingen op de arbeidsmarkt in de hand. Er zullen banen verdwijnen, maar ook veel banen bijkomen. De provincie zal slim met deze uitdagingen moeten omspringen, bijvoorbeeld door het onderwijs goed op de arbeidsmarkt te laten aansluiten. Dat wordt een mooie uitdaging voor de provinciale werkambassadeur. D66 is erg blij met de stappen die deze provincie maakt op het gebied van duurzame energie en besparing. In

2490 deze provincie van wind, zon en water is er veel schone energie voor handen. Maar als land bungelt Nederland qua duurzame prestaties nu nog onderaan. Dat maakt duidelijk dat de discussie over klimaat en energie geen keuze meer is. Sterker nog, er is geen tijd te verliezen. D66 is daarom verheugd dat GS voortvarend bezig zijn met een ruimtelijk kader voor zonne-akkers. Er zijn veel kansrijke initiatieven op dit gebied, die staan te popelen om aan de slag te

2495 gaan. En ook op het gebied van windenergie worden stappen in de goede richting gezet, om de afgesproken 685,5 MW te halen. Wat D66 betreft, worden windmolens zoveel mogelijk geplaatst in industrieel gebied. Uit voortgangsrapportage Wind op Land van afgelopen woensdag blijkt dat dat nu al grotendeels gaat lukken. Ook blijkt echter dat er nog een aantal hordes te nemen is. D66 heeft er vertrouwen in dat GS alles op alles zetten om samen met gemeenten en

2500 initiatiefnemers de laatste plooiën recht te trekken. Een belangrijk aandachtspunt bij duurzame energieopwekking, is de ruimte die het in beslag neemt. De ruimtelijke doorwerking van duurzame energie is een van de grootste uitdagingen van deze tijd. Want naast verduurzaming,

moet de waardevolle landschappelijke kwaliteit van Noord-Holland overeind blijven. De op
handen zijnde Omgevingswet kan in deze complexe discussies soelaas bieden. Daarin krijgt de
2505 provincie de mogelijkheid om initiatiefnemers en gemeenten te laten bewijzen dat ze relevante
belangen, zoals ruimtelijke kwaliteit, hebben afgewogen. De provincie kan op haar beurt
waardevolle landschappen aanwijzen en bescherming bieden. D66 roept op om naast wind en
zon, ook het water te gebruiken voor opwekking van duurzame energie. De Noord-Hollandse
dijken bieden veel kansen voor getijdenenergie en volgens recent onderzoek heeft ook
2510 zeewierteelt een prachtige toekomst. Bij motie, samen met de VVD, roept D66 GS dan ook op te
onderzoeken welke mogelijkheden zeewierteelt voor Noord-Holland heeft.

Motie 62

Zeewier als energiebron

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.

Constateernde dat:

- *Het Europese At Sea Project recent heeft geresulteerd in de ontwikkeling van*
2520 *geavanceerde technologie voor technisch haalbare en economisch rendabele teelt van*
zeewier in Europa;
- *Onderzoekers van ECN stellen dat met de productie van zeewier op de Noordzee over tien*
tot twintig jaar evenveel duurzame energie kan worden geproduceerd als met
windmolens in 2020;
- 2525 - *De Stichting Noordzeeboerderij in juni succesvol de eerste kilo's heeft geoogst 12 km uit*
de kust van Texel.

Overwegende dat:

- *Zeewierteelt inmiddels erkend wordt als een belangrijke toekomstige bron van bio-energie*
2530 *en hernieuwbare grondstoffen, chemicaliën en producten;*
- *Zeewierteelt kansen biedt voor groene groei: duurzame economische ontwikkeling en*
verbreding visserijsector;
- *Zeewierteelt past in de prioriteit "koolstofarme economie" van het Kansen voor West II*
programma.

Van mening dat:

De kansen voor zeewierteelt in de provincie Noord-Holland benut moeten worden.

Dragen het college op:

- *Te onderzoeken welke mogelijkheden er vanuit Noord-Holland zijn voor zeewierteelt;*
- *Alles in het werk te stellen om de kennis beschikbaar te stellen, duurzame initiatieven te*
bundelen en lokale partnerschappen te organiseren;
- *Deze vorm van duurzame energieproductie mee te nemen bij het opstellen van de*
beleidsagenda Energietransitie

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties D66, VVD

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2550

Mevrouw **ZAAL** (D66): Voor duurzame energie is het van groot belang dat niet alleen wordt ingezet op bestaande duurzame technieken en besparing. Om de hand van Poetin van onze thermostaat te halen en Noord-Holland in de toekomst geheel onafhankelijk te laten zijn van fossiele brandstoffen, moeten we juist nu inzetten op innovatie. In blijven zetten, want de Solar Road is een prachtig voorbeeld dat Noord-Holland durft te kiezen voor vernieuwing. Om deze nieuwe technieken te ontwikkelen, is onderzoek nodig en gelukkig is daar in de begroting geld voor vrijgemaakt. D66 betreurt het dat het Rijk het belang van een stevige wetenschapsagenda niet inzielt en dat wordt bezuinigd op de subsidie aan ECN. Van 31 miljoen euro in 2014, naar nog maar 16 miljoen euro in het aankomende jaar. Juist omdat de noodzaak van duurzame innovatie nu zo hoog is, roept D66 GS in een motie op alle krachten aan te wenden om ECN voor Noord-Holland te behouden.

2555

2560

Motie 63

ECN

2565

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.

Constateernde dat:

2570

- *ECN, gevestigd in Noord-Holland (Petten) door een hoogwaardige onderzoeksinfrastructuur kennis over duurzame innovatie met en voor bedrijven en overheden kan ontwikkelen en benutten;*
- *Het huidige ECN-onderzoek over de gehele linie hoog is en in een aantal gevallen toonaangevend in Europa en wereldwijd;*
- *Het Ministerie van Economische Zaken van plan is de directe onderzoeksubsidie en de publieke middelen aan ECN voor 2016 te laten dalen naar 16 miljoen euro ten opzichte van circa 31 miljoen euro in 2014.*

2575

Overwegende dat:

2580

- *ECN een belangrijke organisatie is voor Noord-Holland bij het realiseren van een duurzame provincie en daarnaast zorgt voor regionale werkgelegenheid;*
- *Verminderde onderzoeksubsidie en publieke middelen vanuit het Ministerie de kansen op grootschalige ontslagen bij ECN vergroten;*
- *De bijdrage van ECN aan duurzame innovatie in Noord-Holland en daar buiten, kleiner wordt door de verminderde onderzoeksubsidie en publieke middelen van het ministerie;*
- *De noodzaak om duurzaam te innoveren juist groot is, mede gezien de recente uitspraak in de rechtszaak Urgenda tegen de Nederlandse staat.*

2585

Verzoeken het college van GS om:

Alle krachten aan te wenden om ECN voor Noord-Holland te behouden

2590

en gaan over tot de orde van de dag.

D66, VVD, CDA, CU/SGP, GL, PVV

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2595

Mevrouw **ZAAL** (D66): Ook op het gebied van mobiliteit ziet D66 kansen voor vernieuwing. De fiets mag dan het oudste vervoersmiddel zijn, het is ook hét vervoermiddel van de toekomst, zowel voor de korte als voor de lange afstand. Deelfietsen zoals de OV-fiets, zijn razend populair en zorgen ervoor dat bedrijven en recreatiegebieden beter bereikbaar worden. De OV-fietsen staan echter nu nog alleen bij treinstations. D66 wil dat dit netwerk wordt uitgebreid en dient daartoe een motie in, waarbij GS worden opgedragen te onderzoeken welke busstations en haltes het meest kansrijk zijn voor het plaatsen van OV-fietsen.

2600

Motie 64

2605 OV-fietsvoorzieningen bij bushaltes

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.

Constateernde dat:

2610

- *In de begroting op bladzijde 49 voor operationeel doel 2.3.2 als instrument het realiseren van het uitvoeringsprogramma 2012-2015 van de OV-visie 2020 staat opgenomen;*
- *Als output daarvoor voorstellen gedaan moeten zijn voor de besteding van de beschikbaar gestelde 3,7 miljoen euro;*
- *In de OV-visie 2020 en het uitvoeringsprogramma 2012-2015 het halteprogramma voor stroomlijnen is opgenomen met als onderdeel het investeren in mogelijkheden voor de fiets in het voor- en natransport (waaronder OV-fiets);*
- *Inmiddels op vrijwel alle NS stations in Noord-Holland OV-fietsen beschikbaar zijn, maar op de meeste busstations en haltes van stroomlijnen nog niet;*
- *Het gebruik van de OV-fiets een groot succes is en toeneemt.*

2615

2620

Overwegende dat:

- *Goede voorzieningen voor de fiets als voor- en natransportmiddel het gebruik van het OV aantoonbaar bevorderen;*
- *Het mogelijk is om OV-fiets locaties te ontwikkelen op andere plekken dan NS-stations;*
- *Voor een eenmalige investering van 50.000 euro reeds een OV-fietsvoorziening met 8 fietsen kan worden gerealiseerd en voor 100.000 euro een voorziening met 24 fietsen.*

2625

Dragen het college op:

- *Te onderzoeken welke busstations en haltes het meest kansrijk zijn voor realisatie van een OV-fietsvoorziening;*

2630

- *Met de Stadsregio Amsterdam in gesprek te gaan om te bezien of zij hierbij willen aanhaken*

en gaan over tot de orde van de dag.

2635 D66, PvdA, CDA

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2640 Mevrouw **ZAAL** (D66): Het openbaar vervoer kan ook duurzamer. D66 zou graag zien dat bij de volgende aanbesteding alle bussen in Noord-Holland uitstootvrij worden. Niet voor niets organiseerde D66 onlangs het ‘zero-emissie’ symposium, waar politiek, marktpartijen, wetenschap en belangenorganisaties zich bogen over de vraag: hoe krijgen we het busvervoer in Noord-Holland emissievrij? Het bemoedigende resultaat zal door onze fractiespecialisten Mobiliteit nog op de agenda worden gezet. U hoort het voorzitter, D66 ziet toekomst in openbaar

2645 vervoer en in de fiets, en niet zozeer in asfalt. Maar een aantal knelpunten op de weg, zoals de A8/A9, moet worden opgelost. Het aanleggen van wegen betekent echter ook dat de provincie langdurige onderhoudskosten zal hebben. D66 maakt zich daar zorgen over. Collega Yurdakul zal daar straks nog iets over zeggen in de financiële beschouwingen. Het Noord-Hollandse landschap en de provinciale cultuurhistorie hebben grote aantrekkingskracht; dat moeten we

2650 beschermen. Uit een recent rapport van het Wereldnatuurfonds blijkt dat de natuur zich licht herstelt, maar dat de intensieve landbouw een probleem vormt voor het herstel van de biodiversiteit. Ook de daling van veengronden en de behoefte aan voedselveiligheid is voor D66 een reden om te blijven investeren in innovaties, herstructurering en verduurzaming van landbouw. D66 is daarom blij dat in de begroting weer geld beschikbaar wordt gesteld voor de

2655 verduurzaming van landbouw. Ook zijn er stevige ambities op het gebied van het Nationaal Natuurnetwerk. Het behalen van minstens 250 ha per jaar is een pittige opgave en de vraag is of het genoeg is om het Natuurnetwerk in 2027 af te ronden. Hoe zien GS dat? En wat zijn de consequenties als we de 2027 niet halen? Voor D66 staat kwaliteit van natuur voorop, het aantal hectare is niet zaligmakend. Kansen om extra natuur te realiseren, moeten we echter wel altijd

2660 blijven pakken, bijvoorbeeld indien er particuliere initiatieven zijn. Ook onze monumenten dienen te worden gekoesterd. Het industrieel erfgoed getuigt van innovatiekracht van eerdere generaties en kunnen toekomstige generaties inspireren. Zo heeft het Zaanse cultureel erfgoed een nieuw leven gekregen in Inverdan. D66 wil dat het monumentenbeleid wordt gebaseerd op een integrale toekomstgerichte visie in plaats van op versnipperde steun. Bij de herbestemming van

2665 monumenten moet een belangrijke plaats worden ingeruimd voor verduurzaming. De Bussumse watertoren en de Amsterdamse Hermitage zijn daar prachtige voorbeelden van. D66 is naast een groene partij, ook een blauwe partij. Water moet een prominente rol hebben in provinciaal beleid. Niet alleen ruimtelijk, maar ook op het gebied van natuur, landbouw, energie, toerisme en transport. Het is wat D66 betreft, dan ook onbegrijpelijk dat water in de toeristische agenda van

2670 de Metropoolregio Amsterdam niet eens genoemd wordt. De provincie Noord-Holland opereert verre van alleen in het politiek-bestuurlijke speelveld. Europese, landelijke en lokale ontwikkelingen dwingen ons als middenbestuur om samen te werken, kaders te stellen en te ondersteunen. En ik zeg, blij toe. Maatschappelijke initiatieven en gemeenten zijn gebaat bij een

2675 provincie die meedenkt, faciliteert en waar nodig, bestuurlijk vernieuwt. Initiatieven die vastlopen op gestapelde regelgeving, verdienen een proactieve en coördinerende provincie. Als democraten maken we ons daarbij hard voor meer burgerparticipatie en democratische legitimiteit. Dat alles vraagt om een provincie die durft en vooral doet. Kortom, de kansen pakken van groene groei. Met deze begroting hebben we het volste vertrouwen dat dat gaat lukken.

2680 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik zou graag een verduidelijking over uw uitspraak willen horen dat het aantal hectare wellicht niet heilig is, kwaliteit is belangrijker dan kwantiteit, die ambities van het afmaken van de EHS. Is dit het eerste stukje dat u ervan af wilt knagen?

2685 Mevrouw **ZAAL** (D66): Absoluut niet. Wij staan vol achter het afmaken van het NNN voor 2027, maar als wij het hebben op korte termijn en waar kiezen wij voor, gaat het wat ons betreft vooral om de kwaliteit.

2690 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter, de provincie Noord-Holland heeft in 2016 een structureel financieel evenwicht. De structurele kosten worden gedekt door structurele baten en dat moet ook zo blijven. Aan de andere kant ziet het meerjarig financieel perspectief op lange termijn er niet rooskleurig uit. Al vanaf 2019 ontstaat een begrotingstekort. Tegelijkertijd zien wij dat de algemene reserve incidenteel weerstandsvermogen in 2016 verder terugloopt naar 85 miljoen euro, terwijl de berekende risico's over de komende vier jaar zullen toenemen tot 113 miljoen euro. De inkomsten stijgen niet, maar de kosten wel, onder andere door toenemende kosten voor
2695 onderhoud van wegen. Het lijkt op een huishoudboekje van een gezin in crisistijd, waar inflatie elk jaar toeneemt, terwijl de lonen niet stijgen. Er is reden genoeg om een grondige discussie te voeren over de financiële kaders vanaf 2019. Een discussie over de kerntaken en de scope daarvan in relatie tot beschikbare financiële middelen. Daarom hebben wij dit onderwerp op de Strategische Agenda van de Staten geplaatst. Dan iets over de doelstellingen en de manier
2700 waarop die worden geformuleerd. In de huidige begrotingssystematiek hebben PS het college opgedragen om beleidsdoelstellingen SMART te formuleren. Wij constateren dat dit niet altijd consequent gebeurt. Dat is jammer, andere partijen hebben daar ook het een en ander over gezegd. In onze ogen dient de begroting geformuleerd te worden conform het door PS gestelde format. Een actualisatie daarvan, van de doelenboom, en glasheldere instructies om doel- en
2705 resultaatformuleringen goed te doen, blijkt hard nodig te zijn. Ook dit onderwerp hebben wij op de Strategische Agenda van de Staten geplaatst. Hopelijk kunnen wij daar volgend jaar meters mee maken. Dan de Westfrisiaweg, N23. In de projectbegrotingen van de N23 is al een risicopost opgenomen van 10,4 miljoen euro, waar eventuele tegenvallers uit kunnen worden gedekt. In de Staten van november 2012 hebben GS ons voorgehouden dat alle risico's gedekt zullen worden
2710 binnen het beschikbaar gestelde projectbudget van 422 miljoen euro. Mogen wij hopen dat hier geen sprake is van een overschrijding van het projectbudget? Wist u dat de provincie ambtenaren aan het werk zet voor de uitvoering van taken die al zijn afgebouwd? Niet alleen in 2016, maar ook in 2017, 18 en 19. Hebben wij soms spookambtenaren in dienst? Het antwoord op deze vraag is mij bekend, nee, wij hebben geen spookambtenaren in dienst. Het lijkt alleen maar zo,
2715 doordat GS een rekenmethode hanteren die niet nauwkeurig weergeeft welke kosten voor het ambtelijk apparaat worden gemaakt ter uitvoering van welke kerntaken door de provincie. U zult

het met mij eens zijn dat wij een rekenmethode dienen te hanteren, waarmee het wel mogelijk wordt nauwkeurig aan te geven hoeveel ambtenaren voor welke taken aan het werk worden gezet. Ook dat hoort bij een solide begrotingsbeleid.

2720

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Tijdens de algemene beschouwingen van vandaag wordt de provinciale begroting voor 2016 behandeld. Deze begroting is de vertaling van het akkoord waar we met onze coalitiepartners hard aan gewerkt hebben. Voor onze fractie is dit ook ons coalitieakkoord en we zijn er trots op dat de komende vier jaren 160 miljoen euro extra zal

2725

worden geïnvesteerd in voor ons zo essentiële zaken als werk, innovatie, energiebesparing, natuur en mobiliteit, duurzaamheid en groen. Voor ons is extra van belang dat in deze fase van voorzichtig economisch herstel onze provincie daaraan goed bijdraagt. De vertaling in de

2730

begroting is goed en gedegen gebeurd, complimenten daarvoor. Wij waarderen ook dat GS de afspraken uit het coalitieakkoord opgenomen heeft in een uitvoeringsprogramma, waarmee de Staten hun kaderstellende rol inhoud kunnen geven. Wel kan dat programma op een aantal punten helderder worden geformuleerd en in dat licht zijn wij blij met de toezegging van GS om samen met de agendacommissie en de griffie, die uitvoeringsagenda nader in te vullen. Ik heb vandaag benadrukt dat de PvdA-fractie zich, ondanks dat de begroting financieel technisch de

2735

komende jaren op orde is, zorgen maakt om een aantal financiële problemen die in de komende jaren op ons af komen. Zo zal onze forse opgave voor de natuur op de middellange termijn om meer investeringsmiddelen vragen en zullen onze reserves door investeringen in de provinciale samenleving uitgeput raken. Ook zullen de onderhoudskosten van ons wegenareaal flink toenemen. Als je nu investeert, moet je straks betalen voor het onderhoud. Daarvoor moet financiering worden gevonden. Om dit in een volgende Statentermijn te kunnen bekostigen, zien

2740

wij geen andere oplossing dan het verhogen van opcenten naar een meer gemiddeld niveau. Ook de forse opgave voor natuur vraagt op middellange termijn om meer investeringsmiddelen. Door deze investering in de provinciale samenleving zoals ook in het collegeprogramma, zullen onze reserves uitgeput raken en dat betekent dat de provincie net als andere overheden, zal moeten gaan lenen om haar investeringen te dekken. Daar is niets mis mee, maar het betekent wel

2745

beslag van rente en aflossing op de begroting. Door te lenen voor investeringen, worden lasten bij de gebruikers en de daarmee gerealiseerde maatschappelijke infrastructuur gelegd. Wij gaan niet over de keuzes die in een volgende periode moeten worden gemaakt, maar wij kunnen wel veel voorbereidend werk verrichten. Niet door vandaag moties aan te nemen dat het volgend jaar geregeld moet zijn, maar wel om de komende vier jaar te gebruiken om goed naar de

2750

problematiek te kijken en voorbereidend werk te doen. In onze samenleving is heel veel aandacht voor asielzoekers en de PvdA vindt dat wij het aan onze stand verplicht zijn mensen die oorlogsgeweld ontvluchten, een goed heenkomen te bieden, doeltreffend en barmhartig. Wij hebben ook oog voor de ongerustheid die bij burgers ontstaat wanneer een opvanglocatie bij hen in de buurt wordt gevestigd. Goede voorlichting, maar vooral luisteren naar de zorgen is

2755

noodzakelijk. Daarom is mijn fractie voorstander van kleinere opvanglocaties, overzichtelijk in verhouding tot de gemeenschap waarin opvang geregeld wordt. De ervaringen in onze provincie geven aan dat dat meestal vrijwel altijd goed gaat. Mijn fractie vindt dat deze provincie in nauwe samenwerking met gemeenten goed opereert. Zonder een te grote broek aan te trekken, spelen wij onze coördinerende en regisserende rol op een goede manier. Volgend jaar is het 75 jaar

2760 geleden dat de Februaristaking plaatsvond, symbool van verzet tegen vervolging en onderdrukking op grond van religie en afkomst. Namens de fractie diende Statenlid Tekin bij de Zomernota een amendement in, waarin we vroegen om een eenmalige subsidie van 5.000 euro voor de herdenking van de Februaristaking 1941. De motie is aangehouden en die hebben wij nu omgezet in een amendement, mede ingediend door de coalitiepartners.

2765

Amendement 12

Eenmalige subsidie Comité Herdenking Februaristaking 1941

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.

2770

Constaterende dat:

- *Het college van GS voornemens is de structurele subsidie van jaarlijks 5.000 euro aan het Comité Herdenking Februaristaking 1941 per 2016 te willen beëindigen;*
- *In 2016 de herdenking van de Februaristaking 1941 voor de 75e keer zal plaatsvinden.*

2775

Overwegende dat:

Gelet op het bijzondere karakter van de viering in 2016 (75e jaar) een eenmalige subsidie van 5.000 euro toe te kennen aan het Comité Herdenking Februaristaking 1941.

2780 *Besluiten toe te voegen als besluitpunt 3 van het ontwerpbesluit: het bedrag van 5.000 euro voor het Comité Herdenking Februaristaking 1941 te dekken uit de post onvoorziene uitgaven (begrotingsnummer 8.1.1) van de begroting 2016*

en gaan over tot de orde van de dag.

2785

Fracties PvdA, VVD, D66, CDA

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2790 De heer **DEN UYL** (PvdA): Aan de vooravond van de VN klimaatconferentie (COP 21) in Parijs is het nodig ons te realiseren dat een meer duurzame economie en een meer duurzame samenleving van het grootste belang is. Die duurzaamheid moeten we terugvinden in energiebesparing, in een circulaire economie, verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en in meer duurzame mobiliteit, bijvoorbeeld door bevordering van fietsverkeer en openbaar vervoer. Voor onze fractie hoort een schoner milieu, schonere lucht en minder geluidsoverlast

2795 zoals van Schiphol, bij een duurzamer samenleving. Dat bereiken is een grote uitdaging, waaraan wij hard werken. Dat een verbetering van de werkgelegenheid als prioriteit opgenomen zou worden in dit coalitieakkoord, was voor ons van essentieel belang. Vanuit onze provinciale invalshoek is dat vooral het verbeteren van kansen op werk, opleiding, stages en werkervaring voor degenen die nog niet voldoen aan de hoge eisen die de huidige arbeidsmarkt stelt.

2800 Inmiddels hebben GS de startnotitie Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt 2016 – 2019 vastgesteld. De lopende werving van de werkambassadeur is hierin een belangrijke stap om te komen tot een uitvoeringsagenda. Wij zetten in op een werkambassadeur en uitvoeringsagenda, die initiatieven

voor werk, aanbod voor ouderen en jongeren en vragen van bedrijven en instellingen beter bij elkaar brengt. Daarbij kunnen de jaarlijks op te stellen analyses van de arbeidsmarktregio's helpen. Ook hebben we extra aandacht gevraagd voor de positie van laaggeschoolden op de arbeidsmarkt. De PvdA ziet de evaluatie van de pilot social return met vertrouwen tegemoet en heeft hoge verwachtingen van dit beleid voor de toekomst. De provincie staat voor een enorme opgave als het gaat om de ontwikkeling van de provinciale natuur. Het Nationaal Natuur Netwerk (NNN) zal de komende jaren met 250 ha per jaar worden uitgebreid. Het afronden van het NNN in 2027, het afronden van natuur om de stad en de governance van de recreatieschappen zijn stuk voor stuk forse uitdagingen. Desondanks ziet onze fractie dit als een belangrijke opgave voor de komende jaren en dat zal onze fractie blijven volgen. De Noord-Hollandse woningmarkt trekt als gevolg van economisch herstel, weer aan, waarbij er met name in het zuidelijk deel van onze provincie sprake is van een enorme woningbouwopgave. Te lang is er te weinig gebouwd. Er is vooral een gebrek aan passende en betaalbare woningen. Het heeft ook gemeenten in problemen gebracht vanwege grondposities. Door dit alles staat het aantal te realiseren woningen onder druk. Door verminderd aanbod komt er door schaarste verdere opwaartse druk op de prijs van woningen. Het realiseren van meer woningen in die laatste categorie is een grote prioriteit voor onze fractie. GS zouden nu al moeten voorsorteren op de aanwijzing van locaties in de Metropoolregio Amsterdam en daar dichtbij. Het is dringend noodzakelijk dat het Rijk snel de ruimte geeft om zo nodig tegen de wensen van de luchtvaartsector in, daar meer te mogen bouwen. Voor ons is vraaggericht bouwen het uitgangspunt, niet de sluitende exploitatie van ontwikkelaars. Het realiseren van betaalbare, duurzaam gebouwde woningen, nieuwbouw en verbouw van bestaande panden zal op grotere schaal moeten gaan plaatsvinden. Echter, we houden daarbij wel vast aan de harde afweging die wij moeten maken om de open ruimte in onze provincie te bewaren. Je kunt de open ruimte maar een keer verrommelen. Het is een lastige afweging, maar politiek onvermijdelijk. De provincie houdt daarbij nadrukkelijk het bovengemeentelijk belang in de gaten. Voor het nieuwe college zijn de wittebroodsweken voorbij. Uit deze begroting blijkt dat er nog veel werk te verzetten is, maar dat er heel goede plannen en veel ambities zijn. Duurzaamheid, werk, natuur en wonen zijn daarbij voor deze fractie de speerpunten. Wij zullen er al het mogelijke aan doen om die ambities in de komende tijd waar te maken.

De **VOORZITTER**: Nou had ik de heer Van Eijk het woord moeten geven, maar die heeft mij net laten weten dat hij vanwege dringende redenen op dit ogenblik even elders in het pand moet zijn, zodat mevrouw Haagsma de honneurs waarneemt namens het CDA.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter, ik zou willen beginnen met de woorden van D66, want ook ik had niet verwacht als startend Statenlid hier te staan. Desalniettemin, mijn fractievoorzitter woont in Nibbixwoud, een dorp met 2.455 inwoners. Een dorp waar mensen elkaar kennen en om elkaar geven. Een dorp waar burgerparticipatie lijkt te zijn uitgevonden. Dat zou ik overigens niet helemaal zo durven te zeggen, want ik denk dat het in Amsterdam ook zeker wordt uitgevonden en op heel veel andere plekken in de provincie. Waar de gemeentelijke overheid de subsidiekraan richting verenigingen dichtdraait en het exploitatietekort van het dorps huis op het bordje van diezelfde verenigingen legt. Een dorp waar vorig weekend tijdens

een dorpsveiling bijna 80.000 euro werd opgebracht met nog geen 2.500 inwoners. Voorzitter, ik vertel u dit om aan te tonen dat onze inwoners zich betrokken voelen bij onze samenleving en daar ook aan bij willen dragen. En om aan te tonen dat het hebben van een identiteit en eigen cultuur belangrijk is en gevonden wordt. Helaas is die betrokkenheid bij onze provinciale politiek niet erg groot. Bij de verkiezingen van Provinciale Staten in maart jl. was de opkomst van het aantal kiezers, opnieuw veel te laag. Een ontwikkeling die ons, als CDA, zorgen baart. Velen hebben blijkbaar op bepaalde onderwerpen een uitgesproken mening, maar weten de weg naar de stembus van de provincie niet meer te vinden. Dat trekken wij ons aan. Ook onze Commissaris heeft bij aanvang van deze nieuwe bestuurlijke periode, een oproep aan ons, leden van Provinciale Staten, gedaan om er alles aan te doen om deze ontwikkeling te keren. We zijn dan ook blij dat in de begroting budget is gereserveerd voor de vergroting van de bestuurskracht van gemeenten en verbetering van de burgerparticipatie. Een belangrijke opdracht aan Provinciale Staten om hier gestalte aan te geven. Presidium en griffie gaan hiervoor samen aan de slag. Wat voor provincie willen wij zijn? Zijn wij een hindermacht voor de gemeentelijke overheid of gaan wij samen met gemeenten en andere partners op zoek naar de wensen en behoeften van onze inwoners en ondernemers? Kunnen wij ervoor zorgen dat de identiteit en eigen cultuur van Noord-Holland herkend en belangrijk gevonden wordt? Een mooie opdracht. De fractie van het CDA spreekt de hoop uit dat presidium en griffie, en ik zeg met nadruk samen met Provinciale Staten, op korte termijn met voorstellen komen om hierop een antwoord te vinden. Wij vinden het belangrijk om jongeren daar waar het kan, bij de provinciale politiek te betrekken. De provinciale bijdrage aan de jeugdebatten is gesneuveld met de exercitie om te stoppen met veel subsidies in het kader van cultuur en welzijn. Maar nu we burgerparticipatie zo prominent in onze coalitieagenda hebben opgenomen, is het een mooi moment om te kijken hoe jongerenparticipatie opnieuw vorm gegeven kan worden. Daar wil ik aansluiten bij de oproep van net om daar samen met Provinciale Staten een voorstel voor te doen. Voorafgaand aan de volgende Statenvergadering op 14 december worden we toegesproken door een leerlinge van het Amsterdams Lyceum over welke onderwerpen zij van belang vindt voor de provinciale politiek. Ik kijk ernaar uit en laten we samen kijken naar de mogelijkheden voor een vervolg hierop. Het zou mooi zijn als het college daar nu al een toezegging voor kan doen. We horen graag de voortgang over het fonds Culturele herbestemming. Een dergelijk fonds is belangrijk om eraan bij te dragen de regionale identiteit te behouden. Cultuur en culturele infrastructuur behoren tenslotte tot de kerntaken van de provincie. Volgens de fractie van het CDA is cultuur veel meer dan enkel een economische drager, waar direct geld uit gegenereerd kan worden. Wij denken veel meer dat cultuur het cement is van de samenleving, waaraan een deel van de eigen identiteit ontleend kan worden. Dat hoeft niet altijd financiële gevolgen voor de provincie te hebben. Wij steunen dus de portefeuillehouder Cultuur in zijn uitspraak die hij deed tijdens de dag van het Cultureel Industrieel Erfgoed, en ik citeer: "Cultuur niet alleen van belang is voor de economie, maar ook voor de eigen identiteit en dat is niet altijd in geld uit te drukken." Mensen hebben een belangrijke plek binnen het cultuurbeleid. Wij doen daarom een oproep aan Provinciale en Gedeputeerde Staten om de belangrijke rol van cultuur in Noord-Holland in de volle breedte te onderkennen en met trots en respect over cultuur te spreken en dit ook uit te dragen. Wij horen graag de voortgang van het MKB innovatiefonds en de samenhang met het Participatiefonds Duurzame Economie. Met dit fonds kan de provincie Noord-Holland laten zien dat zij een

2890 uitstekende partner van het MKB is. Zeker als het gaat om ook op kleine schaal duurzame energie
vorm en inhoud te geven, want vrijwel alle innovaties van het MKB hebben te maken met
verduurzaming. De drie decentralisaties hebben binnen gemeenteland voor een slagveld gezorgd
als het gaat om subsidiebeleid. Gemeenten stonden en staan voor moeilijke keuzes. Het CDA
vindt dat de provincie Noord-Holland partner van de gemeenten moet zijn om dit samen op te
lossen. Tenslotte raakt het dezelfde mensen en bedrijven waar wij voor aan het werk zijn. Denk
2895 mee, voor welke opgaven staan gemeenten? Waar kunnen wij als provincie hen terzijde staan met
regelgeving, soms financiën, maar vooral ook met kennis en ervaring? Een mooi voorbeeld is de
problematiek rond huisvesting van vluchtelingen. Gezamenlijk staan wij voor de opgave van
noodopvang en structurele huisvesting. Wij verwachten daar een proactieve en ook creatieve
opstelling van ons provinciebestuur, waar niet belemmeringen maar oplossingen centraal staan.
2900 In de gemeentelijk overschrijdende rol kan de provincie het verschil maken. Ik sluit af met een
opmerking over het financiële perspectief op de lange termijn. Afnemende reserves leiden er over
een paar jaar toe dat investeringen wellicht met vreemd vermogen of anderszins gefinancierd
moeten worden. De luxepositie waar de provincie zich tot nu toe in bevond, komt dan ten einde.
Voor de helderheid, het past in onze opdracht om de reserves te besteden aan voor de inwoners
2905 van Noord-Holland nuttige projecten. De mens staat immers centraal. Over de financiële positie
van de toekomst moet volgens het CDA goed worden nagedacht. Een mooie gezamenlijke
opdracht voor de komende jaren. Nou zou de fractievoorzitter het zo fijn vinden als ik met
Nibbixwoud afsluit en dat doe ik ook. Ik hoop met onze fractievoorzitter dat wij geen beroep
zullen hoeven te doen zoals bij de inwoners van Nibbixwoud, om voor onze provincie een
2910 dorpsveiling te houden.

De **VOORZITTER**: Wij zullen de heer Van Eijk medelen dat hij waardig is waargenomen. De
vergadering is geschorst tot 14.00 uur. Ik zou de leden van het college willen vragen om even
een broodje te halen en dan te verzamelen in de GS-kamer. Ik zou de fracties willen vragen om
2915 ook al zoveel mogelijk naar de moties te kijken, want dat spaart tijd aan de achterkant. Ik schors
de vergadering. Ik heropen de vergadering.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Een paar algemene opmerkingen die wat breder leven volgens
mij. Daar is in ieder geval ook in de commissie M&F enige aandacht voor geweest en dat betreft
2920 het perspectief dat wat verder loopt dan de horizon van deze programmabegroting. Dat is de
financiële situatie wat verder in de toekomst en daar hebben wij ook in de commissie over
gesproken en ik kan het eigenlijk niet beter verwoorden als mevrouw Haagsma aan het eind
gedaan heeft, namelijk dat wij op dit moment in de luxe positie verkeren dat wij alles financieren
uit eigen middelen en dat er op enig moment aan die luxe situatie een eind zal komen. Natuurlijk
2925 moet je je daarop voorbereiden, maar dat betekent niet dat je vandaag al maatregelen pertinent
moet nemen. Het betekent wel dat je oog moet houden voor de toekomst. De lastigheid zit hem
erin dat wij al een aantal jaren zien dat onze reserves afnemen, maar dat wij voor de verdere
toekomst steeds achterhaald worden door de actualiteit en daar waar wij – ik meen in 2009 –
dachten dat die situatie zich al in 2016 zou voordoen, zien wij nu dat dat ergens na of in het
2930 derde decennium van deze eeuw gaat plaatsvinden. Dat betekent dat je een aantal maatregelen
kunt nemen en die zijn ook al door het CDA genoemd. Het betekent dat je je kunt herbezinnen

- op je uitgaven en op je ontvangsten. Ik meende dat de heer Den Uijl daar al een voorschotje op heeft genomen. Ik ga er maar vanuit dat hij dat beoogde te doen na deze coalitieperiode, omdat wij volgens mij met deze coalitie wat andere afspraken hebben. Dat heeft hij er gelukkig
2935 nadrukkelijk bij gezegd. Ik schrok natuurlijk dat u dat opnieuw zei, dus toen heb ik dat tweede deel niet gehoord. Een derde mogelijkheid is en ook dat is niet ongebruikelijk, dat je voor je investeringen – want daar zou het in mijn beleving nadrukkelijk op gericht moeten zijn – ook soelaas kunt vinden in het afsluiten van leningen. Dat is een situatie waarin volgens mij elke gemeente in Nederland zich bevindt. Wij zijn dat niet gewend, dus dat is best spannend, maar
2940 het is geen onmogelijkheid om op die manier je investeringen voor de langere termijn te financieren. Dat als voorafje voor het financiële perspectief op de wat langere termijn. Naarmate de coalitieperiode verder voortschrijdt, zullen wij daar natuurlijk aandacht aan gaan besteden, maar nogmaals, het is niet iets waar wij vandaag een beslissing over moeten nemen en de definitieve beslissing zal liggen bij het college dat op dat moment aan zet is en de beslissingen
2945 moet nemen. Want hoe je het ook wendt of keert, het instrument waar je voor kiest, is een politieke afweging van uw Staten. Een tweede punt dat ik vandaag vanaf meerdere kanten hoorde en waar volgens mij ook een motie op zit, is de wijze waarop met het format wordt omgegaan. Ik hoorde in de commissie en ook hier vandaag weer mensen die heel tevreden waren over het format, dat nu gehanteerd wordt voor het programma Groen. Er waren er ook die zeiden, dat is anders dan andere hoofdstukken, dus wij vinden dat wij daar hetzelfde format voor moeten hanteren. Daarvan heb ik aangegeven, het zijn uw Staten die bepalen hoe de begroting is ingericht en het gaat erom dat u zich daar comfortabel bij voelt en dat u daarmee uit de voeten kunt. Iedere verandering die daaraan bijdraagt, zullen wij met beleid en trouw doorvoeren, want uiteindelijk bent u het die bepaalt hoe de inrichting van de begroting in elkaar steekt. Dat betreft
2950 motie 61 van de CU/SGP. Zo heb ik hem geïnterpreteerd, dat het gaat over de vorm. Wat de inhoudt betreft, heeft gedeputeerde De Vries mij verzocht u mee te geven dat hij daar geen problemen mee heeft. Dus ik hoop dat daarmee uw zorg is weggenomen. Ik voel een interruptie aankomen.
- 2960 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Het was niet zozeer een zorg, het was vooral een verzoek of jullie als GS – dat staat ook geformuleerd in de motie – met een voorzet kunnen komen voor een opdeling in die doelen en dan kunnen wij er als PS over besluiten.
- Gedeputeerde **POST**: Als het gaat om de inhoud, is het antwoord naar ik aanneem zeg ik met een
2965 blik op gedeputeerde De Vries ja, als het gaat om vorm, dat is aan u, dat is niet aan ons college.
- De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wat bedoelt u dan met de vorm? Het gaat mij om een uitwerking in doelen, beleidsdoelen.
- 2970 Gedeputeerde **POST**: Dat is echt een zaak van uw Staten, daar zult u zelf met de opmerking moeten komen hoe u het anders wilt, want nogmaals, dat is niet aan het college. Dat is een exercitie die uw Staten moeten entameren.

2975 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter, wij hebben in de commissie besproken dat dit onderwerp op de Strategische Agenda van de Staten zou komen. Dat vraagt natuurlijk om een bepaald soort uitwerking die nog verder vorm moet krijgen, maar in principe is dit al geagendeerd. Ik wil niet preadviseren op een preadvies, maar het leek mij een beetje overbodig.

2980 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, met deze aanvulling in formele zin, maar daar gaan uw Staten zelf over, zou het preadvies op het preadvies van uw Staten dan in de richting van de CU/SGP moeten zijn dat hij overbodig is. Daarmee heb ik motie 61 gehad. Ik ga eerst even de moties doen. Ik begin met amendement A9 over het PMI, om daar 25 miljoen euro aan te onttrekken en toe te voegen aan de Reserve Groen, onder de overweging dat het niet waarschijnlijk is dat de verbindingsweg A8/A9 wordt aangelegd. Ik moet eerlijk zeggen, ik vind dat veel te prematuur.

2985 Wij zijn op dit moment nog steeds bezig met de uitwerking van de A8/A9 en een definitieve beslissing daarover kan alle kanten op. Het is absoluut nog niet gezegd dat de A8/A9 er niet komt. Het is wel zo dat de indicatie is dat twee ontwikkelingen in de Stelling van Amsterdam naar alle waarschijnlijkheid niet samen kunnen gaan. Dat betekent dat je een keuze zult moeten maken en uw keuze is helder, maar dat betekent ook niet noodzakelijkerwijs dat dat de keuze

2990 hoeft te zijn van ons college en van de regio en van het ministerie van I&M. In dat opzicht vind ik hem veel te prematuur en ontraden wij deze motie ten eerste. Voor de duidelijkheid, ik ga alleen in op de moties en amendementen die mij regardereren. De overige worden door mijn collega's gedaan. Amendement 11. Ik begin met het laatste bolletje, daar staat dat het mogelijk is om de storting in de reserve Infrastructuur in de komende vier jaar met 12 miljoen euro te verlagen

2995 wanneer de Duinpolderweg niet gerealiseerd gaat worden. Dat is in feite dezelfde premature reactie op de Duinpolderweg als die de SP heeft op de A8/A9. Zover zijn wij nog niet, wij zijn bezig met een onderzoek en een inventarisatie van de mogelijkheden. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik ook niet precies begrijp waar u het bedrag van 12 miljoen euro vandaan haalt. Volgens mij staat er een bedrag van uit mijn hoofd, 28,2 miljoen euro voor de verbetering van de

3000 infrastructuur in het zuidelijk deel van onze provincie. Dat is in ieder geval voor de A8/A9 en voor de Duinpolderweg. Dat neemt niet weg dat er uiteraard meer mogelijkheden zijn voor de verbetering van de infrastructuur in het zuidelijke deel van de provincie, mocht onverhoopt in het ultieme geval een van beide wegen geen doorgang kunnen vinden. Dan iets over de inzet die u daarmee wilt plegen. U zegt, het is wenselijk om 1 miljoen euro te investeren in de verbetering

3005 van OV-haltes. Ik heb de toelichting bekeken, maar mij wordt op generlei wijze helder wat u precies met die 1 miljoen euro zou willen doen. U heeft het in het algemeen over het verbeteren van haltes. Wij hebben het zogenaamde Halte Uitvoeringsprogramma, HUP, en daar wordt de verbetering van dit soort haltes uit bekostigd en ook overigens zijn er altijd mogelijkheden om iets te doen aan de verbetering van haltes. Ik vind het wat wonderlijk om daarvoor een bedrag

3010 van 1 miljoen euro ter beschikking te stellen als u niet precies kunt aangeven wat wij daarmee kunnen of gaan doen. Dan iets over de 1 miljoen euro voor de aanbesteding van het OV om dat zero emissie in 2025 te maken. U weet dat wij daar driftig mee bezig zijn en dat wij aan de vervoerder vragen om met een plan te komen, waarin hij aangeeft op welke wijze hij zo snel mogelijk naar zero emissie toe wil. Als wij ons hierop vastleggen, dan betekent dat dat er geen

3015 mogelijkheden zijn om verder te versnellen. U zegt, om daadwerkelijk zero emissie in 2025 te realiseren. Op het moment dat de vervoerder aangeeft dat hij dat eerder kan, dan kan hij daar

extra punten mee scoren in de huidige systematiek en met dit amendement zou dat niet kunnen, omdat u het dan vastpint op 2025. Los daarvan, zijn wij op dit moment bezig om met de Stadsregio Amsterdam te onderzoeken op welke wijze wij de Zuidtangent volledig emissieloos kunnen krijgen en daar worden verschillende mogelijkheden voor onderzocht. Dus wij zijn er heel druk mee bezig. Het nadeel van het eisen van zero emissie op een bepaald tijdstip is dat het de vervoerder geen mogelijkheden geeft om daar creatief mee om te gaan. Tegelijkertijd, als je het op een bepaald moment vastpint, dan loop je het risico dat de vervoerder zijn wagenpark veel eerder moet vervangen dan hij anders zou doen en dan betalen wij. Dan betalen wij in de regel omdat wij een plafondbedrag vaststellen bij de aanbesteding en betalen wij in termen van minder dienstregelingsuren. Dat is nu juist een kant die wij met zijn allen niet op zouden moeten willen. Aan de ene kant zeg ik, wij zijn er driftig mee bezig als het gaat om de Zuidtangent, wij zijn er druk mee bezig en volgens mij is het zo dat in de concessie Haarlem/IJmond u al volledig uw zin krijgt. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat elke vervoerder op dit moment actief bezig is met zero emissie. Ik zou u dus willen vragen om dat gewoon over te laten aan de aanbesteding, waarvoor u binnenkort voor Noord-Holland-Noord de nota van uitgangspunten in de commissie krijgt.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dank u wel voor deze toelichting op jullie inzet, die waardeer ik ook enorm. Mijn amendement was er juist op gericht om te voorkomen dat bij een extra eis het ten koste gaat van de dienstregeling, dus het veel meer zien als een bonus als het wel lukt.

Gedeputeerde **POST**: Volgens mij hoeft u daar niet per se een bonus voor ter beschikking te stellen, maar moet je dat vooral in het programma van eisen opnemen en kunnen zij punten verdienen en dus een grotere kans maken op de concessie op het moment dat zij aangeven hoe zij sneller naar zero emissie toe groeien. Dat heeft ook effect gesorteerd in de aanbesteding Haarlem/IJmond. Dan gaan wij naar de moties en dan zit ik bij motie 43 van de SP. Ik heb daar nog geen preadvies voor en misschien moet ik u vragen hem aan te houden, want ik ben een beetje op zoek naar wat u precies met deze motie wilt. Wij hebben natuurlijk in Randstadverband het Netwerk Hoogwaardig Openbaar Vervoer. Dat is natuurlijk niet hetzelfde als light rail, maar wij leggen in onze provincie alle hoogwaardige openbaar vervoersverbindingen wel zoveel mogelijk railbestendig aan. Ik zou heel graag van u willen horen, want ik heb er geen problemen mee om met mijn collega's in overleg te gaan, wat zou u daar precies mee willen en wanneer bent u tevreden. Waar moet ik mee terugkomen? Als u zegt, met een railverbinding, dan zeg ik, dan hebben wij niet zozeer overleg nodig als wel een hele grote pot met geld.

De **VOORZITTER**: Als er nu een hele korte verduidelijking kan komen, kan het nu. Anders is dit natuurlijk ook voor de tweede termijn.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat zou kunnen. Het zit vooral in dat er nu veel HOV-lijnen zijn op busgebied, maar die kunnen niet allemaal verraild worden en misschien zijn er nieuwe mogelijkheden te bedenken. Dat is waar ik naar zit te kijken, dat het zwaartepunt meer naar rail gaat. Dat dat de verschuiving gaat worden.

- 3060 Gedeputeerde **POST**: Ik worstel nog steeds, voorzitter. Mogen wij afspreken om daar in de commissie verder over te spreken of dat wij gewoon een keer om de tafel gaan, zodat ik van u kan horen wat u nou precies wilt. Ik ben niet onwillig om hier iets mee te doen, maar om een simpel voorbeeldje te noemen. Wij weten met zijn allen dat de Zuidtangent nog niet railbestendig is, omdat er een probleempje zit bij het Spaarne, om maar eens wat te noemen. Dat probleempje
- 3065 los ik niet 1, 2, 3 op. En het restant van de Zuidtangent is wel degelijk een verbinding die exploitatie technisch uitstekend te verrailen zou zijn.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Alberts neemt de uitgestoken hand aan.

- 3070 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat heeft u heel goed gezien. Ik denk dat wij daar wat langer over moeten praten dan nu alleen maar hier op dit moment. Maar ik heb het wel gemarkeerd als zijnde een richting waar wij uit moeten gaan en dat doorpraten pak ik zeker op.

- Gedeputeerde **POST**: Oké. Dan ga ik naar motie 40. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik de
- 3075 constateringen in relatie tot het dictum van deze motie absoluut niet begrijp. Er staat dat er zware en lijvige stukken ter besluitvorming voorgelegd worden en dat deze begroting daar een voorbeeld van is en dat dat kennelijk veel te impliciet is en dat dat anders zou moeten. Ik roep de fractie van de PVV dan maar in herinnering dat deze begroting wordt opgesteld conform het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en wij ontkomen er niet aan om de
- 3080 besluitvorming daarover en het opstellen ervan te doen zoals wij dat nu doen en alles wat u anders wilt doen, is niet in lijn met het BBV en dus neemt u de besluiten die u moet nemen, op basis van dit boekwerk.

- De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Het gaat niet zozeer om het format – dat heb ik proberen uit te leggen – maar vaak om de ambtelijke taal die daarin gebruikt wordt. Ik hoor heel vaak collega's
- 3085 om mij heen ook, er staat een hoop in en ze begrijpen het ook niet altijd allemaal. Het verzoek is om ernaar te streven om zoveel mogelijk duidelijke normale taal daarin te verwerken. Dat is het verzoek en dat is een streven.

- 3090 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, dat verzoek is in deze begroting al ingewilligd, dus in dat opzicht is de motie dan overbodig, maar in den brede zou ik hem ontraden. Het was een stortbui aan moties. Ik zoek de volgende even. Motie 54. Daar draagt de PvdD, althans die willen graag het college van GS opdragen om in de programmabegroting bereikbaarheid niet meer te laten bedragen dan de helft van het totaal aan beschikbaar budget voor de provincie. Deze ontraad ik
- 3095 ten eerste. Het gaat er in the end of the day niet om welk maximum je daaraan wilt stellen, maar welk geld je nodig hebt voor de kerntaken en op het moment dat u dat in twijfel trekt en dat u de onderbouwing daarvoor niet correct zou vinden, dan hoor ik u graag bij het PMO en PMI nader over waar u meent dat het dan niet zou deugen. Zoals het hier staat, is dat ten eerste te ontraden. Dan de motie ter realisatie van een pilot gratis openbaar vervoer in kleine kernen,
- 3100 nummer 57. Ik zeg in de richting van mevrouw De Meij dat wij in het verleden al eerder een pilot met gratis openbaar vervoer hebben gedaan. Ik meen dat dat ergens 2008 of 2009 geweest is maar houdt u mij dat even ten goede. Het is al vaker voorgekomen dat volgens mij de ONH deze

motie heeft ingediend, dus in dat opzicht verwijs ik u naar de beantwoording die wij reeds vaker op dit onderwerp hebben gegeven. Nogmaals, het is niet nieuw wat hier staat.

3105

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Wat doet u er verder mee? Ik kan nu wel in het verleden gaan bladeren.

Gedeputeerde **POST**: Ik ontraad hem dus.

3110

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Dat is helder.

Gedeputeerde **POST**: Dan tenslotte motie 64 van D66, waarin een aantal constatering wordt gedaan en ons wordt gevraagd om een onderzoek te doen naar de haltes en busstations die het meest kansrijk zijn voor de realisatie van OV-fietsvoorzieningen. Ik moet u eerlijk zeggen, het is jammer dat u het onderwerp niet ter sprake hebt gebracht in de commissie, want dan hadden wij daar nader over van gedachten kunnen wisselen. Ik vrees dat ik nu toch een aantal commissiedingen moet gaan melden in deze Statenzaal. En dat is een, het is onmogelijk om op voorhand al aan te geven dat ergens een OV-fietsvoorziening nodig is, omdat dat een bedrijf is en wij kunnen niet zo maar met een enkel bedrijf in zee gaan, omdat dat ertoe leidt dat wij ongeoorloofde staatssteun zouden verlenen. Het tweede is dat uit het onderzoek dat heeft plaatsgevonden, is gebleken dat hoe verder je bij een NS-station vandaan bent, hoe minder soelaas een OV-fietsvoorziening biedt. Dat betekent dat er mogelijkheden zijn bij bijvoorbeeld druk bezette metrostations, dat gebeurt nu bijvoorbeeld in de regio Rotterdam. Daar is nog wel

3120

3125

3130

3135

3140

emplooi voor, maar op echte busstations en bushaltes is daar geen tot weinig emplooi voor. Waar ik wel goed mee uit de voeten zou kunnen, is om verder na te gaan naast het halte uitvoeringsprogramma dat wij al hebben gerealiseerd, welke faciliteiten men wel graag op bepaalde busknooppunten zou zien. Daarmee zou ik uit de voeten kunnen, maar een onderzoek dat zich toespitst op een enkel bedrijf, is geen handige route om op te gaan. Ik kan mij voorstellen dat wij hier nader van gedachten over wisselen in de commissie. In deze vorm moet ik deze motie ten zeerste ontraden. Dan nog een aantal vragen per partij. Volgens mij heb ik al redelijk geantwoord op de vraag van mevrouw Alberts, die zegt, wij zouden veel meer naar railverbindingen toe moeten. Ik snap uw overwegingen. Ik denk dat ik in beginsel dat geen verkeerde ontwikkeling zou vinden, maar de eerlijkheid gebiedt wel te zeggen dat een railverbinding in de regel ik denk op zijn minst een factor 10 duurder is dan een busbaan. Dat betekent dat je wel een railverbinding wilt hebben, maar dat de feitelijke aanleg en het onderhoud daarvan op dit moment niet in verhouding staan tot de gelden die wij daarvoor beschikbaar hebben. U zegt dat u het geld voor de afslag van de A9 Heiloo graag ergens anders voor wilt gebruiken. Wij komen binnenkort in de commissie met een voorstel en ik ga ervan uit dat wij dan de discussie verder voeren of het wel of niet nodig is. Nou heb ik hier een vraag van de heer Hietbrink staan, maar ik begrijp mijn eigen aantekeningen niet meer. Welke kosten zijn verbonden aan een ruimer netwerk? Gaat dat over het OV?

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Ik had een toezegging gevraagd op het punt van de concessie Noord-Holland-Noord om in kaart te brengen welke mogelijkheden er zijn voor een

3145

ruimer netwerk in Noord-Holland-Noord, zodat dat kan worden betrokken bij de discussie in de commissie volgend jaar als de concessie aan bod komt.

3150 Gedeputeerde **POST**: Dan zult u toch moeten specificeren wat u verstaat onder een ruimer
netwerk. Wij hebben de Visie OV 2020 vastgesteld en daarin staat heel nadrukkelijk dat wij
inzetten op de stroomlijnen voor de dikke verbindingen zal ik maar zeggen, en dat wij voor het
onderliggende netwerk opteren voor maatwerk. Als u zegt, ik wil een ruimer netwerk, dan moet u
wat meer specificeren. Wat wij kunnen doen, is aangeven wat op dit moment een
3155 dienstregelingsuur kost. Dat is niet zo ingewikkeld, dus als u dat wilt weten, kunnen wij die
informatie zo toesturen. Als u zegt, ik wil grosso modo weten wat een lijn van A naar B kost, dan
kunnen wij die informatie ook wel verstrekken. Ik wil met alle plezier dat soort informatie aan u
toesturen, maar als u zegt, ik wil een ruimer netwerk, dan heb ik niet helemaal scherp wat u van
mij vraagt. Dus als u dat kunt specificeren, dan kan ik het hopelijk leveren, vooropgesteld dat het
geen vertrouwelijke informatie is. Dan krijgt u het vertrouwelijk.

3160

De heer **HIETBRINK** (GL): Laat ik het zo doen dat wij de vragen op papier zetten en aan u
toesturen. Dan krijgen wij op die manier het antwoord.

Gedeputeerde **POST**: Prima. De heer Leever zegt nog niets over de toedeling van
3165 apparaatskosten. Volgens mij hebt u dat ook in de commissie aan de orde gesteld. Daarom
verwijs ik kortheidshalve en vanwege de tijd naar het antwoord dat daar gegeven is door
ondergetekende. De heer Annaert vraagt of de nieuwe punten binnen het financiële kader
passen. Ik ga ervan uit dat hij daarmee bedoelt, datgene wat nu in de begroting aan opmerkingen
is meegenomen of dat verwerkt is in de begroting. Of heb ik u dan verkeerd verstaan?

3170

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Het was ons opgevallen dat er sprake is van activiteiten die
doorlopen vanuit het verleden, maar er is ook sprake van nieuwe activiteiten. Wij konden niet
een-op-een heel goed terugvinden of die nieuwe activiteiten allemaal meerjarig inderdaad
financieel vertaald zijn in de begroting.

3175

Gedeputeerde **POST**: Helder. U hebt in mei een kale kaderbrief gekregen. De afspraak is toen
gemaakt dat bij de uitwerking van de begroting alle punten die in het coalitieakkoord verwoord
waren, verwerkt zouden worden in de begroting. Dat is op dit moment ook gebeurd. Sommige
zaken zijn meerjarig verwerkt, maar er zijn er ook die behoren tot het beleid van deze coalitie.
3180 Die zijn sec voor deze periode gedekt. Wat in het coalitieakkoord is verwoord, is nu verwerkt in
de begroting. Dan is uw vraag, op welke wijze wordt de integraliteit geborgd? Daar hebben wij
een aantal waarborgen voor getroffen. Ten eerste is het zo dat mensen die stukken voorbereiden
voor de Staten of het college of voor een portefeuillehouder, dat nooit verkokerd doen, maar dat
er mensen worden geraadpleegd die met andere aspecten te maken hebben. Stel dat het over
3185 verkeer gaat, dan weet je automatisch dat milieu daarbij betrokken is, en soms is ook water erbij
betrokken. Die mensen adviseren gezamenlijk aan het college en de stukken voor de Staten
worden gezamenlijk gemaakt. Uiteraard wordt de integraliteit geborgd in het college en het kan
soms voorkomen dat er bij een specifiek onderwerp ook een ploegje gedeputeerden gezamenlijk

overlegt, voordat het naar het college of naar uw Staten gaat. Op die manier proberen wij de
3190 integraliteit van de besluitvorming en voorbereiding te borgen.

De heer **ANNAERT** (VVD): De focus ligt op de economische agenda. Wij hebben kunnen zien en
dat hebt u ook uit mijn betoog kunnen afleiden, dat als het om de economische agenda gaat, het
om heel veel elementen gaat en heel veel verschillende programma's en heel veel verschillende
3195 activiteiten. Om dat bij elkaar te brengen, vroegen wij ons af of dat voldoende gewaarborgd is
binnen de organisatie en het college van GS, omdat daar natuurlijk sprake is van verschillende
portefeuilles. Als u aangeeft dat dat element voldoende is gewaarborgd, dan is dat prima, dan
zijn wij gerustgesteld.

3200 Gedeputeerde **POST**: Mooi. Tenslotte vraagt u, zien GS de noodzaak om in te spelen op de
transitie in de havens van Amsterdam. Als je kijkt naar de ontwikkeling van fossil fuels naar meer
duurzame energie, ja, alleen ik denk dat je je wel moet realiseren dat die transitie enige tijd in
beslag gaat nemen, omdat het natuurlijk niet zo is dat een organisatie, een bedrijf als Tata, van
vandaag op morgen ineens geen kolen en cokes meer gebruikt. Dat zal enige tijd duren.
3205 Natuurlijk kijk je bij ontwikkelingen wel hoe je ervoor kunt zorgen dat de haven duurzamer gaat
functioneren, waarbij je uiteraard wel de verantwoordelijkheden van alle spelers die actief zijn, in
acht moet nemen. Dat is niet alleen de provincie, maar ook de Haven van Amsterdam, de
gemeente Amsterdam, andere gemeenten in het NZKG, maar ook de ondernemers, niet de
minsten, die daar de economie maken met elkaar. Het enige wat wij kunnen doen in deze
3210 situatie, is kijken hoe wij hen behulpzaam kunnen zijn bij het verder duurzaam maken, maar nu
al hele strakke kaders opleggen en zeggen, gij zult niets meer doen met fossiele brandstoffen, is
wat mij betreft, echt twee, drie stappen te vroeg nog. In dat stadium ben je nog niet. Maar waar
je het kunt stimuleren, vind ik dat je dat absoluut niet moet nalaten en biedt volgens mij de visie
NZKG daar alle aanknopingspunten voor. Ik heb het gehad over D66 en het onderzoek naar de
3215 OV-fiets en de bussen emissievrij. De heer Yurdakul vraagt naar de risicopot van de N23 en of wij
ervan uit mogen gaan dat alles past. Ik vind dat een hele ingewikkelde vraag. U heeft ons destijds
een maximaal budget meegegeven van 350 miljoen euro en wij hebben gezegd, daarvoor gaan
wij het doen. Betekent dit dat je geen verrassingen meer kunt tegenkomen? Nee, natuurlijk niet.
Wij zijn tot op de dag van vandaag terwijl de weg al lang in gebruik en opgeleverd is, nog bezig
3220 met de financiële afwikkeling van de N201. Hoe iets financieel uitpakt, kun je pas definitief
achteraf zeggen. Dat neemt niet weg dat wij bij elke stap die wij zetten, heel nauwkeurig kijken,
wat betekent dit voor het budget. De afspraak met u is, op het moment dat wij merken dat wij er
niet uitkomen, dan kun je effectief twee dingen doen. Je kunt zeggen, ik ga hier bezuinigen om
een overschrijding daar goed te maken, dus ik haal een kunstwerk eruit of een fietsbrug of
3225 fietstunnel, what ever, ik neem maatregelen om de infrastructuur te versoberen, of de keuze is
zeg ik heel eerlijk, u een voorstel voorleggen om dat verschil goed te maken. Wij hebben de
eerste afspraak gemaakt, maar dat neemt niet weg dat er altijd een moment kan komen waarop
je zegt, ja, dit is wel zo'n fundamentele keuze, ik vind dat ik hem in ieder geval moet voorleggen
aan de Staten. Dat betekent dat wij op dit moment uitgaan van een sluitend budget, een
3230 sluitende begroting, maar ik kan niet in de toekomst kijken. Ik had niet verwacht dat wij daar een

bronsschat zouden vinden, misschien vinden wij nog wel meer dingen die wat minder leuk zijn. Je weet het nooit.

3235 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter, wij kunnen inderdaad niet in de toekomst kijken, maar dat vraag ik ook helemaal niet. Het enige wat ik vraag is of er tekenen zijn dat er sprake zou zijn van een overschrijding van het budget.

3240 Gedeputeerde **POST**: Nee, voorzitter, op dit moment niet en wanneer dat het geval is, is het volgens mij een wonderschone taak van mij om dat zo snel mogelijk aan u te melden en aan u te vragen wat u vindt dat daarmee moet gebeuren. Zo ben ik gewend met u te handelen. Mocht het zover komen – ik hoop het niet – dan zal dat niet anders zijn. Dan de PvdA, die zegt dat de afspraak inmiddels gemaakt is en daar was ik wel enigszins door verrast. Ik weet niet wie de motie beantwoordt, of dat ik dat nog had moeten doen. U zegt, wij hebben met de griffie en de agendacommissie afgesproken om het uitvoeringsprogramma verder uit te werken. Daarmee zou
3245 dan in mijn beleving de motie daarover overbodig zijn, want dat betekent dus dat wij daar gezamenlijk in opereren of heb ik dat dan verkeerd begrepen? De vraag aan mijn collega's is, moet ik hem doen of doet een van jullie hem? EEB? Iedereen dus eigenlijk. Zal ik dan gewoon verder gaan? In de richting van de heer Klein, die zegt dat GS PS moeten ondersteunen bij de uitvoering van de Statenagenda. Dat doen wij met alle plezier en als het kan op de manier zoals
3250 door de heer Den Uijl gesuggereerd, dan lijkt mij dat een uitstekende manier. Als u zegt, GS moeten daarvoor al het werk doen, dan zeg ik, volgens mij zitten de verhoudingen tussen PS en het college zo niet in elkaar, want u bepaalt uiteindelijk uw eigen agenda. Dat u daarbij voor een deel verantwoordelijk bent van de input die wij leveren, is evident en daar waar dat het geval is, vind ik ook dat wij u moeten aangeven wanneer wij die input kunnen leveren, zodat u die agenda
3255 kunt opstellen, maar het kan niet zo zijn dat wij voor u de agenda gaan bepalen en die agenda gaan opstellen. Volgens mij is de suggestie van de heer Den Uijl een hele goede en zou daarmee de motie overbodig kunnen zijn.

3260 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Uiteraard vraag ik niet of u onze agenda wilt maken.

Gedeputeerde **POST**: Maar zo staat het wel in de motie.

3265 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dan moet u de motie nog een keer lezen, ben ik bang. Waar wij om vragen, is om wat meer bereidheid. Ik heb het zelf erg teleurstellend gevonden en het is in iedere commissie wat anders gelopen – bij de meeste ben ik aanwezig geweest – dat ik een aantal voorstellen heb gedaan bijvoorbeeld om te spreken over de terugdringing van de hoeveelheid landbouwgif. Toen heeft de heer Bond gezegd, dat raad ik af om dat separaat te gaan bespreken. U krijgt alle stukken en in alle stukken kunt u wel een paragraaf vinden over hoe het met landbouwgif staat. Dat heb ik als teleurstellend ervaren en ik zou graag een grotere bereidheid
3270 van het college zien om ons te assisteren bij het invullen van onze agenda, om te kunnen spreken over de onderwerpen die wij van belang achten.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, volgens mij heb ik zojuist aangegeven dat daar waar u input van ons verwacht, wij met alle plezier bereid zijn om aan te geven wanneer u die input redelijkerwijs van ons kunt verwachten, zodat u een planning kunt maken voor uw agenda. Als het gaat om iets wel of niet te agenderen, dat is aan de Staten. Wanneer een commissie in meerderheid zegt, wij voelen er helemaal niets voor om over dat landbouwgif te praten, dan is het uw commissie, uw Staten die bepalen dat zij het niet op de agenda willen en volgens mij is dat niet aan ons college verwijtbaar en daarmee dus ook niet aan gedeputeerde Bond. Op het moment dat uw commissie heeft gesanctioneerd dat zij het niet noodzakelijk acht om dat op de agenda te zetten, dan is het uw commissie die dat bepaald heeft en niet ons college.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik had het niet over het wel of niet bepalen of het op de agenda stond. Ik heb het over de bereidheid die uitgesproken was bij het assisteren.

De **VOORZITTER**: Uw punt is volgens mij glashelder.

Gedeputeerde **POST**: Ik wil wel voor de derde keer herhalen dat die bereidheid er hier aan alle kanten is. Maar volgens mij is dat een herhaling van zetten en worden wij daar niet wijzer van. Volgens mij ben ik daarmee rond.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, er zijn meerdere onderwerpen genoemd die mijn portefeuille regaderen. Ik probeer ze wel nog wat te clusteren. Om te beginnen, de SP heeft gevraagd of het bedrag van 10 miljoen euro dat dit college beschikbaar heeft voor verduurzaming van de woningvoorraad, genoeg is. Ik wil u uitleggen dat het geld niet bedoeld is om een rijtje huizen te verduurzamen, maar om echt nadrukkelijk stappen te kunnen maken. Wij zijn in overleg met collega De Vries en corporaties om te kijken hoe wij hen kunnen ondersteunen om massa te gaan maken en welk vliegwiel daarvoor nodig is vanuit het budget voor verduurzaming van de woningvoorraad. Het is niet de bedoeling om hier aan de overkant van de straat tien huizen voor elk 1 miljoen euro te gaan verduurzamen. Het is echt bedoeld om meters, massa en aantallen te kunnen maken. Een ander punt is dat GL het had over het stoppen met subsidies voor bestaande bouw. Dat is mij niet bekend, daar zal denk ik mijn collega De Vries op ingaan. Welke u daarmee bedoelt, daar ben ik wel nieuwsgierig naar. 50plus heeft vooral aandacht gevraagd voor de ouderen op veel terreinen, maar ook op het gebied van wonen en de woningvoorraad. U heeft een compliment gegeven voor de RAP's Wonen, waarvoor dank. Die geef ik gelijk door aan onze ambtelijke organisatie en vooral de gemeenten, want die zijn gezamenlijk bezig met het opstellen van zo'n RAP Wonen. Inderdaad, wij zijn aanjager, beleidsmaker, kennismakelaar en verbinder. De woningvoorraad voor met name ouderen, ik kan u zeggen dat wij de bouw van woningen die geschikt zijn voor senioren, stimuleren via de RAP's Wonen. Wij reiken dat aan en gemeenten komen daar zelf ook mee. Wat u constateert, constateren de gemeenten ook. De regio's maken afspraken over de te realiseren zogeheten nultreden- en zorgwoningen. De regio's zijn zich goed bewust van deze noodzaak. De provincie ondersteunt daarbij door het beschikbaar stellen van subsidies uit de uitvoeringsregeling, de Woonvisie. In het verleden is bijvoorbeeld subsidie beschikbaar gesteld voor projecten rondom domotica, met elektronische en geautomatiseerde systemen ouderen de gelegenheid geven om langer

zelfstandig te kunnen blijven wonen. Wij treden ook op als kennismakelaar door informatie te verschaffen via de website, een nieuwsbrief, het organiseren van bijeenkomsten, zoals Senioren en doorstromen op de woningmarkt. In september jl. en in het voorjaar samen met collega Sweet, hebben wij zo'n bijeenkomst gehad met corporaties en zorgaanbieders. Het doel is het
 3320 verspreiden van goede voorbeelden en het uitwisselen van allerlei informatie tussen diverse partijen, dat wij dat stimuleren door het bieden van een netwerkgelegenheid. Ook voeren wij op dit moment een maatschappelijke kostenbatenanalyse uit voor een succesvol senioren huisvestingsproject in Hilversum, waarvan de resultaten op korte termijn verspreid zullen worden. Er zijn heel veel andere bijeenkomsten, zoals de komende netwerkconferentie Wonen op
 3325 26 november. Die is elk jaar en dit jaar vooral aandacht voor transformatie van een verzorgingshuis naar moderne vormen van seniorenhuisvesting met gescheiden wonen en zorg. Wanneer het gaat om nut en noodzaak van woningbouw buiten bestaand bebouwd gebied, dan wordt door ons uitdrukkelijk niet alleen gekeken naar de kwantitatieve behoefte, maar zeker ook naar de kwalitatieve behoefte, die bijvoorbeeld onderbouwd kan worden met de realisatie van
 3330 nultredenwoningen. Daarvan zijn binnenkort mooie voorbeelden voor u beschikbaar. Wat ons betreft zijn er voldoende maatregelen beschikbaar om gemeenten te informeren en woningen voor senioren te stimuleren. Wij hebben daar uiteraard een belangrijke rol in, maar vooral de gemeenten in de regio. Wij zijn beschikbaar om hen van alle informatie te voorzien die zij nodig hebben. Een speciale woonmakelaar is daarom wat ons betreft, niet nodig. Ik zal daarom motie
 3335 59 dan ook ontraden. Dat zal u niet verbazen. Dan de CU/SGP en andere partijen die hebben gesproken over het toezicht op de huisvesting van vluchtelingen. Een kleine correctie, ik neem aan dat er staat 'vergunninghouders' of 'verblijfsgerechtigden'.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Erkende vluchtelingen. Ik vind vergunninghouders en
 3340 verblijfsgerechtigden nogal technische termen voor mensen.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Dan heb ik waarschijnlijk zelf verzuimd het woord 'erkende' van u op te schrijven, want ik dacht, als het alleen om vluchtelingen gaat, dat is een andere categorie. Het gaat in dit geval om degenen die te horen hebben gekregen dat ze voorlopig een vergunning
 3345 hebben om in Nederland te blijven. Dat is iets wat wij inderdaad vanuit onze toezichthoudende rol doen. In ieder geval hebben wij het zogeheten interbestuurlijk toezicht, waarbij de provincie toezicht houdt of de gemeenten hun bewindstaken, hun medebewindstaken naar behoren vervullen. In ieder geval hebben GS in januari 2015 al besloten het toezicht op de gemeenten voor wat betreft hun taakstelling huisvesting vergunninghouders vanwege de oplopende
 3350 achterstanden bij gemeenten, niet langer incident gericht maar risico gericht uit te voeren. In het algemeen doen wij dat incident gericht en voor dit doen wij dat risico gericht. In het geval van de taakstelling van huisvesting van vergunninghouders ontvangen wij de cijfers rechtstreeks van het COA. Het voordeel van het risico gericht toezicht is dat wij sneller in beeld hebben of een gemeente dreigt achter te lopen in haar taakstelling, zodat GS in dat geval eerder de zogeheten
 3355 interventieladder op kunnen gaan, te beginnen met het waarschuwen van gemeenten en het vragen van plannen voor aanpak tot verbetering en vervolgens ook derhalve eventueel intensiever en actiever toezicht met gesprekken op het provinciehuis, waarbij wordt aangescherpt wat men moet doen om de taakstelling te kunnen realiseren. Dat is dan minder sober en iets minder op

afstand. Dat wordt van geval tot geval bekeken. U vraagt in uw amendement, daar kan ik op
3360 zeggen dat wij de intentie niet alleen onderschrijven, maar wij werken in feite ook zo. U vraagt
ons wel aan de output ook toe te voegen dat wij ervoor zorgen dat er extra huisvesting komt
voor verblijfsgerechtigden en dat dat niet ten koste gaat van wachtenden in de sociale sector. Dat
laatste moet ik u ontraden, want dat kunnen wij niet waarmaken. Dat is echt een taak van de
gemeenten om de afweging te maken welke andere doelgroepen zij hebben om te huisvesten ten
3365 opzichte van vergunninghouders. Dat is een zaak waar wij niet in zullen gaan treden. Ik zal u dit
amendement daarom ontraden. De intentie onderschrijven wij.

De **VOORZITTER**: Ik sta de heer Klein nog een interruptie toe.

3370 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Mag ik even informeren of het klopt zoals u het interpreteert. Er staat
namelijk dat wij als output vragen, er is actief met gemeenten meegedacht over het onderwerp.
Dus het gaat er niet om dat er actief realisatie is geweest, is het dan wel mogelijk?

Gedeputeerde **GELDHOF**: Dat meedenken is iets wat gemeenten moeten doen en met een plan
3375 komen en als er plannen zijn waarbij men zegt, wij willen op die manier iets gaan doen, dat is
prima, zolang het binnen hun bevoegdheden ligt. Zodra het daarbuiten valt en het provinciale
belangen raakt, dan zullen wij er uiteraard naar kijken. Zo hebben wij dat ook eerder aan u
gemeld in de correspondentie, dat op het moment dat het buiten de gemeentelijke
bevoegdheden of buiten bestaand bebouwd gebied is, dan zullen wij zo snel mogelijk kijken hoe
3380 wij kunnen meehelpen om versneld de huisvesting van vergunninghouders te stimuleren en ook
de andere doelgroepen natuurlijk, maar niet zoals het er nu staat.

De heer **VAN EIJK** (CDA): Ik laat het even op mij inwerken, omdat er een negatief preadvies komt
en er wel wordt gezegd dat er proactief zal worden meegeholpen om gemeenten tot een
3385 oplossing te laten komen. Kan de gedeputeerde duidelijker zijn waaruit die medewerking precies
zal bestaan, omdat zij ook aangeeft, daar waar gemeenten buiten hun bevoegdheden moeten
komen, wordt het ingewikkeld – dat zijn mijn woorden – maar waar bestaat die hulp dan precies
uit en tot hoever wilt u dan wellicht gaan?

3390 Gedeputeerde **GELDHOF**: Even specifiek. In de week van het herfstreces hebben drie ambtenaren
van onze organisatie vier dagen lang op het gemeentehuis van Schagen gezeten om alle
gemeenten uit Noord-Holland-Noord langs te laten komen met hun plannen en ideeën die ze
hebben om versneld vergunninghouders te kunnen huisvesten in hun gemeenten en hun regio.
Wij hebben gekeken of daar dingen bij zitten die bijvoorbeeld buiten bestaand bebouwd gebied
3395 zijn of dat er een bestemmingswijziging of iets dergelijks voor nodig is. De meeste plannen die
langs zijn gekomen, zijn allemaal zaken waarmee men gelukkig versneld aan de slag kan, omdat
zij baas in eigen huis zijn en binnen hun grenzen de zaken kunnen regelen zoals zij dat willen.
Het proactieve daarin meedenken, is dat er een paar plannen bij waren, sommige waren
misschien al wat langer bekend, vele jaren bekend, maar ook nieuwe. De gemeente Medemblik
3400 heeft een plan dat al in de krant heeft gestaan, wat ook buiten bestaand bebouwd gebied is,
maar wel een oplossing biedt voor verblijfsgerechtigden of vergunninghouders, maar ook voor

andere mensen die gehuisvest moeten worden in de sociale sector. Wij kijken nu versneld naar dit plan om ervoor te zorgen dat het mogelijk wordt gemaakt om dit buiten bestaand bebouwd gebied te realiseren. Dat is een proactieve houding. Het proactieve is al dat wij er naar toe zijn
3405 gegaan. Wij hebben gevraagd, kom langs met die projecten. Het tweede proactieve deel is, als er zaken bij zitten waar wij versneld mee aan de slag kunnen om hen te informeren, dat wij dat onmiddellijk doen.

De heer **VAN EIJK** (CDA): Ik wordt steeds op het verkeerde been gezet, want de gemeente
3410 Medemblik is namelijk gewoon binnen bestaand bebouwd gebied. Ik woon daar toevallig, ik kan er een steen naar toe gooien, dat is binnen de kern Wognum waar zij dat nu realiseren. Waar het mij over gaat is, als gemeenten buiten bestaand bebouwd gebied, dus buiten hun bevoegdheden, tot plannen komen voor huisvesting van statushouders en vluchtelingen, gaan wij daar echt mee aan de slag om dat in snel tempo te realiseren of zijn wij dan de hindermacht?

3415 Gedeputeerde **GELDHOF**: Ten eerste, het is inderdaad de gemeente Wognum. Het stukje grond dat zij hebben uitgezocht, ligt als het ware binnen de bebouwde kom, maar het is wel buiten bestaand bebouwd gebied, dus wij moeten daar alsnog ons licht over laten schijnen. Het tweede is, dat als men komt met plannen, dan kijken wij er uiteraard naar. Maar het is niet zo en dat is
3420 de andere kant, dat wij bij alle gemeenten langsgaan, jongens, hebben jullie plannen en kunnen jullie wat doen. Het gaat bewust niet om de huisvesting van asielzoekers, maar het gaat om het huisvesten van vergunninghouders, dus zij die te horen hebben gekregen dat zij hier kunnen blijven.

3425 De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, een beetje aansluitend bij de woorden van de heer Van Eijk, want het begint nu toch een beetje vragen op te roepen. U kent als geen ander de discussie in dit huis over binnen en buiten BBG. Hoor ik u nu zeggen dat wij die regels wel terzijde gaan schuiven voor dit vraagstuk en dat wij de rest buiten beschouwing laten?

3430 Gedeputeerde **GELDHOF**: Nee, dat hebt u mij niet horen zeggen. Ik heb gezegd dat als een gemeente met een plan komt, wij daar versneld naar kijken. Het is niet zo dat wij de regels opzij zetten, maar er moet wel onderbouwd worden waarom er voor deze doelgroep binnenstedelijk niet binnen afzienbare termijn hetzelfde te realiseren valt. Dat is hoe wij dat hanteren en dat
3435 doen wij in andere gevallen ook, alleen wij doen het wat sneller en wij weten dat de urgentie er is. By the way, ook zo'n plek als in Wognum, staat er ook niet volgende week. Daar is wel even wat tijd voor nodig.

De heer **ANNAERT** (VVD): Nee, dat snap ik, maar versneld ernaar kijken is altijd goed denk ik. Dat zou elke aanvrager wel willen dat er versneld naar zijn aanvraag gekeken wordt. Dat vind ik op
3440 zich sowieso een hele goede insteek als een bestuursorgaan dat als uitgangspunt neemt. Maar waar het om gaat is, gaan wij nu voor iedereen dezelfde regels hanteren ja of nee. Dat is de vraag.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Volgens mij heb ik dat gezegd en het antwoord is ja.

3445

De heer **ANNAERT** (VVD): Oké, dan kunnen de gemeenten daar wat mee, denk ik.

3450

3455

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, ONH had het ook over demografie en benoemde de krimp in het landelijk gebied. Sommige plekken zelfs 6 tot 20%. Dat zijn inderdaad aanmerkelijke aantallen. ONH zei, er staat dat demografie een probleem is. Daarvan wil ik u aangeven dat je demografie niet als een probleem moet zien. Demografie, ontwikkelingen of krimp, is een gegeven en daar moet je mee omgaan. Wij hebben nadrukkelijk op pagina 106 van de begroting staan dat het gaat als output om op integrale wijze om te gaan met de krimp en niet tegengaan. Want u vraagt, ga die demografie tegen, wij gaan niet opeens zorgen dat er meer kinderen geboren gaan worden in gebieden waar er krimp is. Hij wou dat wel en dat voor een ouderenpartij!

De **VOORZITTER**: Aan de slag, gedeputeerde!

3460

3465

3470

3475

3480

3485

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, waar het om gaat is dat wij vanuit Noord-Holland vooral vinden dat je moet omgaan met de gevolgen van krimp en dat je het niet moet ontkennen, maar dat je het moet zien als gegeven en vervolgens moet kijken hoe je er op de beste manier voor kunt zorgen dat het goed wonen is op plekken waar krimp is, dat er voldoende werkgelegenheid is, dat je nadenkt over wat voor type werkgelegenheid er zou moeten zijn, gelet op de demografische veranderingen. Nogmaals, demografie en krimp zijn geen probleem, het is een gegeven waar je goed mee moet omgaan. Daarom is het in de begroting geformuleerd zoals het er nu staat. Ik wil u verwijzen naar het plan van aanpak over de doorwerking van de demografische ontwikkelingen in het totale provinciale beleid, zoals dat aan het einde van de vorige collegeperiode in februari, is vastgesteld door GS. Komend najaar krijgt u een vervolg daarop met hoe zich dat vertaalt naar de verschillende beleidsterreinen. Het gaat om de ene kant om krimp, stagnatie of afnemende beroepsbevolking, zaken die allemaal spelen in het noordelijk deel van de provincie. In het zuidelijk deel van de provincie krijgen wij de aantrekkingskracht, waardoor er zich ook nog jonge gezinnen vestigen. Soms uit andere delen van Noord-Holland of elders uit Nederland of uit andere landen. Die vestigen zich met name in de Metropoolregio Amsterdam. Dan kom ik bij de punten van de VVD en de PvdA. In het coalitieakkoord staan inderdaad 240.000 woningen. Wij zijn inmiddels een stapje en een paar jaar verder en wij weten nu dat de cijfers iets anders liggen. Er zijn nog woningen nodig, in totaal 231.000 tot 2040, waarvan 21.000 in het noordelijk deel en 210.000 in het zuidelijk deel van de provincie. Ja, dat is een flinke opgave. Dat even ter actualisatie en ook wij als provincie gaan uit van vraag gestuurd bouwen, wat niet betekent dat elke woning die vandaag verkocht wordt, beantwoord aan vraag gestuurd bouwen. Vraag gestuurd bouwen is het onderzoek dat in de vorige periode heeft plaatsgevonden, naar de woonwensen in combinatie met demografische ontwikkelingen om ervoor te zorgen dat je ook in 2040 nog een woningvoorraad hebt die voldoet aan de behoefte van de bevolking op dat moment. Dat betekent dat wij vooral in het zuidelijk deel moeten gaan kijken hoe er in de woningbehoefte kan worden voorzien. Daarvoor ben ik toevallig afgelopen maandag in gesprek geweest met de wethouders van de Stadsregio Amsterdam. Zij zijn zich aan het voorbereiden op het RAP Wonen 2.0 van 2016 - 2020. Zij hebben daarin meegekregen dat er

nog wat bijgeplust moet worden. Deze gemeenten zijn met elkaar in gesprek om te kijken op welke wijze zij op dit moment nog binnen hun bestaande bebouwd gebied met de plannen die zij
 3490 al zacht of hard in voorbereiding hebben en aan het nadenken zijn over hoe zij aan de opgaven in eerste instantie tot 2020 kunnen voldoen en daarna aan het nadenken over hoe zij de opgave daarna moeten oppakken. Dus daar wordt aan gewerkt. Het is mij nu nog te vroeg om te zeggen, wij gaan als college à la minute locaties aanwijzen waar gebouwd moet gaan worden. De MRA, Stadsregio Amsterdam, is aan zet om met elkaar uit te vogelen waar zij het wenselijk achten gelet
 3495 op de demografische ontwikkelingen en het vraag gestuurd bouwen onderzoek, waar zij die woningen zouden willen gaan realiseren. Daar komen wij op terug. Iets anders wat geadresseerd werd door met name de VVD. De VVD had het over SMASH, het programma voor het wonen in de omgeving van de luchthaven. Ik begrijp uw zorgen ten aanzien van SMASH, omdat de boel al jarenlang op slot zit, zo noem ik het maar even. Ik kan u gelukkig vertellen dat er enige
 3500 beweging in het dossier lijkt te komen. Er worden door de provincie weer gesprekken gevoerd met de gemeente Amsterdam, de Luchthaven Schiphol en de sector, die er hopelijk toe zullen leiden dat die beweging tot stand gaat komen, met name om ervoor te zorgen dat transformatie in de 20KE-zone nu mag. Op dit moment mag je wel intensiveren en herstructureren, maar transformeren mag niet. Wij kijken naar de opgave die er met name in de regio van Schiphol zit.
 3505 Die zit vooral in transformatiemogelijkheden en daarover zijn wij in gesprek. Het goede nieuws is dat de nieuwe staatssecretaris die net is aangetreden, afgelopen donderdag bekend heeft gemaakt dat zij nog even wacht met het zenden van haar plannen naar de Tweede Kamer, omdat zij in gesprek is met de regio om te kijken of er een eventuele wijziging aan zou moeten komen. Dus dat is goed nieuws. Ik deel uw zorgen, maar ik heb goede hoop dat er wat verandering en
 3510 beweging aankomt. Dan nog motie 53 van de PvdD over het in het uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen meenemen van behoud van groen en hoogwaardige compensatie van groen vast onderdeel te laten zijn van de binnenstedelijke woningbouw. Ik heb u in de commissie Ruimte, Water en Wonen beantwoord dat dit zaken zijn die echt op het terrein van gemeenten liggen. Gemeenten hebben de taak om ervoor te zorgen en vaak hebben gemeenten dat ook, dat
 3515 als er ergens iets wordt gebouwd, er elders gecompenseerd moet worden. Onze regeling is er niet voor bedoeld om dat daarin te borgen. Wij zien het als een gemeentelijke taak, dus ik ontraad motie 53.

De **VOORZITTER**: Ik verzoek de gedeputeerden zo puntig mogelijk te antwoorden, want er is een
 3520 stevig deel van de spreektijd van GS verstreken.

Gedeputeerde **TALSMA**: Voorzitter, zo kort en krachtig mogelijk als ik kan doen zonder de sprekers tekort te doen. Er zijn veel partijen die gesproken hebben over groen en natuur en terecht denk ik, want dat is een van de kerntaken van de provincie. De SP, GL, PvdD, D66, PvdA,
 3525 ze hebben allemaal op de een of andere manier gesproken over groen en natuur en met name over het natuurnetwerk. Daar wil ik eerst even op inzoomen en dan kom ik al snel bij de moties voor mijn portefeuille. Een aantal partijen maakt zich zorgen over het tot stand komen van het Natuurnetwerk. Ondanks het feit dat ik in de commissie twee, drie keer geprobeerd heb om die zorgen weg te nemen, om aan te geven dat wij er echt heel actief mee bezig zijn, merk ik dat die
 3530 zorgen er nog steeds zijn. Ik hoop nu en dat is dan ongeveer voor de vierde keer, u nogmaals

erop te wijzen dat wij als provincie alles in het werk stellen om dat Natuurnetwerk te voltooien. Voor een heel groot gedeelte in deze periode, maar zeker voor 2027, want dat hadden wij afgesproken. Hoe doen wij dat? Dat doen wij hier in huis door een team aan te stellen, het zogenaamde Actieplan 250. Wij zijn met veel ambtenaren bezig om te kijken of wij die hectaren
 3535 ook gaan halen. Wij hebben al 50.000 hectaren en er moeten er nog 6.000 verworven worden. U begrijpt hoe meer je bij het einde komt, des te moeilijker het wordt om het compleet te maken. Het laaghangend fruit is al geplukt. Ik heb daar veel vertrouwen in, zeker gezien de grote ambtelijke inzet die wij daarvoor hebben geregeld. Het probleem op dit moment is niet of ik nou twijfel aan het aantal hectare dat wij gaan halen, mijn probleem op dit moment is meer dat ik
 3540 graag wil dat het zorgvuldig gebeurt. Ik heb in de commissie ook gezegd dat het niet de bedoeling is om lukraak en wild allerlei hectaren te verzamelen, zodat ik met vertrouwen kan zeggen, jongens, wij hebben die 6.000 gehaald. Ik wil ze graag zó verwerven dat wij aaneengesloten gebieden hebben en dat wij ook voor de natuur goede gebieden hebben, zodat het een verrijking van de provincie is. Dan de financiën, want ook daar is door verschillende
 3545 partijen over gesproken. Ik heb ook al eerder gezegd, er is veel geld voor dit verhaal. Dat heeft te maken met de green deal, met afspraken die wij met het Rijk gemaakt hebben en er komt dus veel geld naar de provincie toe. Is dat voldoende? Boekhoudkundig niet als je het doorrekent. Dat heeft u ook gezien in de begroting, dan halen wij dat niet. Op termijn is er een tekort. Maar sinds de verschijning van de begroting is er al iets veranderd, namelijk de bijdrage van het Rijk is
 3550 groter dan wij aanvankelijk dachten. Dat is een meevaller. Wij hebben nog recht op BBL-gronden, totaal 8.000 hectare in Nederland en een deel daarvan krijgt Noord-Holland. Wij houden ook rekening met de toch wel gunstige grondprijs. Dus er zitten nog zoveel variabelen in, dat ik ervan uitga dat pas in 2023, 2024 wij naar die min toegaan die u in uw algemene beschouwingen waarschijnlijk bedoeld heeft als u zegt, er is veel te weinig geld. Als die min pas ontstaat in 2023,
 3555 2024 zoals het er nu uitziet, dan kunnen wij dus over twee perioden van GS, of eigenlijk drie, deze afmaken en dan nog twee en dan pas zouden wij tegen de min oplopen. Ik ga ervan uit dat tegen die tijd de financiën echt wel zo zijn dat wij ook tot het einde de financiën rond hebben.

De heer **HIETBRINK** (GL): Misschien toch nog even inzoomen op dat bedrag. Wij snappen ook dat
 3560 dat bedrag van 135 miljoen euro dat nu op tafel ligt, niet definitief is. U heeft er inderdaad in de commissie al melding van gemaakt dat er misschien meer geld van het Rijk overkomt naar de provincie. Dat zou fantastisch zijn, maar dan nog blijft het gaan om een bijzonder substantieel bedrag. Stel dat het 100 miljoen euro is en niet 135 miljoen euro, dan is mijn vraag, want u zegt, het is heel ver weg in de tijd, vindt u dan niet ook net als GL dat wij nu al iets moeten gaan
 3565 regelen om ervoor te zorgen dat wij tegen die tijd dat geld beschikbaar hebben. In 2023 is er nog maar vier jaar om het Natuurnetwerk af te ronden. Als wij dan nog 100 miljoen euro bij elkaar moeten vinden, dan is dat wel een hele grote hypotheek op de toekomst leggen.

Gedeputeerde **TALSMA**: Het is altijd goed om vooruit te kijken, dus als je in de begroting ziet dat
 3570 dit eraan staat te komen. Strikt formeel genomen volgens de regels van de begroting moeten wij aan een meerjarenbegroting voldoen, die is vier jaar. Dat is geregeld. Strikt genomen kun je zeggen, vier jaar is misschien wat kort, wij zijn wettelijk niet verplicht om meer te doen, maar wij kijken zelfs acht jaar vooruit. Dat is geregeld, bent u met mij eens. Dan gaat het erom dat wij

straks voor 2028, 2030 ook die financiën op orde hebben. Ik vind dat dit wel reden moet zijn ook voor het huidige college om verder te kijken naar een hele lange termijnplanning, dat doen wij ook, dat is al toegezegd. Maar om nou allerlei maatregelen te nemen, zoals de SP voorstelt, om de A8/A9 niet door te laten gaan of daar geld van te gebruiken voor dit of zoals u voorstelt en anderen, om daar de opcenten nu voor te verhogen zodat je het hebt, dat lijkt mij echt overdreven. Daar geloof ik helemaal niet in.

De heer **HIETBRINK** (GL): Ik noteer dat u het heeft over 2028 – 2030. Ik neem aan dat u nog steeds bedoelt 2027, want dat was volgens mij de inzet van zowel GS als PS. Dan blijft toch mijn vraag, als u nu weet dat het 100 miljoen euro is, dan zegt u dus, dat heb ik goed begrepen, dat u vindt dat dat pas in 2023 geregeld moet worden. Dat is toch onverantwoord?

Gedeputeerde **TALSMA**: Dat zeg ik juist niet. Ik zeg dat als een bestuur zichzelf serieus neemt, zij ook op de hele lange termijn kijkt. Formeel zijn wij verplicht om vier jaren vooruit te denken, dat is ook wat de minister van Financiën van ons vraagt. Als je het heel goed doet, zelfs acht jaar vooruit. Dan vind ik ook zoals gezegd door de heer Yurdakul en anderen, kijk toch eens naar je begroting ook op lange termijn. Dat geldt overigens niet alleen voor groen, dat geldt ook voor wegen en dijken en alles wat wij als provincie doen. Dat wil nog niet zeggen dat je nu in 2015, omdat je wellicht in 2027 en ik zeg 2028 omdat de financiën, zoals u die in de tabel in de begroting gehad heeft, anders zijn dan nu feitelijk het geval is en wij het dus eigenlijk hebben over 2028 en zelfs 2029, om nu belastingmaatregelen te nemen of een weg niet door te laten gaan, zodat wij in 2028, 2029, 2030 dat laatste financiële gedeelte rond hebben. Dat lijkt mij echt overdreven. Ik denk dat het met de financiën goed gaat. Een opmerking van GL en dat heeft hier zijdelings mee te maken, de heer Hietbrink die zegt, de storting voor het groen is verlaagd met 125 miljoen euro. Daar hebben wij het ook in de commissie een aantal keren over gehad. Ik heb u toen gezegd en dat herhaal ik nogmaals, als u het zo stelt, dan vind ik dat ik mijn verhaal er tegenover moet stellen. Het is namelijk zo dat wij dat geld als provincie hadden voorgeschieden omdat we wisten dat het eraan kwam. Inderdaad, het Rijk heeft gedaan wat zij gezegd heeft en die heeft het geld dat wij begroot hadden, dat geven zij aan de provincie als onderdeel van de green deal. Dat is zelfs meer dan wij als provincie hadden gereserveerd, dus dat is ook al mooi. Het is niet zo dat wij dit bedrag als provincie verlagen of zoals de heer Van Liere zegt, een ordinaire bezuiniging, de kasschuif. Nee, het gaat omdat wij toen gezegd hebben, laten wij zorgen dat het geld er is, dan kunnen we in ieder geval doorgaan. Als het Rijk niet met zijn geld komt, dan hebben wij toch het geld ervoor gereserveerd. Dat is op zich mooi, maar het Rijk komt wel met zijn geld, dus hoeven wij dat geld niet meer te reserveren. Nou blijkt ook nog dat het Rijk meer betaalt dan wij als provincie hadden gereserveerd. Het is echt niet dat de provincie ineens een greep in de kas doet en daarmee het geld voor groen verlaagt en een bezuiniging doorvoert. U gebruikt angstvallig het woord bezuiniging niet meer en dat is terecht, maar u gebruikt er andere woorden voor en dat lijkt alsof dat hetzelfde is en dat is pertinent niet zo. Aansluitend daarop, mijnheer Hietbrink, ben ik toch wat teleurgesteld over uw bijdrage en de wijze waarop u over groen, biodiversiteit spreekt. Natuurlijk is het nog niet goed. U heeft ook het rapport gelezen van de WNF over de biodiversiteit. Die zegt over Nederland dat er wel lichtpuntjes zijn. U lijkt geen kennis te hebben gehad van het feit dat de provincie de natuur

gedelegeerd gekregen heeft. Dat heeft ertoe geleid dat wij heel veel actieplannen hebben. U kent waarschijnlijk de overeenkomst Groen kapitaal. Wij zijn bezig met agrarisch natuurbeheer, vogelakkers, met kruidengrasranden, met de collectieven die de financiën op een goede manier
3620 verdelen, met de nationale landschappen, NNN, Natura2000 en als klap op de vuurpijl hebben wij afgelopen donderdag in het gebouw van Tata nota bene een prachtige conferentie gehad over natuur en groen, dus zelfs het bedrijfsleven, zo'n groot bedrijf als Tata, zet zich ontzettend in om allerlei dingen te doen om natuur en groen te bevorderen. Daarbij komt ook nog dat afgelopen zaterdag op een vrijwilligersdag tientallen mensen zich voor het groen ingezet hebben.
3625 Het leeft, wij zijn er volop mee bezig, wij krijgen er geld voor, het is onze verantwoordelijkheid, wat wilt u nou nog meer? U kunt toch ook eens positief zijn over die ontwikkeling?

De heer **HIETBRINK** (GL): Ik vond zelf eigenlijk niet dat ik zo negatief was, maar blijkbaar heeft u dat verkeerd gehoord. Ik had het ook nog steeds over bezuiniging als het ging om groen, dus dat
3630 heeft u toch ook echt verkeerd gehoord. De verklaring Groen Kapitaal kennen wij, sterker nog, die is onderdeel van de motie die wij hebben ingediend en het enige wat wij hebben gevraagd is om bij de op te stellen beleidsagenda Economie en Landbouw biodiversiteit, het behoud en het versterken daarvan, als leidend te nemen. Dat is de enige vraag die wij aan GS hebben. Daar heeft u nog geen antwoord op gegeven.

3635
Gedeputeerde **TALSMA**: Een moeilijke vraag noemt de heer Bond het. Ik heb daar een positief beeld van. Nogmaals, ik doe dit werk op natuurgebied vanaf mei en ik ben aangenaam verrast door het enthousiasme van mensen. Er is geld, wij hebben plannen en visie. Dus ik heb daar vertrouwen in. Niet dat het allemaal goed komt, maar wij zijn er wel hard mee bezig. Even een
3640 ander onderwerp voordat ik naar de moties ga, dat was een opmerking van 50plus over de arbeidsmarkt. Zij vraagt samen met ONH aandacht voor de werkloosheid onder ouderen en zij vraagt om een concrete pilot om de ouderen aan het werk te krijgen. Ik heb in de commissie al een aantal keren gezegd dat ouderen horen bij het totale verhaal over onderwijs en arbeidsmarkt. Ik wil mevrouw De Meij en de heer Leevers van harte adviseren eerst de startnotitie Arbeidsmarkt te lezen. Daar staat al heel veel in. U heeft hem gehad, als het goed is, en anders krijgt u hem in de loop van deze week, misschien vandaag al. Leest u die eerst, daar staan veel dingen in, ook over de werkambassadeur die sommigen genoemd hebben. Dan praten wij in de commissie over wat wij allemaal aan die arbeidsmarkt kunnen gaan doen. Dat is wat mij betreft op geen enkele manier leeftijdsgericht. Wat mij betreft is er geen verschil tussen een jongere en oudere
3645 werkloze. Het gaat erom dat wij mensen aan het werk krijgen. Dan de moties. Motie 48 van GL over de financiering van NNN. Ik heb er in zijn algemeenheid al over gesproken. Ik vind het middel dat men wil gebruiken, namelijk de opcenten, niet het juiste middel daarvoor en ook niet het juiste moment om via belastingverhoging geld te genereren. Het gaat om een algemeen dekkingsmiddel dat je niet voor één ding kunt inzetten. Daar moet wat meer over nagedacht
3650 worden. Wij ontraden die motie. Motie 51 gaat over hetzelfde, namelijk ook om dekking te vinden. Zoals het er staat, is het overbodig. Er staat: een meerjarenraming, een dekking te vinden voor de ambitie om in 2027 een natuurnetwerk te hebben. Ik heb al gezegd, natuurlijk is het onze plicht als college of colleges in de toekomst om dekking te vinden voor onze ambities in 2027. Ik ontraad hem, omdat ik hem eigenlijk overbodig vind. De uitspraak die daar gedaan

3660 wordt, je moet natuurlijk als college of toekomstig college dekking vinden voor je ambitie. Dan
motie 52 over de SVNL. Wij verlenen uit de regeling SVNL inderdaad subsidie voor agrarisch
natuurbeheer en wij evalueren de resultaten van deze regeling periodiek, omdat wij willen weten
wat de resultaten zijn. In deze evaluatie nemen wij ook het agrarisch natuurbeheer mee, maar het
Deltaplan Agrarisch Natuurbeheer is door de LTO opgesteld. Ik zou het vreemd vinden om een
3665 plan van de LTO ex ante te evalueren. Wij richten ons op de evaluatie van onze eigen subsidie en
wij gaan niet die van LTO evalueren, dus wij ontraden die motie.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): In de motie staat: "De door de provincie gesubsidieerde maatregelen
van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer." Dus als u de motie nog een keer doorleest, dan vragen
3670 wij volgens mij wat u in tweede instantie zegt.

Gedeputeerde **TALSMA**: U vraagt ex ante uit te voeren naar het Deltaplan Archeologisch
Waterbeheer. Dat is LTO, dat is niet van ons. Misschien een heel klein deel, maar de trekker is
LTO. Dan de motie 60 van 50plus. Indirect heb ik hem al beantwoord. De motie vraagt een pilot
3675 voor mensen die wat ouder zijn in het kader van onderwijs en arbeidsmarkt. Ik ontraad die,
omdat ik u dringend wil adviseren eerst de startnotitie Onderwijs en Arbeidsmarkt te bestuderen
en dan met mij hierover in gesprek te gaan. Ik hoop dat u dan al voldoende antwoord krijgt op
uw vraag dat ook ouderen horen onder de groep waar wij ons op richten.

3680 Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Ik begin met de beantwoording van de vragen en dan de
beantwoording van de moties en amendementen. De SP noemt Pallas en die sorteert vast voor op
het geld dat mogelijk vrijvalt. Ik verwijs u naar de brief die namens minister Kamp naar de
Tweede Kamer is gestuurd, want daarin staat ook het standpunt van het college als het gaat om
het belang van Pallas. Dan GL, die heeft geen vragen gesteld over de economie, wel over
3685 belastingverhoging. Daar waar het geld verdiend wordt, heb ik u niet veel over horen zeggen.
Biologische en duurzame landbouw, daar komt u op en een aantal andere fracties doet dat ook.
De keuze die wij als coalitie gemaakt hebben om niet meer te gaan voor een percentage, heeft
ermee te maken dat als je in de volle breedte inzet en laat ik helder zijn, wij zien biologische
landbouw nog steeds als de kraamkamer, ook voor de traditionele sector. Als je echt wilt scoren
3690 op de volle breedte en dan heb ik het over biodiversiteit en alle zaken die u genoemd heeft, dan
vind ik het verstandiger om op die volle breedte in te zetten. Bij de totstandkoming van de
nieuwe economische uitvoeringsagenda, waar ook de landbouw onderdeel van is, bent u
daarvoor aan zet. Dat hebben wij met elkaar afgesproken, want bij de totstandkoming van de
flexibele uitvoeringsagenda, inclusief landbouw want dat is ook economie, wordt u betrokken.
3695 Ons standpunt om het niet meer op te hangen aan percentages maar een veel bredere inzet te
plegen op de totale sector, wij denken dat wij daar betere resultaten mee halen in de volle
breedte dan alleen op biologisch. Dan de PvdD. Hij gaat terug naar de jaren negentig, of 1990. Ik
heb u niet meer gehoord over de zure regen, want dat was toen in die tijd ook een probleempje.
Nu hebben wij een enorm goede bosstand, eigenlijk nog nooit zo goed geweest en ik heb u niet
3700 gehoord over de zure regen. U hebt het alleen gehad over zaken waarvan u zegt dat die niet goed
gaan. Ik heb u daar de vorige keer ook al mee geconfronteerd. Die biodiversiteit waarop wij in de
volle breedte willen inzetten, geldt bij u niet als het gaat om de 7.000 ha in en rond de

Amsterdamse Waterleidingduinen, want dat komt natuurlijk niet door een te veel aan damherten. U noemt mij dan gedeputeerde Jacht en daar heb ik wel moeite mee. U zet mij opnieuw in een
3705 frame waar de provincie niet in thuishoort. Wij geven vergunningen en ontheffingen af, wij doen dat op basis van het beheerplan dat opgemaakt wordt door de Faunabeheereenheid. Dat is en moet goed onderbouwd worden, dat weet u, dus u noemt iets waarvan u weet dat het niet waar is. En als u mij dan gedeputeerde Jacht noemt, dan heb ik daar heel veel moeite mee als ik kijk naar de zorgvuldigheid waarmee dat moet gebeuren volgens de regels van de huidige Flora- en
3710 Faunawet, die het doden van dieren verbiedt. Er komt nogal wat bij kijken om daar uiteindelijk een vergunning of ontheffing voor af te geven. Ik heb daar heel veel moeite mee dat u mij in dat frame zet. Wij geven alleen vergunningen en ontheffingen af en die toetsen wij aan bestaande wet- en regelgeving. Het sociale pakket, 50plus heeft het hier met name over gehad. Dat is natuurlijk gedecentraliseerd naar de gemeenten. U stelt ons een hele trits vragen en u dient een
3715 aantal moties in, waar ik straks nog even op terugkom. Terwijl ik nou juist toch ook de gemeenteamttenaren en de wethouders die daarmee bezig zijn, wil complimenteren voor de manier waarop dat gebeurt. Wij hebben die decentralisatie in Noord-Holland gepaard doen gaan van – ik kan wel zeggen – een gouden handdruk. Wij hebben de gemeenten wat dat betreft en daar hebben de Staten natuurlijk ook een belangrijke rol in gespeeld, dat is op een goede en
3720 zorgvuldige manier gebeurd. Het was altijd de angst van de Staten en dat is nog steeds zo denk ik, dat er een kind tussen wal en schip zou vallen door bijvoorbeeld de decentralisatie van de jeugdzorg, dat de gemeenten weten dat als zij daarin vastlopen, bij de provincie kunnen aankloppen. Tot nog toe is dat gelukkig niet gebeurd en vandaar mijn complimenten aan gemeenten en wethouders dat ze dat tot op heden goed doen.

3725

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Het klopt dat u zegt dat het allemaal naar gemeenten is gegaan, maar dat ontslaat u niet van dat u er wel iets aan zou kunnen doen. U gooit het allemaal over de schutting van de gemeenten en weigert daarbij om iets te doen.

3730 Gedeputeerde **BOND**: Ik zal dat heel kort nuanceren. Als ik dat actief zou doen, dan zou ik dat zelf zien als een bepaalde motie van wantrouwen in de richting van gemeenten. Wij hebben nou juist de afspraak gemaakt dat het andersom gebeurt. Wij zijn ervoor jullie op het moment dat het niet goed gaat en als dan aan de provincie een rol wordt gevraagd, bijvoorbeeld voor het maken van een verbinding of voor het te hulp schieten, dan doen wij dat, maar als ik het andersom zou
3735 doen in de actieve vorm, dan denk ik dat dat een volstrekt verkeerd signaal zou zijn naar de gemeenten, de ambtenaren en wethouders die hun stinkende best doen op dit dossier.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik weet inmiddels hoe u erover denkt.

3740 Gedeputeerde **BOND**: Dan de CU/SGP. Nou heb ik begrepen en ik hoor in tweede termijn wel of dat klopt, dat u op werkbezoek was in Utrecht. Dat is jammer, u moet in Noord-Holland op werkbezoek gaan. Nu hoor ik u zeggen, klein is goed – met uw achternaam kan ik mij dat wel voorstellen – en groot is slecht. Leuk, hè. Ja, ik had hier ook al achter staan: ha, ha, ha. Gaat u nou eens op werkbezoek in Noord-Holland, want u zult zien dat als het gaat om een aantal
3745 bedrijven die er echt mee bezig zijn, zoals bijvoorbeeld CONO, de Beemsterkaas, zet toch echt in

op zoveel mogelijk biologisch en doen dat ook goed, pakken daar een voorbeeldfunctie in op. John Huiberts, de eerste bollenkweker in Nederland die om gaat schakelen naar biologisch, maar ook een groot bedrijf als Klaver Koe en dat wordt dan hier door sommige partijen genoemd als een megastal. Deels biologisch, een open stalconcept, de grootste weidegang, meer ruimte dan
3750 wettelijk is vereist voor de dieren, 7 dagen 24 uur dierenartsen in dienst voor het welzijn van de dieren. Dat is wel een voorbeeld dat er ook bedrijven zijn die kunnen investeren, juist ook op die verduurzaming in de breedte.

De **VOORZITTER**: Het college heeft nog zes minuten en er komen nog twee collega's na u en er
3755 is nog een hele agenda te gaan.

Gedeputeerde **BOND**: Ja, dat klopt. Ik heb 11 moties en amendementen die ik nog moet doornemen. Ik zal ze beantwoorden met ja, ja, nee, nee, misschien of niet. Ik begin met amendement 11, dat waren meerdere amendementen in een. In het eerste bolletje zegt u dat het
3760 wenselijk is om 4 miljoen euro te investeren. Dat zou ik niet doen, want dan komt u in problemen met staatssteun. Geld is niet het probleem van het Participatiefonds. Ik heb een aantal van u horen zeggen dat dat misschien wel in de regelgeving zit. Nou, het fonds wordt nu geëvalueerd, eerder dan wij met de Staten hebben afgesproken. Ik herinner u er ook aan dat heel veel van de regels door de Staten zelf zijn opgelegd voor het fonds om te zorgen dat dat zorgvuldig gaat. Die
3765 wordt meegenomen in de evaluatie, omdat wij dat ook kunnen gebruiken voor het nieuwe MKB-innovatiefonds waar mijn collega De Vries en ik mee bezig zijn om op te richten. Het vijfde bolletje is ook op mij van toepassing, maar dat is geen provinciale taak. Dus ook op die twee bolletjes van dit amendement ontraad ik dat. Geen provinciale taak, vijfde bolletje, kantoortransformatie. Dan amendement 12. Die ga ik u niet ontraden of aanbevelen, want ik laat
3770 het oordeel aan de Staten om daarover te beslissen. Ik ben benieuwd wat u daarover gaat besluiten. Motie 41. Dat is een interessante motie, want het college wil inderdaad open en transparant zijn. Ik moest even snel wat huiswerk doen. Er is een artikel 11 eerste lid van de Wet bescherming persoonsgegevens. Dat artikel bepaalt wat er wel of niet in zo'n subsidie vermeld mag worden. Er is nooit verder gezocht, maar het gaat dan om bijvoorbeeld het BSN-nummer,
3775 adresgegevens en de natte handtekening zoals dat heet. Als wij dat nou mogen weglakken, want daar is die wet heel expliciet in, dan kan de naam vermeld worden. Wij kunnen deze motie dus positief beoordelen als u mijn toelichting op de wet waar wij ons aan moeten houden, daarin meeneemt. Als wij die zo mogen interpreteren, dan is het college daar positief over. Motie 42 wordt door ons ontraden, omdat dit een structurele vraag is en er is geen dekking in de motie.
3780 Motie 44 klopt inhoudelijk niet, maar het is ook zo dat het op dit moment geld kost. Het kost per gans een bepaald bedrag om te zorgen dat die dieren niet in de destructie terechtkomen. Er is dus geen sprake van een overschot aan geld wat terug kan naar de algemene middelen, er moet geld bij. Dat kost € 2,50 per gans om te zorgen dat het in de voedselketen terechtkomt. Dus ontraden wij deze motie. Dan motie 45, die ontraden wij ook. Als een gemeente zou komen met
3785 de vraag, dan zeggen wij geen nee, maar om nou actief die rol te pakken, want ik heb er geen dekking voor, ook niet in mijn detailhandelsbeleid, om het zo maar te noemen. Ik vind het wel interessant om een pilot met de gemeente te doen, maar dan zou ik het liever van de vraag van

de gemeente laten afhangen, omdat ik geen inzicht heb in wat het kost. Het is een motie van de SP.

3790

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Praat u nooit met gemeenten?

Gedeputeerde **BOND**: Jazeker.

3795

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nou, dan kunt u dat als onderdeel op de agenda zetten en dan bent u toch aan het peilen.

Gedeputeerde **BOND**: Ik ga actief kijken of er een gemeente is die dit zou willen.

3800

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dan bent u dus voor de motie.

Gedeputeerde **BOND**: Ja, ik zeg er wel nadrukkelijk bij dat ik geen geld heb voor dit. Ik weet niet of ik hem kan uitvoeren als het gaat om zo'n pilot, want ik weet niet wat dat gaat kosten en wat de rol van de gemeente en van ons is. Dat zijn de vragen bij deze motie.

3805

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat snap ik, maar op het moment dat u iets meer weet, dan komt u daar toch mee terug naar de commissie?

Gedeputeerde **BOND**: Dat zal dan moeten, ja.

3810

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat gaat helemaal goedkomen, dat hoor ik al weer.

Gedeputeerde **BOND**: Dan motie 46. Het college adviseert die door te verwijzen naar het presidium. Het gaat over het werkbudget voor PS en daar gaan wij niet over. Dan motie 47. Ook daar wordt gevraagd om een structureel bedrag en vandaar dat wij deze ontraden. Dan motie 50. Ik heb hem al beantwoord, ik zie deze motie op dit moment als veel te vroeg en ook als overbodig, omdat u als Staten een rol gaat spelen bij de invulling van de uitvoeringsagenda Economie en Landbouw, dus daar kunt u hem inbrengen. Maar om hem nu al als motie op te nemen, ik denk dat ik daarmee de rest van de Staten tekort doe. Biodiversiteit als leidend principe, dat vind ik nogal wat. Ik denk dat dat nog wel een debat in de commissie waard is om dat eerst te voeren voordat deze motie aangenomen wordt. Dus ik vind hem te vroeg en daarom ontraad ik hem.

3815

3820

De heer **HIETBRINK** (GL): Misschien voor alle duidelijkheid. Ik ben een beetje teleurgesteld na al uw woorden over het belang van biodiversiteit. Wij hebben juist geprobeerd als PS om aan de voorkant in de kaderstellende rol deze motie op te stellen. Vandaar dat wij zeggen, laten wij nou eens proberen de beperkte middelen die er zijn, de 1,2 miljoen euro, in te zetten en dat langs de meetlat van biodiversiteit te leggen. Dan heb je in ieder geval focus. Dat is het voorstel. Ik denk niet dat wij daar te vroeg mee zijn, ik denk dat wij u daar juist een handje mee helpen. Dat was in

3825

3830

ieder geval de bedoeling.

Gedeputeerde **BOND**: Dat staat niet in deze motie, mijnheer Hietbrink, want u vraagt om bij het opstellen van de beleidsagenda Economie en Landbouw biodiversiteit als leidend principe te nemen en dat ontraad ik. Dat zou de discussie die wij met elkaar nog moeten voeren in de commissie, toch heel zwaar belasten en te veel één richting zijn mogelijk. Ik zou dat met u willen bediscussiëren en ook met de rest van de Staten, dus op dit moment ontraad ik hem. Dan motie 55. Dat is geen provinciale taak, dus die ontraden wij. Dan motie 58, die ontraden wij, omdat dat geen provinciale taak meer is. Nogmaals, ik heb net in de beantwoording en ook bij de interruptie van mevrouw De Meij duidelijk gemaakt dat gemeenten ons weten te vinden als ze onze hulp nodig hebben op dat gebied.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, ik beperk mij tot de twee partijen die een opmerking hebben geplaatst en er een vraag aan hebben gekoppeld dan wel een amendement of motie hebben ingediend. De andere partijen die een opmerking gemaakt hebben over water, kunnen straks hun hart ophalen als het gaat over het vaststellen van de Watervisie. Ik koester wel de woorden die eraan gewijd zijn door de VVD en D66. Ik beperk mij tot de SP, die een opmerking gemaakt heeft over personenvervoer over water. De commissie in de vorige periode en de coalitie in deze periode hebben aangegeven dat de OV-component van vervoer over water geen toekomst heeft, maar het fenomeen van recreatief personenvervoer over water wel als waardevol ervaren. Wij hebben daar ook budget voor beschikbaar gesteld om te kijken of wij dit in deze periode gestand kunnen doen. Als het gaat over recreatief personenvervoer over water, dan vind ik dat je in eerste aanleg moet kijken of je dat kunt plaatsen in de Water- en Recreatievisie, die wij aan het opstellen zijn en die in de loop van volgend jaar zal verschijnen. Dan kunnen wij kijken of dat daar een plek in kan krijgen. Mocht dat door allerlei omstandigheden niet lukken, dan zal ik met een apart voorstel komen, maar de eerste plek is dit op te nemen in de Water- en Recreatievisie. Let wel, dan hebben wij het nog steeds over het investeren, want het is incidenteel geld en geen structureel geld. Wij kunnen daar niets uit exploiteren, het gaat echt over investeren.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dank u wel voor uw antwoord. Ik heb een aanvullende vraag. Gaat u onze berekeningen die wij gemaakt hebben, daarin betrekken als u het straks in uw visie gaat opnemen. Daar is natuurlijk in de commissie niet over gesproken en dat wil ik daar toch wel graag bij betrokken houden.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, bij het opstellen van de visie bent u zelf bij. Ik weet nog niet hoe het er precies uit gaat zien, want wij zijn bezig met het verkennen en straks gaan wij dat vertalen. Ik kan u dat ook niet toezeggen. U heeft uw werk gedaan, dat weet u als geen ander. Als u vindt dat het onvoldoende in de Water- en Recreatievisie terugkomt, dan staat het u altijd vrij om dat aan te passen. Op dit ogenblik moet ik constateren dat hetgeen u hebt aangeleverd, hoofdzakelijk ging over het exploiteren en bijdragen aan de exploitatie en met name over de OV-component. Daarvan hebben wij gezegd, dat doen wij niet. Dan het amendement van de PvdD. Ik heb er nog niemand over gehoord, maar toch waardering voor de buitengewoon creatieve uitdossing van vandaag. Complimenten. Alhoewel, ik had het er laatst over dat ik mijn slager zo mis, die niet meer in het winkelcentrum zit. En de PvdD heeft het gevoel van nostalgie

teruggebracht, dus dank daarvoor. Dezelfde creativiteit hebben zij ook in de formulering van het
 3875 amendement neergelegd, namelijk dat het zou gaan om een bezuiniging bij schoon
 oppervlaktewater en dat is niet het geval. Het gaat hier over en dat hebben wij ook in de
 commissie besproken, het splitsen van budgetten in de doelenboom en de budgetten uit de
 Watervisie beter te laten aansluiten op de jaarrekening. Het is dus geen bezuiniging, het is een
 splitsing van budgetten. Daarnaast moet ik zeggen dat als ik naar de dekking van dit
 3880 amendement kijk, er structurele dekking zou moeten plaatsvinden uit een incidentele post en
 ook dat klopt niet. Over motie 52 in aanvulling op wat collega Talsma erover gezegd heeft, er
 zijn budgetten met betrekking tot agrarisch waterbeheer en dat is iets anders dan het Deltaplan
 Agrarisch Waterbeheer, want dat wordt gemaakt door LTO en dat is volgens mij nog in
 ontwikkeling. Het is geen taak van de provincie om een stuk van hen te evalueren. In de toekomst
 3885 is er mogelijk sprake van dat er eventueel uit Europese middelen iets gesubsidieerd kan worden,
 maar daar is op dit ogenblik nog geen sprake van. Ik heb nog niet zo lang geleden een gesprek
 met ze gehad, waarin wij wel over het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer hebben gesproken, maar
 nog niet over provinciale subsidies of iets dergelijks. Let wel, op het moment dat daar een goed
 plan uit voortkomt, dat naar mening van GS en PS de aandacht verdient van de provincie, dan
 3890 kom ik zeker bij u terug. Dat was mijn bijdrage, voorzitter, ik hoop dat ik kort genoeg was.

Gedeputeerde **DE VRIES**: Voorzitter, twee portefeuilles van mij zijn vandaag aan de orde
 gekomen. Het begint met cultuur en cultureel erfgoed. Er zijn een aantal opmerkingen over
 gemaakt en er is gesproken over de Karavaan. Ik begin in algemene zin. Een aantal fracties heeft
 3895 opmerkingen gemaakt over welke kant het beleid op zou moeten gaan. Ik denk dat duidelijk is
 geworden vanuit het coalitieakkoord dat er duidelijke keuzes zijn gemaakt over waar de provincie
 zich nog wel en niet tegenaan bemoeit. Ook in het kader van de kadernota 2015 zijn die keuzes
 al eerder aan de orde geweest en is daarmee ingestemd. Dat betekent dat met de startnotitie die
 u recent heeft ontvangen, wij een begin maken om ons in de komende periode met name te gaan
 3900 focussen op het erfgoed en hoe wij daarmee om willen gaan. Ik hoor hier ook breed draagvlak
 voor om daar de herbestemming een centrale plek in te geven en ook te kijken hoe je hier
 duurzaamheid aan zou kunnen koppelen. Nou, ik denk dat dat een hele goede benadering is die
 ik graag omarm. Er is net al gerefereerd aan de conferentie over industrieel erfgoed. Ik vind dat
 een heel mooi thema, waarbij wij als provincie het onderscheid kunnen maken. Wij hebben heel
 3905 veel industrieel erfgoed, daar kunnen wij heel veel dingen mee en ik zie ook heel veel mensen die
 dat ook zelf doen en willen. Wat dat betreft voldoende aanknopingspunten om daarmee aan de
 slag te gaan en ik hoop dat naar aanleiding van de startnotitie verder met u op te kunnen
 pakken. Dan de motie van de SP, GL, PvdD, ONH en 50plus over de Karavaan. In de
 constatering staat een aantal zaken die allemaal kloppen, dat scheelt. Alleen het is wel zo dat
 3910 de Karavaan al eerder is verwittigd dat de subsidie zou gaan stoppen. Zij hebben vrij veel tijd
 gehad om om te schakelen naar verzelfstandiging. Inmiddels heeft men die stap gezet. Zij
 hebben bij ons een bezwaarschrift ingediend toen die aankondiging er was. Wij hebben daar
 gemotiveerd op gereageerd en daarmee heeft men het laten zitten en is men begonnen aan een
 traject om zelfstandig door te gaan. Als het zo zou zijn dat er vanuit gemeenten initiatieven
 3915 komen om met ons te kijken hoe er eventueel gekeken zou kunnen worden om iets te doen met,

aanknopingspunten noem ik dat in algemene zin, dan kunnen wij daarnaar kijken, maar ik ga er niet op vooruitlopen en dat doet deze motie wel. Daarom ontraad ik deze motie, met een reactie.

3920 De heer **HIETBRINK** (GL): Misschien even kort over de motie zelf. Die is ingegeven door een tijdvraagstuk. Wij hebben het niet over een subsidie, wij hebben het echt over een overbruggingskrediet, ook vanuit de zorg dat het nieuwe beleid dat nu wordt opgesteld, nog wel even op zich laat wachten. Kunt u concreet zeggen wanneer dat nieuwe beleid er is?

3925 Gedeputeerde **DE VRIES**: Voorzitter, ja, dat weet u, want wij hebben met elkaar afgesproken dat wij een startnotitie zouden uitwerken waarin wij het cultuurbeleid vorm zouden geven. Die is nu in bespreking met de commissie. Het is de bedoeling dat wij begin volgend jaar met een beleidskader komen, waar wij dan ook de middelen aan koppelen.

3930 De heer **HIETBRINK** (GL): Ik begrijp dat het beleid, want dat is volgens mij de planning die wij met elkaar hebben afgesproken, dan in de tweede helft van volgend jaar pas wordt vastgesteld. Het gaat ons echt over de periode, vandaar de term overbruggingskrediet, van nu tot het derde of vierde kwartaal volgend jaar. Dat duurt nog een jaar en dat is voor sommige organisaties zoals de Karavaan, echt te lang. Vandaar dat wij deze motie hebben ingediend. Misschien dat dat uw afwegingen iets anders doet zijn.

3935 Gedeputeerde **DE VRIES**: Voorzitter, ja, maar ik zit ook met de kadernota 2015, waarin duidelijke kaders zijn vastgesteld voor hoe wij met deze organisaties omgaan, dus ik ben niet bereid om een overbruggingskrediet op deze manier ter beschikking te stellen. Het is wel zo dat ik mijn ogen en oren openhoud ten aanzien van eventuele gemeentelijke initiatieven en daar zullen wij
3940 dan op een ander moment een afweging over kunnen maken. Op basis daarvan ontraad ik deze motie. Dat wat betreft cultuur. Dan wil ik graag overgaan naar duurzaamheid. Daar is door bijna alle fracties het een en ander over gezegd, daar ben ik blij om, want dat betekent dat het onderwerp goed tussen de oren zit, ook van de Staten, en dat wij met zijn allen een ambitie koesteren om daar in deze provincie werk van te maken. Laat ik beginnen met een aantal fracties
3945 die daar langs zijn gelopen en ook hun zorgen hebben geuit. SP, GL, een aantal anderen ook. Ik stap in ieder geval op die trein, dat scheelt al. Dus ik zit in die trein naar Parijs en daar spreek ik de heer Nijpels en hopelijk nog een heleboel andere mensen, juist om met elkaar te kunnen overleggen waar de goede ideeën zitten en de aanknopingspunten, juist voor de provincie, om werk van te maken in het kader van de startnotitie die wij recent met u gedeeld hebben en dat te
3950 laten neerslaan in zowel een goed kader als in een goed uitvoeringsprogramma, want ik denk dat het met name komt te zitten in hoe gaan wij het handen en voeten geven. Over een aantal opmerkingen die zijn gemaakt over wonen, heeft mijn collega Geldhof al het een en ander opgemerkt. Er zit een duidelijke ambitie om juist met corporaties te gaan kijken hoe wij daar een slag in kunnen slaan. Dan kijk ik nog even naar de opmerkingen van GL, die refereerde aan de
3955 brief van de gemeente en de diverse milieuorganisaties. Nu is het zo dat daar al een mondelinge vraag over wordt gesteld – ik dacht door de SP – dus ik neem aan dat dit op een later moment terugkomt. Ik kan er dit wel van zeggen, u refereerde met name aan de situatie tussen Amsterdam en de provincie en met name aan de houding van de D66-fractie hier en de D66-

fractie daar. Binnen elke partij zijn er soms verschillen van mening. Ik hoef maar te wijzen naar
3960 de brief van Medemblik bij het windpark Westfrisia, die is mede ondertekend door de fractie van
GL. Het kan soms gebeuren dat je het niet helemaal met elkaar eens bent. Overigens is het zo dat
ik ook met uw Staten heb afgesproken dat op het moment dat wij constateren dat de kaders echt
knellen en dat wij onze opgave van 685,5 MW niet kunnen halen, wij direct bij u terugkomen om
daar de discussie over te voeren. Wat dat betreft staat die afspraak er nog steeds. Maar op dit
3965 moment en dat heeft u ook kunnen zien in de voortgangsrapportage, is er geen reden om de
kaders nu ter discussie te stellen. Ik voeg daaraan toe richting de heer Hietbrink, uw fractie heeft
tenslotte ook in 2014 en 2015 – zij het tandenknarsend – ingestemd met het huidige beleid.
Circulaire economie heeft u ook aangekaart, terechte opmerking. Ik kan u toezeggen dat wij in
het begin van het voorjaar van 2016 wij met een startnotitie daarover komen. Inmiddels binnen
3970 MRA-gebied al druk bezig om te kijken hoe wij daar gezamenlijk in kunnen optrekken, want ik
denk dat daar een enorme kans ligt om de circulaire economie een goede vorm te geven. Er
wordt ook gedacht aan eventueel een ambassadeur, zoals wij die ook kennen voor de
warmtenetten, dus iemand die als een vooruitgeschoven post het gebied in kan gaan, met
bedrijven kan praten om te kijken van, hoe kun je die gaan inschakelen en hoe zorgen wij dat die
3975 circulaire economie ook echt vorm kan krijgen. Het klopt dat wij hier op dit moment geen geld
voor gereserveerd hebben, maar als ik met de startnotitie bij u terugkom en wij komen tot een
uitwerking van beleid, op dat moment kunnen wij feitelijk gaan kijken of er daadwerkelijk
middelen voor nodig zijn, over hoeveel dat gaat en op welke wijze kunnen wij daar ruimte voor
vinden. Ik ga door naar de CU/SGP. U heeft het ook gehad over de trein en dergelijke. Er was een
3980 motie van u om startkapitaal beschikbaar te stellen om juist kleinschalige energie-initiatieven te
ondersteunen. Ik kan mij herinneren dat collega Bond daar iets over gezegd heeft, maar wat ik
wil zeggen, is dat wij op dit moment bezig zijn om die kaders vorm te geven en juist vanuit het
fonds van 10 miljoen euro zou het heel goed kunnen dat het binnen dat fonds een plek zou
kunnen krijgen. Ik ben niet voorshands bereid om te zeggen, laten wij dat bedrag er dan maar op
3985 die manier uitfietsen en daar specifiek voor alloceren. Ik wil liever het pad volgen zoals wij dat
hebben afgesproken. Startnotitie, kadernota, beleidsmiddelen, uitvoeringsprogramma en dan
weten wij precies hoe het geld kan landen. U zit erbij om mij daarbij te helpen en te
ondersteunen om daar een goed beleid op te maken. Dan de coalitiefracties. Ook de heer Annaert
heeft aangegeven dat hij vindt dat energietransitie heel veel kansen biedt. Hij heeft met name
3990 ook verwezen naar Thorium als een mogelijkheid. Het staat ook in het coalitieakkoord dat dat in
een breed onderzoek meegenomen wordt. Ik kan u wel melden dat wij vorige week in het college
een ECN-rapport hebben vastgesteld, dat met name gaat over de ruimtelijke effecten van de
energie-transitie in Noord-Holland. Daar wordt Thorium ook in meegenomen. Het komt
binnenkort naar u toe en ik denk dat het goed is als u daar kennis van neemt, want dat schetst
3995 een goed beeld van wat de verwachtingen rond Thorium moeten en zouden zijn. D66 heeft
aangegeven, niet alleen bestaande, maar ook nieuwe technieken. Ik denk dat daar het hele beleid
op gestoeld is. Je kunt de snelste slag maken met de technieken die wij nu kennen. Aan de
andere kant, je moet niet stil blijven staan, want je weet niet wat er het komende jaar op je
afkomt. Ik denk dat wij alle middelen nodig zullen hebben om richting een CO₂ neutraal Noord-
4000 Holland te kunnen komen. Dan wil ik de moties en amendementen nalopen. Motie 56 van de
PvdD over onderzoek naar de gevolgen van de klimaatverandering. Zij roepen op om een

integraal onderzoek te doen. Het klinkt heel erg sympathiek en dan weet u meteen, ai, dat is dodelijk, maar het komt er feitelijk op neer dat dit een opgave is die je op landelijk niveau zou moeten doen, want het heeft geen zin om een integraal onderzoek alleen voor de provincie Noord-Holland te doen. Wat dat betreft zou ik dat niet op die manier doen. Wat ik wel belangrijk vind, is dat wij nu een onderzoek doen – zoals ik ook tegen de heer Annaert zeg – naar wat houdt dat nou precies in, welke energietransitie heeft welke gevolgen voor de ruimte in de provincie en hoe moet je daar een afweging in maken van welke vorm van energie daarbij vooropstaat. Dat is denk ik een goede benadering. Voor de rest ontraad ik de motie vanwege wat ik zo juist heb gezegd. Dan motie 61, die ook al door mijn collega Post is beantwoord. Daar heb ik eigenlijk al het een en ander over gezegd, ook in een eerdere richting van de CU/SGP. Het is met de startnotitie begonnen. Binnenkort komt de circulaire economie, dus ik heb zoiets van, het komt allemaal terecht straks in de begroting en dan kunt u kennis nemen van hoe wij daar op een goede manier invulling aan durven te geven. Dan amendement 11 van de CU/SGP. Daar wordt onderdeel 4 in genoemd. Daar heb ik het net al even over gehad, de allocatie van 4 miljoen euro voor een nieuwe reserve. Ik heb gezegd, doe dat nou nog niet. Laten wij eerst even kijken hoe wij met de fondsen invulling kunnen geven aan de opgave die u benoemt, want die herken ik ook. Ik zou zeggen, niet op deze manier nu, laten wij eerst het werk afmaken wat betreft de startnotitie en de middelen die daarbij horen. Dan motie 62, zeewier als energiebron. Ik adviseer positief, want ik heb net aangegeven om ook naar alternatieven te kijken dan alleen naar alles wat al bestaand is. Dit is nu zo'n alternatief waarvan al op kleine schaal mogelijkheden verkend worden en dergelijke. Ik denk dat het interessant is om juist ook samen met bijvoorbeeld een organisatie als ECN te kijken, wat kunnen de perspectieven zijn voor een provincie als Noord-Holland. Ik zal deze vorm mee nemen in de beleidsagenda Energietransitie. Dan de motie Energie Onderzoekscentrum Nederland, ECN, breed gesteund. Ik heb er nog wel een vraag bij. Soms moet je oppassen met allerlei dingen toezeggen als je er toch wel enigszins positief tegenover staat. Wat wordt er bedoeld met 'alle krachten aanwenden'? Dat zou nog wel eens kunnen betekenen dat u zegt van, krachten die zich tot de financiële middelen strekken en dan hebben wij een andere discussie, want dat zou betekenen dat wij in het gat springen dat het Rijk laat. Dat lijkt mij niet de bedoeling, maar ik hoor het graag.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Het gaat vooral om uw overtuigingskrachten.

Gedeputeerde **DE VRIES**: Nou, laat ik daar dan maar mijn best voor doen. Het is in ieder geval zo, ik ga op 9 december op werkbezoek bij ECN, dan zal ik deze motie onder de arm meenemen, mocht hij aangenomen worden. Daarnaast is het zo dat het college sowieso erkent dat behoud van ECN belangrijk is, zowel voor kennis als voor werkgelegenheid in de provincie. Aan de andere kant zie ik ook wel mogelijkheden om bijvoorbeeld met EFRO-middelen van Kansen voor West II, EFRO-middelen die bij Interreg zitten, maar ook ons eigen Participatiefonds duurzame energie aan te wenden of hen er in ieder geval op te wijzen dat als zij projecten hebben, die daaraan kunnen voldoen, dat ze die kansen moeten grijpen. Dus wat dat betreft voldoende aanknopingspunten om dit op die manier op te pakken. Dat was hem.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Bond had nog twee nabranders, dacht ik.

4045

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter, er is net een derde bijgekomen. Wij zijn vorige week bij minister Kamp geweest, de CdK en ik, en daar hebben wij ook bepleit wat het belang van ECN is voor de provincie Noord-Holland, maar zeker ook nationaal. Ik was twee antwoorden vergeten. Dat was de vraag van de VVD over wat wij doen aan de actuele stand van de visserij. In de afgelopen
 4050 anderhalf jaar hebben wij twee bijeenkomsten georganiseerd voor de visserij. Een in Augusta en de tweede ook in Augusta en de derde in Pre-Sail op de boot. Afgelopen vrijdag heeft de visserij zelf een bijeenkomst georganiseerd. Daar waren wij heel blij mee als provincie. Daar werd natuurlijk het probleem van de aanlandingsplicht besproken, maar ook de pelagische visserij en de kottervisserij. Die had ik mee kunnen nemen in het eerste deel van mijn beantwoording naar
 4055 de heer Van Liere toe. Ook de visserijbestanden gaan goed. IMARES heeft daar een zeer indrukwekkende presentatie gehouden. Als je ziet dat de inzet van de vissers geleid heeft tot quota die allemaal weer voldoen aan de regels internationaal. De aanlandingsplicht is nog wel een aandachtspunt. Voor de IJsselmeervisserij zit ik aan tafel met de staatssecretaris over bestuurlijk overleg IJsselmeervisserij. Dat is wat wij actief doen. Uw andere vraag was gericht op
 4060 minder regeldruk en die gaat het hele college aan, maar die is nog niet beantwoord. Het college wil heel graag kijken naar minder regeldruk als het gaat om, neem je dat mee in de besluiten die wij nemen over de volle breedte, wat betekent dat nu voor een bedrijf. Ik kijk daarbij nadrukkelijk ook naar PS zelf, want die spelen ook vaak een rol in subsidies en subsidieregelingen. Wij willen best kijken in de besluiten die het college neemt, of daar extra regeldruk uit voortkomt en dat wij
 4065 de ambtenaren vragen om daar eens naar te kijken. Wij willen voorkomen om weer drie fte aan te nemen om dat op te nemen, want dan bereikt u het tegenovergestelde van wat u volgens mij wilt bereiken.

4070

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Het laatste is het minste dat wij willen bereiken met de motie die ik in gedachten had. Wij hebben hem nog niet ingediend afhankelijk van uw antwoord. Waar het ons om gaat is, ambtenaren gaan aan het werk, die schrijven een notitie en die moeten heel veel dingen afwegen. U krijgt een advies als het goed is, dat is gebruikelijk, waar allerlei vaste punten in staan van, hoe zit het met de financiën en formatieve aspecten? Wat wij graag zouden willen zien, is dat wij ergens in de notitie die naar de Staten komt, kunnen zien en dat
 4075 hoeft maar een klein stukje tekst te zijn, maar dat wij zien, er is inderdaad gekeken naar het element regeldruk en dat heeft deze of deze uitkomst gehad. Dat is wat wij beogen en aan u vragen. Als u zegt, daar zijn wij gaarne toe bereid om voortaan in dat soort stukken ook aan dat onderwerp even aandacht te besteden, dan laten wij de motie achterwege en dan doen wij het met uw antwoord.

4080

De **VOORZITTER**: Ik denk dat het verstandig is toe te zeggen dat het college de Staten nader zal informeren over hoe wij hiermee om willen springen. Dat zou betekenen dat de motie voorlopig in de zak blijft, maar er komen natuurlijk weer talloze andere kansen. Zullen wij het zo doen?

4085

Gedeputeerde **BOND**: Ik zie mijn collega's knikken, dus wij zijn bereid om daarin mee te gaan. Dank.

De **VOORZITTER**: Dan is daarmee een eind gekomen aan de eerste termijn van het college. Ik zit even naar mijn horloge te kijken. Bestaat er behoefte aan een beperkte schorsing bij de Staten om te praten over de moties? Die behoefte is er niet? Ik ken de heer Van Eijk goed. Hij moet aan vijf minuten voldoende hebben om die moties langs te lopen. Tien. Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering. Het woord in tweede termijn is aan de heer Van der Sluijs.

Tweede termijn

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter, ik zal het zo kort mogelijk proberen te houden. Op de allereerste plaats, gedeputeerde Bond hartelijk dank dat ook hij voor openheid en transparantie is. Dat gezegd hebbende, de begroting 2016 50.000 euro voor acht fietsen of vierentwintig voor 100.000 euro, heb ik voorbij horen komen. Partijen die zich zorgen maken over de begroting van Noord-Holland en daarom de opcenten willen verhogen, maar geen geld structureel beschikbaar willen stellen voor een herdenking met een grote lading. Wat de coalitie wel heeft geregeld, is een doekje voor het bloeden van 5.000 euro voor het jubileumjaar, terwijl de Willem Arondéuslezing ook geen kerntaak is en wel doorgaat en waar wij PvdA- en D66-prominenten uitnodigen voor een mooi verhaal. Mijn vraag is, gaan wij die dan ook schrappen?

De **VOORZITTER**: Het spijt mij dat ik even moet interveniëren, want er worden geen politici of mensen met een politieke kleur voor uitgenodigd bij de lezing en iedereen zit daar verder bij.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dan de motie, het tegengaan van impliciete besluiten in Statenvoorstellen. Een motie van gelijke strekking is ook in Limburg ingediend en die is daar unaniem aangenomen. Misschien is dat omdat de mensen daar met de Limburgse taal te maken hebben en dan wil je al gauw duidelijker taal en geen ambtelijke. Ik dank u voor uw aandacht.

De **VOORZITTER**: Dank u zeer, u hebt het inderdaad kort gehouden. Mevrouw Alberts.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, van de kant van het college. Het is mij niet geheel en al helder wat de PVV doet met de door haar ingediende moties.

De **VOORZITTER**: Als het niet gezegd is, dan blijven moties gewoon staan.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Dank voor de beantwoording. Ik ben blij dat gedeputeerde Post de redenering van de SP over rail volgt. Wij gaan daarop door, daar kunt u op vertrouwen en daar komt dus een vervolg op. U waarschuwt wel dat de prijs van rail tien keer zo duur is, maar dat gaat wel voorbij aan het uitsparen van andere kosten. Dan heb je het over alles wat wij nu investeren in luchtkwaliteit, daar gaat ook geld naar toe en eigenlijk zou je dat op een hoop moeten gooien en dan voor rail gebruiken. De discussie over de A9 volgt nog. U begrijpt wel, wij hebben een schot voor de boeg genomen en dat zal de volgende keer vervolgd worden. U zegt over de A8/A9, die weg gaat er gewoon komen, maar er is ook een nulplusvariant. De vraag is of daar de volledige 50 miljoen euro voor nodig is. Wij hebben dus ook gezegd, wij kiezen voor de helft van dat bedrag en dat gaan wij inzetten voor andere zaken. Het hele bedrag is wat ons

betreft niet nodig. Dan zegt gedeputeerde Geldhof over verduurzaming, de 10 miljoen euro is een vliegwiel om meters te kunnen maken, maar wij zitten toch wel met de constatering dat corporaties het op het ogenblik financieel nog steeds heel erg moeilijk hebben en dan is die 10 miljoen euro niet toereikend. Als u zegt vliegwiel, waar komt dan de rest van het geld vandaan?

4135 De heer Talsma zegt, wij doen er alles aan om het NNN te voltooien en zegt, dat moet wel zorgvuldig gebeuren, maar die geruststellende woorden van 'wij zijn ermee bezig' overtuigen ons toch niet. Ik heb al wat berekeningen laten horen, waardoor wij denken dat u het niet gaat halen en dat versnelling noodzakelijk blijft. De heer Bond zegt, ik wil niet vooruitlopen op Pallas, maar dat doet de SP wel. U zegt om te beginnen, het besluit is opgeschort, weliswaar enkele weken,
4140 maar voor ons is dat een eerste stap en ik heb geleerd dat van uitstel afstel komt en dan is het ook goed om na te denken over wat je met het geld meer kunt doen, meer in de richting zoals wij hebben voorgesteld. De pilot herstructurering. De heer Bond zegt naar aanleiding van ons interruptiedebatje, het wordt wel op de agenda gezet bij gemeenten. Ik interpreteer dat als geen bezwaar, als preadvies op onze motie. Tegen de heer Loggen zeg ik nog een keer, neem nou de
4145 berekeningen van de SP mee in de voorbereiding van de Water- en Recreatievisie voor de bootverbinding, want daar zat ook een variant in die zonder subsidie mogelijk was. Dan doet het er helemaal niet toe of het OV is of recreatie. Over de moties heb ik nog een aantal opmerkingen. Motie 40 van de PVV vinden wij nogal heel erg impliciet, ik heb geen idee wat u daar hebt opgeschreven. Misschien dat u daar nog een keer iets over kunt zeggen, maar voorlopig denken
4150 wij, wat staat er nou. Dan 41. U hebt gezegd, in het register staat elke keer anonymus. Nou heb ik even een steekproef gedaan bij die lijsten van subsidieverstrekking, maar daar staan gewoon namen achter, de gemeente dinges en zo, dus die worden gewoon benoemd. Ik heb het niet kunnen vinden. Kennelijk hebben wij in verschillende lijsten gekeken. Dan motie 42, u hebt geen dekking gevonden. Ik zou zeggen, steun die van de SP, want daar staat wel een dekking in en dat geldt ook voor amendement 12, dat is een eenmalig amendement. Wij hebben juist gezegd, kijk
4155 nou, dit is een structurele oplossing, doe daar nou aan mee. Ik roep u allen op om motie 42 te steunen. Motie 48 over de opcentenverhoging. Dat vinden wij een heel slecht instrument om voor elkaar te krijgen wat je nou opschrijft in die motie. Wat dat betreft gaan wij mee met het preadvies. De PvdD vraagt met motie 56 om een onderzoek, maar er is een rapport, het PBL-
4160 rapport waar eigenlijk alles al in staat. Dus wat wilt u nog meer onderzoeken dan wat al in dat rapport staat? Ik begrijp het niet. Misschien kunt u dat straks in uw beantwoording toelichten. Dan nog een vraag over motie 62, de zeewiermotie. Wij vinden het wel lastig om hier meteen ja tegen te zeggen, want dit is eenzijdig kijken naar energie, maar er kan ook concurrentie met voedsel dreigen. Denk even aan palmolie bijvoorbeeld. Ik zou zeggen, zou u dat in het onderzoek
4165 willen meenemen en moeten wij de motie op die manier lezen? Ik hoor graag straks nog even uw antwoord. Dan de moties van de SP, 44, de ganzen, trekken wij in. Die gaat dus helemaal niks meer doen. Motie 43 zullen wij aanhouden en mogelijkerwijs op terugkomen als de discussie over de verraling niet goed loopt en voor 46 hebben wij een aangepaste tekst, die is handgeschreven maar wel duidelijk. Ik vermoed dat men daar gewoon uitkomt. Die gaat over de
4170 jeugddebatten. Wij hebben gezegd dat voor initiatieven om de jeugd bij de provinciale politiek te betrekken, financiële ondersteuning zeer gewenst is en wij hebben iets gedaan aan de dekking.

De **VOORZITTER**: Die moet dus nog wel even verspreid worden. Dank u zeer.

4175 De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, gezien de korte tijd die wij nog hebben, wil ik even kort ingaan op de moties die wij hebben ingediend en op sommige punten een korte toelichting geven. Wij zullen die moties niet intrekken en gewoon in stemming brengen. Ik ga niet uitvoerig in op alle andere moties, dat zijn er nogal wat. Dat ziet u straks bij de stemming. Even kort, motie 48, ik heb zowel het college als de SP horen zeggen dat wij de motorrijtuigenbelasting
4180 willen verhogen om de Reserve Groen gezonder te maken. Dat is maar net hoe je ernaar kijkt. Wat wij eigenlijk voorstellen is dat wij in de Staten een keer de principiële discussie met elkaar gaan voeren of wij, als wij telkens meer in infrastructuur en onderhoud daarvan storten, vinden dat er ook een moment moet zijn om daar de motorrijtuigenbelasting voor te verhogen. Dat is wat wij voorstellen, namelijk datgene wat er in de begroting staat voor PMI en PMO structureel.
4185 Dus een deel van de verhoging van de infrakosten de komende vier jaar, om daar de motorrijtuigenbelasting voor te verhogen en het geld dat dan vrijkomt, daarvan stellen wij voor om dit in de Reserve Groen te storten. Het is een belangrijk nuanceverschil en ik wilde u dit niet onthouden. Motie 49, daar is kort bij interruptie al over gesproken. Ik wil er toch even bij zeggen, wat wij niet zo goed snappen, er is budget voor topsportevenementen en sponsoring. Dat is
4190 volgend jaar 600.000 euro. Wij gaan het cultuurbeleid pas in de tweede helft van het jaar vaststellen. Wij zouden denken, zorg nou dat dat geld goed uitgegeven wordt. Wij hebben een concreet voorstel gedaan. De Karavaan gaat het niet redden tot eind volgend jaar, dus wij zouden zeggen, gewoon doen. Motie 50, daar hebben we net al enige discussie over gehad, maar wij stellen niets meer of minder voor dan voor dat deel van de beleidsagenda Economie en
4195 Landbouw, alleen voor zover het betrekking heeft op verduurzaming van de landbouw, om daar biodiversiteit als leidend principe te hanteren. Er zijn beperkte middelen, dus prioriteer dat duidelijk. Dat leek ons een mooie opdracht voor GS. Motie 51 hebben wij mede ingediend met de PvdD. Gedeputeerde Talsma zei, daar kunnen wij op zich niet tegen zijn, maar er staat een belangrijk ding in. Wij willen graag dat er volgend jaar in 2017, een uitspraak komt over hoe wij
4200 de Reserve Groen gaan dekken. Als algemeen punt, voor ons is eigenlijk en daar worstelen wij heel erg mee, juist het op niveau brengen van de reserve heel erg belangrijk. Wij hebben sterk het gevoel dat met deze begroting de rekening echt wordt doorgeschoven naar komende bestuursperioden en wij vinden het te gemakkelijk om te zeggen, dat zien ze dan tegen die tijd wel. Het is een verplichting die wij hebben om het in 2027 af te ronden. Die rekening gaat niet
4205 weg en wordt per jaar alleen maar hoger. Wij vinden het onverantwoord om daar nu niets aan te doen en het zal straks bij onze beslissing om voor of tegen de begroting te stemmen, een belangrijke rol spelen.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, in eerste termijn heb ik geprobeerd een brug te slaan met
4210 vijftientwintig jaar geleden waarbij een bestuursstijl van wetenschappelijk geïnformeerde bestuurders een probleem erkenden, achteruitgang van biodiversiteit. En een plan schreven voor de lange termijn om dat op te lossen. Ik hoor in deze Staten brede overeenstemming dat er een probleem is met de biodiversiteit en dat er iets gedaan moet worden aan de klimaatverandering, hoewel sommige partijen bijna angstvallig het woord willen vermijden. Maar ik zie niet een groot
4215 plan om dat aan te pakken. Wat ik wel hoor, het zijn in ieder geval geen bezuinigingen op het programma Groen. Mij is niet helemaal duidelijk wanneer de Staten ooit voorwaardelijk geld

beschikbaar hebben gesteld. Ik heb daar nooit in enig document enige aanwijzing voor kunnen vinden. Wij wilden gewoon de EHS afmaken en daar is 12,5 miljoen euro in gestoken en dat is nu stap voor stap wegbezuinigd. Dan worden wij daarmee geconfronteerd op het moment dat wij
4220 een doorkijk hebben naar de lange termijn. Dan zien wij een boekhoudkundig probleem. Ik weet niet welk ander probleem de gedeputeerde had aangetroffen dan een boekhoudkundig probleem, als hij een boekhoudkundig onderzoek doet, maar dat is kennelijk niet een heel groot probleem. Want wij gaan het niet zo maar vooruitschuiven, wij gaan het heel ver vooruitschuiven, want het speelt pas een paar collegeperiodes verderop. Dan sluit de gedeputeerde af met: "Ik denk dat het
4225 wel goed gaat." Ik denk dat als het amendement dat wij hebben ingediend om de bezuiniging op schoon water tegen te gaan, zouden vervangen door "Wij denken dat de dekking wel goed zal gaan", het niet in een klap acceptabel zou worden voor de coalitie en dan vind ik dat er met twee maten gemeten wordt. Wij gaan niet over de keuzes van volgende colleges, maar wij kunnen wel hun problemen een stuk groter maken door het geld dat nu beschikbaar is, snel uit te geven en
4230 niet voldoende te reserveren voor de ambities die wij zelf wel hebben. Dan wordt de uitdaging wel heel erg groot. Als je echt serieus de ambitie hebt om in 2027 de EHS zoals die nu gepland is, wilt afmaken, je alleen maar voor de motie die ik met de heer Hietbrink heb ingediend, kunt stemmen, omdat dat de enige wijze is om het tekort dat wij nu zien aankomen, op te lossen. Ik heb wel begrip voor de gedeputeerde die ik nu iets anders zal noemen, dat hij niet de
4235 gedeputeerde Jacht genoemd wil worden. Het lijkt mij ook vreselijk om gedeputeerde Jacht te moeten heten. Er is toch iets met dat woord, begrijp ik. Maar ik was toch een beetje in verwarring toen ik een initiatiefvoorstel over plezierjacht indiende. Dat ging eigenlijk over de milieuverordening, over geluidbelasting, en niet de gedeputeerde Milieu kwam, maar de gedeputeerde, nou ja. Ik constateer in ieder geval wel dat deze gedeputeerde geen antwoord
4240 heeft gegeven op de vraag.

Gedeputeerde **BOND**: De naam is Bond, Jaap Bond.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Interrumpen is voor Statenleden, u heeft een tweede termijn. U
4245 heeft mijn vraag in eerste termijn, namelijk wel een deel van die 85% van de biodiversiteitsachteruitgang in de Waterleidingduinen komt door de damheren. Ik denk namelijk dat het een heel rond getal is. Wij zijn het namelijk niet oneens of biodiversiteit op de ene of andere plek belangrijker is, het gaat erom dat het probleem niet bestaat in de Waterleidingduinen, althans niet in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

4250 De heer **ANNAERT** (VVD): Het doet de VVD natuurlijk ontzettend veel deugd dat ook de PvdD heel erg op de centen wil letten. Daar zijn wij ook altijd groot voorstander van. Dan komt hij elke keer met, ja, wij moeten de zaak niet vooruitschuiven, nieuwe colleges niet opzadelen met en dan hoor ik elke keer en ik hoor het de heer Hietbrink ook al zeggen, 2027. Ja, 2027, wat is dat
4255 eigenlijk voor een termijn, door wie is die bepaald?

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Dat staat in het Natuurpact. Dat heeft het IPO ook getekend. Ik ken de VVD als een bestuurspartij die zich heel erg committeert aan dat soort afspraken.

4260 De heer **ANNAERT** (VVD): Dat klopt, maar het is in ieder geval geen wettelijke termijn. Dat bent u met mij eens?

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Nou, het is een bestuursakkoord, wat u getekend heeft.

4265 De heer **ANNAERT** (VVD): Als u ook een partij bent van vooruitkijken, kan het ook zijn dat de omstandigheden die zich op dat moment voordoen, provinciebreed overigens, anders gezegd, bent u het met mij eens dat alles wat opgeschreven staat, ook niet per definitie betekent dat het altijd zo zal zijn.

4270 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Dat ben ik zeker met u eens, maar 2027 had zeker onze voorkeur niet, wij vonden dat het al veel eerder af had moeten zijn, maar er is nu eenmaal getekend voor 2027, dus ik zou zeggen, tempo nu, voor iedereen die getekend heeft.

4275 De heer **ANNAERT** (VVD): Ik ben blij dat u het met mij eens bent dat het dus altijd kan veranderen.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ja, ik denk niet dat u dan helemaal de kern van het betoog heeft meegekregen. Ik zal de amendementen en moties langslopen, want er is daar een en ander over gezegd. De motie Binnenstedelijk groen, wij willen zoveel mogelijk de verstedelijking concentreren in stedelijk gebied om het groen te beschermen. Dat betekent dat er meer gebouwd moet worden binnen steden en dan is een parkje toch verleidelijk, want dat is lekker gemakkelijk. Daarmee krijg je ontgroening van de steden. Daarmee verplaatsen wij feitelijk het probleem naar binnenstedelijk gebied. Ik denk niet dat dat de bedoeling is en dat is de kern van onze motie Groenbehoud binnenstedelijk gebied. Programma 2, niet meer dan 50%. Ik vind dat een heel redelijke eis. Ik had vooral in mijn achterhoofd, de PvdA die zei, wat was het ook al weer in de verkiezingscampagne? Wij zijn klaar met asfalt. Dan is 50% een hele voorzichtige eis, dus laten wij daar eens mee beginnen en kijken hoever we komen. Wij onthouden heel veel van wat de PvdA zegt in de verkiezingscampagne. Zou u ook moeten doen. Dan A9, die gaat overigens niet over de A9, maar over schoon water. Er staat heel duidelijk in de begroting, 260.000 euro wordt van het operationele doel schoon water verplaatst, overgeheveld naar een ander belangrijk doel, dijken veilig houden, ruimtelijke kwaliteit, prima, maar dat is daarmee dan dus niet meer beschikbaar voor schoon water en dus een bezuiniging. Gelukkig hebben wij daar een oplossing voor. Wij behouden het nog even bij de reserve Recreatief water. Daar zit 1,8 miljoen euro in. Ik heb de gedeputeerde niet horen zeggen dat hij allemaal al overtekend is, dus daar is nog geld beschikbaar om het voor een jaar te regelen en dan kunnen wij volgend jaar verder kijken. Niet ideaal, maar je moet wat doen voor schoon water af en toe. Ik denk niet dat als ik het zou vervangen door, nu we zien het wel met dat geld, dat u het dan wel ineens acceptabel zult vinden. Motie Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Ja, ik heb het idee dat GS en de PvdD het op dit punt helemaal eens zijn, alleen dat GS niet heel goed gelezen hebben wat er in de motie staat.

4300 Het gaat namelijk over de maatregelen die wij gaan subsidiëren, dat wij die van tevoren bekijken of die wel zinvol zijn. Daarvoor verwijs ik juist naar waar door de SP naar verwezen is, het rapport van het PBL, waarvan zij klaarblijkelijk veronderstelden dat wij het niet kenden. Dat PBL-rapport,

daar staat namelijk heel duidelijk in dat het onmogelijk is om de bijdrage van Deltaplan Agrarisch Waterbeheer in kaart te kunnen brengen, omdat het nog veel te weinig concreet is en dat daardoor niet duidelijk is wat de resultaten zouden kunnen zijn. Op basis daarvan hebben wij gezegd, dan willen wij in ieder geval weten dat als wij er subsidie aan geven, het wel resultaat heeft. Motie zeewier, mijn vraag is aan D66, de ecologische effecten van de zeewierteelt, worden die meegenomen in het onderzoek? Als dat zo is, dan kunnen wij voor stemmen. Nou ben ik er niet heel erg chronologisch doorheen gegaan, maar mij viel nog wel op dat de VVD zei dat natuur en economie vooral samen moesten gaan. Vervolgens ging het over regels stellen voor de visserij. Nee, het ging over regels weghalen voor de visserij, want dan is er een knel tussen natuur en economie. Ja, dan moet de natuur toch maar eventjes wachten. Schaalvergroting in de landbouw eigenlijk hetzelfde verhaal. Wanneer dat samengaat, is normaal gesproken iets wat van twee kanten komt.

De heer **ANNAERT** (VVD): Kijk, dat is nou precies de goede samenvatting aan het einde. Het gaat om de balans der dingen. Dat heb ik beoogd in mijn beschouwingen aan te geven namens onze partij, als het om visserij gaat. Ook daar moet wat ons betreft een balans blijven tussen natuur en gewoon je business kunnen uitvoeren.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik denk dat wij het inderdaad al snel eens zijn dat de balans op dit moment volledig zoek is. Overbevissing is een enorm probleem, daar valt zeker wat aan te passen aan de regels.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Ik dacht de gedeputeerde daar iets heel anders over horen zeggen.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ja, dat zal. Maar voorzitter, met een punt dat de VVD aanroerde, was ik het wel roerend eens. Fossiele brandstoffen hebben het probleem dat ze opraken. Dat klopt, daarom is echt duurzame energie niet iets wat op termijn op raakt. Nou heeft ECN een rapport geschreven over Thorium en wat blijkt, dat raakt ook op. Het onderzoeksinstituut waarvan u zegt, dat moeten wij vooral behouden voor Noord-Holland, concludeert dat Thorium raakt op een gegeven moment toch op. Dat valt helaas dan niet onder duurzame energie, maar ja, het staat in het coalitieakkoord.

De **VOORZITTER**: U hebt uw betoog afgerond?

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Dank u, voorzitter.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, ik wil mij alleen houden aan de moties die wij hebben ingediend. Wij vinden de beantwoording van GS zeer teleurstellend, maar begrijpelijk gezien het feit dat GS zorg absoluut geen taak voor hen vinden en het allemaal geweldig vinden gaan bij de gemeenten. Wat betreft onze laatste motie, we houden ze allemaal aan.

4345 De **VOORZITTER**: Even specifieker, want dat is voor de voorzitter wel handig. Zou u ze even op nummer langs willen lopen?

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ja. Motie 57, daarvan heeft mevrouw Post gezegd dat ik maar even moest kijken, omdat de ONH dit in het verleden al heeft ingediend. Mij is nog steeds niet
4350 duidelijk of GS daar wel of niet een antwoord op kunnen geven of het wellicht niet uitvoerbaar is of iets dergelijks. Wij trekken hem niet in.

De **VOORZITTER**: Aanhouden dus. Stemmen de overige indieners daarmee in? Aanhouden, oké.

4355 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Motie 58 handhaven wij. 57, 58 handhaven wij en 59 ook. Motie 60 houden wij aan, omdat mijnheer Talsma heeft gezegd dat er een startnotitie komt over de arbeidsmarkt. Daar hebben wij zeer hoge verwachtingen van, want hij heeft gezegd dat ouderen wel degelijk door GS worden meegenomen, dus wij gaan het in de commissie bespreken en dan komt hij waarschijnlijk nog terug in het uitvoeringsprogramma.

4360 De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Klein, die eigenlijk geen spreektijd meer heeft, maar ik wil hem graag toestaan zijn twee belangrijkste opmerkingen nog te maken.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dank voor uw coulance. Ik zoek het belangrijkste, dat is het
4365 amendement 10 over de actieve rol huisvesting van erkende vluchtelingen. Het is goed om te horen dat het beleid is aangepast in de richting die wij suggereren. Wij denken dat het daarom goed is om dit te verwerken in de tekst van de begroting en daarom willen wij het amendement graag in aangepaste vorm indienen. Dat betekent dat de output die er staat, wordt herschreven tot: "Er is actief met gemeenten meegedacht met betrekking tot huisvesting voor
4370 verblijfsgerechtigden. Dit is gebeurd via kennisuitwisseling, inventarisatie van knelpunten, enzovoorts."

De **VOORZITTER**: Er moet dus wel een nieuwe tekst komen, want die moet ook even uitgedeeld worden.

4375 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik zal hem zo pakken. Mijn andere opmerking gaat over de motie 61 uitwerking beleidsdoel 4.2. Ik begrijp dat wij daar van het college de volledige ruimte in krijgen, maar dat zij er geen voorzet voor willen doen. Ik trek deze motie in en zal ambtelijke bijstand vragen voor de eerste uitwerking.

4380 De **VOORZITTER**: Motie 61 is ingetrokken. Voor het amendement krijgen wij een alternatieve tekst. Dan is het woord aan de heer Leever en daar geldt precies hetzelfde voor. De spreektijd is op. De twee belangrijkste opmerkingen.

4385 De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter, staat u mij toe dat ik het vanaf deze plek doe, dat bespaart wat tijd. Wij zullen straks bij de stemming over de moties en amendementen kenbaar maken of wij voor of tegen zullen stemmen. Bij deze is mijn antwoord vervuld.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, gezien de tijd zal ik mij uiteraard ook beperken. In eerste
4390 instantie de reactie van het college van GS. Op bijna al onze vragen is antwoord gegeven,
waarvoor dank uiteraard. Een ding is nog open blijven staan, ik heb iets gezegd over de
ontwikkeling van Schiphol sec als Luchthaven en de dossiers KLM en Transavia. Gezien de
economische importantie van Schiphol, vroegen wij aan het college of wij dat nou allemaal te
somber inzien, zeker ook waar het om de regie gaat die er wel of niet wordt gevoerd. Daar zou ik
4395 graag een korte reactie op willen hebben van GS, dan zijn voor de rest alle punten beantwoord in
mijn betoog. Dan loop ik toch nog even kort partijen door voor zover dat noodzakelijk is. De
PVV, had ik geen opmerkingen. De SP, ja. Voorzitter, altijd goed om complimenten van de SP te
krijgen. Mevrouw Alberts zei, trek nog niet de fles champagne open. Ik zou zeggen, een heerlijk
tomatensapje is ook welkom, dus hebben wij aanvaard mevrouw Alberts, want met het college
4400 zien wij toch ook als coalitie uw complimenten graag tegemoet. Dat snapt u heel goed. Het is
toch weer een paar keer voorbijgekomen door partijen die dat als vast item inmiddels van hun
beschouwingen hebben. Dat gaat om het asfalt. Wij worden ook wel eens asfaltfetisjisten
genoemd. Nou ja, iedereen moet een hobby hebben, zeg ik dan maar. Nog eens een keer de
feiten op een rijtje voorzitter, want waar hebben wij het eigenlijk over? Er is een keer door een
4405 water- en wegendeskundige, mijnheer Waterman, berekend over hoeveel vierkante kilometer wij
het nou eigenlijk hebben. Als wij nagaan dat Nederland uit 33.883 km² land bestaat en met water
erbij, zitten wij op 41.526 km². Als wij alle provinciale en rijkswegen in dit land zouden
verbreden, dan hebben wij het over 9 km². Hoe zo, wij gooien heel het land vol met asfalt? Laten
wij ook die feiten een keer onthouden, zou ik zeggen. Dan zijn er altijd weer partijen die het
4410 vooral bij de portemonnee van de burger zoeken. Dan heb ik het over de partijen die denken ach,
laat mij vooral toch de opcenten nog maar weer eens verhogen. Ik ben blij dat de PvdA dat voor
dit seizoen en dan heb ik het over het vierjarig seizoen, niet voor ogen heeft. Wat zij daarna wil,
dat zien wij dan wel weer. Maar de partijen die nu al weer oproepen om dat te doen, ja, dan denk
ik bij mezelf, de uitslag van de verkiezingen is niet voor niks geweest zoals hij is geweest. De
4415 burger van Noord-Holland zit niet te wachten op lastenverhoging, dus dan weten ze ook bij welke
partijen ze vooral niet moeten zijn. Over GL wil ik ook nog iets zeggen. Het is eigenlijk al door de
gedeputeerde gezegd hoe vervelend GL het misschien ook vindt, maar ook zij hebben ingestemd
met de 685,5 MW die voor Wind op land geldt en ongeacht – ik heb het ook in mijn betoog
gezegd – wat wethouders van Amsterdam of anderen ook schrijven, wij hebben dit weloverwogen
4420 gedaan en u hebt zelf ook erkend dat ook de kiezer van GL in West-Friesland dit niet ziet zitten,
dus wat dat betreft dat wij juist kunnen constateren dat het beleid dat ooit door deze partij, de
VVD is ingezet, nu Statenbreed wordt gedeeld en daar zijn wij natuurlijk heel content mee. De
PvdD. Het enige wat ik nog wil zeggen, want ook de heer Bond heeft al even gerefereerd aan de
jaren negentig en de zure regen. Bij mij viel iets op in het betoog van de heer Van Liere en dat
4425 was elke keer dat de naam van Joris Voorhoeve werd genoemd. Het is heel flauw misschien, maar
ik zou willen zeggen, u weet dat de heer Voorhoeve inmiddels een andere keuze heeft gemaakt
waar het zijn politieke interesse betreft en dat geeft misschien ook aan dat de VVD daar anders
over denkt dan hij, die nu lid is van D66. 50plus, daar hebben wij alle antwoorden van het college
over gehoord. CU/SGP, ik heb het al eerder gezegd, geen opcentenverhoging. Zoals gezegd, wij

4430 zijn content met de beantwoording en met datgene wat voorligt. Over de moties en amendementen zult u ons straks horen, net zoals alle andere partijen.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter, ik ga niet alle moties en amendementen bespreken. Ik volsta met een aantal algemene opmerkingen waaruit u als het goed is, kunt afleiden hoe wij straks
4435 gaan stemmen. Allereerst, ik cluster het maar, is er een aantal moties over natuur. De oppositie blijft maar framen dat wij bezuinigen op natuur. Het is al heel vaak gezegd dat dat niet zo is. Dat blijkt ook expliciet uit de besprekingen in het verleden. Sterker nog, de voorwaardelijke provinciale inzet was zelfs reden om voor te stemmen bij het Natuurakkoord. In de kaderbrief 2014, pagina 15, staat uitdrukkelijk dat wij dat geld uiteindelijk uit de reserve zullen halen als
4440 het Rijk over de brug komt. Dan hebben wij natuurlijk een onzekere toekomst in de reserve. Dat ziet D66 ook en D66 vindt dat wij daarover moeten spreken, maar vindt het nog voorbarig om nu al te reserveren voor 2027. Ik heb andere partijen al horen spreken over wat hun inzet in de volgende periode zou zijn. Ik heb al verhoging opcenten gehoord. Ik hoorde hier zelfs een termijn van 2027 is niet onzeker. Laat ik ook een voorschot nemen. D66 zal zich in de toekomst
4445 altijd blijven inzetten voor voldoende geld voor natuur. Daar wil ik het bij laten. Dan is er ook een aantal moties ingediend die zien op de zogenoemde plustaken. Het zal u niet verrassen, D66 is voor een kerntakenbeleid, juist omdat de kerntaken voldoende geld moeten krijgen. Daarom zullen wij niet voor moties stemmen die tot een uitbreiding van de plustaken leiden op het gebied van sociaal beleid of cultuur. Dan zijn er wat vragen over onze eigen moties. Ten aanzien
4450 van de OV-fietsmotie, die moet uiteraard niet zo gelezen worden dat wij het bedrijf OV-fiets van de NS willen steunen. Met de OV-fiets bedoelen wij gewoon een fiets die bij het OV staat en die door iedereen gebruikt kan worden. Volgens mij zijn er ook andere aanbieders, want in sommige steden zie je ook al van die fietsen die je uit een rek kunt halen en ergens kunt neerzetten. Dus van staatsteun is wat ons betreft geen sprake. De motie over ECN, wij kunnen de uitwerking die
4455 de heer De Vries heeft gegeven, volgen. Ten aanzien van zeewier, ik heb het ook al over wind en zon gezegd, je moet altijd een balans vinden tussen het opwekken van duurzame energie en de impact die het heeft op de omgeving, dus in het onderzoek zullen uiteraard ook de ecologische en voedselaspecten worden meegenomen. Dat mag u in die motie lezen. Ik zal hem niet aanpassen, maar dat hoort denk ik, in dat onderzoek thuis.

4460 De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Deze Statenperiode duurt nog bijna vier jaar. Dat geeft ons de gelegenheid om nog vier jaar lang met de heer Annaert en de zijnen wat te discussiëren over de vraag of als je veel wilt investeren ook in asfalt – los van de vraag of dat 9 km² moet zijn of meer of minder, minder zou ik willen zeggen – dat je dan op termijn wel onderhoudskosten hebt
4465 en die gaan zwaar op de begroting drukken. Dat zal gefinancierd moeten worden. Wat ik vandaag eerder gezegd heb, ik zie niet hoe je dat kunt zonder dat je de algemene middelen van de provincie, de opcenten verhoogt. Wij hebben nog tijd zat om erover te discussiëren en het is aan de kiezer om daar de volgende keer iets van te vinden. Dan een paar moties waar ik iets over wil zeggen. Motie 50, biodiversiteit spreekt ons heel erg aan, maar als je zegt, biodiversiteit als
4470 leidend principe, dan zeg je eigenlijk dat je andere uitgangspunten niet of minder weegt. Wat dat precies betekent, dat is iets waarvan wij zeggen, daar zou je eerst met elkaar goed in de commissie over moeten spreken voordat je dat zo vastlegt. In die zin vonden wij het jammer, wij

proefden toch een zekere uitgestoken hand bij gedeputeerde Bond, dat die door de indieners van deze motie niet is vastgepakt. Dat kan nog altijd. Als wij het wat zouden kunnen nuanceren, dan zouden wij er nog een heel eind mee komen, maar als dat niet kan, dan praten wij op een ander moment in de commissie daar wel verder over. Dan motie 51 over de toekomstige financiering van NNN. Mevrouw Zaal heeft net gezegd dat hier geprobeerd wordt een discussie te framen en dat gevoel bekruipt mij ook in hoge mate. Er wordt een probleem dat er misschien ooit is, maar toch eigenlijk pas over een jaar of twaalf heb ik de heer Talsma horen zeggen, dat wordt gemaakt tot een actueel probleem, dat is het probleem van framen. Wij hebben de komende vier jaar voldoende middelen om onze opgaven in het kader van natuur te realiseren en waarschijnlijk de komende vier jaar daarbij ook. In die zin is het echt onzin om te zeggen, volgend jaar moet er een oplossing komen. Dat is een probleem framen en dat is in feite eigenlijk twijfel zaaien, terwijl wij met elkaar zouden moeten werken aan het realiseren van de natuuropgave.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, ik heb grote bezwaren tegen de terminologie framing. En als er dan verwezen wordt naar de kaderbrief 2014 waarin dat allemaal besloten zou zijn, in de kaderbrief 2013 is besloten om 12,5 miljoen euro beschikbaar te stellen. Vervolgens is in 2014 besloten om dat te actualiseren, maar dit college heeft 105 miljoen euro bezuinigd. Dat is geen framing, dat is precies wat er staat.

De heer **DEN UYL** (PvdA): U bent bezig met een betoog.

De **VOORZITTER**: De heer Den Uijl heeft nu het woord om te reageren.

De heer **DEN UYL** (PvdA): De heer Van Liere stelt geen vragen, hij is bezig met framen en daar heb ik bezwaar tegen. Het gaat hier over het feit dat wij met het Rijk het Natuurakkoord sloten, wij onzeker waren over de financiële middelen. Wij hebben als provincie onze verantwoordelijkheid in twee tranches genomen om te zorgen dat het geld er in ieder geval zou komen. Nu het Rijk betaalt en ik ben blij dat te kunnen zeggen en te kunnen horen, hebben wij gedaan wat wij afgesproken hebben. Het komt van de Rijksmiddelen en mochten er op langere termijn problemen komen, dan zullen wij met elkaar zorgen dat het opgelost wordt. Ik heb daar in eerste termijn het nodige over gezegd, dus ik zie het probleem van de heer Van Liere niet anders dan dat hij een probleem probeert te creëren. Dat mag ook in de politiek, maar dat is niet wat hier aan de hand is.

Mevrouw **ZAAL** (D66): De heer Van Liere citeert mij nu ook hier weer fout. Ik zei, wij hebben dit afgesproken in 2013. Sterker nog, het was een voorwaarde – dat hebben wij met zijn allen bij motie besloten – om in te stemmen met het Natuurakkoord. In 2014 blijkt duidelijk uit de kaderbrief dat dat geactualiseerd is op basis van de gegevens van het Rijk.

De **VOORZITTER**: Ik heb de indruk dat dit punt wel uitgediscussieerd is. Zullen wij dat maar gewoon vaststellen?

4515 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Nee, voorzitter, dan maak ik in ieder geval de opmerking dat ik het daar niet mee eens ben, maar ik geloof dat mijn credits op zijn bij u vandaag.

De **VOORZITTER**: Nou, nee, het punt is dat het verschil van mening helder is. Dat bedoel ik.

4520 De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter, mijn laatste opmerking betreft de motie van ONH en 50plus over bestrijding werkloosheid onder ouderen. Kijk, gedeputeerde Talsma heeft gezegd, lees nou de uitvoeringsagenda arbeidsmarkt, startnotitie, en daarin staat het antwoord. Ik heb in eerste termijn ook iets gezegd over dat wij ons als PvdA nadrukkelijk bezighouden met de arbeidsmarktpositie van jongeren, maar ook van ouderen en in die zin denken wij dat deze motie
4525 op dit moment overbodig is en dat het verstandig is om naar de startnotitie te kijken en aan de hand daarvan aan de slag te gaan.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik heb hem ook aangehouden.

4530 De **VOORZITTER**: Nou raak ik in verwarring. Wij gaan eerst naar de heer Van Eijk.

De heer **VAN EIJK** (CDA): U gaat wellicht gewoon door. Ik heb geen tweede termijn nodig. Wij doen het via het stemadvies bij het stemmen.

4535 De **VOORZITTER**: Dan zijn wij dus bij de tweede termijn van het college gekomen. Het college heeft behoefte om een minuut te schorsen. Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, ik heb nog maar een beperkt aantal opmerkingen. Ja, graag verder met u van gedachten wisselen over een railnetwerk, even los van de termijn waar wij het
4540 dan over hebben. U zegt, een discussie over de aansluiting A9 volgt, dat klopt ook. Maar dan zegt u dat ik gezegd zou hebben dat de A8/A9 verbinding er wel zou komen. Volgens mij heb ik dat niet gezegd. Ik heb aangegeven dat een beslissing om de A8/A9 niet aan te leggen en dus het budget te halveren, prematuur is, omdat de keuze nog gemaakt moet worden. Dat is iets anders dan wat u suggereert, namelijk dat ik gezegd heb dat hij er wel zou komen. Wij zijn niet
4545 voor niets bezig met het onderzoeken van een groot aantal varianten. Ik heb altijd gezegd dat wij in mijn beleving, in de beleving van het college moeten kiezen voor die variant die verkeerskundig de beste oplossing biedt voor de problemen die er daar zijn. Dat u dus concludeert dat je het wel met de helft van het bedrag af kunt, ook dat is voor mij te prematuur. In de richting van D66, mevrouw Zaal, ik zit wel een beetje met een probleem, want u zegt, ja,
4550 die OV-fiets zo moet je het niet lezen, maar het staat er wel en op het moment dat hij aangenomen wordt, dan moet ik het uitvoeren zoals het er staat of ik moet hem naast mij neerleggen. Zoals hij er nu ligt, neig ik ernaar om dan het laatste te doen, omdat het op de manier waarop deze motie het voorschrijft, niet anders kan dan naast je neerleggen. Daarom heb ik u ook in eerste termijn gesuggereerd, laten wij nou niet sec hiernaar kijken, maar laten wij die
4555 opzet iets verbreden, laten wij kijken naar wat willen mensen nou voor faciliteiten rondom die OV-knooppunten en bushaltes en laten wij kijken of wij daaraan invulling kunnen geven. Dat is breder dan wat u vraagt, maar datgene wat u vraagt, zou daar ook onder kunnen vallen. Dan

kunnen wij nader in de commissie uitwerken, want dat is volgens mij echt een commissieaangelegenheid, wat u daar dan onder wilt laten vallen. Volgens mij is dat breder dan
4560 wat hier staat en brengt u mij niet in de problemen. Dus ik zou u zeer erkentelijk zijn als u van die handreiking gebruik zou willen maken.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Die grijpen wij met beide handen aan.

4565 Gedeputeerde **POST**: Heel goed, super.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, allereerst het amendement 10 aangepast. Ik weet niet of ik voldoende duidelijk ben geweest in eerste termijn, ik denk het niet. Wat hier gebeurt is, wij hebben het over de techniek van het interbestuurlijk toezicht en dat gaat over de manier waarop
4570 je het toezicht inricht. Wij doen het dus al op basis van risico, dus ik denk dat het goed is om die wijziging inderdaad door te voeren, dat er bij 5.1.1.0.4 zoals het in het dictum staat. Er staat nu 'gericht toezicht houden op de huisvesting', dat het 'risico gericht toezicht houden op de huisvesting van verblijfsgerechtigden' wordt. Daarachter staat nog 'en gemeenten te ondersteunen'. Vanuit het interbestuurlijk toezicht ben je niet gemeenten aan het ondersteunen,
4575 dan ben je aan het kijken of zij zich van hun taakstelling kunnen kwijten. De andere rol, vanuit deze techniek kan ik er gewoon niet mee uit de voeten. U roept mij wel op als provincie ons actief bezig te houden met hoe kunnen wij ervoor zorgen dat er versneld vergunninghouders gehuisvest kunnen worden. Dat klopt, maar dat is eigenlijk een ander terrein. U vraagt nu als output het toezicht houden vanuit interbestuurlijk toezicht om daar een output bij te formuleren,
4580 maar dat moet je eigenlijk op een andere manier formuleren, want als je het echt vanuit de techniek van interbestuurlijk toezicht wilt doen, dan is dat niet de goede weg. By the way, zaken als kennisuitwisseling, best practices delen, kijken waar knelpunten zijn en hoe anderen die opgelost hebben, dat doen wij inderdaad, maar dat hoort niet bij het interbestuurlijk toezicht. U vermengt nu eigenlijk het IBT met onze beleidsrol. Als u hem zodanig kunt aanpassen dat u de
4585 output er gewoon uithaalt en ervan maakt 'risico gericht toezicht houden op de huisvesting van verblijfsgerechtigden', dan kan ik ermee uit de voeten. Het tweede gedeelte 'en gemeenten te ondersteunen', hoort daar niet bij, want dan ben je je eigen plannen aan het controleren vanuit het toezicht. Het tweede wat ik heb, de PvdD heeft het nog een keer gehad over binnenstedelijk bouwen. U zegt, dan gaat al het groen weg, maar dan wil ik u toch in beeld brengen hoe men dat
4590 bijvoorbeeld in Amsterdam Nieuw-West doet. Daar vinden netto toevoegingen plaats aan de woningvoorraad. Dat gebeurt door middel van sloop nieuwbouw, door het creatief neerzetten van de woningvoorraad en tegelijkertijd komen er parken en meer openbaar groen bij, omdat men de openbare ruimte anders inricht. Dus er kan wel degelijk een toevoeging plaatsvinden, maar dat is aan de gemeenten zelf om dat te regelen. Het is niet zo dat elk groen veldje opeens dicht
4595 gebouwd gaat worden. Dan nog de SP. Die had het erover, hoe zit het nou met die 10 miljoen euro voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Het is zo, de nul-op-de-meter concepten worden nu al in gang gezet. Dat zijn samenwerkingen tussen corporaties, met bouwmaatschappijen, die op innovatieve en creatieve manier een schil om woningen neerzetten. Dat gebeurt nu bij een aantal eengezinswoningen, grondgebonden woningen, maar er zijn veel
4600 meer mogelijkheden en kansen daarvoor om in ieder het proces een duwtje in de richting te

geven. Corporaties financieren dat vanuit hun onderhoudsbudget. Zij gaan rekenen, er moet sowieso groot onderhoud plaatsvinden en de komende jaren moet ik dat ook nog voor mijn rekening nemen. Die tellen het bij elkaar op en die gaan vervolgens het geld dat zij investeren, naar voren halen. Ze financieren dat dus uit eigen budget en dat staat los van

4605 verhuurdersheffingen of andere zaken. Men kijkt puur, wat kost de woning voor het onderhoud op de langere termijn en als ik het nu op een andere manier doe en ik tel de energierekening op bij de huurlasten, hoe kan ik er dan voor zorgen dat ik de investering op een goede manier terugverdien. Die concepten zijn er en die werken, maar die moeten een veel bredere uitrol krijgen. Er zijn nog altijd corporaties die er nog niet zo'n trek in hebben of waarbij het complex

4610 net wat ingewikkelder in elkaar zit, ook bij gestapelde bouw zijn er vormen, maar die zijn wat lastiger. Die hebben dat zetje in de rug nodig om op gang te komen en daarna moet het uitgerold worden en moeten ook daar de best practices goed van worden uitgedragen naar de andere corporaties om hen op gang te laten komen en ook echt hiermee aan de slag te gaan, want het is verschrikkelijk belangrijk. Dus die 10 miljoen euro, wij denken dat wij daar voldoende

4615 aan hebben om die duw te geven en het hoeft dus niet uit de reserves van allerlei corporaties te komen. Men kan dat vanuit eigen budgetten financieren. De praktijk heeft dat al bewezen.

Gedeputeerde **TALSMA**: Als u mij toestaat vanaf mijn plaats. Nog een mededeling. Motie 51, in eerste termijn heb ik gezegd dat wij nog zouden kunnen leven met het tweede deel dat

4620 opgedragen wordt, maar nu de indieners vasthouden aan het totale dictum, dus ook het eerste deel, willen wij hem ernstig ontraden.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter, een paar korte vragen nog. De vraag van mevrouw Alberts, ik ga gewoon op zoek naar een pilot en dan kijk ik naar de financiële gevolgen en dan kom ik terug.

4625 Dat was volgens mij wat wij hadden afgesproken. Dan de aangepaste motie 46. Die blijven wij toch ontraden, want u draagt GS op om met voorstellen te komen, terwijl GS met voorstellen is gekomen, nog niet zo lang geleden, aangenomen door PS, waarbij wij deze hebben geschrapt. Mijn tip aan u is om naar het presidium te gaan met uw voorstel en deze motie. Ik moet er toch op reageren omdat wij de PvdD echt niet hoeven vertellen wat framing is, want hij roept hier ook

4630 zo: overbevissing. Kijk, dat is framing. Waarom neemt u geen contact op met IMARES, want u bent altijd zo van de wetenschappelijke onderzoeken en haalt u daar eens een keer informatie op of leest u de Elsevier van een maand of twee geleden, waarin gewoon staat: "Greenpeace liegt" met onderbouwing, wetenschappelijk. Daar heeft u het altijd over en dan is het er en dan roept u toch, overbevissing. U doet daarmee een hele sector tekort, die al voor een deel gesaneerd is, die

4635 jarenlang ingestemd heeft met een lager quatum en nu is het zo dat die quota, met name als het gaat om schol, maar ook om haring en makreel, er gewoon goed bij staan. Dat is wel waar de Nederlandse sector op vist.

De **VOORZITTER**: Ik geloof niet dat de heer Bond helemaal suggereerde dat alle publicaties in

4640 Elsevier wetenschappelijk verantwoord zijn.

Gedeputeerde **BOND**: Nee, maar er stond wel een wetenschappelijke onderbouwing bij.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik ben heel erg blij dat u die alvast voor mij heeft weggenomen, want
4645 dat was inderdaad waar een dikke frons zich ontvouwde op mijn wenkbrauwen. Elsevier is niet
het meest straks omschreven wetenschappelijk tijdschrift. Belangrijker nog, het Shifting Baseline
Syndrome van Daniel Pauly, misschien dat u daar eens naar moet kijken. Want het is heel leuk, op
het moment dat je nog maar 1% van je oorspronkelijke biomassa aan vis hebt en je gaat er een
klein beetje omheen en zegt, kijk, het gaat weer goed. Zo werkt dat natuurlijk niet, want dan zit
4650 je nog steeds heel ver af van wat het zou moeten zijn.

Gedeputeerde **BOND**: Nu doet u het toch weer, framing. Wat hij doet, hij pikt er zo'n dingetje uit
en ik verwijs hem gewoon naar IMARES en dan heb ik het over de Noordzee en de Nederlandse
vloot, want daar heb ik het altijd over. U gooit ook altijd alle koeien van heel Europa hier in
4655 Noord-Holland neer. Moet u niet doen, dat is framing. Dan moeten wij het daarna nog maar eens
hebben over wat de definitie is, maar u weet dat heel erg goed. De vraag van de VVD, de
overname Transavia KLM, ja, dat is echt iets van het Rijk. Wij zetten ons in als het gaat om
Schiphol. Wij zitten prominent aan de Alders tafel, wij zijn ook bezig met het belang van Schiphol
als het gaat om onze economische kracht daar, maar als het om dit soort zaken gaat, dan zouden
4660 wij als provincie aandelen moeten kopen bijvoorbeeld. Daar moeten wij maar niet aan beginnen.
Wij maken ons wel zorgen over de hubfunctie en het grote aantal banen dat daaraan gerelateerd
is, dus die delen wij met u. Aan verschillende bestuurlijke tafels brengen wij dat inderdaad naar
buiten.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, er blijven twee opmerkingen. De SP, laten wij aan de slag
gaan met de Water- en Recreatievisie. Op het moment dat het hoofdstuk met betrekking tot
recreatief personenvervoer erin komt, zal ik kijken in hoeverre de door de SP aangeleverde data
relevant zijn. Verder kan ik op dit ogenblik niet gaan. De PvdD. Ik heb vier jaar met de heer Van
Liere in de Staten gewerkt en ik vond het altijd een buitengewoon scherpe en blijde man, maar ik
4670 vond hem vandaag wat cynisch. Dat vind ik jammer. Mijn slager was altijd een buitengewoon
vrolijke man, altijd tijd voor een praatje of liedje en dan sloeg hij zijn schnitzel weer plat. Het was
altijd een hele leuke man en dat beeld wordt nu een beetje verdoezeld en dat vind ik jammer. Wat
ik ook jammer vind, is dat de heer Van Liere niet zo goed geluisterd heeft. Althans ik denk dat hij
waarschijnlijk met zijn tenuekeuze voor volgend jaar in zijn hoofd zat. Als u nog tips wilt hebben,
4675 ik heb er wel een paar, maar dat doen wij buiten de vergadering om. A9, daarvan heb ik gezegd
dat het toch wat anders zit dan de heer Van Liere doet voorkomen. Ik ga even terug naar wat wij
in de commissie met elkaar gewisseld hebben. Ik heb er de notulen even bij gepakt. De vraag
was, waarom is het budget voor schoon en voldoende oppervlaktewater verminderd en is dat van
veiligheid vergroot, vraag van de PvdD. Het antwoord was, het budget is niet verminderd, maar is
4680 vanwege de nieuwe doelenboom gesplitst. In 2015 zal het volledige budget voor de uitvoering
Waterplan 2010-2015 onder de post oppervlaktewater benutten en beheeren vallen. Het budget
werd besteed voor schoon en voldoende en veilig, zonder duidelijk onderscheid in de begroting.
In de begroting 2016 is het budget gesplitst en wordt aangesloten op de indeling van de
Watervisie 2016-2021. Begroting en beleidskader sluiten nu beter op elkaar aan. Dat is toen
4685 geantwoord en daar blijf ik ook bij. Het is volgens mij helder en het staat veel meer in haar kracht
om duidelijk te zien hoe het met de geldstromen binnen het beleidsdoel gaat. Dat tot zover.

Daarnaast, wellicht ten overvloede, maar wat u vraagt, daar gaan primair de waterschappen over en wat wij doen is alleen voor het provinciale deel. Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Dat is toch wel een beetje gek. Op dit ogenblik doen wij als provincie niets met het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer en op het moment dat LTO naar ons toekomt en vraagt, wilt u op onderdelen meedoen, dan is het gek dat ik eerst een evaluatie ga doen op basis van wat zij gaan doen. Nee, dan zullen zij met een plan moeten komen, net zoals alle andere organisaties, die plannen moet je onderbouwen en die zullen wij toetsen en daarna kijken wij of wij dat gaan subsidiëren of niet. Wat u nu vraagt is dat wij het volledige beleid in de breedte gaan evalueren alvorens wij besluiten om iets toe te kennen. Dat is de verkeerde gang van zaken. Wellicht ten overvloede, wij zullen A9 en M52 ten stelligste ontraden.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde De Vries heeft geen behoefte meer. Dan zijn wij gekomen bij de stemming.

4700 Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter, mag ik een minuut schorsing vragen?

De **VOORZITTER**: De Staten vragen er zelf om, want een ding is dan wel voorspelbaar, volgende week maandag kunt u natuurlijk allemaal in de agenda noteren. Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering. Voorafgaande aan de stemming moet mij een opmerking van het hart. Ik hoop dat de Statenleden in de toekomst als zij moties of amendementen indienen, even zorgvuldig naar de vraag kijken, moet het een amendement of motie zijn, want het loopt nu door elkaar. Er zijn een paar amenderende moties. De formaliteit is bij dit soort formele beslissingen wel van belang. De griffie is altijd gaarne bereid om u daarbij te adviseren. Wij beginnen met de stemming. Ik hoop dat het aantal stemverklaringen wat beperkter blijft. De heer Klein heeft een gewijzigde tekst. Die kan hij nu voorlezen. Dat is misschien het handigste

4715 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Naar aanleiding van de reactie van de gedeputeerde en haar uitleg en toezegging dat zij inderdaad in gesprek gaat met gemeenten, wil ik amendement 10 als volgt wijzigen: het woord 'indicent gericht' wordt vervangen door 'risico gericht'.

De heer **DEN UYL** (PvdA): En wat doe je dan met de formulering van output?

4720 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Die verdwijnt.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Oké, helemaal goed.

De **VOORZITTER**: De hele laatste passage verdwijnt ook. Dus "en bij dit instrument als output toe te voegen" schrappen.

4725 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Juist.

De **VOORZITTER**: Oké.

4730 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Het gaat over motie 46 over het betrekken van de jeugd en dergelijke. Van alles en nog wat betrekken bij de politiek en de mensen te enthousiasmeren om de politiek leuk te gaan vinden enzovoorts. Ik heb begrepen dat, laten wij zeggen, er een klein hubbeltje is over de formulering 'GS op te dragen om met voorstellen te komen'. Als ik nou vraag aan de voorzitter van het presidium of hij bereid is deze motie te agenderen in het presidium, want
4735 volgens mij hebben wij dan wat hubbels uit de weg geruimd. Is de voorzitter bereid dat te doen?

De **VOORZITTER**: Dat lijkt mij op zichzelf ook de meest praktische weg. Het gaat met name om de rol van de Staten en daar hoort de discussie thuis, dus de voorzitter is gaarne bereid deze motie te agenderen voor het presidium als hij hier van tafel gaat. Anders hebben de Staten hem
4740 aangenomen. Het is een initiatief van de SP en er zijn voldoende anderen bij, dus volgens mij is de winst binnengehaald.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dit is een interessante handel over en weer. Er is genotuleerd. De SP heeft het initiatief genomen om de hele bubs hier op sleeptouw te nemen om de politiek te verkopen aan de mensen, zodat ze enthousiast worden en komen stemmen. Nou, als het zo gaat,
4745 dan trek ik hem in.

De **VOORZITTER**: Motie 46 is hier ingetrokken en wordt geagendeerd in het presidium. A8, stemverklaringen? Geen behoefte? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn
4750 de fracties SP, GL, PvdD, ONH, 50plus, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Dan A9. Stemverklaringen? Geen behoefte? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, ONH, CU/SGP en 50plus, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Dan komen wij bij amendement 10, dat twee keer is aangepast. Volgens mij is wel helder hoe de tekst nu luidt.

4755 De heer **DEN UYL** (PvdA): Mag ik de heer Klein vragen voor te lezen wat er precies komt te staan bij 5.1.1.0.4?

De **VOORZITTER**: Daar stond 'incident gericht toezicht' en dat wordt 'risico gericht toezicht'.
4760

De heer **DEN UYL** (PvdA): Met een punt na 'verblijfsgerechtigden'?

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Er stond geen punt in de begroting, maar de zin houdt wel op.

4765 De **VOORZITTER**: En de laatste passage wordt geschrapt. Dan is dat de actuele versie waar wij over stemmen. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties VVD, 50plus en de PVV, de overige leden voor, zodat het amendement is aanvaard. Dan amendement 11. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, 50plus, CU/SGP en
4770 ONH, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Dan amendement 12. Stemverklaringen? Geen behoefte? Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden voor, zodat het amendement is aanvaard. Dan M40.

4775 Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PVV, PvdD, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan M41, die is aangehouden. Dat heb ik toch goed genoteerd?

4780 De heer **ANNAERT** (VVD): Wij stemmen in met deze motie, onder de omstandigheden zoals die geschetst zijn door de gedeputeerde, dus de mits die hij daarbij heeft aangegeven, onder die omstandigheden stemmen wij in met deze motie.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Wij willen dezelfde stemverklaring geven.

4785 De **VOORZITTER**: Ik hoor allemaal idem. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is niet het geval, dan is de motie met algemene stemmen aanvaard. Hartelijk gelukgewenst. Dan M42. Behoefte aan stemverklaringen? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PVV, PvdD, ONH, CU/SGP, 50plus, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. M43 is aangehouden. M44 is ingetrokken. Dan M45. Stemverklaringen? Geen behoefte? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken?

4790 De heer **DEN UYL** (PvdA): Wij stemmen in met deze motie met de duiding die de gedeputeerde eraan gegeven heeft.

4795 De heer **ANNAERT** (VVD): Aansluitend bij de heer Den Uijl, waarbij wat ons betreft het zeker niet zo is dat er al financiën mee gemoeid zijn. Onder die voorwaarde akkoord.

4800 De **VOORZITTER**: Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard. Dan M46. Die is ingetrokken. M47, de Februaristaking van de SP. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PVV, PvdD, 50plus, ONH, CU/SGP, de overige leden tegen, dan is de motie verworpen. Dan M48. Stemverklaringen?

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij zullen instemmen met de opmerking dat wij het zouden waarderen als de mate van vervuiling van auto's meegenomen wordt bij de verhoging van de opcenten.

4805 De **VOORZITTER**: Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PvdD, ONH, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. M49. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH, CU/SGP, 50plus, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan M50. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH, CU/SGP, 50plus, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. M51. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH, CU/SGP, de overige leden tegen, de motie is verworpen. M52. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PvdD, SP, CU/SGP, ONH, 50 plus, de overige leden tegen, de motie is verworpen. M53.

4815

De heer **STRUBEN** (D66): D66 is zeer voor het groen in de steden en voor de natuur, zaken bij de woningbouw, zoals permacultuur en dat soort zaken, maar dat is echt aan de gemeenten en daarom zullen wij tegen stemmen. Wij zorgen wel buiten de steden voor een goede compensatie van het groen.

4820

De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, ONH, CU/SGP, 50plus, overige leden tegen, de motie is verworpen. M54. Stemverklaringen?

4825

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij zijn het ermee eens dat de lasten nu te hoog zijn, maar wij willen geen percentage vastleggen. Wij vinden dat op inhoudelijke gronden bekeken moet worden hoe de lasten bepaald worden en daarom zullen wij tegen stemmen.

4830

De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, overige leden tegen, de motie is verworpen. Dan M55. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PvdD, ONH, overige leden tegen, de motie is verworpen. M56. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PvdD, ONH, CU/SGP, GL, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. M57. Stemverklaringen?

4835

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij zullen tegen stemmen vanwege het argument dat er een armoedeval kan ontstaan. Als je boven een bepaald niveau komt, dan vervallen de voordelen.

4840

De heer **DEN UYL** (PvdA): Een pilot gratis openbaar vervoer spreekt ons heel erg aan, alleen in deze discussie is naar voren gekomen dat wij eerdere experimenten hebben gedaan en om dit nu aan te nemen zonder goed in het verleden te duiken, vinden wij niet verstandig. Daarom stemmen wij nu niet voor deze motie.

4845

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Wij staan er iets anders in. Ondanks dat er al eerder experimenten zijn geweest, zijn die al weer een fikse tijd geleden. Dingen veranderen en om die reden zullen wij voor stemmen.

4850

De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, ONH, 50plus, PvdD, GL, de overige leden tegen, zodat motie 57 is verworpen. Dan M58. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PVV, PvdD, 50plus, ONH, de overige leden tegen, de motie is verworpen. M59. stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, ONH, CU/SGP, 50plus, de overige leden tegen, de motie is verworpen. M60. Die is aangehouden. M61 is ingetrokken. Dan M62. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PVV en 50plus, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard. Dan M63. Stemverklaringen? Geen behoefte. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PvdD, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard. Dan tenslotte M64. OV-fietsvoorzieningen bij bushaltes.

4855

4860 De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter, wij zijn blij met de brede uitleg van de motie door GS. Wij vinden het belangrijk dat de beschikbaarheid van fietsen na transport wel degelijk wordt onderzocht, maar ook andere haltevoorzieningen mogen daarin worden meegenomen. Ik denk dat het dus verstandig is om de motie wel in stemming te brengen.

4865 De heer **ANNAERT** (VVD): Indachtig datgene wat gedeputeerde Post heeft uitgesproken, als hij zo wordt uitgelegd, dan kunnen wij instemmen.

Gedeputeerde **POST**: Even voor de scherpste van de stemverklaring. Ik heb geen uitleg gegeven aan de tekst van de motie, ik heb een handreiking gedaan voor een ander onderzoek en ik heb de
4870 motie ten strengste ontraden.

De heer **ANNAERT** (VVD): Oké, heel goed.

De **VOORZITTER**: Dat is dualisme in optima forma!
4875

De heer **VAN EIJK** (CDA): Wij zijn warm voorstander van deze motie, maar met de uitleg van de gedeputeerde wachten wij dat onderzoek liever eerst af, voordat wij deze motie willen aannemen.

De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter, om te voorkomen dat dit verzandt in een spelletje, lijkt het
4880 ons verstandig om hem aan te houden.

De **VOORZITTER**: Zijn de indieners eensgezind van oordeel dat de motie moet worden aangehouden? Dan hoeft er niet te worden gestemd. Dan is de motie aangehouden. Dan komen wij nu bij de stemming over de begroting 2016 zelf. Stemverklaringen?
4885

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, wij hebben in onze inbreng en ook in tweede termijn aangegeven dat wij heel erg hebben geworsteld met het feit dat wij ons grote zorgen maken dat de Reserve Groen op niveau moet worden gebracht. Wij vinden het onverantwoord om de rekening door te schuiven naar een volgende bestuursperiode en wij zullen daarom tegen de
4890 begroting stemmen.

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PVV, PvdD, CU/SGP, 50plus, de overige leden voor, zodat de voordacht is aanvaard. Nou is het tien voor zes. Een substantieel onderwerp discussiëren wij niet meer uit. Wij kunnen agendapunt
4895 10 nog even doen. Dan is het zes uur. Het stond aangekondigd voor zes uur. Wij kunnen ook de hele handel verdagen naar volgende week maandag. Het is voor de mensen op de tribune, die voor een volgend PIP zijn gekomen, teleurstellend, dat realiseer ik mij wel, maar dat waren wel de afspraken. De vergadering wordt geschorst en wij gaan volgende week gewoon om 13.00 uur door. Ik begrijp dat er ook nog wat vragen zijn over de spreektijd, maar dan is er vijf uur
4900 spreektijd ter beschikking en die wordt dan gewoon op basis van het verdeelmechanisme verdeeld.

De heer **WIESEHAHN** (VVD): Voorzitter, er is een onderwerp en dat gaat over het geheime deel van deze vergadering. Ik heb begrepen uit de commissievergadering dat daar spoed achter zat.

4905

De **VOORZITTER**: Daar zit spoed achter, maar ik heb dat even gesondeerd bij gedeputeerde Bond. Dat kan nog wel een week worden verdaagd.

4910

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Mag ik op uw voorstel een opmerking maken? Ik vind het buitengewoon jammer dat fracties niet in staat zijn om op hun spreektijd te letten. En dus in feite een bonus krijgen volgende keer en weer eindeloos kunnen beginnen met weet ik veel wat te gaan zeggen. Wij hebben gewoon gespaard en wat ons betreft hadden wij het onderwerp nu gewoon kunnen doen. Het tweede punt vind ik dat met name de mensen die nu op de tribune zitten, voor Jan doedel zijn gekomen en dat vind ik echt heel erg. Dat gaat natuurlijk over het Westfriisiaverhaal. Eigenlijk wil ik dat nu gewoon behandelen. Wij hebben ervoor gespaard en dat kan wat ons betreft gemakkelijk.

4915

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, dat interpreteer ik als een ordevoorstel en als ik dat verkeerd doe, dan wil ik het zelf indienen, dat wij in ieder geval het PIP nu wel behandelen, want ik vind dit echt nodig.

4920

Mevrouw **ZAAL** (D66): Wij steunen dat.

4925

De **VOORZITTER**: Als voorzitter vind ik alles prima, ik herinner alleen maar aan de afspraken die gemaakt zijn. Volgens mij is het ook niet breed zo, dat moet ik wel zeggen, even om het beeld recht te zetten, dat sommige fracties zich structureel niet aan de spreektijd hebben gehouden. Wij hebben vaker met elkaar geconstateerd, de schorsingen vragen tijd. Ik zeg er ook bij, het is op zichzelf niet abnormaal dat een begrotingstijd, dus wij moeten echt kijken hoe wij dat volgend jaar toch even op een andere manier doen, want de begroting vaststellen kost ook tijd. Ik zie al, mensen hebben verplichtingen na afloop, want die hebben natuurlijk rekening gehouden met het eindtijdstip van deze vergadering. Dat is een complicatie. Er ligt een ordevoorstel en ik denk dat het goed is om dat gewoon in stemming te brengen. Het ordevoorstel is om agendapunt 15, de startnotitie, nu wel te behandelen en de onderwerpen die daar nog tussen staan, te laten liggen. Die interpretatie is toch juist?

4930

4935

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik wil op alle aanwezigen een beroep doen om voor te stemmen.

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders van het voorstel van mevrouw Alberts vragen om hun handen op te steken? Die tegenstanders zijn er niet. Dan is het ordevoorstel unaniem aanvaard.

4940

Dan gaan wij door met agendapunt 15 en vervolgen wij volgende week maandag met agendapunt 10.

10. Statenvoordracht 81 Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Noord-Holland 2015-2019 (PMI) --behandeld op 16-11-2015--

4945

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Nederlanders lijden aan asfaltverslaving. Zo stelt mobiliteitsexpert Frans-Jan Douglas. Volgens hem wordt de asfaltverslaafde forens beloond met nog meer asfalt als een tabaksverslaafde met sigaretten. Die vergelijking is zo gek nog niet, want zoals u allen weet, draagt het autoverkeer in niet geringe mate bij aan de productie van fijnstof, waardoor ernstige klachten aan de luchtwegen kunnen ontstaan. Het aanleggen en uitbreiden van wegen leidt dus niet noodzakelijkerwijs tot minder files, zoals ook recent bleek uit cijfers van de ANWB, maar wel tot meer asfaltverslaafden. En toch blijft dit college inzetten op de aanleg van nog meer wegen. Volgens Douglas zouden files veel beter kunnen worden bestrijden door reizen buiten de spits aantrekkelijker te maken. Een kleine financiële vergoeding bijvoorbeeld in de vorm van spaarpunten voor het mijden van de spits, zoals in een experiment in de stadsregio Arnhem/Nijmegen is gedaan, kan leiden tot een aanzienlijke daling van het aantal files. Dergelijke innovatieve oplossingen vinden wij echter in dit PMI niet terug ondanks de beloften uit het coalitieakkoord. Daarom de volgende motie.

4950

4955

4960

Motie 68

Innovatieve filemaatregelen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 16 november 2015

4965

Constaterende dat:

- *Er op verschillende trajecten in Noord-Holland problemen zijn met de doorstroming van het verkeer;*
- *Er veelal gekozen wordt om nieuw asfalt aan te leggen om de doorstromingsproblemen op te lossen;*
- *De filezwaarte met 16% is toegenomen vergeleken met vorig jaar ondanks de aanleg van nieuwe wegen (ANWB).*

4970

Overwegende dat:

In het coalitieakkoord wordt gesteld dat: "Wij ons blijven inzetten voor innovatieve technieken in de (vracht-)auto en op de weg, zoals de praktijkproef Amsterdam. Doel is de filedruk en zodoende de uitstoot van uitlaatgassen, te verminderen."

4975

Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:

Te onderzoeken welke innovatieve maatregelen om de doorstroming te verbeteren, kunnen worden ingezet op de trajecten uit de top 20

4980

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

4985

De **VOORZITTER**: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Met dit PMI worden sigaretten uitgedeeld en de verslaving wordt in stand gehouden. Maar net als roken, kan het aanleggen van asfalt echt niet meer.

- 4990 De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, GL heeft de afgelopen jaren altijd voor het PMI gestemd, omdat wij een constructieve partij zijn en mee willen werken. Wij hebben altijd kritische noten geplaatst waar wij het niet mee eens waren, maar vooral vanuit het positieve willen wij meewerken aan de totstandkoming van een goede invulling van de mobiliteit in Noord-Holland. Echter, het college heeft het ons dit jaar behoorlijk moeilijk gemaakt. In de vorige vergadering is
- 4995 er een en ander gezegd bij de begroting. Mevrouw Vermaas heeft dat zeer eloquent net over het voetlicht gebracht, dit college lijdt aan asfaltverslaving. Het maakt ons moeilijk om voor het PMI te stemmen, omdat er te veel projecten in staan, waar wij niet achter kunnen staan. Dan noem ik de N244, de Duinpolderweg, de A8/A9, aansluiting A9. Al dit soort projecten waar met grof geweld ingezet wordt op het aanleggen van nieuw asfalt, waar wij denken dat het op een andere
- 5000 manier kan die beter is voor het milieu – ik ga niet herhalen wat mevrouw Vermaas heeft gezegd, maar dat heeft ze heel goed gedaan – al die projecten worden ingezet, daar wordt geld in geïnvesteerd dat wij op een andere manier uit konden geven. Ik kan dit niet verkroppen als je kijkt hoe wij in de vorige periode bijvoorbeeld op cultuur bezuinigd hebben. Vooral als je de bedragen vergelijkt, hoe deze tot elkaar in verhouding staan. Dat vind ik heel jammer, want er
- 5005 staan ook hele goede dingen in het PMI, zoals verbetering openbaar vervoer, verschillende busbanen die aangelegd worden, waar wij echt groot voorstander van zijn. Ik moet zeggen dat wij met pijn in het hart tegen dit voorstel gaan stemmen. Ik hoop dat het college terugkeert op haar schreden of dat zij in ieder geval tot de ontdekking komt dat er meer is dan alleen maar meer asfalt aanleggen en dat er alternatieven zijn voor de problematiek als de Duinpolderweg, de
- 5010 A8/A9 of de N244. Wij zullen de motie van de PvdD steunen en ik roep anderen op dat ook te gaan doen. Ik hoop dat wij in de toekomst hier een wat vrolijker gesprek kunnen voeren.

- Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter. In de commissievergadering van 26 oktober jl. hebben onder meer GL en de PvdA vragen gesteld over het wegingskader van de prioriteitenlijst van het
- 5015 PMI. Wanneer krijgen scoringskaders, doorstroming, verkeersveiligheid of leefbaarheid een 1, 2 of 3? Welke redenering zit hierachter? Het is belangrijk voor ons om te weten, hieruit wordt immers de prioriteitenlijst geselecteerd. Voor het antwoord citeer ik uit het conceptverslag. “Gedeputeerde Post verwijst voor een uitleg naar de INHI, Investeringsstrategie Noord-Hollandse
- 5020 infrastructuur. Dit beleidsdocument is door PS vastgesteld. Hetgeen nu voorligt, is niets meer of minder dan het toepassen van dat kader.” Nu moet ik u zeggen dat de investeringsstrategie een interessant stuk is, maar het woord leefbaarheid komt er helemaal niet in voor. Mijn vraag aan de gedeputeerde is om hier in de commissie nog een keer op terug te komen, omdat wij hier meer duidelijkheid over willen. Dan hebben wij het over de fietsinvesteringen en inventarisatie. Het is in de commissievergadering aangehaald, dat dit onderzoek de komende tijd zal plaatsvinden.
- 5025 Behalve kansen en knelpunten, zal hierbij ook gekeken worden naar de mogelijkheden voor snelle fietsverbindingen en ontbrekende schakels. In het PMI is op dit moment niets gereserveerd voor eventuele knelpunten, die hieruit naar voren komen. Nu is het PMI een voortschrijdend vijfjarenprogramma, dat jaarlijks wordt herzien, maar op fietsbeleid is er genoeg werk te verzetten. Vandaar dat wij graag zouden zien dat hier vaart mee gemaakt gaat worden. Wij

- 5030 wachten met spanning op de uitkomsten van het fietsonderzoek en wij verwachten dat wij bij de jaarlijkse actualisatie van het PMI hier middelen voor kunnen reserveren. Ook heeft de PvdA tijdens de commissievergadering het belang van goed en innovatief verkeersmanagement benadrukt. Wij zijn blij met de bijval van de gedeputeerde op dit vlak. Wij hebben hierbij tevens aangegeven dat verkeersmanagement ook zeker het fietsverkeer moet bekijken. De fiets is
- 5035 immers minstens gelijk aan de rest van het verkeer en moet als onderdeel worden meegenomen, wanneer wordt gekeken naar optimalisatie van doorstroming op provinciale wegen. De eerste reactie van gedeputeerde Post was dat zij niet direct die mogelijkheid ziet bij verkeersmanagement, maar zij heeft toegezegd hier nader naar te zullen kijken. Daar zijn wij blij mee. In verschillende provincies zijn op dit gebied al innovatieve voorbeelden, waarbij ook
- 5040 autoverkeer en OV-verkeer profiteren van een efficiënter georganiseerde doorstroming van onder andere fietsverkeer. Wij vragen de gedeputeerde nogmaals te bevestigen dat zij nadrukkelijk alle verschillende vervoersstromen mee zal nemen in het verkeersmanagementonderzoek en dit te zijner tijd in de commissie zal bespreken.
- 5045 De heer **TIJSENS** (D66): Voorzitter, met de begroting stellen wij traditioneel ook het PMI vast. Het is een lijst van 92 projecten, klein en groot, rijp en groen. De projecten in plan- en realisatiefase vergen gezamenlijk een investering van 163 miljoen euro. Nemen wij ook de projecten in de studiefase mee, dan prognosticeren wij 380 miljoen euro, waarvan 241 miljoen in deze bestuursperiode. De investeringen zoals het PMI die projecteert, resulteren in een extra
- 5050 jaarlijkse last van 12,12 miljoen euro in 2023. Dat zijn niet de kapitaalslasten, maar onderhoud en beheer van wat wij aan het stapelen zijn. Wij herhalen onszelf als wij zeggen dat de provincie moet nadenken over het areaal wegen dat wij bestieren. De kosten daarvan leggen een steeds groter beslag. Het valt niet meer op, maar nu wij met de tablet vergaderen en loodgieterstassen tot het verleden behoren, het PMI is geen lijvig stuk. Ik heb die van vorig jaar meegenomen, hij is
- 5055 dunner dan de Quote 500, maar er staan aardig wat miljoenen in. Als leidend document bij investeringen in infrastructuur biedt dit PMI voornamelijk een lijst, waarmee wij de voortgang kunnen bewaken. Projectenuitgaven worden weergegeven in een meerjarenraming. Het is een controlerend instrument. Overigens zonder dat al die overgangen van studie naar plan en van plan naar realisatiefase aansluiten op de besluitvorming in PS. Mijn fractie mist een gebalanceerd
- 5060 afwegingskader voor de vele investeringen in de mobiliteit van de provincie. In de besluitvormende machine ontbreken diverse tandwielen. Dat is niet een probleem van de PMI op zichzelf, het gaat om het coherente geheel. Wat mist D66 in het afwegingskader? Wij willen dat graag concreet maken. Om te beginnen het PVVP, het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan, dat is gedateerd. Daarom hebben wij geen duidelijke doelstellingen, niet helder en globaal en er is
- 5065 veel veranderd sinds 2007. Afwegingskaders waarmee de Staten moeten beslissen, zijn traject georiënteerd, nauwelijks gebiedsgericht of multimodaal. Doelmatigheid wordt niet structureel gewogen, bijvoorbeeld met een maatschappelijke kostenbaten score. Een analyse welke oplossing nou het meeste rendement heeft voor ons. En de ratio tussen wie vraagt, bepaalt en betaalt, tussen Rijk, provincie en stadsregio en gemeenten is niet inzichtelijk. Tot zo ver ons
- 5070 lijstje. Terug naar het besluit nu. GS deden in de commissie een oproep om projecten die ongewenst zijn, te benoemen. Dat vinden wij lastig. Je kunt er zoveel over zeggen. In deze vorm van de voordracht kun je je voor- of afkeur van een project echter in het geheel niet

5075 onderbouwen. Onze fractie vindt dat PS geen oordeel geven over individuele projecten. Wij stellen slechts vast welke projecten in welke fase omhanden zijn. U vraagt ons tevens te besluiten over een aantal budgettaire verschuivingen aangaande de A8/A9. Daar heeft D66 geen bezwaar tegen. Het is een van de grootste mobiliteitsopgaven uit de komende periode. Terzijde, verschillende oplossingen die uit de probleemstelling A8/A9 komen, zijn dermate uiteenlopend, dat het project een goed voorbeeld is van wat ik eerder in mijn betoog heb verteld. Wist u dat wij in de vergadering van 14 december al weer geacht worden de eerste actualisatie van dit PMI te

5080 behandelen en dat wij dan een kredietaanvraag voor 38 miljoen euro doen passeren met een voordracht van acht kantjes? Tot slot, collega Yurdakul stelde voor herijking van het mobiliteitsbeleid in relatie tot de Omgevingsvisie op te nemen in de Strategische Agenda van PS en daarop werd door gedeputeerde Post instemmend gereageerd. Dan heb ik Plato nodig. Plato had een fantastische en vroeg politieke analyse dat tegenspraak, er wordt iets gesteld, de these, dan komt er een antithese en uiteindelijk moet men komen tot een synthese, de oplossing die wijsheid bevat. Daarom zijn wij erg blij dat GS de handschoen oppakken. Wij hopen en verwachten dat de dialectiek die hoort bij de gezamenlijke visievorming, ons de juiste weg zal doen vinden. Dat laatste mag ook een fietspad zijn.

5090 De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik wil u complimenteren met uw bijdrage. Het is fijn te horen dat u een aantal zorgen deelt die ik heb uitgesproken en anderen ook. Hoe gaat u ervoor zorgen dat er daadwerkelijk iets gedaan wordt met uw zorgen? Mijn ervaring met D66 is steeds dat u heel erg roept dat u zich er zorgen over maakt, maar vervolgens doet u daar heel erg weinig mee. Hoe garandeert u dat uw zorgen omgezet worden in beleid? En laat u niet alleen meegaan met uw wat

5095 rechtserne liberale vrienden.

De heer **TIJSENS** (D66): Er zijn twee dingen, het proces en de uitkomst. D66 heeft in haar verkiezingsprogramma gesteld dat wij minder asfalt willen en meer slimme oplossingen. Dat zal ook onze inzet zijn, maar daar is een weg te gaan, dat realiseer ik mij. Daarvoor zullen wij de komende periode gaan knokken om zonder dat het ten koste gaat van mobiliteit, wij wel naar de toekomst gaan die wat ons betreft, duurzamer is. Wat wij op dit moment aan het doen zijn, is te komen tot een gespreksplatform, waardoor wij met elkaar in dialoog gaan en dan niet op basis van een lijstje met wat getallen. Hier kunnen wij niet de discussie op voeren, hier staat geen inhoud op. Op het moment dat de voordracht, de kredietaanvraag er komt, is het vaak te laat.

5105 Wat wij nu proberen te doen en daar hebben wij u ook bij nodig, is te zorgen dat wij de visievormende discussie gaan vormen en op tijd gaan sturen.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Fantastisch. Ik neem die handschoen graag op en anders had ik hem aan u gegeven. Het proces en de uitkomst, daar heeft u inderdaad gelijk in. Het is belangrijk dat het proces goed loopt en in die zin baal ik eigenlijk van mijn eigen bijdrage, maar de uitkomst is ook zo belangrijk.

De **VOORZITTER**: Uw vraag?

5115 De heer **VAN BERKUM** (GL): Bent u bereid om met ons serieus in debat te gaan om echt tot een groenere uitkomst te komen dan wat er nu ligt?

De heer **TIJSSENS** (D66): U mag op mij rekenen wat dat betreft.

5120 De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik houd u hieraan.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Ik heb vorige week bij de begroting verhoudingsgewijs heel veel aandacht besteedt aan mobiliteit en ook een motie ingediend over, denk bijvoorbeeld meer na over railverbindingen. Ik heb een aantal projecten aangestipt, waarvan ik zei, misschien kun je
5125 dat geld beter op een andere manier inzetten. Dat betekent dus dat ik bijna hetzelfde verhaal kan vertellen bij het PMI, maar dat ga ik nu in samengevatte vorm doen, want wij moeten efficiënt met de tijd omgaan. Ik hoor net het verhaal dat wij moeten nadenken over alternatieven en ook de samenhang met ander vervoer zien. Daar zijn wij ook groot voorstander van. Ik breng u maar in herinnering dat wij altijd hebben ingezet op een dubbelspoorverbinding naar Den Helder, in
5130 plaats van, wat doen wij nou met de weg. Denk na over dubbelspoor. Wij hebben in de vorige periode een voorstel ingediend om – en dat was toch ook alternatief vervoer – de bootverbinding IJmuiden-Amsterdam in de vaart te houden, juist omdat dat een alternatieve vorm was. Ik heb de vorige keer in de commissie benadrukt dat ik het belangrijk vind dat fietsverbindingen grotere prioriteit krijgen. Ik begrijp een beetje dat dat door de manier van werken wat lastig is. Denk aan
5135 het fietspad langs de N247 wat in het PMI staat. Dat snap ik wel een beetje, maar dat het wat hoger op het verlanglijstje mag komen te staan, is duidelijk. Wij zeggen, kies nou niet automatisch voor meer asfalt. Om die reden zullen wij de A9 in het PMI niet steunen, de afslag. Volgende week praten wij erover. Dat wij heel grote moeite hebben met alles wat boven nulplus uitkomt, wat betekent de verbinding A8/A9, en dat wij geen nut en noodzaak zien voor de
5140 Duinpolderweg. Die aantekening heb ik al vaker gemaakt. Op die punten zullen wij het PMI niet steunen, op de andere wel. Nog even in de richting van D66, natuurlijk is het een proces, maar er is een spreekwoord dat zegt, beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. Ik geef het u maar mee.

5145 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Tegen mevrouw Alberts zeg ik meteen dat ik bekend ben met uw standpunten bij de projecten die u genoemd heeft, dus op zich ben ik niet verrast. Ik kan constateren dat u daar een consistente lijn in hanteert. Ik hoop natuurlijk wel omdat wij nog bezig zijn met een tussenstap, bijvoorbeeld waar het de Duinpolderweg betreft, ik u wellicht nog kan overtuigen op enig moment van nut en noodzaak, want dat onderzoek is nog niet afgerond.
5150 Misschien dat u zich uiteindelijk nog door een gedegen onderzoek kunt laten overtuigen en niet op voorhand al een standpunt heeft ingenomen zonder alle feiten te kennen. Misschien dat ik u die kleine kanttekening mag meegeven. Ik snap wat u zegt en ik ben voor het overige wel blij met uw steun voor de rest van het PMI. Ik kan constateren dat wij in ieder geval wel waarde hechten aan het blijven beheren en goed onderhouden en verbeteren van de infrastructuur, want dat is
5155 natuurlijk ook een groot gedeelte van het PMI, dus dank daarvoor. Tegen de heer Tijssens ben ik wat kritischer. U zegt, ik mis een gebalanceerd afwegingskader. Het PVVP is niet geactualiseerd. Daar zijn wij ons met zijn allen van bewust, en wij hebben u geïnformeerd dat de actualisatie van

het PVVP niet zal plaatsvinden, omdat die een plek dient te krijgen in de nieuwe Omgevingsvisie. Daar hebt u als Staten volgens mij geen verdere op- of aanmerkingen op gehad. Dat neemt niet
5160 weg dat de uitgangspunten zoals die in het PVVP staan, op een enkele uitzondering na, nog wel
steeds de basis vormen van ons handelen in aanvulling met de investeringsstrategie. Voor uw
besef, dat is een technische exercitie die aangeeft waar de problematiek het grootst is en richting
mevrouw Van Duijn zeg ik erbij, daar zit leefbaarheid wel degelijk in. U gaf aan dat niet te
kunnen terugvinden, maar er zijn drie componenten die in de INHI een rol spelen. Dat zijn de
5165 doorstroming, de leefbaarheid en verkeersveiligheid en zo staat het ook in het PMI. Het woord
staat er wel degelijk in. Op pagina 12 en 13 van het PMI wordt de doorstroming, de
verkeersveiligheid en de leefbaarheid gescoord. En dat zijn precies de criteria die in het INHI
staan voor wat betreft de scoring. Dat is natuurlijk een technische exercitie. Daarmee krijg je een
rangorde. Het is aan u als politiek om te bepalen, zijn wij het eens met deze technische exercitie
5170 of hebben wij een andere politieke prioritering. Dat betekent in mijn beleving dat u zowel in de
commissie als in de Staten een pleidooi kunt houden voor die projecten, die naar uw oordeel niet
op grond van een technische maar een politieke exercitie geprioriteerd zouden moeten worden.
Het staat u dus vrij om af te wijken van datgene wat wij u voorstellen in dat opzicht. Het PVVP
geeft wel degelijk die globale doelstellingen waar u om vraagt, mijnheer Tijssens. U zegt, wij
5175 werken nauwelijks gebiedsgericht of multimodaal. Ook dat is niet correct. Wij werken wel degelijk
gebiedsgericht, namelijk daar waar de problematiek ook gebiedsgericht is, maar daar waar sec
sprake is van een traject dat vernieuwd moet worden en waarbij gekeken wordt of er
verbeteringen mogelijk zijn, is het niet noodzakelijk om een gebiedsgerichte aanpak te hanteren,
maar die gebiedsgerichte aanpak wordt wel degelijk gebruikt, namelijk daar waar de
5180 problematiek multidisciplinair en in de regel complex is. Als de problematiek dat niet is, dan is
het zinloos om een gebiedsgerichte aanpak te hanteren en daar van alles bij te betrekken dat niet
relevant is voor het probleem, dat je bezig bent op te lossen. Dat het niet multimodaal zou zijn,
bestrijd ik ook, want wij kijken wel degelijk op het moment dat wij bezig zijn met de A8/A9, of
het openbaar vervoer daar een alternatief is voor de aanleg van de A8/A9. Ik vind het jammer dat
5185 u deze discussie niet bent begonnen in de commissie, want ik denk dat hij daar veel meer
thuishoort dan hier in deze zaal. Dan had ik u in de commissie mee kunnen geven dat dat wel
degelijk gebeurt en dat u zich dus niet baseert op correcte informatie helaas.

De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter, ik heb deze discussie al vorig jaar geëntameerd bij het
5190 spreken over het PMI, maar toen was ik nog geen Statenlid en konden wij hier in deze zaal niet
tegenover elkaar staan.

De **VOORZITTER**: Dat was niet in deze zaal.

5195 De heer **TIJSSENS** (D66): Dat zeg ik ook, voorzitter. Ik zeg, toen konden wij daarna niet in deze
zaal tegenover elkaar de dialoog daarover verder oppakken. Het is een discussie die wij al langer
geleden opgepakt hebben, dat is de strekking van mijn woorden. Maar waar het eigenlijk om ging
en dat is de reden voor mijn interruptie. Dat gebiedsgericht werken is een mooi voorbeeld. In
2007 of 2006 hebben wij het PVVP opgesteld, en daar staan keurig de gebieden in genoemd.
5200 Maar dat plan is niet geactualiseerd. Deze gedeputeerde maakt zich enorm hard om de

bereikbaarheid van de regio Alkmaar te verbeteren, maar er komt bij ons geen gebiedsgerichte analyse terecht. Wat dat betreft liggen wij qua visievorming hopeloos achter. Het lijkt of wij stilstaan.

- 5205 Gedeputeerde **POST**: In reactie daarop moet ik de heer Tijssens helaas melden dat wij in Alkmaar wel degelijk met een gebiedsgerichte aanpak bezig zijn, waar het gaat om de problematiek op de 246, alleen die is nog niet afgerond en dat betekent dat wij die nog niet ter beschikking hebben kunnen stellen van de commissie. Het is pertinent niet waar dat er op die trajecten waar er problemen zijn met de provinciale infrastructuur, geen gebiedsgerichte aanpak zou zijn. Daar
- 5210 waar wij het bereikbaarheidspakket Alkmaar opgepakt hebben, gaat het veel meer om problematiek die zich niet uitsluitend afspeelt op de provinciale weg, maar juist op de Rijksweg N9 en daarmee samenhangende problematieken. Die regarderan niet à priori de provinciale infrastructuur. Daar waar het wel om de provinciale infrastructuur gaat, de N246, zijn wij wel degelijk bezig met een gebiedsgerichte aanpak. Dan zegt de heer Tijssens ook nog dat het niet
- 5215 helder is hoe de verdeling tussen SRA, PNA en gemeente zit. Daar is wel degelijk beleid voor en als u daar meer over wilt weten, dan informeer ik u daar graag in de commissie verder over, want het lijkt mij niet iets voor hier in de Staten. U zegt, nou zie je dat de eerste actualisatie al in december komt van het PMI. Ik had het ook liever anders gezien, maar de wereld om ons heen staat niet stil op het moment dat wij de input voor het PMI afsluiten. Als u liever een of hooguit
- 5220 twee keer per jaar een actualisatie wilt, dan betekent het dat wij met de handen over elkaar moeten gaan zitten omdat wij dan niet verder kunnen. Als u een andere systematiek weet om op andere wijze met die actualisatie om te kunnen gaan en wij niet zodra een project verder kan, bij u te biecht moeten, want u gaat over de centjes. Als er centjes nodig zijn, dan behoort ik mij bij u te vervoegen. Ik heb daar geen andere oplossing voor, maar als u die wel heeft, dan ben ik graag
- 5225 bereid om daarover met u in de commissie van gedachten te wisselen. Volgens mij moet het goede nooit de vijand worden van het betere. Tenslotte zegt u dat de INHI eenzijdig is, maar ik had daar verder niet een echte adstructie over gehoord. Misschien dat u daar in tweede termijn nog iets over kunt zeggen. Volgens mij hebben wij die met uw instemming destijds in deze Staten vastgesteld. Ik ben wel benieuwd waar die eenzijdigheid wat u betreft, in zit en waar die
- 5230 verder kan worden aangevuld.

De heer **TIJSENS** (D66): Ik verstond niet waar de eenzijdigheid over ging.

De **VOORZITTER**: Er wordt in principe van achter de microfoons geïnterrupteerd.

- 5235 Gedeputeerde **POST**: U heeft letterlijk gezegd, daarom heb ik het opgeschreven: "Ik vind de INHI eenzijdig", maar ik heb daar verder geen adstructie van gehoord, dus ik ben benieuwd waar die eenzijdigheid in zit. Ook dat is wat mij betreft een onderwerp voor de commissie en niet voor hier. Misschien dat wij in de commissie daar verder over praten. Ik ben met alle plezier bereid,
- 5240 mevrouw Van Duijn, om in de commissie op het onderwerp leefbaarheid terug te komen. Dat lijkt mij een prima afspraak. Als u een nadere toelichting wilt hebben over hoe die wegingskaders precies in elkaar steken, dat is wat mij betreft een meer technische exercitie, is het altijd mogelijk om daar uitleg over te verstrekken. Volgens mij moet dat probleem een discussie hier in dit huis

niet in de weg zitten, dus met alle plezier de bereidheid om u daarover te informeren. U zegt, ik
5245 zou graag de bevestiging willen hebben dat alle verkeersstromen worden meegenomen in het
verkeersmanagementonderzoek. Wij zijn niet echt bezig met een
verkeersmanagementonderzoek. Wij zijn bezig met het invoeren van verkeersmanagement. Ik
heb aangegeven dat ik bereid ben om te kijken op welke manier daar de fiets een plek in kan
krijgen, dus dat is een iets andere nuance, maar materieel wel hetgeen u gevraagd heeft. In de
5250 richting van de heer Van Berkum, die zegt, ik ga met pijn in het hart tegen stemmen. Ik geef u de
suggestie die mevrouw Alberts heeft gedaan, dan in overweging, want dat is natuurlijk een keurig
alternatief, waarbij u datgene wat u niet wilt, expliciet uitzondert zoals de SP dat doet.
Tegelijkertijd ben ik verrast, omdat de projecten die u noemt, geen andere projecten zijn dan die
van een jaar geleden en kennelijk heeft u een jaar geleden die projecten het voordeel van de
5255 twijfel gegeven en doet u dat nu niet, zonder dat mij precies scherp is wat ik nog had kunnen
doen om u van het tegendeel te overtuigen. Het is jammer dat wij samen die kans gemist
hebben. Dan de PvdD. U zegt, het college zet in op de aanleg van nog meer wegen. Ik herhaal
dan maar wat ik in de richting van de heer Van Berkum zeg. Volgens mij is het niet nieuw, wat
hierin staat, want alle projecten die u tegenkomt, die echt gaan over de aanleg van nieuwe
5260 infrastructuur, dus nog niet bestaande infrastructuur, dat zijn de afslag A9 bij Heiloo, terwijl dat
niet echt provinciale infra is, dat zijn de A8/A9, de Duinpolderweg. Dat zijn de belangrijkste, dus
dat is niet nieuw. Dat is het enige dat echt nieuw is, maar dat is in die zin niet nieuw, want dat
stond vorig jaar ook in het PMI. Als u zegt, u geeft een asfaltverslaafde zijn extra asfalt, dan is
dat volgens mij niet de correcte interpretatie van het PMI. U zegt, ik zoek ook nog naar
5265 innovatieve maatregelen. Nu gaat het om het Provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur en
niet het Provinciale Meerjarenprogramma Innovatieve Maatregelen. Dat zou een heel ander
programma vereisen. Ik ben met alle plezier bereid voor zover wij dat al niet doen, om met
hetgeen u in het dictum van uw motie opdraagt, aan de slag te gaan als inspanning, niet als
realisatie. Voor een gedeelte doen wij dat ook al, want het nemen van innovatieve maatregelen is
5270 over het algemeen een stuk goedkoper dan het aanleggen van nieuwe infra en als wij dat kunnen
vermijden, dan scheelt dat iedereen en vooral de belastingbetaler, heel veel geld.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, ik ben blij dat de gedeputeerde dezelfde houding heeft
ten opzichte van innovatieve maatregelen, dat is fijn. Ik constateer echter in het plan dat ze er
5275 toch wel heel weinig in zitten. Er staat iets over verkeersmanagement, wat dat precies inhoudt,
wordt voor mij niet heel erg helder, dus ik zou heel gelukkig zijn als u daarvan in ieder geval
misschien een overzicht kunt geven van wat wij op dit moment aan verkeersmanagement en
innovatieve maatregelen doen. Dat wij daarover verder in de commissie spreken, is wat mij
betreft, een goede afspraak. Als u toezegt dat u mij dat overzicht geeft en dat wij daar verder
5280 over spreken, dan ben ik tevreden.

Gedeputeerde **POST**: Ik ga u een ander voorstel doen. Misschien dat het goed is om u in de
commissie een presentatie te geven, want ik denk dat u niet het enige nieuwe Statenlid bent dat
best wel benieuwd is naar wat wij op dat gebied allemaal doen. Dat wij u in de commissie een
5285 keer een overzicht geven van waar wij mee bezig zijn. Ik denk dat u dat veel meer inzicht
verschafft en met u, ook de andere Statenleden. Als u zegt, dat is een goed alternatief, dan stel ik

voor dat wij daar de voorbereidingen voor treffen, dat wij dat in de commissie aan de orde hebben binnen afzienbare tijd. Om u een idee te geven, wij zijn bezig met ons eigen verkeersmanagement. Dan moet u onder andere denken aan Kennemerland, waar wij heel veel maatregelen treffen. Wij zijn natuurlijk ook onderdeel van het programma Beter Benutten, waarin wij samen met Rijk, gemeenten en stadsregio proberen om de bestaande infrastructuur, zoals het programma al zegt, beter te benutten. Dat doen wij sinds een jaar of vier, meen ik. Er is nu een vervolprogramma – Beter Benutten Vervolg heet dat logischerwijze – en ook daar participeren wij in en proberen wij door middel van innovatieve en slimme maatregelen, zoals ETS, goedkopere maatregelen te treffen die gericht zijn op het voorkomen van het aanleggen van nieuwe infrastructuur. Wij doen op dat terrein het een en ander. Het is geen praatje dat ik voor de Bühne aan het houden ben. Vaak gaat dat niet om provinciale investeringen in infrastructuur en dat is nou eenmaal de portee van het PMI. Daar kan ik veel van dat soort maatregelen niet in kwijt.

De **VOORZITTER**: Nog een korte toegespitste vraag. Interrupties zijn vragen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, als er wel ruimte is voor een programma over verkeersmanagement, waarom is er in deze notitie dan geen ruimte voor iets meer toelichting op innovatieve maatregelen?

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, nogmaals, omdat die innovatieve maatregelen meestal exploitatieve maatregelen zijn en die horen gewoon niet thuis in het programma. Als u daar meer over wilt weten, dan ben ik met alle plezier bereid om u een toelichting te geven in de commissie en het is volgens mij ook voor de andere commissieleden interessant een keer een update te krijgen van waar wij mee bezig zijn. In dat opzicht typeer ik motie 68 dan maar als een ondersteuning van het beleid. In formele zin behoort ik hem te ontraden, omdat hij overbodig is. Ik laat het aan de wijsheid van uw Staten over.

De **VOORZITTER**: De tweede termijn

Tweede termijn

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Ik moet beginnen met de complimenten aan de gedeputeerde, want volgens mij is zij by far de beste debater hier. Dat heeft zij goed gedaan net. Het is niet slijmen, ik zie hier een heel mooi proces.

De **VOORZITTER**: U gaat gewoon over het PMI praten.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik ben bezig over het PMI. Volgens mij moet de PvdD nog een keer goed naar de eigen motie kijken en kijken of die wel of niet ingetrokken moet worden. Dat terzijde. Ik wil even duidelijk maken dat er een groot verschil is met een jaar geleden. Een jaar geleden had ik nog meer hoop. Er zat een ander college met een ander coalitieakkoord en er was nog hoop dat er op een andere manier gekeken kon worden naar de Duinpolderweg en de A8/A9

5330 en die hoop is voor mij vervlogen. Dat is een beetje jammer. Natuurlijk ben ik altijd bereid om overtuigd te worden door allerlei goede argumenten waarom dit een goede oplossing kan zijn. Alleen, er zijn een aantal projecten die zo gigantisch ingaan tegen waar wij als GL voor staan. Het is zo'n verhouding met de hoeveelheid geld die uitgegeven wordt en waar wij al eerder met pijn in het hart met dezelfde redenering tegen de begroting gestemd hebben. Wij kunnen nu niet
5335 anders dan nu gewoon een standpunt maken. Dat betekent niet dat wij niet vinden dat al die goede projecten die erin staan, wij daar niet in mee kunnen gaan, maar dat betekent dat wij nu even pas op de plaats moeten maken, nu even duidelijk moeten maken waar wij staan en hoe wij hiernaar kijken. Dat spijt mij, maar dat is wel heel belangrijk.

5340 De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter, een paar dingen. Een ding is dat D66 in eerste termijn duidelijk gezegd heeft dat wij nu niet een oordeel geven over individuele projecten, dus dat herhalen wij nog maar even, mocht er discussie ontstaan als er later een voordracht komt van een van de projecten. Op basis van dit PMI geen uitspraak van D66. Het andere is dat wij aangaven bij GS dat wij onvoldoende afwegingskader hebben. Dat is een perceptie vanuit PS, in
5345 elk geval vanuit mijn fractie. Als u zegt, dat actualiseren doen wij, dat afwegen doen wij, wij zijn multimodaal, fantastisch, alleen wij moeten daarin worden meegenomen, want anders dan krijgen we het niet mee door u en dan zullen wij zeggen dat het er niet is.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, u zult begrijpen dat ik een beetje treurig ben dat de heer Van
5350 Berkum en met hem zijn fractie, zijn hoop verloren is in een jaar tijd. Het enige wat ik in uw richting kan zeggen, is dat ik mijn stinkende best zal doen om u alsnog te overtuigen van, maar ik weet niet of dat nog gaat helpen, of u zich nog door de feiten laat overtuigen, maar ik ga ervan uit dat uw partij ook de redelijkheid van sommige voorstellen aan sich kan beoordelen. In de richting van D66, ik heb u uitgelegd hoe het zit met het INHI en met het PVVP. Ik kan mij
5355 voorstellen dat u zegt, dat is voor ons onvoldoende afwegingskader, maar wat nog resteert, is een politieke afweging en die zult u echt zelf moeten maken op basis van uw eigen politieke ideologie en dat is iets waar het college u weinig bij van dienst kan zijn. Voor het overige, als u nog een keer een toelichting wilt op hoe het INHI in elkaar steekt, wat er allemaal zit achter die veiligheidszaken, hoe dat is opgebouwd, want het is natuurlijk niet één criterium bij veiligheid.
5360 Met alle plezier de bereidheid om u daar van een nadere toelichting te voorzien, maar ik heb nog niet scherp wat u dan mist.

De **VOORZITTER**: Ook voor u geldt: vragen.

5365 De heer **TIJSSENS** (D66): Ik begrijp niet wat mevrouw Post mij voorhoudt aangaande INHI. Als u het mij kunt uitleggen, graag. Is dat ook een vraag?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Post doet nog één poging.

5370 Gedeputeerde **POST**: D66 geeft aan geen betrokkenheid te hebben bij het INHI begrijp ik nu, maar het is een kader dat door uw Staten is vastgesteld en in dat opzicht heeft u wel degelijk een rol bij de vaststelling van het INHI, want als u het daar niet mee eens was geweest, had u kunnen

5375 aangeven wat u daarin gemist heeft en waar u eventueel bij een herziening aandacht aan besteed zou willen hebben of wat u alsnog opgenomen zou willen hebben. Destijds bij de vaststelling van het INHI heb ik uw fractie daar niet over gehoord. Ik snap ook oprecht niet wat u nu mist en uw bijdrage in tweede termijn heeft mij daar ook geen enkele helderheid over verschaft. Volgens mij is dit een discussie op commissieniveau en niet op Statenniveau en moeten wij daar de discussie dan ook maar entameren.

5380 De **VOORZITTER**: Wij zijn aangekomen bij de stemming, allereerst over de motie. Ik ga ervan uit dat die wordt gehandhaafd. Stemverklaringen.

5385 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Zoals de gedeputeerde de motie in eerste instantie uitlegde voordat ze zei: "Ik ga nog een tweede poging doen.", maar met de eerste uitleg kan ik goed meegaan. Als dat nog steeds de uitleg is, ook bij de PvdD, dan kunnen wij deze motie steunen.

De heer **VAN EIJK** (CDA): Voorzitter, wij zijn natuurlijk zeer voor innovatie op dat gebied, maar de uitleg van de gedeputeerde maakt deze motie overbodig en wij zullen dus tegen stemmen.

5390 De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, aansluitend bij de woorden van de heer Van Eijk.

5395 De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PvdA, D66, CDA, VVD, de overige leden voor, zodat de motie is verworpen. Dan de voordracht. Stemverklaringen?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter, de PVV gaat akkoord met het PMI onder voorbehoud van drie dossiers. Dat is een politieke afweging. Dat is de Duinpolderweg, dat zal helder zijn, het HOV 't Gooi en de N247 bij Broek in Waterland.

5400 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter, ik heb het natuurlijk in mijn bijdrage al gedaan, dus ik kan het nog een keertje zeggen, maar ik ga ervan uit dat iedereen de vorige keer opgelet heeft.

5405 De **VOORZITTER**: Het ligt vast in de handelingen. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PvdD, 50plus, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

11. Statenvoordracht 78 TWIN-H Kredietaanvraag project Koelmalaan Bestevaerstraat N242 Alkmaar --behandeld op 16-11-2015--

5410 De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Ik heb in de commissie hier al een opmerking over gemaakt. Met beide punten, ook het volgende punt, kunnen wij instemmen wat betreft aanpassingen in Alkmaar. Ik wil alleen heel duidelijk maken dat het niet vanzelfsprekend is dat dit zich herhaalt. Ik wil dat graag in deze zaal gezegd hebben. Volgende projecten binnen het kader van wat in Alkmaar gebeurt, is niet vanzelfsprekend dat wij die projecten gaan steunen.

5415 Deze twee projecten steunen wij wel.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, de heer Van Berkum en ik zijn het volledig eens.

5420 De **VOORZITTER**: Dan gaan wij over tot stemming. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Die zijn er niet, zodat de voordracht met algemene stemmen is aanvaard.

12. Statenvoordracht 83 EXIN-H Kredietaanvraag investeringspakket bereikbaarheid regio Alkmaar: busstation Alkmaar --behandeld op 16-11-2015--

5425 De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Van Berkum. U hebt twee in een gedaan.

5430 De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Een klein accentverschil met het vorige punt. Zoals in de commissievergadering van 5 oktober jl. al duidelijk zal zijn geworden, is de SP op zijn zachtst gezegd niet blij met deze gang van zaken. Wij hebben waardering voor het besluit van de gemeente Alkmaar om het busstation eindelijk eens flink op de schop te nemen. Het is de overzichtelijkheid van de situatie en de veiligheid voor de reiziger zeker ten goede gekomen. Onze bedenkingen liggen bij de gang van zaken rondom de kredietaanvraag vanuit de gemeente. Het project is opgestart door Alkmaar, nog ver voordat de aanvraag voor financiering vanuit de provincie ook maar was ingediend. Ging de gemeente er werkelijk vanuit dat kredietverstrekking

5435 slechts een formaliteit zou zijn? Heeft de gemeente zoveel financiële armslag dat de afwijzing van de aanvraag met gemak zelf kon worden opgevangen? Wij weten hier in deze Staten allemaal beter. Met deze manier van je zaakjes regelen, loop je zeker met de financiële situatie van Alkmaar, heel veel risico en dat risico leg je uiteindelijk neer bij de burger. De SP vindt dan ook dat er richting Alkmaar een signaal moet gaan dat een dergelijke aanpak onverantwoord is en

5440 ook voor de onderlinge verhoudingen niet bevorderlijk. Dat de gedeputeerde in de commissie veronderstelt dat het afwijzen van het krediet door de Staten de bestuurlijke verhoudingen onder druk zal zetten, is dan ook de omgekeerde wereld. Nogmaals, het aanpakken van het busstation was hard nodig. De gang van zaken rond de kredietaanvraag is moeilijk te accepteren. De SP heeft daarom de keuze gemaakt tegen deze voordracht te stemmen.

5445 De heer **TIJSENS** (D66): Voorzitter, ik was er bij mijn inbreng al vanuit gegaan dat er iemand zou zeggen dat het achteraf om toestemming vragen niet zo'n mooi figuur is. En wij snappen ook dat Alkmaar in zware financiële problemen komt als wij als Staten deze voordracht zouden verwerpen, zoals de SP doet. Bij alle vraagtekens over ons budgetrecht die wij in de commissie

5450 hebben uitgewisseld, vragen wij ons af in hoeverre Alkmaar echt blaam treft voor deze situatie of dat wij het als provincie toch ook een beetje zelf verrommeld hebben. Dat is bij de behandeling van de voordracht toen niet helemaal helder geworden. Misschien is het goed als GS daar nog een kleine toelichting op geven. Het zal niet de laatste keer zijn dat de provincie moet investeren in een stationsgebied. Hier liggen grote opgaven, vaak achterstallig en begrotelijk. Opwaardering

5455 van deze gebieden past zowel in ons ruimtelijk als in ons mobiliteitsbeleid. Het streven moet zijn dat onze bijdrage samenhangt met wat gemeenten en de NS en ProRail doen. In dat licht is een hoger percentage cofinanciering dan in deze voordracht wenselijk. Dat is mosterd na de maaltijd. Wij hopen dat er uit dit project wat dat betreft, lering wordt getrokken.

5460 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, ik moet eerlijk zeggen dat ik een beetje verrast ben dat de SP de vorige voordracht wel heeft geaccordeerd en deze niet, want het is van hetzelfde laken een pak. Volgens mij moet ik uit de non-verbale communicatie van de heer Van Berkum opmaken dat dat de portee van zijn interruptie geweest zou zijn als hem die gegund was geweest, maar ik maak dan maar van de gelegenheid gebruik. Het gaat in feite om twee vergelijkbare projecten, waar het
5465 het proces betreft. Er zit wel een klein verschil tussen, het ene gaat over OV en het andere over infra en waarschijnlijk is dat precies de reden waarom u hier tegen stemt en bij de andere niet. Kennelijk heeft het niets te maken met de procedure zoals u beargumenteert, maar heeft het alles te maken met de modaliteit. Dat is de conclusie die ik trek. Ik ben het met de heer Van Berkum eens dat het niet vanzelfsprekend is dat het zo gaat. Ik heb in de commissie duidelijk
5470 uitgelegd dat ik hier ook niet gelukkig mee ben. Om de vraag van de heer Tijssens te beantwoorden, hoe is het gegaan. Wij hebben op enig moment met elkaar gesproken. Met elkaar zijn dan de provincie en Alkmaar, over het opstellen van een bereikbaarheidspakket voor de gemeente en de directe omgeving, waarbij het moest gaan om de regionale bereikbaarheid, want daar gaat de provincie over. De lokale bereikbaarheid is de verantwoordelijkheid van de
5475 gemeente, maar waar de regionale bereikbaarheid in het geding is, speelt de provincie wel een rol. Betreffende het busstation, is toen op enig moment geconstateerd dat de 60 miljoen euro die vanuit de TWIN-H beschikbaar was, sec toezag op weginfrastructuur en niet op openbaar vervoer. Toen heb ik tegen de gemeente Alkmaar gezegd, dan zullen wij moeten kijken of wij een mogelijkheid hebben om het geld uit een OV-budget te halen en daar zijn wij naar op zoek
5480 gegaan. Alkmaar heeft op enig moment niet met de aanbesteding gewacht tot dat budget gevonden was en heeft zelf weloverwogen de keuze gemaakt om met de aanbesteding en uitvoering van de werkzaamheden te beginnen, voordat er zekerheid was over de subsidiëring. Zo is het gegaan. Dat men dan het risico neemt, dat is een eigen verantwoordelijkheid. Ik ga daar niet over, zeg ik heel eerlijk. Wij hebben hen wel gewaarschuwd voor de risico's. In tegenstelling
5485 tot wat de SP zegt, heb ik niet gezegd dat als u hier niet mee akkoord gaat, dat dan dus de bestuurlijke verhoudingen onder druk zouden komen te staan. Volgens mij heb ik gereageerd op een vraag die gesteld werd, wat gebeurt er als wij dit niet doen? Toen heb ik gezegd, ik denk dat Alkmaar dan niet gelukkig is. Dat wil niet zeggen dat ik gezegd heb dat dus de bestuurlijke verhoudingen pertinent onder druk komen staan op het moment dat u dat niet doet. Dat vind ik
5490 een verdraaiing van de woorden die ik gehanteerd heb in de commissie en daar neem ik nadrukkelijk afstand van.

Tweede termijn

5495 De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik ben echt een beetje in verwarring en ik hoop dat ik gewoon de agenda verkeerd aan het lezen ben. Zoals ik het nu lees, gaat de SP tegen het busstation stemmen en heeft het voor de weginfrastructuur gestemd. Dat is waar wij voor gestemd hebben, Klopt dat, voorzitter? Ja, dat is wat er aan de gang is. Dat verbaast mij. Ik vind het gek dat u voor beide projecten, ik heb een andere afweging gemaakt, dat kan, maar ik kan me echt niet
5500 voorstellen dat de SP instemt met de weginfrastructuur na het verhaal wat er net gehouden is, en tegen het busstation. Ik snap het gewoon niet. Dus voor de regionale bereikbaarheid is dat

essentieel en ik vind het echt teleurstellend dat de SP deze keuze gemaakt heeft. Dit wilde ik wel even gezegd hebben, echt bizar.

5505 De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter, mijn tweede termijn. Ik begrijp de verwarring. Ik begon mijn eerste termijn ook met de opmerking dat er een klein accentverschil zit en dat zit in eerste instantie niet in de modaliteit zoals de gedeputeerde aangaf, maar vooral in het feit dat het verhaal rond het gedeelte van de provinciale weg N242, ons heeft doen besluiten dit onderdeel van het plan qua krediet wel te fiatteren, maar het OV niet. Ik heb duidelijk verteld dat onze
5510 motivatie om het tweede onderdeel niet te steunen, vooral ligt in de wijze van kredietaanvraag door de gemeente Alkmaar.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, ik begrijp er nog steeds helemaal niets van. Beide situaties zijn hetzelfde, in beide gevallen is te laat aangevraagd. In beide gevallen is de aanloop
5515 hetzelfde geweest. Het enige wat ik kan constateren – en mijn vraag is, kunt u dat weerleggen – is dat de SP in exact dezelfde situatie aan de ene kant als het gaat om OV, nee zegt en als het gaat om de auto, ja zegt. Dat ik dat echt in het geheel niet kan rijmen met de eerdere bijdrage van mevrouw Alberts hier in deze zaal.

5520 De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik heb wat bezwaar tegen de redenering dat u zegt, u bent voor de auto. Wij zijn voor de auto, tenzij er ook voldoende aandacht is voor het OV. Nogmaals, ik begrijp uw verwarring en die van meerdere mensen in de zaal, maar wij weten allemaal dat de bestaande situatie rondom de N242 ter plekke het echt noodzakelijk maakt om dat aan te pakken. Dat geeft toch een ander beeld van de zaak.

5525 De heer **VAN BERKUM** (GL): U heeft zelf in uw bijdrage gezegd dat de situatie op het busstation nu eindelijk een keer aangepakt wordt. Dat waren uw eigen woorden. Ik kan niet anders constateren dan dat u hier schuin aan het marcheren bent.

5530 De heer **HOOGERVORST** (SP): Dat laatste heb ik niet verstaan, maar dat is misschien maar goed ook. Nogmaals, met mijn verhaal willen wij duidelijk de gemeente Alkmaar een signaal geven dat het op deze manier niet correct is. Dat u nu de SP bestempelt als een partij die niet voor het OV is, u weet zelf beter dat dat niet zo is.

5535 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Nogmaals, de heer Van Berkum heeft u die vraag ook al een paar keer gesteld. Ik zie niet het verschil tussen waarom u het ene project wel steunt en het andere project niet.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Wij kunnen ons voorstellen dat de gang van zaken vanuit Alkmaar
5540 bekeken rondom de N242 een logischer stap is dan een projectje binnen de bereikbaarheid rond Alkmaar, dan het OV-verhaal dat daar wellicht ook mee te maken heeft, maar daar toch een eindje bij vanaf ligt.

5545 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik ben geen fervent gebruiker van het openbaar vervoer, maar ik ben wel bekend met het station in Alkmaar. Ik hoop dat u ook geweest bent in de oude situatie.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Jazeker, vaak genoeg.

5550 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Dat was vraag een. Vraag twee is dan, bent u met mij van mening dat de oude situatie niet rolstoelvriendelijk was, totaal onoverzichtelijk en ook nog eens een keertje niet duidelijk was voor de mensen die van ver buiten Alkmaar komen hoe ze naar de regio rond Alkmaar heen moesten gaan reizen. Als u dat weet, dan weet u ook dat die aanpassing gewoon nodig is.

5555

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ja, maar dat heb ik ook in mijn eerste termijn duidelijk gesteld.

De **VOORZITTER**: Dan komen wij bij de stemming. Mag ik de tegenstanders vragen om de hand op te steken? Dat is de fractie SP, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

5560

13. Statenvoordracht 79 Watervisie 2021 --behandeld op 16-11-2015--

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Wij zullen instemmen met de Watervisie, zoals die vandaag voor ligt. Wij willen wel twee kanttekeningen maken. Ten eerste hebben wij in de commissie
5565 aangegeven dat wij iets meer ambitie van de gedeputeerde op het punt van de twintig zwemplekken waar de kwaliteit van het water nu nog niet aan de lat is, op prijs zouden hebben gesteld. Nu staat er in de visie dat wij die plekken uiterlijk in 2021 op niveau hebben. Wij hadden het een mooi gebaar gevonden als de gedeputeerde zichzelf als doel had gesteld dat in deze periode ter realiseren, maar wij hebben besloten eerst de uitkomsten van het onderzoek naar de
5570 slechte zwemplekken dat volgend jaar plaatsvindt, af te wachten. Mogelijk dat wij er dan op terugkomen. Het tweede punt van aandacht is de Kaderrichtlijn Water (KRW). De PvdD heeft in de commissie terecht aandacht gevraagd voor het feit dat uit de feitelijke metingen die nu zijn gedaan bij onze 83 waterlichamen, er maar één de toets der kritiek kan doorstaan. In 2021 is dat er naar verwachting precies één meer. De andere 81 waterlichamen zouden dan in de periode
5575 voor 2027 op orde moeten worden gebracht. Dat lijkt ons nauwelijks haalbaar. Graag een reactie op dit punt van de gedeputeerde.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Onlangs berichtte NASA dat er op Mars water is gevonden en zoals u weet, is dat belangrijk nieuws. Water is immers een voorwaarde voor leven en dus
5580 concludeerden de onderzoekers dat er ooit leven moet zijn geweest op de rode planeet. Wat voor leven dat is geweest en hoe aan dat leven een einde is gekomen, is echter nog niet duidelijk. Zou het zo kunnen zijn dat het leven is geëindigd, omdat er onvoldoende schoon water beschikbaar was? Omdat ze ook op Mars hebben verzaakt om hun eigen variant van de KRW-doelen te realiseren, omdat ze water louter als economische drager hebben gezien en de landbouw hebben
5585 toegestaan het water te vervuilen met gif en mest. Zou ook daar een VVD-gedeputeerde zijn geweest die heeft gezegd, onze Watervisie heeft slechts een signaalfunctie, die door een CDA-

gedeputeerde niet is omgezet in beleid om vol in te zetten op de biologische landbouw. Een gedeputeerde die vindt dat het niet onze verantwoordelijkheid is om de KRW-doelen te behalen voor het oppervlaktewater, die achterover leunt en kijkt hoe ons water verder en verder vervuild raakt met landbouwgif en koeienmest. Wij zullen nooit weten wat er op Mars is gebeurd. Wat wij wel weten, is dat het Planbureau voor de Leefomgeving heeft onderzocht hoeveel van onze wateren in 2027 met de huidige maatregelen zullen voldoen aan de KRW-doelen. De conclusie, slechts 15%. Met dat getal in het achterhoofd, heeft dit college er toch voor gekozen om de ambities met deze Watervisie naar beneden bij te stellen. Graag hoor ik van de gedeputeerde hoe hij erop toe gaat zien dat de beloften uit het coalitieakkoord dat de KRW-doelen voor alle Noord-Hollandse wateren in 2027 gerealiseerd zullen zijn, gaat nakomen. Daarnaast heeft de gedeputeerde in de commissievergadering aangegeven dat de Watervisie een signaalfunctie heeft, waar het het provinciale landbouwbeleid betreft. Graag vragen wij het college te bevestigen dat bij de nieuwe Economische Agenda waar ook het landbouwbeleid verder zal worden vormgegeven, de constatering uit de Watervisie op het gebied van landbouwgif en mest integraal zullen worden meegenomen.

Mevrouw **KONING** (CDA): Twee vragen. Waar haalt u het vandaan dat op Mars een CDA-gedeputeerde zou zijn en denkt u dat biologische koeien anders poepen dan gangbare koeien?

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Wat betreft het eerste, dat weet ik ook niet, dat was pure speculatie. Wat betreft het tweede, biologische koeien poepen hetzelfde als gangbare koeien. Het verschil is uiteraard wel dat biologische koeien over het algemeen in veel kleinere aantallen worden gehouden, dus als alle bedrijven biologisch zouden zijn, dan zouden wij veel minder koeien hebben en zouden er veel minder problemen zijn op het gebied van mest en gif. Waar het hier om gaat, is dat wij de KRW-doelen moeten halen. De KRW-doelen zijn in het geding, omdat er te veel mest en gif in het water zit en dat wij dus een streng beleid moeten gaan voeren op landbouwgebied.

Mevrouw **KONING** (CDA): Waar haalt u het vandaan dat op biologische bedrijven minder koeien zijn dan op gangbare? Daar zijn geen regels voor.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Daar zijn geen regels voor. Biologische boeren hebben over het algemeen veel meer aandacht voor hun eigen dieren. Die zijn grondgebonden. Die produceren op hun eigen grond gewassen voor hun eigen dieren, die importeren geen soja en mais en dergelijke waarvoor regenwoud is gekapt. Dat betekent dat je iets kleiner en kleinschaliger moet werken. Biologische boeren hebben geen megastallen met 250 koeien. Daar zal ik het even bij laten.

De **VOORZITTER**: Ja, want het gaat uiteindelijk om de Watervisie. Mevrouw Rommel, die haar maidenspeech houdt.

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): Voorzitter. Dat laatste weet ik niet echt, want ik heb al eerder in de Staten gezeten. Maar goed, als u het zegt.

5630 De **VOORZITTER**: Maar dit telt allemaal opnieuw.

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): Gelukkig! Dank u wel. De Watervisie. Toen ik mij daarop voorbereidde, zag het er iets anders uit dan wat het nu is, want ook de Watervisie heeft te maken met bedreigingen, kansen en veiligheid. Er is geen land ter wereld waar zoveel kennis over water aanwezig is als in Nederland. Dat is ook niet zo verwonderlijk, want als je kijkt naar Noord-Holland, dat is immers de badkuip van Europa. Dan ga ik even terug naar het verleden, want duizend jaar geleden werden hier de eerste kustwerkzaamheden uitgevoerd en het eerste watermanagement. Vierhonderd jaar later voltrok zich bij de Hondsbossche Zeewering een tragedie. Een deel van de duinenrij werd daar weggeslagen en het water brak door de zanddijk heen en heel Petten werd door het water verzwolgen. Bijna vierhonderd mensen die dachten een veilige plek te kunnen vinden in de kerk daar, werden door het neerstortende puin gedood. In 2003 spraken wij in de Staten ook over de zwakke schakels van de provincie. Dat was in het kader van de Europese KRW. Daar werden de Hondsbossche en Pettemer zeewering vermeld. Dankzij een goede samenwerking tussen Rijkswaterstaat, provincie, gemeenten, waterschappen, ondernemers, milieuorganisaties en de recreatieschappen hebben wij sinds dit jaar weer een veilige kust, waar wij zelfs een nieuw strand bij hebben gekregen. Dat zijn de Hondsbossche duinen. Wij zijn er laatst nog geweest. Nieuw waterbeleid gaat over nieuwe economische kansen. De Watervisie is een document dat wij wettelijk nodig hebben. Echter, zonder droge voeten en zonder voldoende zoet water hebben onze samenleving en economie geen toekomst. Noord-Holland is de op een na dichtstbevolkte provincie, aan bijna alle kanten omgeven door water en voor meer dan de helft onder het NAP, met een economische waarde van meer dan 300 miljard euro. Het is dus ontzettend belangrijk dat de Watervisie straks beter en scherper wordt verwerkt in de overige visies. De PvdD meldde al, de Watervisie heeft een signalerende functie, die straks op andere beleidsterreinen zal worden uitgewerkt. De VVD zal het college hierin volgen om te zien dat dit gebeurt. Tegenwoordig hebben wij een heel goed beeld van het overstromingsrisico. Hoe anders was dat tien jaar geleden. De data zijn vergelijkbaar en wij hebben veel meer inzicht in de daadwerkelijke gevolgen van een overstroming. Daardoor kunnen wij voor iedereen in Noord-Holland, zoals gezegd, dezelfde basisbescherming bieden. Maar wat zegt de inwoner van Noord-Holland, dezelfde basisbescherming? Ik heb wat rondgevraagd en dan blijkt dat iedereen zegt, nou, ik heb wel het idee dat het wel goed komt, ik denk dat het wel goed geregeld is, ik voel me wel veilig, ik heb er vertrouwen in dat het veilig is. Dat zet toch iets wel goed weg. Dan kijken wij naar de nacht van 13 op 14 januari 2016. Dan is het precies 100 jaar geleden dat door een stormvloed de Markermeerdijken doorbraken en vooral Waterland, Volendam, Purmerend, Amsterdam-Noord, de oostkant van de Zaanstreek en bijna de complete Anna Paulownapolder werden getroffen. Huizen spoelden weg en complete veestapels verdwenen. Nu op dit moment is 33 km Markermeerdijken tussen Hoorn en Durgerdam afgekeurd op basis van de nieuwe normen. 100% veiligheid bestaat niet, risico's horen bij het leven, dat hebben wij gezien. De Watervisie is goed, maar daarmee zijn wij er niet. Er is werk aan het water.

5670 De **VOORZITTER**: Van harte gelukgewenst.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Van de 41 ingediende zienswijzen op de Watervisie gaan er 29 over de Markermeerdijken. Indieners uiten daarin hun verontrusting over de voorgenomen dijkverzwaringen. Verreweg de meeste van de 29 zienswijzen geven volgens de conceptnota van beantwoording, geen aanleiding tot aanpassing van de tekst van de Watervisie. Dat is spijtig. De provincie is weliswaar geen uitvoerder van het dijkverzwaringsplan, maar is wel coördinerend vergunningverlener en daarmee procesbewaker. De gedeputeerde heeft in de commissie gezegd dat de dijkverzwaring daar nog geregeld zal terugkomen. Dat is onvoldoende. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen moet op zijn minst worden toegezegd dat de provincie alles in het werk zal stellen om de zorgen én de alternatieven van de omwonenden een substantiële plaats te geven in het proces en de uitkomst daarvan. Daarvoor wil de SP graag een toezegging hebben van het college. De Erasmus Universiteit en Deltares hebben onderzoek gedaan naar de investeringen van de overheid in meerlaagse veiligheid. De provincies en andere overheden zijn daarin volgens de onderzoekers te terughoudend. Verzoek aan GS om naar dit onderzoek te kijken en daarop in de commissie een reactie te geven. Dat ook graag. Volgens artikel 6.4 van de Waterwet is het verboden zonder een daartoe strekkende vergunning van GS, grondwater te onttrekken of water te infiltreren ten behoeve van industriële toepassingen. In Noord-Holland gebeurt dit in Bergen en Zuiderduin. Het mag niet, maar het gebeurt. Het toenmalige Statenlid, mevrouw Van Leeuwen van GL, heeft daarover in februari van dit jaar schriftelijke vragen gesteld. De antwoorden waren vooral feitelijk. Vorige maand is in Enschede wederom onrust ontstaan over vergelijkbare opslag van industrieel afval. Alleen al daarom is het opmerkelijk dat de Watervisie met geen woord aandacht besteedt aan de provinciale verantwoordelijkheid op dit gebied. Het lijkt in elk geval verstandig dat de provincie op dit onderwerp zo snel mogelijk nader beleid formuleert. Ook daarvoor zouden wij graag een toezegging willen hebben van het college.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. 50plus kan instemmen met deze Watervisie, maar wij hebben twee opmerkingen. Wij willen graag meegeven dat er thans naar wij hebben begrepen, nog een onderzoek loopt vanuit het Rijk naar alternatieven voor versterking van de Markermeerdijken en wij verzoeken GS dit serieus mee te nemen als de concrete invulling aan de orde is. De SP heeft ook al gezegd dat diverse burgers met alternatieven kwamen. Tot slot, om toezicht te houden op de terugkeer van de huidige zwemlocaties langs de Markermeerdijk als het Hoogheemraadschap in gebreke blijft.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter, water, het klinkt zo vertrouwd, maar het is zeker niet vanzelfsprekend. OESO-onderzoek heeft aangetoond dat ondanks het feit dat wij voor een belangrijk deel onder de zeespiegel leven, het waterbewustzijn van de Nederlanders beneden peil is. Absoluut onvoldoende. Ik wil graag van de gedeputeerde weten of hij aandacht wil besteden aan het waterbewustzijn van de Noord-Hollanders. Water is voor ons onderdeel van het dagelijks bestaan. Of het nou om drinkwater gaat, recreatie, veilige dijken of droge voeten. Het gaat niet vanzelf en het is ook niet alleen een provinciale verantwoordelijkheid. Dat maakt het eigenlijk heel erg complex. Er moet worden samengewerkt met tal van andere organisaties. Ik dank gedeputeerde Loggen voor de aanvullende antwoorden naar aanleiding van vragen in de commissievergadering. Vooralsnog zijn wij tevreden met deze antwoorden. Bij de vragen in de commissie hebben wij net als GL, aangedrongen op innovatie en ambitie. Voor mijn fractie is dat

5715 van belang. Er worden voldoende financiële middelen ingezet voor dit onderwerp, dus het is van belang dat er daadwerkelijk iets mee gedaan wordt en dat het tot resultaten zal leiden. Het is voor ons belangrijk dat het waterlandschap voor alle Noord-Hollanders toegankelijk is. Een visie is een, uitvoering is twee. Wij gaan met kritische blik volgen of en hoe de omschreven doelen worden bereikt, maar vooralsnog zijn wij content met het stuk dat voorligt, en stemmen wij
5720 daarmee in.

De **VOORZITTER**: De heer Boland houdt ook zijn maidenspeech.

De heer **BOLAND** (D66): Voorzitter, soms hoor je in een restaurant dat er wat bagatelliserend
5725 gewoon een glaasje water besteld wordt. Wat een luxe dat wij in Nederland een glaasje kraanwater gewoon vinden en dat wij het leven achter de dijken gewoon veilig vinden. Als zeilschipper heb ik jarenlang geleefd van de wind en op het water in al zijn kwaliteiten. Op de zoute en soms woeste Noordzee en op de twee keer per dag droogvallende Waddenzee en op het zoete blauwe hart met zijn grote drinkwatervoorraad. Dan beleef ik steeds weer en ik citeer ons
5730 D66-programma, dat: "Water de verbindende schakel is. Water dat de ruimtelijke ordening van Noord-Holland bepaalt, water dat nodig is als drinkwater en voor de landbouw, water dat een rol speelt bij de winning van alternatieve energie en waaruit grondstoffen kunnen worden teruggewonnen. Water dat een grote rol speelt bij transport en waterrecreatie in al zijn facetten." Ik ben vast nog niet volledig. Daarom zijn wij blij dat wij vandaag kunnen spreken over een
5735 watervisie, die heel veel aspecten van het water beschrijft. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat de provincie in heel veel gevallen niet als enige over dat water gaat, maar die taken deelt met Rijk, gemeenten, waterschappen en andere stakeholders. Dat maakt dat er gesproken wordt over meekoppelkansen, overigens een woord dat geïntroduceerd lijkt door I&M. Dat het behalen van concrete doelen vooral aan die andere partners wordt overgelaten. Wij hopen dat bij de uitvoering
5740 meer doelen SMART geformuleerd kunnen worden. Dat betekent dat wij weliswaar blij zijn dat er nu een Watervisie ligt, maar dat wij de komende tijd graag door GS op de hoogte gehouden worden van de voortgang bij het realiseren van de beschreven ambities. Ik zeg nadrukkelijk GS, omdat water op zo heel veel manieren in heel veel dossiers een rol speelt. In de inleiding van gedeputeerde Loggen op de Watervisie zag ik de mooie definitie van integraal werken, namelijk
5745 samenwerken. De vorige week aangenomen motie over zeewierteelt is een mooi voorbeeld van hoe water in alle dossiers voorkomt en tegelijkertijd een voorbeeld van innovatie op het gebied van water en energie. Een ander voorbeeld is stimulering van duurzame landbouw en dan met name de kans op vermindering van uitstoot van vervuilende stoffen naar het oppervlaktewater. In de commissie is gesproken over de vaarwegen. De gedeputeerde heeft toegezegd hierop
5750 uitgebreid terug te zullen komen in de nota Waterrecreatie. Wij zullen die toezegging nauwlettend in de gaten houden, want naast de al genoemde vaarwegen, is er een haarvatenstelsel dat bijdraagt aan alle waterdoelen, zoals recreatie, natuur, landbouw en de inrichting van het landschap. Even als voorbeeld, bij de uitwerking van de toeristische plannen voor de MRA zijn de mogelijkheden om van de Zaan naar de Amstel te varen, even vergeten.
5755 Kortom, integratie en innovatie spelen een grote rol bij het verzilveren van meekoppelkansen. Ik wil met die constatering afsluiten en teruggaan naar het begin van mijn betoog. Water lijkt zo verschrikkelijk gewoon, maar het is zo bijzonder en veelzijdig. Er rust een zware

verantwoordelijkheid op de schouders van de gedeputeerde Water en zijn collega's om deze Watervisie tot uitvoering te brengen en wij zullen dat positief kritisch volgen.

5760

De **VOORZITTER**: Van harte gelukgewenst. Ik wil de vergadering even schorsen om iedereen in de gelegenheid te stellen een kop koffie te drinken. Ik heropen de vergadering.

5765

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, laat ik eerst eens een slok water nemen uit mijn glas met Noord-Hollands leidingwater, want dat behoort tot het mooiste water, zo niet is het mooiste water ter wereld. Dat is nog zuiverder dan wat u dagelijks bij de supermarkt in een fles koopt en dat zogenaamd bronwater is. Dus ik drink daar graag van en met mij, mijn naamgenoot zie ik. Om te beginnen ontkent het college het bestaan van een KRW op de planeet Mars. Niet alleen nu, maar ook in het verleden. Daar hebben wij geen weet van en daar speculeren wij ook niet op, net zo min als over het feit of er mogelijk leven op Mars is, want voor je het weet, krijgen wij een motie van de PvdD en zijn wij gehouden te monitoren hoe het met het leven op Mars staat. Daarvoor zijn wij niet op aarde. Deze gedeputeerde leunt niet achterover, maar gaat net zoals het college met vol elan en vol energie zorgen dat de KRW niet alleen vandaag wordt aangenomen, maar ook goed geïmplementeerd wordt en dat betrokken partijen die genoemd staan in de Watervisie, zich eraan gaan houden, met dien verstande dat de Watervisie een zelfbindend document is, wij aan genoemde partijen de verwachting hebben aangegeven hoe wij naar hen zullen kijken en hoe wij hen zullen toetsen, waarbij wij allen gehouden zijn aan de wet. Dat is de belangrijkste richtsnoer van het college.

5775

5780

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, ik hoor u zeggen, wij gaan er alles aan doen om de KRW te halen. Dat klinkt heel goed, maar toch, GL heeft het ook genoemd, constateren wij dat met deze Watervisie slechts 2 van de 83 oppervlaktewaterlichamen in 2021 zullen voldoen, dus ik vraag mij af, hoe gaat u dat doen, de KRW halen?

5785

De **VOORZITTER**: De heer Loggen, die nog volop bezig was met zijn beantwoording.

5790

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik had nog niets gezegd over de KRW, dus u hebt mij al geïnterrupteerd op iets wat ik nog niet gezegd heb. Ik heb geconstateerd dat breed herkend is en mevrouw Rommel heeft er in haar bijdrage nadrukkelijk aan gerefereerd dat de Watervisie natuurlijk breder is dan de KRW. Het gaat ook over waterveiligheid, watermanagement, over alle aspecten van hoe wij in Noord-Holland denken om te moeten gaan met water. Dat betekent droge voeten, schoon en voldoende water en schoon drinkwater. Laat ik maar beginnen met de KRW, want daar refereerde een aantal partijen aan, met name de PvdD. Gaan wij de doelstellingen halen? Ik moet een splitsing maken tussen grondwater en oppervlaktewater. Bij grondwater kunnen wij constateren dat wij die doelstellingen redelijk zeker kunnen halen. Bij oppervlaktewater ligt dat iets gecompliceerder. Dat ligt met name in het feit dat er op een aantal terreinen parameters zijn geformuleerd en je moet aan alle parameters voldoen. Voldoe je er aan één niet, dan voldoe je op het hele terrein niet en dat is wel een complicerende factor. Ten tweede moeten wij met elkaar kunnen constateren dat er een aanzienlijke verbetering in het oppervlaktewater is opgetreden dan een aantal jaren geleden. Wat dat betreft, is het niet zo dat ik wanhopig ben over de

5795

5800

toekomst. Ik heb er vertrouwen in dat wij op de goede weg zijn. 2021, moet ik met u vaststellen, gaan wij zeker niet halen. Vandaar dat ik met onze partners, zoals watergebied Rijn-West waar wij over zoet water spreken, hebben geconstateerd dat er nog een paar punten te doen zijn. Vandaar dat er gezegd is, wij hebben eigenlijk meer tijd nodig en dat is 2027 geworden. Op dit ogenblik

5805 en dat is ook mijn standpunt geweest in dat bredere gremium, wil ik nog niet praten over doelverlaging. Of het helemaal onontkoombaar is in de toekomst, weet ik niet. Dat is dan geen zelfstandige beslissing van de provincie Noord-Holland, want wij zullen erop blijven hameren dat wij vinden dat wij op dit ogenblik nog niet kunnen praten over doelverlaging. Wij moeten er alle energie insteken om het wel te halen en op het moment dat wij het niet zullen halen, zullen wij

5810 gemotiveerd bij u terugkomen. Dat betekent wel, niet achterover leunen en actief blijven bijdragen en erop blijven hameren binnen onze mogelijkheden. Als het dan niet gaat, dan is het niet zo dat Noord-Holland het niet heeft gehaald, maar dat in het bredere scala een of meerdere onderdelen het niet hebben gehaald. Dan zullen wij gemotiveerd bij u terugkomen. Vanuit Noord-Holland zullen wij ons daar maximaal voor inspannen. Mevrouw Rommel zei het met zoveel

5815 woorden. Op vele terreinen wordt de Nederlandse overheid gewantrouwd. Er is echter één gebied waar de Nederlandse overheid volstrekt in vertrouwd wordt en dat is bij waterveiligheid, de droge voeten. Daar genieten wij 100% vertrouwen en dat moeten wij ook vasthouden. Dat is waar deze Watervisie voor bedoeld is, dat wij beleid hebben waarlangs wij die veiligheid voor onze burgers kunnen waarborgen. Het is nog niet zo lang geleden, 100 jaar, dat de dijken hier doorbraken.

5820 Dan kom ik bij de opmerking van de SP. Wij staan voor een uniek moment, want op 15 december beslist de minister definitief over de vergunning voor de alliantie om tot de aanleg van de nieuwe Markermeerdijken te komen. Daarom hebben wij de zienswijze niet uitvoerig kunnen behandelen in deze Watervisie, omdat die voor een belangrijk deel terugkomt in de verdere uitwerking. Om enigszins aan het gevoel van ongerustheid van de SP tegemoet te komen, zullen wij in de

5825 Watervisie opnemen dat wij in de verdere uitwerking daar nadrukkelijk naar zullen kijken, maar ik wil er wel op wijzen dat een deel van de zienswijze gaat over individuele belangen op en langs de Markermeerdijk. Daar hebben wij als overheid wel een bredere verantwoordelijkheid. Achter het stukje Markermeerdijk waar het hier over gaat, wonen 1,2 miljoen mensen met een economische waarde van 25 miljard euro. Het gaat verder dan de achtertuin of directe leefomgeving van de

5830 mensen die daaraan wonen. Heel belangrijk, vandaar dat wij er ook zorgvuldig naar moeten kijken. Nogmaals, daar wil ik best een zin over opnemen dat wij er in de verdere uitwerking naar gaan kijken, maar op voorhand vind ik dat wij de verantwoordelijkheid voor een bredere scope moeten houden. Nogmaals, het gaat over 25 miljard euro economische waarde, maar nog veel belangrijker, 1,2 miljoen mensen die achter de dijken wonen, werken en recreëren. Verder vraagt

5835 u, als de Markermeerdijken aangepakt gaan worden, komen de voorzieningen die er nu zijn, terug? Dat is wel de opdracht die is meegegeven, en daar waar het knelt, zal een terugkoppeling gegeven worden. Waar wij zeggen, daar zouden wij iets meer willen, wij zien daar een kans waarin wij kunnen meekoppelen, hebben wij – althans in het coalitieakkoord is daarin voorzien – budgetten om te kunnen meekoppelen. Dus in antwoord op uw vraag in eerste aanleg, is het de

5840 bedoeling dat alle voorzieningen die er nu zijn, ook weer terugkomen, tenzij technisch niet meer mogelijk. Dan moeten wij met elkaar kijken wat wij dan gaan doen. Als er kansen ontstaan op het gebied van recreatie en ecologie, waarin wij kunnen meekoppelen, dan hebben wij daar budgetten voor beschikbaar. U hebt nog een opmerking gemaakt over artikel 6.4 van de

Waterwet en wie daar verantwoordelijk voor is. In de eerste plaats zijn dat de gemeenten die
5845 gehouden zijn aan de Milieuwet, om daar toezicht op te verlenen. Die zijn gehouden aan de wet,
net zoals de provincie dat is. Om nou alles op te schrijven waar wij aan gehouden zijn en wat in
wetten vastgelegd is, dan krijgen wij iedere keer een lijvig boekwerk. U mag ervan uitgaan dat de
provincie zich gewoon houdt aan de wet, net zoals gemeenten die daar in eerste aanleg
verantwoordelijk voor zijn. Volgens mij heb ik de vragen en opmerkingen beantwoord. Rest mij te
5850 verklaren waarom er een cupcake bij de koffie klaar stond. Dat was niet omdat ik jarig was, want
dat is enige tijd geleden, vorige week.

De **VOORZITTER**: De gedeputeerde was vorige week donderdag jarig en toen vierde hij zijn 47^e
verjaardag.

5855 Gedeputeerde **LOGGEN**: Dank u wel, voorzitter. Dat is vanwege het feit dat wij mee hebben
gedaan aan een subsidie die wij toegekend hebben gekregen. Dat gaat om subsidie met twee
programma's, het INTERREG 2 zeeën programma, en het is uniek dat wij voor de eerste keer
hebben meegedaan aan dit programma en dat wij die gehonoreerd hebben gekregen. Daar ben ik
5860 trots op en op de mensen die dit hebben gedaan. Dat gaat om een project van PWN Technologies
en het gaat om een tweede project, dat is van het seinwezen. Innovatieve programma's. Dat is
ook in Europa gehonoreerd en gezien. Bijzonder trots dat het in eerste aanleg toegekend is. En
wij hebben nog elf andere aanvragen in de pijplijn, die al zeer ver zijn in het project. Die wilde ik
niet noemen, wel deze twee. Vandaar dat u daar een kleine attentie voor hebt gekregen.

5865

Tweede termijn

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording.
Blijkbaar had ik een vooruitziende blik, want ik heb nog steeds niet het antwoord gehoord op de
5870 vraag die ik heb gesteld, namelijk hoe gaan wij die KRW-doelen halen? In het coalitieakkoord
staat, wij gaan er alles aan doen om die doelen in 2027 te halen. Ik heb het in de commissie
gevraagd, ik heb het hier drie keer gevraagd en ik weet nog steeds niet hoe u dat gaat doen.
Daarom dienen wij een motie in.

5875 **Motie 69**

Plan van aanpak KRW-doelen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 16 november 2015

5880 *Constaterende dat:*

- *Het PBL voorspelt dat slechts 15% van de Nederlandse wateren in 2027 zal voldoen aan de KRW;*
- *De Watervisie niet voorziet in voldoende maatregelen om de KRW-doelen te behalen (in 2021 zullen 2 van de 83 oppervlaktewateren voldoen).*

5885

Overwegende dat:

- *In het coalitieakkoord staat dat het college ervoor gaat zorgen dat de KRW op tijd zal worden uitgevoerd;*
- *De gedeputeerde heeft toegezegd dat doelverlagingen niet aan de orde zijn;*
- 5890 - *De provincie toezichthouder voor de waterschappen is;*
- *De EU hoge boetes kan geven voor het niet halen van de KRW-doelen.*

Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:

- 5895 - *Een plan van aanpak te schrijven, waarin wordt aangegeven hoe alle KRW-doelen uiterlijk in 2027 gerealiseerd zullen worden;*
- *Te onderzoeken wat de gevolgen zullen zijn voor de provinciale financiën wanneer in 2027 de KRW-doelen voor grond- en oppervlaktewater niet zullen worden gehaald*

en gaan over tot de orde van de dag.

5900 *Fractie PvdD*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

5905 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): De gedeputeerde heeft ook gezegd, de reden dat de KRW-doelen niet goed gaan, is onder andere het one out, all out principe, wat wil zeggen dat als er een element niet goed is, dan is gelijk het hele water niet goed. Op alle gebieden gaat het slecht. De ecologische, chemische en biologische waarden zijn op dit moment gewoon heel erg slecht, dus dat is niet de reden dat het met deze wateren slecht gesteld is. De reden is dat er te veel gif in het water zit, afkomstig van de landbouw, dat er te veel mest in het water zit. Dat is de reden dat
5910 het met de kwaliteit van het oppervlaktewater slecht gesteld is. Daarom nog een motie.

Motie 70

Pilots natuurlijke plaagbestrijding

5915 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 16 november 2015*

Constaterende dat:

- *Het gebruik van landbouwgif een van de grootste oorzaken is van de slechte ecologische toestand van de oppervlaktewateren;*
- 5920 - *Er ook bij agrariërs de behoefte bestaat aan natuurlijke plaagbestrijding in open teelten.*

Overwegende dat:

- 5925 - *Uit meetgegevens van het waterschap HHNK over 2011-2014 blijkt dat in een zeer groot deel van de oppervlaktewateren in Noord-Holland ernstige normoverschrijdingen van landbouwgif voorkomen;*
- *Ook in het coalitieakkoord de doelstelling staat om de landbouw te verduurzamen;*
- *De POP3-subsidies voor een deel gereserveerd zijn voor schoon oppervlaktewater.*

Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:

5930 *Grootschalige pilots met natuurlijke plaagbestrijding te faciliteren*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

5935 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Dan heb ik nog een laatste motie. Ik constateer dat deze gedeputeerde zich als het ware gedraagt als een leraar die wel toetsen maakt, maar niet les geeft en dat terwijl bijna de hele klas dreigt te zakken voor het eindexamen. Ik denk dat het verstandig is als wij in ons landbouwbeleid strengere richtlijnen gaan opnemen, strenger gaan inzetten op een landbouw zonder gif, een landbouw waarin ook de mestregulering een stuk beter is geregeld, pleit voor een strenger mestbeleid. Ik heb het gevraagd in eerste termijn, maar ik heb daar geen reactie op gekregen, vandaar een motie.

5945 **Motie 71**

Signaalfunctie Watervisie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 16 november 2015

5950 *Constaterende dat:*

In de Watervisie valt te lezen dat “innovatie het denken buiten gangbare kaders en wettelijke normen en een integrale aanpak belangrijk zijn in het vinden van oplossingen voor resterende probleemstoffen in het water.”

5955 *Overwegende dat:*

De gedeputeerde heeft aangegeven: “Dat de Watervisie in dit kader meer een signaalfunctie zou moeten hebben.”

Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:

5960 *In de nieuwe Economische Agenda waar ook het landbouwbeleid verder zal worden vormgegeven, de constatering uit de Watervisie op het gebied van landbouwgif en overbemesting integraal te verwerken*

en gaan over tot de orde van de dag.

5965 *Fractie PvdD*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Ik hoor u regelmatig praten over mest en altijd in combinatie met landbouw, maar er zijn heel veel andere dieren die ook voor mest zorgen, ganzen, herten en ik kan er nog veel meer noemen. Waarom neemt u dat nooit mee in uw verhaal?

5975 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Ik denk dat u ook weet – dat staat ook duidelijk in de Watervisie – dat het grootste deel van de vervuiling van het water afkomstig is van de landbouw. U weet ook dat 65% van het fosfaat dat nu in het oppervlaktewater zit, afkomstig is van de landbouw. In 2027 zal dat maar liefst 75% zijn. U weet ook dat rioolwaterzuiveringsinstallaties 98% minder fosfaat hebben uitgestoten in de afgelopen jaren. Hetzelfde geldt voor andere bronnen. De landbouw is de belangrijkste bron van vervuiling van het water. Dat kunt u niet ontkennen.

5980

Mevrouw **KONING** (CDA): Dit zijn cijfers, maar er zijn ook heel veel andere cijfers en in de toekomst komt er een gebrek aan fosfaten en er zijn heel veel gronden die van zichzelf fosfaat houdend zijn, dus daarover is het laatste woord nog niet gezegd.

5985 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Het college denkt daar in ieder geval anders over, want in de Watervisie staat duidelijk dat het belangrijkste deel van de vervuiling van oppervlaktewater en de reden dat wij de KRW-doelen niet gaan halen, bij de landbouw ligt. Dat constateert het college zelf. Daarom vraag ik niets anders dan een uitwerking van de belofte uit het coalitieakkoord dat wij die KRW-doelen gaan halen.

5990

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter, ik houd het kort. Ik wil nog even vragen naar de toezegging over het draagvlak waar ik om gevraagd heb. Het is de bedoeling dat als het terugkomt na 15 december, er in elk geval een toezegging geformuleerd wordt over het draagvlak met betrekking tot de inwoners van Noord-Holland.

5995

De **VOORZITTER**: De teksten van de moties zijn nog niet rondgedeeld. Dan schorsen we even vijf minuten. Ik heropen de vergadering.

6000 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, eerst even de vraag van de SP over draagvlak. Dat is een van de onderdelen waar de provincie een bijzondere verantwoordelijkheid voor zichzelf ziet. U weet dat voor de aanleg van de Markermeerdijken het Rijk opdrachtgever is en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de opdrachtnemer. Dat is een hele directe relatie. Vervolgens wordt er een alliantie aangegaan van marktpartijen, een consortium en het Hoogheemraadschap en meegegeven wordt aan het consortium, de alliantie, om ook te zorgen voor draagvlak. Ik zie het als een bijzondere verantwoordelijkheid van de provincie om te toetsen of en hoe het draagvlak gezocht wordt. Vandaar dat ik zeg, ik zal kijken in de verdere uitwerking of er recht wordt gedaan, om te kijken of die aspecten die daar genoemd worden, in meegenomen kunnen worden. Dat wil niet zeggen dat alles een-op-een overgenomen kan worden, omdat het voor een deel ook richt op het individuele belang en niet op het collectieve belang en daarvoor zijn wij hier met elkaar samen.

6005

6010

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dank u wel.

6015 Gedeputeerde **LOGGEN**: Graag gedaan. Dan toch nog even de opmerkingen van de PvdD. Ik ben in mijn leven met een hele hoop beroepen vergeleken, maar nog nooit met een leraar. Dat is een

heel mooi beroep, daar heb ik veel respect voor. Je zou maar iedere dag voor de klas staan met 55 leerlingen, het zijn tegenwoordig hele grote klassen. Deze leraar constateert dat hij drie leerlingen in zijn klas heeft, die wel heel geïnteresseerd kijken, maar niet zo goed naar hun leraar luisteren. Wat is het geval? Ik heb geprobeerd uit te leggen dat het doel om aan de KRW te

6020 voldoen, onder andere zit opgesloten in de Watervisie en in de plannen van de waterschappen, van Rijkswaterstaat en van het Rijk. Die maken beleidsplannen, niet om 'at random' een willekeurige letterbrij aan u te presenteren, maar die zetten dingen op papier, beleid op papier om in de praktijk uit te voeren, die ervoor moeten zorgen dat die doelen uiteindelijk gehaald gaan worden. Als het gaat om de positie van Noord-Holland, daar heb ik in eerste termijn

6025 duidelijk antwoord op gegeven. Wij kunnen niet op alle terreinen, individueel als provincie Noord-Holland, dat zullen wij altijd in een groter geheel moeten doen en doen wij wat de provincie betreft, het maximale. De tekst in het coalitieakkoord geeft aan dat wij ernaar streven om aan alle doelen te voldoen. Het coalitieakkoord spreekt overigens – even voor de juistheid – niet over 2027. Waar het wel over spreekt en waar u om vraagt, is namelijk, gaan wij hier strenger zijn dan

6030 het Rijk? Gaan wij bovenwettelijke eisen stellen aan? Nee, dat doen wij niet. Daar spreekt het coalitieakkoord zich heel duidelijk over uit. Wij zullen niet strenger zijn dan Den Haag. Met andere woorden, het Haagse minimum is wat mij betreft het provinciale maximum.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Wat ons betreft, is ook het Europese minimum in ieder geval ons doel

6035 en dat zegt u ook, want laten wij helder zijn, in het coalitieakkoord staat: "Binnen de Europese Kaderrichtlijn Water wordt ernaar gestreefd dat uiterlijk in 2028 – oké, een jaar verschil – al het water zo schoon is dat alle planten en dieren die er van nature voorkomen, terug kunnen keren. Wij zorgen ervoor dat deze richtlijn op tijd wordt uitgevoerd." Het enige wat ik van u vraag, is dat u ons presenteert hoe u dat gaat doen. Ik was aangenaam verrast dat u in de begroting onder het

6040 kopje 'Water' schrijft: "Na een periode waarin vooral in termen van je gaat erover of niet, naar taken en verantwoordelijkheden in het waterdomein werd gekeken, staat nu voorop dat samen moet worden gewerkt om maatschappelijke meerwaarde te realiseren." Hoe gaat u bijdragen aan het realiseren van de KRW-doelen?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dan gaan wij toch in een cirkeltje. U leest daar duidelijk samenwerking, dat betekent dat wij dat niet alleen kunnen doen, dat doen wij door samenwerking. U weet, enerzijds hebben wij landelijke normen waar wij aan moeten voldoen. Dat is landelijk beleid. Wij gaan daar als provincie geen extra eisen aan stellen, dat doen wij niet. Hoe wij denken onder

6045 andere aan de KRW-doelen te komen, dat doen wij in een groter verband. Mede daarom hebben wij een aantal zaken opgeschreven in de Watervisie. Ik kan het niet duidelijker zeggen, want anders wordt het een herhaling van zetten.

6050

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dan kom ik bij de moties die zijn ingediend. M69, daar heb ik denk ik antwoord op gegeven. Wij doen daar het maximale in. Eigenlijk doen wij alle dingen die gevraagd worden, alleen hier wil men iets verder gaan. Ik ontraad deze motie. M70, dat gaat over

6055 grootschalige pilots voor natuurlijke plaagbestrijding te faciliteren. Wij doen nu al kleine pilots,

6060 die zijn overzichtelijk. Hier wordt gevraagd om een blanco cheque. Ik acht het niet verstandig om die af te geven. Als er kleinschalige overzichtelijke pilots zijn, die zijn hier van harte welkom als u daar ideeën over heeft. Dan bent u ook van harte welkom. En als het past binnen, dan zullen wij dat zeker faciliteren, maar niet op deze wijze. Dus deze ontraad ik ook. M71, ik heb zojuist gezegd, dit college heeft duidelijk de doelstelling om niet roomser te zijn dan de paus en dat wordt hier wel gevraagd. Dat doen wij dus niet en daarmee ontraad ik ook deze motie.

6065

De **VOORZITTER**: Nou, ik wil mevrouw Vermaas nog in de gelegenheid stellen om een duidelijke vraag te stellen.

6070 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Dank u wel. Als ik nou in M70 'grootschalig' weghaal, adviseert u dan wel positief?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dat past binnen bestaand beleid dat als er pilots zijn waar wij aan kunnen bijdragen, dan zullen wij dat zeker doen.

6075 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Dan wil ik bij deze graag de motie wijzigen en het woordje 'grootschalig' doorstrepen in M70.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dan wordt het al gedaan en daarmee is hij eigenlijk overbodig, maar dat laat ik aan de wijsheid van de Staten over, zoals collega Post dat zei.

6080

De **VOORZITTER**: Wij zijn bij de stemming aangekomen. M69, stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, overige leden daar tegen, zodat de motie is verworpen. Dan de gewijzigde M70. Behoeftte aan stemverklaringen?

6085

De heer **VAN EIJK** (CDA): Voorzitter, het wordt zo langzamerhand een repetitie van verhaal. Moties die overbodig zijn omdat het om bestaand beleid gaat, zijn echt overbodig. Daarom gaan wij tegen stemmen.

6090 De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders van de motie vragen de hand op te steken? Dat zijn de leden van de PvdD en GL, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan M71. Stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, de overige leden tegen, zodat ook deze motie is verworpen. Dan de voordracht. Stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de tegenstanders van de voordracht
6095 vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PvdD, de overige leden daarvoor, zodat de voordracht is aanvaard.

14. Statenvoordracht 80 Wijzigingsvoorstel gemeenschappelijke regeling Waddenfonds --behandeld op 16-11-2015--

6100

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Het Waddengebied is een prachtig gebied en staat dankzij haar grote ecologische waarde sinds 2009 op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Een gebied dat iedereen hier aanwezig, waarschijnlijk op zijn of haar eigen manier kent en waardeert. Van een mooie wandeling op het wad, de overtocht naar een van de Waddeneilanden of wellicht van de vele innovaties die er gaande zijn in het gebied, bijvoorbeeld het onderzoek naar teelt van zilte aardappelen. Gezien het belang van dit gebied, is het dus ook niet verwonderlijk dat D66 erg blij is met de samenwerking in het Waddenfonds. Een samenwerking die erop is gericht om een duurzame en kwalitatieve impuls te geven aan de ecologie en economie van dit gebied. Bij een dergelijke samenwerking horen ook afspraken over die samenwerking. Bijvoorbeeld over de uitvoering en financiering van projecten, maar ook over de terugkoppeling van informatie hierover aan de verschillende samenwerkingspartners. Informatie die voor ons als volksvertegenwoordigers van belang is om onze rol op een juiste manier invulling te geven. De voorliggende wijziging van de gemeenschappelijke regeling zorgt ervoor dat een verplichte jaarlijkse terugkoppeling aan de Staten wordt losgelaten en het aan het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds is om hun Staten op de juiste wijze te informeren. Vanuit het oogpunt van programmering is dat begrijpelijk, maar vanuit het oogpunt van transparantie is dat een waarborg minder. Mijn fractie ziet dan ook graag dat de Algemeen Bestuursleden met elkaar afspraken maken over de terugkoppeling aan hun Staten, waarbij het uitgangspunt is dat wij voldoende geïnformeerd willen worden over het Waddenfonds en onze rol op een goede manier invulling kunnen geven. Wij zullen de Algemeen Bestuursleden hier dan ook op aanspreken.

De **VOORZITTER**: Dat is op zichzelf wel een goede slotopmerking, want Algemeen Bestuursleden in welk gremium dan ook, die mogen ook best zo af en toe wel eens verantwoording afleggen. Dat hoort ook bij het democratische proces. Misschien moeten wij op een andere plek daar eens wat afspraken over maken. Het afleggen van verantwoording.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Vorige maand bezocht ik het jubileumsymposium van de Waddenvereniging, net als de heer Leever overigens, die vijftig jaar geleden is opgericht om te voorkomen dat Ameland zou worden ingedamd, waarmee de Waddenzee voorgoed zou verdwijnen. Dat is gelukkig niet gebeurd, maar helaas wordt het Waddengebied nog steeds bedreigd door de economische activiteiten van de mens. Zo stelde Han Olff, hoogleraar ecologie in Groningen, na tien jaar onderzoek dat een groot aantal diersoorten dreigt te verdwijnen uit de Waddenzee, met name door de visserij op garnalen en mosselen. Het is daarom van essentieel belang dat bij de besteding van de gelden van het Waddenfonds nauwkeurig wordt afgewogen of de gestelde natuurdoelen niet in het geding zijn. Een gedegen democratische controle en een transparante verantwoordingsrelatie zijn daarom zeer gewenst, niet in de laatste plaats omdat wij als provincie cofinanciering ter beschikking hebben gesteld aan het Waddenfonds. Is de gedeputeerde dit met ons eens? Voorgestelde wijzigingen op de gemeenschappelijke regeling van het Waddenfonds doen echter afbreuk aan deze democratische controle. De mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op begrotingswijzigingen, wordt geschrapt en de vaste termijn van vier jaar voor het opstellen van het uitvoeringskader wordt losgelaten. Kan de gedeputeerde bevestigen dat dit het geval is en dat het mogelijk zal worden dat slechts eens in de acht of tien jaar een uitvoeringskader aan PS wordt voorgelegd en dat PS het risico lopen dat zij op geen

6145 enkele wijze inhoudelijke invloed kunnen uitoefenen op de besteding van deze gelden. De Waddenzee verdient onze volle aandacht. Daarom dienen wij de volgende motie in. Hiermee voorkomen wij dat de vaste frequentie volledig wordt losgelaten en dat PS op geen enkele manier invloed kunnen uitoefenen op de besteding van de gelden van het Waddenfonds.

Motie 72

6150 Waarborgen democratische controle Waddenfonds

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 16 november 2015

Constateernde dat:

- 6155
- *Wordt voorgesteld de mogelijkheid van PS om een zienswijze in te dienen op begrotingswijzigingen van het Waddenfonds te laten vervallen;*
 - *Wordt voorgesteld niet langer elke vier jaar het Uitvoeringskader aan PS ter vaststelling voor te leggen, maar slechts wanneer het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds daartoe besluit.*

6160

Overwegende dat:

- *De provincie Noord-Holland tot en met 2019 4 miljoen euro cofinanciering ter beschikking heeft gesteld aan het Waddenfonds;*
 - *Een gedegen en frequente democratische controle op de besteding van de gelden en de invulling van het Uitvoeringskader van het Waddenfonds gewenst is.*
- 6165

Gehoord de discussie, verzoeken het college van GS om:

In de gemeenschappelijke regeling PS de mogelijkheid te bieden het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds op te roepen om een nieuw Uitvoeringskader op te stellen en deze aan PS voor te leggen ter vaststelling

6170

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

6175 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik vraag de gedeputeerde of hij heeft meegekregen wat er in de motie wordt gevraagd. Hij knikt ja, dan heeft hij nu het woord.

6180 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. D66 doet een interessante constatering, hoe gaan wij het met elkaar doen? Wij weten dat er drie leden in het Waddenfonds zitten, een Dagelijks Bestuurslid is ondergetekende en twee Algemeen Bestuursleden uit uw midden. Wij zouden het er met elkaar over kunnen hebben hoe wij die terugkoppeling doen in aanvulling op de huidige werkwijze. Wij zouden ook kunnen kijken in de nieuwe werkwijze om na een jaar te evalueren hoe wij het dan kunnen doen. Als u daar prijs op stelt, dan ben ik gaarne bereid daar een voorstel voor te doen.

6185 Maar ik hoor graag van u hoe u dat zelf ziet. Wij kunnen eventueel ook nog in overleg met twee Algemeen Bestuursleden een gezamenlijk voorstel namens ons drieën doen en dat naar de

commissies toesturen waar het in behandeld wordt, om te kijken of dat een begaanbaar pad is. Mevrouw Vermaas en ik zijn vandaag wel bezig met elkaar.

6190 De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter, misschien nog een geheugensteuntje voor de toelichting van de gedeputeerde. In de vorige periode was het zo dat de leden van het Algemeen Bestuur terugkoppelden in de commissie als zodanig en dat gebeurde halfjaarlijks. Er is geen vernieuwing als zodanig. Als hetzelfde nu weer zou gebeuren, dan kunnen wij dat ook toepassen op dit moment om die terugkoppeling in de commissie te doen en dit te vertalen in de Staten.

6195

De **VOORZITTER**: Dat kan in de samenspraak worden meegenomen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dank voorzitter en mijnheer Leever. Ik pluk er even een aantal opmerkingen van mevrouw Vermaas uit. Wij stellen hier wel een andere werkwijze voor en ik
6200 denk dat het goed is dat als je een verandering doet, je ook goed monitort van, wat betekent het dan en zijn wij dan nog wel voldoende aangehaakt. Nog niet zo lang geleden zat ik zelf in die stoel en vond ik het ook buitengewoon belangrijk om aangehaakt te zijn op de belangrijke thema's in de provincie. Het Waddenfonds is gewoon een heel belangrijk thema. Het is niet zo en dat spreek ik met klem tegen, dat u er na vandaag niets meer over te zeggen heeft. Dat is dus
6205 niet het geval. Wat gepoogd wordt, is om te zorgen dat het Waddenfonds dat nu alleen maar in staat is om jaarlijks subsidies toe te kennen en daarmee het enorm grote bedrag dat zij onder haar verantwoordelijkheid heeft, jaarlijks te verkruiemelen over het gebied, om te zeggen, dat zouden wij integraler kunnen doen, dat zou je groter kunnen doen en daarmee effectievere projecten ondersteunen op het gebied van economie en ecologie. Ik ben het met mevrouw
6210 Vermaas eens dat als je iets toekent, je het wel integraal moet bekijken, want het kan niet zo zijn dat wij met het toekennen van een economisch project, daarmee alle ecologische inspanningen tenietdoen. Dat kan gewoon niet het geval zijn. Dat is goed geborgd in de doelstellingen van het Waddenfonds. Daar spreekt artikel 3 heel duidelijk over: "Het Waddenfonds heeft als doelstelling het vergroten en het versterken van natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied." De
6215 ecologische kant. "Het verminderen of wegnemen van de externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee. C. Een duurzame economische ontwikkeling in het Waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het Waddengebied en de direct aangrenzende gebieden. En het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied." Het antwoord op uw vraag, wilt u dat
6220 integraal bekijken, dat wordt al gedaan, want er moet samenhang tussen projecten zijn. Dat betekent dat als je daar geen balans in aanbrengt, je het werk allemaal tenietdoet. Wat u vraagt in uw motie, om dat jaarlijks aan de orde te stellen, de motie is ook in de provincie Groningen aan bod geweest en die is daar verworpen, om de doodeenvoudige reden dat u als Staten straks ook in staat bent om jaarlijks uw gedachten te laten gaan over de moederbegroting van het
6225 Waddenfonds en het daar onderliggende programma. Daar bent u jaarlijks toe in staat, alleen op onderdelen, dan gaat het met name als het over de jaarschijven heen gaat, daar laat u inderdaad iets los en daar heeft u de controle door uw eigen Algemeen Bestuursleden in het Waddenfonds.

6230 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Dus u bevestigt dat het inderdaad mogelijk is dat PS geen uitvoeringskader ter vaststelling krijgen voorgeschoteld de komende vier jaar?

6235 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, er wordt nu gewerkt met een vierjarig uitvoeringsprogramma en het daarvan afgeleide jaarprogramma. Wat ik al zei, dat is de huidige werkwijze en wat wij nu willen doen, is naar een meerjarige werkwijze gaan. Maar als u tussentijds signalen krijgt en er zitten twee leden uit uw midden, dat het niet goed gaat en wij hebben net afgesproken met elkaar dat wij gaan kijken hoe wij een ordentelijke verantwoordingscyclus in dit huis gaan optuigen, dan is uw motie in dat geval echt overbodig. Volgens mij zijn die waarborgen al in uw midden aanwezig.

6240 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, ik ben wel blij dat de gedeputeerde in ieder geval de gedachte achter de motie steunt en ik denk dat het juist belangrijk is dat wij het besluitvormingsproces formeel vastleggen en daarover transparantie laten bestaan. Als u de gedachte steunt, waarom denkt u dan dat het overbodig is om dat formeel vast te leggen in de gemeenschappelijke regeling?

6245 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, wat u vraagt, is volgens mij weer terug naar het oude. Daarvan hebben wij juist gezegd dat wij dat niet meer willen, omdat dat niet voldoende flexibiliteit in de programmering geeft. U moet zich voorstellen dat u dat ieder jaar door de drie Staten moet laten vaststellen. Wij kunnen beter eenmalig uitspreken over een meerjarig
6250 programma waar wij het over eens zijn, dan ieder jaar met elkaar de verschillen gaan ontdekken. Ik ontraad ten stelligste om terug te gaan naar de oude werkwijze.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, ik vraag niet om terug te gaan naar de oude werkwijze, ik vraag om een democratische borging in te bouwen dat wanneer het echt zo is dat het acht jaar
6255 duurt voordat er een nieuw uitvoeringskader komt en dat kan, want dat is aan het Algemeen Bestuur, dat wij als PS de formele mogelijkheid hebben om na bijvoorbeeld zes of zeven jaar, wanneer wij daartoe aanleiding zien, het Algemeen Bestuur op te roepen om met een nieuw uitvoeringskader te komen. Dat is niet terug naar de oude werkwijze, dat is gewoon een democratische borging inbouwen.

6260 De **VOORZITTER**: Maar zal in alle gevallen door drie Staten moeten worden besloten.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Hier komt nou precies de moeilijkheid van de materie naar voren. Deze motie is al verworpen door de Staten van Groningen. Heel vervelend, een soortgelijke motie is
6265 daar ingediend en heeft het niet gehaald. Dat betekent dat je daar iedere keer als je op afzonderlijke uitvoeringsprogramma's gaat zitten, jaarlijks het gevaar loopt in een soortgelijke discussie verzeild te raken. Dat is niet de bedoeling. Als het gaat om de democratische controle. Daar ben ik het met u eens en dat is ook de opmerking van D66, hoe gaan wij met die verantwoording om? Ik kan mij ook voorstellen, misschien is het wellicht goed om halverwege
6270 deze periode over twee jaar met elkaar te kijken in de Staten van Noord-Holland of de nieuwe werkwijze zoals wij die voorstaan en hebben ingevoerd, of wij die naar tevredenheid uitgevoerd

zien. Als wij dat op deze wijze doen, dan hebben wij een beter argument op het moment dat het niet werkt, om ergens in deze periode het opnieuw te adresseren. Dat is de uitnodiging die ik graag aan de Staten doe.

6275

De **VOORZITTER**: Ik begrijp dat mevrouw Vermaas nu aankondigt dat zij de motie aanhoudt.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, u hebt een vooruitziende blik. Als u zegt, wij gaan het over twee jaar evalueren, dan gaan wij opnieuw kijken of dit de juiste werkwijze is en of de democratische controle goed is geborgd, dan wil ik inderdaad deze motie voorlopig aanhouden. Ik zal even kijken hoe het zit met Friesland, want daar moet natuurlijk ook nog iets gebeuren. Maar als u die toezegging doet, wil ik voor nu de motie aanhouden.

6280

De **VOORZITTER**: Bestaat er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan gaan wij stemmen over de voordracht. Bestaat er behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden daarvoor, zodat de voordracht is aanvaard.

6285

15. Startnotitie PIP Windpark Westfrisia --behandeld op 9-11-2015--

6290

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Wij hebben hier op tafel een aanvraag voor een windpark. Er zijn omwonenden die dit geen goede ruimtelijke ordening vinden. Wij hebben de gemeenteraad van Medemblik, die dit unaniem evenmin een goede ruimtelijke ordening vindt. Vooralsnog denk ik niettemin dat wij er nu niet aan ontkomen om wel de inpassingsprocedure te starten, te beginnen. Dat zijn wij verplicht volgens de Elektriciteitswet, maar volgens diezelfde wet zijn wij niet verplicht aan het eind van het traject ja te zeggen. Niet verplicht om het inpassingsplan ook aan te nemen, daadwerkelijk vast te stellen. Mijn fractie behoudt zich nadrukkelijk het recht voor om uiteindelijk nee te kunnen zeggen. Het moet glashelder zijn dat wij aan het eind van het traject nog twee kanten uit kunnen. Dat wij binnen de kaders volle beoordelingsvrijheid hebben voor de belangenafweging voor een goede ruimtelijke ordening. Wat ons betreft speelt in die belangenafweging ook heel nadrukkelijk het belang van wonen en het belang van het landschap een zwaarwegende rol. Die afweging willen wij straks eigenstandig kunnen maken. Wij zijn daar niet gerust op dat wij dat ook kunnen. Worden wij met deze startnotitie niet nu al een ja ingerold? Wij willen met deze startnotitie geen doelrichting ja zeggen aan het eind. Ik nodig alle fracties uit zich nu eveneens uit te spreken dat zij de mogelijkheid openhouden voor een uiteindelijk nee, de mogelijkheid. Ik vraag ook GS uit spreken dat zij in het vervolgtraject steeds nadrukkelijk laten blijken dat PS verschillende kanten uit kan. Dat wij uiteindelijk ook nee kunnen zeggen en dat zij aangeven op welke gronden en argumenten wij nee kunnen zeggen. Ik heb een motie waarin hetgeen ik nu betoogd heb, is verwoord. Die dien ik hierbij in.

6295

6300

6305

6310

Motie 65

Beoordelingsvrijheid

6315 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.*

Overwegende dat:

- *Het vooralsnog niet onaannemelijk is dat PS in het geval van Windpark Westfrisia overeenkomstig artikel 9, tweede lid van de Elektriciteitswet 1998 toepassing moeten*
6320 *geven aan de bevoegdheid een inpassingplan vast te stellen;*
- *Ook blijkt de Memorie van Toelichting op deze wetsbepaling, TK 32 558 nr. 3, dit dan*
betekent dat PS een inpassingsprocedure moeten starten, aan het eind van deze
procedure een uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing
6325 *moeten nemen en derhalve het inpassingsverzoek kunnen afwijzen, indien het windpark*
in strijd is met een goede ruimtelijke ordening;
- *Kortom, PS in dit geval een ruime beoordelingsvrijheid hebben en een eigenstandige*
verantwoordelijkheid naast uitgebrachte ambtelijke en deskundigenadviezen;
- *PS volgens artikel 3:4 van de Awb gehouden zijn rechtstreeks de bij het besluit betrokken*
belangen af te wegen, waarbij de voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen
6330 *van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen*
doelen;
- *In de belangafweging voor een goede ruimtelijke ordening in dit geval de bescherming*
van andere functies zoals wonen en landschap, leidend is en daarbij niet alleen afstand
een criterium is.

6335

Besluiten:

GS te verzoeken er in het vervolg van de procedure blijf van te geven dat aan PS bij het al dan
niet nemen van het uiteindelijke inpassingsbesluit Windpark Westfrisia, een grote mate van
beoordelingsvrijheid toekomt, waarbij PS aan de bescherming van de functies wonen en
6340 *landschap een eigenstandig en zwaarwegend belang wensen toe te kennen*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

6345 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. De plannen voor maar liefst negentien windmolens in het Kromme Leekgebied zijn nog niet van de baan of er zijn al weer andere plannen voor een ander windpark, namelijk Westfrisia. Ondanks het feit dat deze molens zich binnen de door de

6350 provincie zelf opgestelde regels van 600 meter van woningen bevinden, lijkt de bouw gewoon door te gaan, zowel bij de Kromme Leek als in dit geval. Het college is al een planologische procedure gestart om deze vijf windmolens mogelijk te maken, terwijl PS er nog over moeten stemmen. Ook nu weer is er veel weerstand en eigenlijk geen draagvlak voor dit onzalige project. Dat is ook te zien aan de protesten hier aanwezig in de zaal, dank voor uw komst. Terechte

6355 zorgen wat de PVV betreft. Nu heeft de Universiteit Utrecht in onze buurtprovincie een onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van windpark Houten. Uit die studie blijkt dat de omwonenden het meeste last hebben van landschapsvervuiling, geluidsoverlast en zij ondervinden enorme hinder

van de slagschaduw. De conclusie was dat de omwonenden niet genoeg zijn gehoord en dat de locatiekeuze van het windpark niet goed genoeg onderbouwd was. Laten wij diezelfde fouten
6360 voorkomen met Westfrisia. Vandaar de volgende motie.

Motie 66

Universitair onderzoek naar gevolgen windpark Westfrisia

6365 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.*

Constaterende dat:

- *GS een planologische procedure zijn gestart om windpark Westfrisia mogelijk te maken;*
- *Windpark Westfrisia bestaat uit vijf molens met een ashoogte van 85 m;*
- 6370 - *Deze nog te realiseren windturbines zich binnen 600 meter van woningen bevinden.*

Overwegende dat:

- *Er veel weerstand tegen Windpark Westfrisia is, o.a. geuit door omwonenden, de Stuurgroep Tegenwind en de gemeente Medemblik;*
- 6375 - *De Universiteit van Utrecht in onze buurprovincie onderzoek heeft gedaan naar de ontwikkeling van Windpark Houten en een vernietigend rapport presenteerde;*
- *Het maken van fouten dient te worden voorkomen en dat er lering moet worden getrokken uit de ontwikkeling van Windpark Houten;*
- *Zich in de provincie Noord-Holland twee universiteiten bevinden, namelijk de Universiteit*
6380 *van Amsterdam en de Vrije Universiteit;*
- *Omwonenden het recht hebben om geïnformeerd te worden over de mogelijke gevolgen van Windpark Westfrisia op hun leven.*

Roepen het college op om:

- 6385 *Te informeren bij een universiteit in Noord-Holland of zij bereid zijn om een onderzoek te starten naar de mogelijke gevolgen voor omwonenden van Windpark Westfrisia*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

6390

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. De gedeputeerde zei onlangs in een Noord-Hollands dagblad dat en ik citeer: "Wij kijken naar de impact op het landschap en naar het draagvlak. Je moet ook
6395 kijken naar bijvoorbeeld de impact op het toerisme." Zij zei dit echter alleen over de plaatsing van mogelijke zonnepanelen in het Noord-Hollandse landschap. Mijn vraag is waarom dit dan niet geldt voor het Windpark Westfrisia. Ik las ook dat de Broerdijk bij Midwoud weer in beeld is als een locatie voor windmolens. Dit gebied was toch al eerder geschrapt omdat het een weidevogelgebied is? Dit is een vraag voor het college. Voor de zekerheid toch nog de volgende
6400 motie.

Motie 67

Handhaving verbod om windturbines te bouwen in natuur- en of vogelweidegebieden

6405 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 9 november 2015.*

Constaterende dat:

- *De Broerdijk bij Midwoud weer in beeld is als locatie voor windturbines;*
 - *Dit een weidevogelgebied is waar het verboden is om bijvoorbeeld windturbines te plaatsen.*
- 6410

Overwegende dat:

Er veel weerstand is uit de samenleving tegen windturbines.

6415 *Roepen het college op om:*

Het verbod om windturbines te bouwen in natuur- en/of vogelweidegebieden te handhaven

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

6420

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. De PVV zal de plannen voor windpark Westfrisia uiteraard niet steunen, hoeveel moties D66 ook zal aannemen op haar eigen congres en hoeveel brieven subsidieclubs zoals Greenpeace, zullen sturen. Gedeputeerde De Vries liet gelukkig al weten de oproep om de regels te versoepelen, te negeren. Hoelang zal dit college voet bij stuk houden en hoe staat de rest van het college eigenlijk tegenover de motie van D66, waarin ook wordt opgeroepen tot een soepeler beleid betreffende de windmolens? Ik neem aan dat het college hier geen gehoor aan geeft of zie ik dat verkeerd?

6425

6430

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Ik vind het niet netjes om naar elkaars congressen te verwijzen. Ik kan dat wel met een congres dat het CDA nogal eens organiseert, maar ik vraag me af wanneer uw laatste congres was.

6435 De heer **LUDRIKS** (PVV): Wij hebben geen congres zoals u weet. Wij hebben wel achterbanavonden, die u kunt bezoeken en waar u uw zegje kunt doen.

De **VOORZITTER**: Er is u een vraag gesteld.

6440 De heer **LUDRIKS** (PVV): En dit is mijn antwoord.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Ik wil nog een vervolgintrruptie doen, want de uitspraken die daar gedaan worden op uw achterbanavonden, zijn die dan openbaar? Wordt daarover gestemd door uw leden?

6445

De heer **LUDRIKS** (PVV): Er worden geen moties ingediend, maar u kunt uiteraard met iedereen alles bespreken, ook windmolens met name. Subsidieclub Urgenda maakt het wel helemaal bont. Directeur Marjan Minnesma zegt in Vrij Nederland: "Het is echt totaal belachelijk dat dit zo gaat. Ik roep op tot burgerlijke ongehoorzaamheid en gewoon bouwen die molens. Dan maar zien wat de provincie gaat doen." Ik wil van het college hier graag een reactie op, wat gaat de provincie dan doen, mocht mevrouw Minnesma haar zin krijgen? Ook de Drentse gedeputeerde, de heer Tjisse Stelpstra, maakt het mooi. In een uitzending van NCRV de Monitor zegt hij doodleuk op televisie dat wij af moeten van het idee dat er voor alle grote beslissingen altijd draagvlak moet zijn. Denkt het college er ook zo over of heeft zij haar collega in Drenthe gecorrigeerd? Zo nee, waarom heeft zij hierover niets tegen hem gezegd?

6450

6455

De VOORZITTER: De onderlinge verhoudingen tussen de provincies zijn niet zo dat de ene gedeputeerde de andere gedeputeerde in een provincie corrigeert. Daar hebben wij andere gremia voor.

6460

De heer **LUDRIKS** (PVV): Er zijn wel interprovinciale overleggen, dus ik vind dat er ook wel iets over gezegd mag worden, over dit thema. Wij zijn benieuwd naar waar de overige partijen mee gaan komen en nog meer benieuwd naar hoe zij uiteindelijk gaan stemmen. VVD en CDA waren behoorlijk kritisch tijdens de commissievergaderingen. Hopelijk luisteren zij deze keer wel naar de omwonenden en naar de gemeente Medemblik en zullen zij ook net als de PVV, tegen deze voordracht stemmen. Wij hebben het hier in het totaalplaatje over windmolens die miljarden euro's aan belastinggeld kosten, maar slechts zorgdragen voor 1% van onze totale energiebehoefte. De PVV zegt: genoeg is genoeg.

6465

6470

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. In de commissie heeft GL uitvoerig gepleit voor uitstel van behandeling van deze startnotitie, totdat er meer duidelijkheid is over de andere initiatieven voor Wind op land. Dat pleidooi werd door veel partijen omarmd, maar helaas niet door een meerderheid van de Statenleden. Zeker nadat wij kennis hebben genomen van de weinig overtuigende antwoorden van GS op onze vragen over de termijnen die gemoeid zouden zijn met zo'n pas op de plaats, zouden wij dat nog steeds de Koninklijke weg vinden. Nu daarvoor geen meerderheid te vinden is, hebben wij ons gebogen over de startnotitie als zodanig. GL is een groot voorstander van het opwekken van duurzame energie, onder andere door plaatsing van windmolens op land en zee. De in de startnotitie beschreven procedure lijkt ons helder en overzichtelijk en om die reden zullen wij voor de vaststelling van de startnotitie stemmen en voor de voorbereiding van een provinciaal inpassingsplan. Het moge duidelijk zijn dat in het kader van dat inpassingsplan, de ruimtelijke afweging moet worden gemaakt en er nog geen sprake is van voldongen feiten. Wij hebben kennis genomen van de weerstand die er in Medemblik leeft over dit besluit en verzoeken GS de komende periode actief toe te zien op de inspanningen van de initiatiefnemer om meer draagvlak te creëren voor het plan.

6475

6480

6485

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan mevrouw Klaassen, die haar maidenspeech houdt.

6490

6495

6500

6505

6510

6515

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter, collega Statenleden. Ik prijs mezelf een gelukkig mens dat ik nu voor u mag staan. Ik wil eerst mijn waardering voor iedereen hier in de zaal die dit werk doet, uitspreken. Dat iedereen de tijd weet vrij te maken om het Statenwerk te beoefenen. Wij hebben ook gemerkt dat mevrouw Dalm en de heer Slettenhaar hebben aangegeven tegen hun grenzen aan te lopen en keuzes hebben moeten maken om hun politieke werk de aandacht te geven die het verdient. Iedereen hier in de zaal heeft wel een ambitie, een steeds resonerende regel in het hoofd wat hij zou willen bereiken in de komende vier jaar. Ook ik heb zo'n mantra, wat zou het toch mooi zijn als ons aandeel hernieuwbare energie van 3,8% in 2012 de komende jaren significant zal stijgen. Ook dat wij in Noord-Holland vooroplopen met het investeren en ontwikkelen van innovatieve technieken, zoals de zeewierteelt en Blue Energy, maar ook het isoleren van woningen en het energie besparen. Ik kom bijna bij Westfrisia aan, maar met het uitrollen van de energietransitie ervaren wij ook dilemma's. Fossiele energie komt namelijk van onder de grond, iets dat mensen niet direct zien en denken hier geen last van te hebben. Duurzame energie komt van boven de grond en daarmee verandert ons landschap. Ik kan uit mijn eigen werkervaring zeggen dat verandering in het landschap vaak niet gewaardeerd wordt en hieruit volgt een ruimtelijke afweging. Dat is precies waar de provincie over gaat, zo ook bij de potentiële verandering bij Westfrisia. Vandaag ligt de keuze voor of we starten met de PIP-procedure. Het betreft dus nog niet de keuze om daadwerkelijk de molens ook echt te gaan bouwen. Laat ik hier als D66 ook duidelijk over zijn. Er zijn regels vastgesteld in deze Staten over wanneer een initiatief onder het overgangsrecht valt. Dat is bij dit initiatief het geval en daarom is het voor D66 op dit moment een logische stap om de PIP-procedure in gang te zetten. De uitkomst van de PIP biedt ons namelijk ook de mogelijkheid om het initiatief te beoordelen op een goede ruimtelijke ordening. Dat is dus precies waar deze provincie zich op moet richten. Daarnaast zien wij ook het zeer beperkte draagvlak. Wij zullen volgen of de initiatiefnemer participatiemogelijkheden biedt, daarom zien wij ook graag het participatieplan hier terugkomen. Ik wens iedereen hier in de Statenzaal een goede periode toe en verlies uw mantra niet uit het oog door de waan van de dag.

De **VOORZITTER**: Van harte gelukgewenst met uw maidenspeech.

6520

6525

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter. Wind op land, een onderwerp dat de gemoederen al een hele lange tijd bezighoudt en ook nog een hele lange tijd bezig zal houden. Zoveel mensen, zoveel verschillende belangen. Het is goed om te zien dat onze burgers opkomen voor hun belangen en hun rechten en ons als politici scherp houden. Daarvoor dank. Wind op land is een dossier met veel dilemma's. Soms stel ik mij de vraag of over honderd jaar een windmolen wellicht een toeristische attractie zal zijn. Een monument waar wij voor gaan strijden om te behouden. Wij zullen het met zijn allen niet meemaken, maar de generaties na ons wel. De ontwikkelingen gaan snel en misschien is deze energievoorziening binnen tien jaar of korter niet meer nodig. Wij kunnen niet vooruitkijken, op dit moment is dat nog wel het geval. Hoe mooi zou het zijn als wij, ieder huishouden, zijn eigen energie zou kunnen opwekken. Toen ik vanochtend

hier naartoe reed, misschien zat u op hetzelfde moment in de auto en had u dezelfde zender aan, was er een initiatief van iemand in het noorden van het land, en die had een windmolen van
6530 houten wieken bedacht. Die was maar 15 meter hoog en die werd door heel veel mensen ook nog betiteld als mooi. Misschien is dat de toekomst, ik weet het niet. Zo zijn er heel veel initiatieven en ontwikkelingen, die wel heel snel zullen gaan. Innovatie kost tijd en innovatie kost ook heel veel geld. Wij hebben te maken met de realiteit en in die realiteit hebben wij ons te houden aan de afspraken die met het Rijk zijn gemaakt voor 2020. Aan die afspraken willen wij, de PvdA,
6535 onze fractie, ons zeker houden. Wij kunnen ons dus niet veroorloven vertraging op te lopen en dus moet er worden gehandeld. Over plan Westfrisia is al heel veel gesproken, ik volsta met te zeggen dat wij overtuigd zijn dat dit valt onder de overgangsregeling. Daarover is geen discussie meer, wat ons betreft. Wij hebben daar als PS al eerder uitspraken over gedaan. De PvdA wil niet langer aarzelen, wij nemen onze verantwoordelijkheid. Wij hebben lang genoeg gewikt en
6540 gewogen. Wij hechten waarde aan duurzame energieopwekking en daar hoort voor een deel ook Wind op land bij. Wij nemen vandaag geen besluit of het er komt, maar gaan akkoord met een PIP om te verkennen of het past binnen de ruimtelijke kaders. Wel hechten wij eraan om het participatieplan onderdeel te laten zijn van het PIP. Gedeputeerde De Vries heeft daar een toezegging over gedaan. Ik zou heel graag zien dat hij dat in deze Staten nogmaals zou willen
6545 bevestigen. Ik weet dat het geen garantie is dat participatie ook goed zal verlopen. Het verloopt op dit moment heel moeizaam. Maar wel het maximale wat wij eraan kunnen doen.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Als ik mevrouw Van Rooij goed heb gehoord, dan zegt zij twee dingen. Op de eerste plaats, windpark Westfrisia moet er komen. Twee, wij gaan het
6550 afwegen. Weet u nu al wat het eind is of is dat voor u nog open?

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter. Nee, windpark Westfrisia moet er komen heb ik niet gezegd. Wij beslissen nu over het PIP.

6555 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. U zegt aan het eind van de procedure zullen wij gezien de noodzaak aan hernieuwbare energie – wat wij daar ook van vinden – instemmen met dat inpassingsplan.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Precies.
6560

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Dus u zegt dat het er nu al moet komen. Dat weet u nu al.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Het PIP moet er komen. Wij stemmen nu in met het PIP.

6565 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. U stemt vandaag in met het starten van de PIP. Mijn vraag is of u nu ook zegt dat u uiteindelijk ook gaat instemmen met het inpassingsplan.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Dat ligt aan wat daar uitkomt. Dat kan ik nu niet zeggen.

6570 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Dan is het mij duidelijk.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Er zijn eerder kaders vastgesteld voor de overgangsregeling en wij vinden betrouwbaarheid van bestuur een essentiële eigenschap van de overheid. Wij kunnen daarom niet anders dan instemmen met het vaststellen van de startnotitie. Wij zullen het
6575 uiteindelijke inpassingsplan later definitief beoordelen en daarmee ook de landschappelijke kwaliteit uiteraard meenemen, maar ook de participatie en betrokkenheid van omwonenden vinden wij van belang en zullen wij ook mee willen wegen in die uiteindelijke beoordeling. Ik kan wel zeggen dat mijn partij in principe positief staat ten opzichte van het realiseren van extra windenergie in de provincie Noord-Holland.

6580 De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Het is al door mevrouw Van Rooij gezegd en ik heb het herhaalde malen vanaf deze plek gezegd. Het is een onderwerp wat enorm leeft in de provincie van zuid tot noord. Wat voorligt, is de voordracht over het provinciaal inpassingsplan, althans de startnotitie daarover. Ik ben blij dat in de aanbiedingsbrief is aangegeven dat het verzoek dat ik
6585 heb gedaan tijdens de commissie RWW, ertoe geleid heeft dat inderdaad de inleiding van de startnotitie zodanig is aangepast dat de tekst niet tot een doelredenering leidt. Daar zijn wij uiteraard content mee. Tijdens de commissie heb ik nog een tweetal vragen gesteld die voor ons ook van groot belang waren om te beoordelen of wij ook tegen deze startnotitie ja kunnen zeggen. Die vragen zijn keurig netjes beantwoord door GS. Aansluitend aan de woorden van de
6590 heer Bruggeman moeten ook wij nu concluderen dat wij niet anders kunnen dan meegaan met deze startnotitie. Ja, ook wij herhalen datgene wat ook al een paar fracties hebben gezegd. Daarmee zeggen wij nog niets over de uitkomst van het traject. Degenen die alle stukken goed hebben bestudeerd, hebben kunnen lezen dat ook de jurist van de provincie dat heel nadrukkelijk heeft aangegeven, dat met het ja zeggen tegen deze startnotitie er slechts een
6595 besluit plaatsvindt over het toepassen van de bevoegdheid die voorligt. Daaraan zijn wij nou eenmaal gehouden door de wet en dat is in dit geval de Elektriciteitswet. Daarmee wil ik gelijk reageren op de oproep die zojuist gedaan is door de vertegenwoordiger van de PVV. Ik weet niet hoe het met uw partij zit, maar onze partij houdt zich aan de wet. Dat betekent dat wij op dit moment niet anders kunnen dan instemmen met de voordracht. Nogmaals, betekent dat daarmee
6600 de start wordt gemaakt en op basis van alle inhoudelijke afwegingen die nog gaan plaatsvinden, zullen deze Staten uiteindelijk een oordeel vellen. Zo werkt dat.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. Ik hoor toch de VVD net zeggen dat zij tegen Wind op land was. Hoe zit dat dan?

6605 De heer **ANNAERT** (VVD): Nou, tegen wind op land. Wij hebben gezegd dat wij geen voorstander zijn van Wind op land, maar dat betekent niet dat wij tegen de wet kunnen stemmen. Dat heb ik al meerdere keren aangegeven, dat geldt ook voor die 685. Liever hadden wij dat niet gezien, maar als wij afspraken maken met het Rijk, dan is de VVD een partij die zegt dat wij ons in die
6610 zin aan die afspraak houden. Nee, ik zie mijnheer Van Liere natuurlijk gelijk verwijzen naar de opmerking van zojuist, maar dat is een andere, omdat in dit geval het Rijk het over gaat nemen als wij dit niet doen. Die hebben ook een wettelijke bevoegdheid in het kader van de

Rijkscoördinatieregeling. Dat is wel het laatste wat wij altijd gewild hebben. Wij willen graag over onze eigen zaken blijven gaan. Dat is het antwoord op uw vraag.

6615

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. Ik concludeer gewoon dat de VVD Noord-Holland voor windmolens op land is, want anders stemt u gewoon tegen.

6620

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Dan heeft u niet goed geluisterd. U mag natuurlijk elke uitleg aan mijn woorden geven die u wilt. Ik denk dat de VVD juist de partij is geweest die de afgelopen jaren heeft laten zien hoe wij, als het gaat om Wind op land, erin staan. Ik heb al meer gezegd dat wat u doet, dat is het aller gemakkelijkste. Overal maar nee tegen zeggen, maar zo werkt het niet in dit land. Ook u zult zich toch echt aan de wet moeten houden, dus ik ben heel benieuwd wat u gaat doen met deze startnotitie. Dan moet u mij uitleggen waarop u dat baseert, dat u tegen de wet wilt stemmen. De Elektriciteitswet is daar helder over. Ik hoor graag uw argumenten waarom u denkt dat het anders kan. Wij komen tot de conclusie dat wij nu ja tegen deze startnotitie zeggen. Ik blijf het zeggen, de uitkomst daarvan gaan wij allemaal zien.

6625

6630

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Windpark Westfrisia staat al heel lang op stapel. Het is duidelijk dat het onder de overgangsregeling valt en de juridische adviezen van de expert zijn glashelder. In dit stadium kunnen wij als PS geen andere beslissing meer nemen dan de start van het inpassingsplan goed te keuren zonder onverantwoorde risico's op claims die betaald moeten worden met publiek geld. Daarbovenop komt ook nog eens de mogelijkheid dat de rechter de provincie zal overrulen en het PIP alsnog gestart moet worden. Dan zijn wij dubbelop ver van huis. Ik vraag mij wel af hoe de PVV-fractie daar tegenaan kijkt. Als CDA stemmen wij om die redenen in met het inpassingsplan. Met gemengde gevoelens, dat wel, maar het is niet anders. Ik wil hierbij wel benadrukken dat het hier gaat om een processtap. De volgende keer spreken wij pas over de inhoud. Voor die tijd, wij hadden een toezegging van GS, zouden wij meer duidelijkheid ontvangen over de mogelijkheden tot financiële participatie in dit plan. Ik heb die niet gezien. Het zou prettig zijn als deze alsnog zo snel mogelijk naar de Staten toekomt. Er is veel onrust in West-Friesland en er zijn zorgen. De ingewikkelde geschiedenis van dit plan en de lengte van de geschiedenis, hebben er ook voor gezorgd dat betrokkenen van beide kanten heen en weer geslingerd zijn. Tussen positieve en negatieve geluiden, over het al dan niet doorgaan ervan. Dit heeft zeker niet bijgedragen en dat moeten wij met zijn allen hier als Staten erkennen. Wij zijn gerustgesteld met de bevestiging van GS dat wanneer uit het provinciaal inpassingsplan blijkt dat er negatieve consequenties zitten aan de ruimtelijke inpassing en Westfrisia niet aan de voorwaarden voldoet, er geen financiële of juridische consequenties zijn als het project wordt gestopt. Graag hoor ik nogmaals deze bevestiging van GS.

6635

6640

6645

6650

6655

Mevrouw **De MEIJ** (50plus): Voorzitter. 50plus vindt dit een moeilijke zaak, want ook wij staan in principe niet negatief tegenover windenergie in de provincie Noord-Holland. Wat ik iedereen vandaag heb horen zeggen, is dat wij eigenlijk als PS niets anders kunnen doen dan instemmen met deze startnotitie. 50plus gaat echter niet instemmen, omdat wij in alle stukken gelezen hebben dat met nu instemmen met de startnotitie van het provinciaal inpassingsplan windpark Westfrisia, er straks nog sprake is van een eerlijke afweging om te komen tot een goede

ruimtelijke ordening. Eigenlijk is alles al zo opgeschreven dat alles landschappelijk fantastisch kan worden ingepast. Wij geloven daar eigenlijk niet in. Een windpark waar zoveel weerstand tegen is en bovendien landschappelijk naar ons idee, nooit goed is in te passen met hoogten van 85 meter, kunnen wij niet voorstemmen. De motie van de SP vinden wij sympathiek, maar ook hier kunnen wij niet mee instemmen, omdat wij straks niet geloven in een eerlijke afweging.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Ik waardeer het betoog van 50plus en u geeft aan waarom u er zoveel moeite mee hebt. Dat is de inhoudelijke afweging, terwijl wij op dit moment staan voor een processtap. Er is duidelijk aangegeven dat het niet alleen een financiële claim kan betekenen op het moment dat wij niet instemmen met deze processtap, maar dat de rechter de provincie kan overrulen. Dat wij dubbelop ver van huis zijn. Hoe reageert u daarop.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Wij zijn niet zo bang, wij wachten het lekker af.

Gedeputeerde **DE VRIES**: Voorzitter. Het is al gememoreerd door menig spreker vandaag dat dit een woelig dossier is, Wind op land. Ik ben ook blij met de opmerkingen die zijn gemaakt door de diverse fracties, waarin men ook het besef heeft dat je als overheid soms je verantwoordelijkheid moet nemen en dat dat betekent dat beleid dat eerst in gang is gezet, ook netjes afgemaakt moet worden. Dat is feitelijk wat wij hier vandaag met elkaar besluiten. Wij beginnen aan een procedure waarin wij gaan onderzoeken in hoeverre de aanvraag uit 2010 daadwerkelijk wel of niet vorm kan krijgen op de plek die daar is gekozen. Gaande dat proces, onderzoeken wij dat. U heeft ook gezien in de startnotitie welke onderdelen daar allemaal bij aan de orde komen. Aan het einde van dat proces wordt u gehoord als Staten en kunt u een afweging maken of u het wel of niet vindt passen en of u vindt of dat dat onderzoek ordentelijk is uitgevoerd en tot resultaten heeft geleid die wel of niet tot realisatie van het windpark zullen leiden. Nog even de procedure met u te schetsen, wij beginnen gewoon met het onderzoek en daarna is de participatie aan de orde. Ik heb ook een aantal fracties duidelijk horen vragen, maar bevestig nog eens even dat daar serieus werk van wordt gemaakt. Daar wordt ook serieus werk van gemaakt, omdat op dit moment de initiatiefnemers bezig zijn met omwonenden en daarbij ook vanuit de provincie een onafhankelijk voorzitter wordt geleverd. Dat geeft ook onze betrokkenheid daarbij aan. Ik heb ook in de commissie aangegeven gezien de tegenstand die er bestaat in het gebied, je ook niet te hoge verwachtingen moet hebben ten aanzien van hoe die participatie uiteindelijk vorm zou kunnen krijgen. Dus het is wel een spel waarbij twee partijen aan tafel zitten. Die moeten elkaar ook de ruimte gunnen wat dat betreft. Ik kan niet op voorhand zeggen dat er straks een participatieplan ligt waar wij allemaal halleluja tegen zeggen. Dat is echt een proces wat zijn beloop moet hebben. De derde stap in de procedure wordt dan het maken van de ontwerp PIP. Daar komen dan de mogelijkheden aan bod om zienswijzen in te dienen. Uiteindelijk wordt het ontwerp PIP met al die informatie die daarbij hoort, aan u voorgelegd en dan heeft u het laatste woord om daar een oordeel over te vellen, zoals dat ook door u allen is aangekaart. Dan wilde ik nog even naar een aantal opmerkingen dan wel daaraan gerelateerde moties die zijn ingediend. De heer Bruggeman van de SP heeft heel duidelijk gezegd om het helder te willen hebben, zoals verwoord in motie 65, dat wij uiteindelijk het laatste woord hebben. Ik heb dat net nog een keer aangegeven, maar in het voorliggende voorstel is dat zo ook

opgenomen. Dus uiteindelijk kunt u de PIP vaststellen en daarin uw eigen afwegingen maken. Die
6700 vrijheid heeft u gewoon en daarmee zeg ik dat de motie die u heeft voorgelegd, eigenlijk niets
toevoegt omdat het feitelijk zo al aan u wordt voorgelegd. Ik ontraad hem daarbij. Dan de motie
van de PVV, ik begin bij motie 67. Daarin wordt gesteld dat de Broerdijk bij Midwoud weer in
beeld zou zijn als locatie voor windturbines. Niets is minder waar, het is nog steeds een
weidevogelgebied en het is geen locatie voor wind. Ook deze motie ontraad ik u, omdat die
6705 eigenlijk niet is wat er aan de hand is. Dus niet noodzakelijk. Dan motie 66, dat gaat over een
onderzoek vanuit een universiteit in Noord-Holland naar de gevolgen voor de omwonenden van
windpark Westfrisia. Ik ken de situatie inhoudelijk heel erg goed, want daar heb ik zelf ook mee
gedeald toen ik in Utrecht actief was. Het is zo dat wij het onderzoek eerst vanuit de provincie
willen doen. Mocht er aanleiding toe zijn en hulp vanuit bijvoorbeeld een universiteit nodig zijn,
6710 dan kunnen wij dat op dat moment inroepen. Op dit moment is die behoefte niet aanwezig,
omdat wij hebben afgesproken in de startnotitie welke onderzoeken wij allemaal moeten
uitvoeren, die ook tot dat beeld moeten leiden waarop wij moeten kunnen zeggen, voldoet het
wel of niet aan de randvoorwaarden die wij hebben gesteld. Dus om die redenen zou ik zeggen,
er is geen behoefte aan deze motie en die ontraad ik.

6715

De **VOORZITTER**: De tweede termijn, als er behoefte aan is.

Tweede termijn

6720 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Ik wil het dilemma waar wij mee worstelen, schetsen aan
de hand van het betoog van mevrouw Haagsma. Mijn vraag aan mevrouw Haagsma is, stel nou
dat GS straks ons adviseren om aan het eind van het traject het inpassingsplan vast te stellen,
daarmee akkoord te gaan. Gesteld dat het CDA op dat moment, om welke reden dan ook, toch
nee zou willen zeggen. Vindt u dat deze startnotitie u daarvoor alle ruimte biedt? Ik hoor uw
6725 antwoord graag in uw tweede termijn als u die daarvoor speciaal wilt houden.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Ik was eigenlijk geen tweede termijn van plan, want ik was
heel helder geweest in mijn eerste termijn. Ik heb ook duidelijk aangegeven dat deze onder de
overgangsregeling valt. Waar ik heel blij mee ben en ik hoop dat GS dat nogmaals willen
6730 bevestigen, is dat op het moment dat het ruimtelijk niet inpasbaar is, dat er negatieve
consequenties zijn bij de ruimtelijke inpassing, wij dan de vrijheid hebben. Volledige vrijheid gaat
echt voorbij aan de Staten die eerder een overgangskader hebben vastgesteld.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Vindt u dat u binnen dat kader voldoende vrijheid heeft om op
6735 gronden die binnen dat kader passen, dadelijk nee te zeggen?

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Wij hebben met elkaar een kader afgesproken. Ik wil zo meteen eerst
zien wat de ruimtelijke inpassing is en ook gewoon duidelijk de inhoud op tafel hebben. Wij
hebben het vandaag over een processtap. Dan zullen wij opnieuw onze weging maken. Wij zijn
6740 daar als fractie heel helder over geweest en daar blijf ik helder over. Eerst de inhoud en dat
leggen wij vast aan de overgangsregeling. Dat heb ik ook genoemd in mijn termijn en daarmee is

het klaar. Ik kan nu nog geen inhoudelijke toezegging doen, terwijl ik de inhoud nog niet tot mij heb kunnen nemen want die moet nog komen.

6745 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Laat ik het u anders vragen, u denkt dus de mogelijkheid te hebben in theorie om straks nee te kunnen zeggen?

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Sterker nog, daar ben ik van overtuigd omdat de gedeputeerde, ik hoop dat hij dat nogmaals in zijn tweede termijn wil bevestigen, al heeft
6750 aangegeven dat er nu financiële claims zijn en een rechterlijke overruling en dat die er niet zijn op het moment dat de ruimtelijke inpassing negatieve consequenties heeft.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. De gedeputeerde heeft inderdaad ook zelf gezegd dat het aan PS is om de afweging te maken. PS kunnen die afweging maken en is daarna aan PS het
6755 laatste woord. Hij zegt dan vervolgens dat de motie van de SP daar niets aan toevoegt. Hij ontraadt hem daarom en dat laat ik even voor wat het is. Ik ben dat niet met hem eens. Ik denk dat het ook bijvoorbeeld naar de aanvrager toe heel verstandig is dat wij ons nu als PS al uitspreken in die zin – ik zeg het nu even gechargeerd – dat het nog niet per definitie een gelopen race is. Die zekerheid moeten wij nu geven aan de aanvrager van het plan en het zou
6760 ook kunnen helpen wanneer, mochten wij verhoopt of onverhoopt uiteindelijk aan het eind van het proces nee zeggen en de aanvrager tegen ons besluit tot het niet vaststellen van een inpassingsplan, in beroep gaat bij de Raad van State, dat wij er dan op kunnen wijzen, beste aanvrager, wij hebben bij het starten van de inpassingsprocedure u al expliciet bij monde van deze motie van de SP laten weten dat u niet mocht uitsluiten dat het weleens nee kon worden. Wij
6765 handhaven daarom heel nadrukkelijk onze motie. Het voegt wellicht niets toe aan de gevoelens van GS, maar wij vinden het heel belangrijk dat wat GS ook vinden, het zwart op wit door middel van deze motie op een stuk papier vastligt.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Ik had op zich geen behoefte aan een tweede termijn, maar
6770 wel een vraag over de motie van de SP. De motie heeft als titel beoordelingsvrijheid. Ik denk dat wij die hebben. In die zin zijn wij het eens met de SP. Ik val over een zinnetje in de overwegingen, helemaal op het eind. Daar staat dat niet alleen afstand een criterium is, maar in dit geval bescherming van andere functies zoals wonen en landschap, leidend is. Wij hebben vandaag ook een motie ingediend met het woordje 'leidend' en ik was het toen in principe eens met de
6775 duiding dat dat wel een woord is dat enig gewicht heeft. Ik voel enige aarzeling om de motie te ondersteunen, omdat ik eigenlijk de indruk heb dat de SP hiermee mijn beoordelingsvrijheid inperkt.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Daar heeft u een punt. Heeft u een suggestie voor een beter woord
6780 dan leidend?

De heer **HIETBRINK** (GL): Belangrijk.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Belangrijk. Ik vraag de voorzitter wat ik moet doen in dit geval.

6785

De **VOORZITTER**: Er is vandaag toch al een uiterste beroep gedaan op de soepelheid van de voorzitter. Als u de motie gewijzigd wilt indienen, dan moet u het woordje 'leidend' vervangen door 'belangrijk'. De griffier schrijft het op en daarna is het formeel in orde. Iedereen schrijft mee, dus dat hebben wij bij deze geregeld.

6790

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Ik dank u voor alle administratieve ondersteuning.

6795

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. Wij zijn blij dat de Broerdijk in Midwoud niet meer of nooit in beeld is geweest voor windmolens. Wij zullen motie 67 intrekken. De andere motie 66 laten wij in stemming brengen om te weten wat de Staten ervan vinden. Wij gaan niet voor het PIP stemmen, wij gaan tegen stemmen, want dit is het begin van wat zal leiden tot windpark Westfrisia. Daar doen wij niet aan mee.

6800

De **VOORZITTER**: De heer Hietbrink had geen behoefte meer aan een tweede termijn. Ook mevrouw Klaassen, mevrouw Van Rooij en de heer Klein niet.

6805

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Er liggen nog twee moties waar ik nog op wil reageren. Dat vind ik wel zo netjes naar de indieners toe. Motie 65 van de SP en het universitair onderzoek van de PVV. Om met die laatste te beginnen, ik denk dat de gedeputeerde precies datgene heeft verwoord welk idee wij ook hadden toen wij deze motie ter lezing kregen. Er gaat heel veel onderzoek plaatsvinden en dat zal naar ons idee niet door de minste geringste zijn. Er zal sprake moeten zijn van veel deskundigheid op dit vlak en dat zijn toch meestal zeer gerenommeerde instituties die zich daar tegenaan bemoeien. Ik ben toch content dat de gedeputeerde heeft gezegd dat het altijd mogelijk is er een universiteit bij te roepen, afhankelijk van wat er op tafel komt. Het is niet uitgesloten, maar om het bij voorbaat al op te leggen, dat zijn wij met de gedeputeerde eens, dat voegt op dit moment niet zoveel toe. Dan de motie van de SP, wij snappen heel goed de portee van deze motie. Ik zeg dan toch tegen de heer Bruggeman dat als wij deze motie zouden aannemen, vind ik het eerlijk gezegd een brevet van onvermogen naar ons zelf. Wat bedoel ik daarmee te zeggen? Ik heb net al gezegd dat het uiteindelijk deze Staten zijn die beslissen. De aanvrager kan per definitie geen rechten doen gelden aan een aanvraag an sich. Een aanvraag moet altijd het risico inbouwen dat hij of een ja of een nee krijgt. Deze motie gaat dat niet veranderen en ook niet sterker maken. Onze positie maakt die wat mij betreft ook niet sterker, omdat wij er gewoon over gaan, daar hoeven wij wat mij betreft geen motie over aan te nemen. Wij wachten gewoon datgene af wat ons voorgelegd wordt en ik voel me op geen enkele wijze in die zin gebonden om daar straks als VVD-fractie een standpunt over in te nemen.

6820

6825

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Ik wil echt niet vervelend doen tegenover andere partijen, maar ik vraag mij af hoeveel onderzoek er in Godsnaam op tafel moet komen als je met je gezonde boerenverstand. Iedereen weet waar die windmolens komen, hoe hoog ze worden, dus wat heb je nog nodig dan alle stukken die er al zijn bijgevoegd? U kunt allemaal met elkaar benoemen dat wij alleen maar instemmen met het starten van de procedure, maar aan de andere kant weten wij allemaal dat dit gewoon het begin is van dat het er komt.

6830 Gedeputeerde **DE VRIES**: Voorzitter. Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt ten aanzien van de moties. Ik handhaaf mijn advies wat dat betreft. Ik moet zeggen dat de heer Annaert van de VVD het precies heeft verwoord zoals ik er zelf tegenaan kijk. Dan heb ik het met name over motie 65 van de SP. U staat aan het roer en zo is het ook heel duidelijk in het voorstel verwoord. Het houdt in dat u de finale afweging kunt maken. Ik begrijp de heer Bruggeman die heel goed de stukken heeft gelezen uit Medemblik en de gemeente die daarvoor zat. Die zaten ook bij de stukken
6835 vandaag aanwezig en daar heeft men op basis van die motie de rechtszaak kunnen winnen. Dat is even een andere situatie, hier hebben wij echt te maken met andere omstandigheden. U bent aan het roer, u kunt die afweging straks maken. Het enige wat u vandaag doet, is een proces in gang zetten om uiteindelijk die afweging ook goed te kunnen maken. Ik heb het gevoel dat ik daar in ieder geval brede steun voor heb en wij gaan er gewoon mee aan de slag.

6840 De **VOORZITTER**: Dan gaan wij over tot de stemming.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Ik doe het echt met het motief dat wij dat echt nooit doen en zeker niet vandaag gedaan hebben, namelijk het verzoek om een minuut te mogen schorsen.

6845 De **VOORZITTER**: Dan maken wij er vijf minuten van. Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering. Dan zijn wij gekomen bij de stemming over de twee moties. Bestaat er behoefte aan een stemverklaring over motie 65?

6850 Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter. De behoefte was er wel even. Een dergelijke motie klinkt heel sympathiek, maar eigenlijk zijn alle garanties ingebouwd in de procedure. Dat is de reden waarom wij hem niet zullen steunen.

De **VOORZITTER**: Andere stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de handen op te steken? Dat zijn de leden van de fractie van de SP, GL, PvdD en 50plus. Overige leden
6855 daartegen, zodat de motie is verworpen. Dan komen wij bij motie 66, behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de handen op te steken? Dat zijn de fracties PVV, PvdD, 50plus en ONH. De overige leden daartegen, zodat ook deze motie is verworpen. Dan komen wij bij de stemming van de voordracht nummer 88. Behoeft
6860 een stemverklaring?

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Wij houden vast aan onze opvatting dat wij op grond van de Elektriciteitswet verplicht zijn om te beginnen met een inpassingsprocedure. Echter, er is geen verplichting de inpassingsprocedure te beginnen met de startnotitie die er nu ligt. Als mevrouw
6865 Van Rooij zegt dat in deze startnotitie alle garanties zijn ingebouwd, dan onderschrijven wij dat gevoel allerm minst. Ik heb dat helder gemaakt. Het verwerpen van onze motie door de gedeputeerde, die wel degelijk van belang is om vast te leggen dat wij die vrijheid hebben en houden, noopt ons ertoe vast te stellen dat ja, je moet beginnen met een inpassingsprocedure maar nee, met deze startnotitie kan dat niet. Die biedt te veel risico dat wij dadelijk te horen
6870 krijgen dat wij nee moeten zeggen. Wij stemmen daarom tegen de startnotitie.

De VOORZITTER: Mag ik de tegenstanders vragen de handen op te steken? Dat zijn de fracties SP, PVV, ONH en 50plus. De overige leden zijn voor de voordracht, zodat de voordracht is aanvaard. Daarmee schors ik de vergadering, wellicht ten overvloede maar dat betekent dus ook dat er geen nieuwe punten Vreemd aan de orde van de dag kunnen worden ingediend. Ik heb begrepen dat de heer Klein over zijn motie Vreemd aan de orde van de dag die hij heeft ingediend, heeft gezegd dat hij het op prijs stelt dat die wordt aangehouden. Mijn voorstel zou zijn om dat op die manier te doen.

6880 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Het gaat om een van de twee, nummer 39 voor de goede orde.

De VOORZITTER: Nummer 39 zal worden aangehouden. Wij zien elkaar volgende week om 13.00 uur terug.

6885 **16. Statenvoordracht 64 b, Kandidaatstelling Statenlid GL en D66 voor het Coördinatie Overleg Europa (COE) --behandeld op 16-11-2015--**

De VOORZITTER: Voorgesteld wordt nu om de heren Van Berkum en Tijssens en mevrouw Rommel als vast in plaats van als plaatsvervangend lid toe te voegen aan het Coördinatie Overleg Europa. Er moet schriftelijk gestemd worden. Op de stembrieven treft u de namen aan en u kunt volstaan met voor of tegen. Daarna worden de brieven door de stemopgehaalders opgehaald. Er moet een stemcommissie benoemd worden en mijn voorstel is om daar de heer Nieuwenburg (PvdA), mevrouw Strens (D66) en mevrouw Kirch (VVD) voor te benoemen. Wij gaan nu over tot de stemming. De stembriefjes zijn opgehaald. Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering. Het woord is aan de voorzitter van de commissie om de uitslag kenbaar te maken.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Hier de uitslag van de schriftelijke stemming gehouden op 16 november 2015 over het instellen van het Coördinatie Overleg Europa. Er zijn 52 stemmen uitgebracht. Op de heer Van Berkum zijn 48 stemmen voor en 4 stemmen tegen uitgebracht. Op de heer Tijssens zijn uitgebracht 46 stemmen voor en 6 stemmen tegen. Op mevrouw Rommel zijn uitgebracht 48 stemmen voor en 4 stemmen tegen. Het aantal ongeldige stemmen is nul en het aantal blanco stemmen is nul. Aangezien alle kandidaten de volstrekte meerderheid van stemmen op zich hebben verenigd, worden zij benoemd. Gefeliciteerd.

6905 **De VOORZITTER:** De Staten stemmen in met de voordracht en de commissie is onder dankzegging ontbonden.

17. Vragenuur

6910 **De VOORZITTER:** Ik vraag de heer Yurdakul het voorzitterschap over te nemen, want er waren twee sets mondelinge vragen aangemeld. Daarvan is nog een set overgebleven en wel aan de voorzitter.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): De PVV zou graag van de CdK, de heer Remkes, opheldering willen
 6915 over door hem gedane uitspraken waarin de wens is uitgesproken voor nieuwe wettelijke
 bevoegdheden voor de CdK om in te kunnen grijpen als gemeenten ernstig wanpresteren. Daarbij
 heeft de Commissaris geopperd voor het indien nodig, aanstellen van een regeringscommissaris
 en de mogelijkheid gemeenten te dwingen medewerking te verlenen aan gemeentelijke
 herindeling en het ontbinden van gemeenteraden voor nieuwe verkiezingen. Buiten opheldering
 6920 zou de PVV graag willen vernemen van de Commissaris wat hij verstaat onder ernstig
 wanpresteren, wat de criteria daarvoor zijn en of hij de mening deelt dat ongekozenen nooit ofte
 nimmer zouden mogen ingrijpen binnen besturen, die gekozen zijn.

Commissaris **REMKES**: Voorzitter, ik wil beginnen met een formeel puntje. De vragen zijn gesteld
 6925 aan het Rijksorgaan en het Rijksorgaan legt verantwoording af aan de Minister van Binnenlandse
 Zaken, die vervolgens verantwoording aflegt aan de Tweede Kamer. Formeel zou ik daarmee
 kunnen volstaan, maar omdat ik altijd ruimhartig ben, wil ik er wel een enkele opmerking over
 maken. Om te beginnen wil ik een misverstand wegnemen. Er wordt gezegd, de Commissaris
 heeft gepleit voor ruimere bevoegdheden voor de Commissaris. Dan hebt u mijn verhaal, dat
 6930 overigens op mijn site terug te lezen is, niet goed doorgrond. Wat ik gedaan heb bij het
 Genootschap voor Burgemeesters, is het signaleren van een aantal problemen in het lokale
 bestuur, rakende ook de positie van de burgemeester, en een aantal mogelijkheden aangegeven
 om daar iets aan te doen. Het is niet automatisch dat de bevoegdheden van de Commissaris
 worden verruimd. Er zijn in dat opzicht een aantal wegen die naar Rome leiden. De Commissaris
 6935 zou daar overigens wel – dat zou heel verstandig zijn – een bepaalde plek in kunnen krijgen,
 maar daar heb ik niet voor gepleit. Dan nog een enkele opmerking over de positie van een
 Rijksorgaan. Alles wat met burgemeesters te maken heeft zeg ik hier maar even ten overvloede,
 dat zijn activiteiten van de Commissaris als Rijksorgaan en niet als provinciaal orgaan. Mijn reden
 voor het Genootschap van Burgemeesters was dus ook om die reden als Rijksorgaan. Ik zeg erbij
 6940 – dat is misschien wel goed voor de Staten om dat te weten – dat op dit ogenblik een
 wetswijziging in voorbereiding is, het ligt bij de Eerste Kamer, dat zal binnenkort wel weggkomen,
 waarin een paar dingen geregeld worden. In de eerste plaats een verantwoordelijkheid van
 burgemeesters, dijkgraven en ook de Commissaris op het punt van de integriteit waar het gaat
 om de eigen organisatie en in de tweede plaats een taak van de Commissaris ook als het gaat
 6945 over integriteit en de kwaliteit van het openbaar bestuur in verticale zin, dus in de richting van
 gemeenten en van provincies. Die bevoegdheden krijgt de Commissaris als Rijksorgaan, want dat
 wordt neergeslagen in een ambtsinstructie en dat is een verantwoordelijkheid van het Rijk. Dan
 toch even de vraag, hoe zit het met de benoemde en gekozen functionarissen. Het is niet
 helemaal nieuw, want benoemde functionarissen hebben op dit ogenblik al een bepaalde
 6950 verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld een burgemeester, maar ook de Commissaris heeft de
 mogelijkheid om als er besluiten worden genomen die niet voldoen aan de wet, die voor
 vernietiging voor te dragen. Dat is de specifieke verantwoordelijkheid zoals dat geregeld is. Een
 benoemde functionaris die natuurlijk ook verantwoordelijkheden heeft, is bijvoorbeeld een
 minister. Een minister heeft ook volop verantwoordelijkheden in deze en dat wordt wel eens
 6955 vergeten en dat bedoelde u waarschijnlijk niet met de vraagstelling, maar zo zit het nou een keer
 in elkaar. Een paar voorbeelden van wat onder ernstig wanpresteren zou kunnen worden

verstaan. Als een gemeente nalaat om besluiten te nemen die een fundamenteel extern effect hebben. Bijvoorbeeld als de gemeente nalaat om tijdig financiële besluiten te nemen, bijvoorbeeld de vaststelling van de begroting en daarmee structureel financieel in de problemen te komen. Dan worden de effecten die als gevolg daarvan ontstaan, afgewenteld via het mechanisme van het Gemeentefonds op het totaal van alle Nederlandse gemeenten. Een ander voorbeeld, als er besluiten worden genomen die haaks staan op wetgeving, of als er structureel in een gemeente wordt nagelaten om de nodige handhavingsactiviteiten te ondernemen. Zo'n aantal van die voorbeelden die daar wat mij betreft onder zouden kunnen vallen.

De **VOORZITTER**: Dank voor de ruimhartige beantwoording van de vragen. U bent ook door uw tijd heen. Wenst de heer Kaptheijns nog aanvullende vragen te stellen?

De heer **KAPT HEIJNS** (PVV): Nee.

De **VOORZITTER**: Wenst een ander Statenlid nog vragen te stellen? Ook niet.

Commissaris **REMKES**: Hier hoeft niet over gestemd te worden. U kunt natuurlijk vroegtijdig over de Commissaris stemmen! Dat kan.

De **VOORZITTER**: Hilariteit alom. Dan gaan wij naar het volgende agendapunt. Er is nog een motie vreemd. Er was een tweede motie Vreemd van de CU/SGP, maar die wordt ingetrokken en wordt waarschijnlijk in onze vergadering van 14 december opnieuw ingediend, ook omdat de heer Klein niet in deze vergadering aanwezig kan zijn. Dan is er nog M37 van de PVV over het circuit van Zandvoort.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter, M37 willen wij graag aanhouden.

De **VOORZITTER**: Ik denk dat het formeel zo is dat u hem nu in moet trekken en op het moment dat u het opportuun acht, kunt u de motie altijd opnieuw indienen.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Het is niet anders, oké.

De **VOORZITTER**: Dan is deze motie ingetrokken.

Gedeputeerde **POST**: Mij staat bij dat er nog een andere motie Vreemd was over het MBO-vervoer. Wat is daarmee gebeurd?

De **VOORZITTER**: Die is ook ingetrokken.

18. Geheime voordracht toekomst RON/Hoog Tij --behandeld op 16-11-2015--

De **VOORZITTER**: Dan voordracht 77, toekomst RON/Hoogtij. U bent ermee akkoord te gaan om dat in beslotenheid te behandelen. Dit agendapunt is opgenomen in een apart verslag.

7000

19. Sluiting

De **VOORZITTER**: De eerstvolgende vergadering vindt plaats op 14 december. Ik wens u wel thuis. Dan sluit ik nu de vergadering om 17.00 uur.

7005
